

ARTICOLE 2003-2008

Studii și articole 2003-2008

I. Religie și știință

<i>Poziția editurii „Eonul dogmatic XX” față de Creștinismul ortodox.....</i>	2
<i>Astrologia lui Dumnezeu și astrologia omului.....</i>	21
<i>Cosmologia divină și cea umană.....</i>	46
<i>Cele cinci minuni cerești geocentrice.....</i>	74
<i>Cronologia divină și cea umană.....</i>	86
<i>Dimensiunea universului în viziunea cosmologiei bisericești.....</i>	93
<i>Sfinții trei ierarhi și geocentrismul.....</i>	98
<i>„Crede și nu cerceta” sau „cercetează și nu crede?”.....</i>	102
<i>Mitul extraterestrilor.....</i>	107
<i>Știință și credință: relație fără conflict?.....</i>	110
<i>Despre duhul științei și CERN-erea Credinței.....</i>	120
<i>Nălucirea luptătoare de revelație.....</i>	122

II. Calendar bisericesc

<i>Despre stuația Postului Sfinților Apostoli.....</i>	129
<i>Tâlcuirea apologetică a Canonului 7 Apostolic.....</i>	137
<i>Un moment de rezistență al B.O.R. în fața presiunilor mondialiste pentru fixarea datei Paștelui.....</i>	140
<i>Nașterea Domnului: 5508 de la facerea lumii.</i>	
<i>Suntem cu adevărat în anul 2008!.....</i>	151

III. Ecumenism

<i>Cine și ce sunt monofiziții?.....</i>	155
<i>Un mare antiecumenist: Sfântul Prooroc Ilie Tezviteanul.....</i>	159

Majoritatea acestor studii și articole au apărut în revistele *Porunca iubirii* și *Credința Ortodoxă*. Ele au fost transpuse și pe net, și astfel preluate pe mai multe site-uri ce nu au mai fost indicate. Le reproducem cu ușoare diortosiri.

Pentru o încadrare mai utilă am folosit ordonarea articolelor pe următoarele categorii:

I. Religie și știință;**II. Calendar bisericesc;****III. Ecumenism**

I. Religie și știință

POZIȚIA EDITURII „EONUL DOGMATIC XX” FAȚĂ DE CREȘTINISMUL ORTODOX¹

Prezentarea editurii și programul ei

În ultimii ani cercurile culturale și chiar teologice au fost provocate de către o nouă disciplină universitară numită „Știință și Religie”, ale cărei surse de inspirație și finanțare se declară a fi *Fundația John Templeton* și *Universitatea Interdisciplinară din Paris*. La noi în țară sarcina implementării acestei discipline a fost asumată de către o grupare ce s-a coagulat sub numele de *XXI: Eonul dogmatic*.

Prin accesarea paginii web de pe internet http://www.geocities.com/xxi_eonul_dogmatic, se ajunge la butonul „filosofia” mișcării. Reproducem parțial acest material nesemnat, însă desigur asumat de către corifeii editurii: Magda Stavinschi și Pr. Doru Costache, text ce se află și în magazinul *Noua reprezentare a lumii – studii interdisciplinare ,1”*:

„**XXI: Eonul dogmatic** este o editură tânără, fondată la sfârșitul anului 2000, cu ambiții editoriale motivate de *un anumit crez și vizând o finalitate precisă*. Mai precis, cu ambiții motivate de credința în vocația pan-umană a unității și vizând realizarea unui cadru al dialogului, necesar oricărui demers conciliator.

...Pentru societatea umană - sfâșiată în diverse chipuri -, care trăiește cu obișnuința divizării de sute și mii de ani, contemporana căutare a unității e un scop mai mult decât nobil... Simptomele procesului sunt diverse, de la *piața comună la unitatea europeană*, de la *sincretismele religioase* la interculturalitate, de la căutarea - în ordine științifică și filosofică - a unei cunoașteri unificate la *mișcarea ecologistă*, de la *ONU la ecumenism* și la *dialogul interreligios*...

XXI: Eonul dogmatic propune societății și culturii românești exercițiul unei *mentalități deschise, integrative*...

XXI: Eonul dogmatic își desfășoară demersul în *jurul bunei teorii a întrupării Cuvântului*, utilizând instrumentele puse la dispoziție de tradiția atât de bogată, atât de elastică și expresivă a creștinismului răsăritean (ortodox). Numele său, trimitând la *celebra profeție* a lui Blaga, privind un veac al adunării, al asocierii, nu vrea decât să exprime vocația tradiției ortodoxe de a concilia.

XXI: Eonul dogmatic se dorește, așadar, un spirit care să anime, într-o anumită manieră de gândire și viață, aspecte diverse ale culturii contemporane. De aceea se propune drept mediator între zone privite deseori ca *ireductibil separate*, constituindu-se în *placa turnantă* a întâlnirii între mentalități, tradiții religioase și culturale diferite, între diverse domenii ale

¹ Apărut într-o variantă mai redusă în *Credința ortodoxă* numerele 5 și 6/2003

cunoașterii și ale expresiei creativității umane, fără anularea particularităților de dragul sintezei și fără a renunța la elementele comune pentru promovarea specificităților.

XXI: Eonul dogmatic reprezintă *o stare de spirit*, promovând întâlnirea. Privirea dinafară, *atașamentul față de aspecte superficiale, de amănunte mai mult sau mai puțin relevante*, produce separații.

XXI: Eonul dogmatic vrea să recupereze sufletul lucrurilor, coerența lor interioară, din unghiul căreia tot ceea ce, pentru o privire neatentă, pare a fi temei al divizării se poate în cele din urmă revela ca punte a întâlnirii. De aici, programul său - axat pe *cercetarea interdisciplinară* - propune conturarea unei *mentalități înnoite*, în stare să intuiască esența lucrurilor, deschisă, pentru ca în cele din urmă să conducă *la un mod de viață, potrivit unui standard*, trebuie spus, al comuniunii și al divino-umanității.

XXI: Eonul dogmatic este, în primul rând, o voce a *tinerei generații de intelectuali creștini*, care caută - pe urmele iluștrilor săi dascăli - atât *înșădăcinarea în tradiția Părinților* (altfel zis, într-un mod de a gândi și de a fi propriu vieții ecclesiale) cât și asumarea valorilor, a exigențelor timpului de acum; o voce proaspătă și în același timp verificată...

Tocmai acest spirit permite, în al treilea rând, construcția - acolo unde se deconstruiește, noi încercăm adunarea, întâlnirea, căutarea noimei." (sublinierile cursive ne aparțin).

Pe parcurs noțiunea de *XXI: Eonul dogmatic* a căpătat un adaos lămuritor, fiind precedată de: *Noua reprezentare a lumii*.

Acțiunea programului XXI: Eonul dogmatic în mediile universitare teologice românești

Acest demers venit din zona culturală a mediului universitar occidental a pătruns fără nici un obstacol în mediul universitar românesc, unde prin publicații, studii și dezbateri se străduiește intens de a „reeduca” mentalul românesc postcomunist în sensul mentalului globalist al *noului eon*, al *noii ordini mondiale*. Traducând din grecește în engleză, corespondentul actual al elinei din perioada culturală a sincretismului elenist, obținem *new age*. Acest din urmă termen ar fi produs desigur o reacție alarmantă în acea zonă universitară pe care o vizează preponderent „neo eoniștii dogmatici”: *facultățile de teologie*, drept pentru care s-a optat pentru limbajul filosofic al lui Blaga, ce sună mult mai potrivit în contextul cultural românesc ortodox.

În cadrul acestui dialog „Știință – Religie” sau chiar „Știință – Teologie”, din partea Facultății de Teologie Ortodoxă din București s-a format un colectiv sub coordonarea Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, fost decan al facultății și titularul catedrei de teologie dogmatică ortodoxă, și câțiva teologi în rândul cărora de departe cel mai râvnitor și mai angajat cu devotament „nobilelor idealuri umaniste” se arată a fi Pr. Dr. Doru Costache, în prezent (2003) asistent la catedra de teologie dogmatică ortodoxă și ucenic al părintelui D. Popescu. Iată cum problema de față încetează de a mai fi de domeniul strict cultural și devine o problemă de natură teologică, eclezială, cu repercusiuni în rândul clerului și credincioșilor.

Întrucât inițiatorii *Eonului* au declanșat și au provocat procesul și dialogul, ne asumăm invitația indirectă la acest „dialog” în calitate afirmată de preot ortodox și reprezentând *o voce a Bisericii*, iar nu una a Universității. Considerăm iarăși că poziția noastră nu este a unei anume „discipline de studiu”, cum ar fi „Teologia”, sau „Îndrumări Misionare” sau altceva de genul acesta, care să poarte vreun dialog transdisciplinar cu una din științele avute în vedere ca: biologia, geologia, astronomia, fizica, etc. În această calitate, nu ne însușim câtuși de puțin crezul filosofic new age enunțat mai sus, ci ne delimităm hotărât și chiar de la bun început de această viziune ce în opinia sa este contrară învățaturii și tradiției Bisericii Ortodoxe, fiind cu alte cuvinte o sumă de *erezii*.

Sursa de inspirație a mișcării: Lucian Blaga

Indiferent de unde provine ideea denumirii de „Eonul Dogmatic”, este clară sorgintea blagiană a acestui demers cultural. Sfânta Scriptură ne poruncește să cercetăm duhurile, și, cu ajutorul lui Dumnezeu și al sfinților ce au apărut ortodoxia, vom căuta și noi acest lucru, începând cu sursa de inspirație a mișcării; pentru că așa cum va fi pomul așa vor fi și roadele, și întrucât rădăcinile acestui pom ne duc la „celebra profeție” a lui Blaga, cu ea vom și începe. Nu vom zăbovi însă prea mult asupra ei, deoarece lesne se va vedea că aceasta nu este nici „celebră” și nici „profeție”, ci o biată încercare a științei și filosofiei omenești găsită nebună în ochii lui Dumnezeu, fiind în acest sens chiar mai mărunță și decât cea cu mult prea citată „profeție” a lui A. Malraux, care de fapt nu suna așa cum este cunoscută: „Secolul XXI va fi religios sau nu va fi” ci: „*Secolul XXI va fi spiritual sau nu va fi*”² ceea ce este oarecum altceva, dacă stai și cercetezi mai adânc lucrurile și preiei citatul în mod serios (științific!) și nu după ureche.

Lucian Blaga, fiu de preot ortodox, a mai fost certat în epocă de către cel care este revendicat de către Pr. D. Popescu și Pr. D. Costache a fi maestrul lor în ale teologhisirii, în lucrarea *Poziția domnului Lucian Blaga față de Creștinism și Ortodoxie* apărută la Sibiu în anul 1942. Se vede treaba că nici măcar autoritatea celui socotit drept cel mai mare teolog român al sec. XX nu a fost suficientă, de vreme ce după 60 de ani este necesară o nouă punere în discuție, de data aceasta nu atât a lui L. Blaga însuși cât a urmașilor săi în duh.

Mulți ne-am mirat cum a fost cu puțință ca fiul de preot să ajungă la o filosofie religioasă anticreștină. Răspunsul ni-l furnizează însuși Blaga în *Hronicul și cântecul vârstelor* în descrierea ce o face părinților săi. Astfel despre mama sa aflăm că: „...suferea de o religiozitate cu adiacențe folclorice și *superstițioase, ce n-o îndemna spre naos și spre altar.*”

² Michèle Ressi: *Dictionnaire des citations de l'histoire de France*, editions du Rocher, 1990, p. 640: „Să sfârșim prin profeția acestui om născut o dată cu secolul (1901) și care l-a parcurs atât în calitate de actor cât și în calitate de martor al Istoriei, fiind pe rând în ofensivă și în retragere, tovarăș de drum și ministru al generalului de Gaulle. Această frază, adesea citată, este citată greșit: Malraux ținea la cuvântul «spiritual» - și nu «religios», a se citi «mistic». Dacă aceasta nu figurează în nici una din operele sale publicate până acum, el a pronunțat aceasta efectiv, cu precădere în 1971 în serialul televizat *La legende du Siècle* (Claude Santelli și Françoise Verny) iar Tadao Takemoto în mod precis face aluzie la acest lucru în eseul său – *André Malraux și cascada de la Nashi, 1989.*”

Chiar în graiul ei de toate zilele se amesteca, plină de aluzii, șoapte, exclamații și formule arhaice, *o magie de aspecte pitorești...*³ (subl. ns.) Iar despre părintele Blaga: „Mai aflam că era un *liber-cugetător*, deși preot... Își îndeplinea sarcinile preoției, pe care în cea mai mare parte le *socotea emanate din credinți deșarte*, ca un conștiincios drept al pravilei, dar oricum așa cum se putea *fără de elanul unei adevărate convingeri...* După alte cinci pahare *nu-și mai stăpânea* adâncurile temperamentale, după zece cânta sau aluneca pe povârnișul *disputelor ce nu mai luau sfârșit...* la Bălgrad își încerca la jocul de cărți o anume linie scrisă în palmă, pe care realitatea o desmițea... căci în el presimțeam tipul *areligios...* Remarcasem pesemne că Tata nu se îndemna acasă, printre ai săi, *niciodată la vreo rugăciune, necum la semnul crucii.*”⁴ (subl. ns.) Amarnice relatări ale unei catastrofale lipse de vocație preoțească, ce nu au rămas după cum vedem fără urmări, atât în fiul său trupesc, cât și în fiii „în duh”. Înfricoșat avertisment pentru noi purtătorii hainei preoțești!

La Blaga „dogma” are un cu totul alt înțeles decât în Biserică, și chiar unul opus. El afirmă printre altele în culegerea târzie de aforisme *Din duhul eresului*: „Cei care cred în dogmă își pierd criteriile de justă apreciere a ideilor... Oamenii se hrănesc cu dogme și dogmele cu oameni... Spiritul n-are nici un interes să prefacă o idee în dogmă. În procesul de dogmatizare a unei idei intervin totdeauna interese exterioare spiritului.”⁵ „Pe de altă parte, în tentativa formulării principiilor metodei dogmatice, opusă oricărui conținut creștin, mistic etc. al dogmei, Blaga intră în polemica deschisă cu o serie de curente filosofice.”⁶ „Rezultă cu claritate din critica făcută lui Berdiaev atitudinea *areligioasă* a lui Blaga – *dominantă indiscutabilă a întregii sale vieți* – încât nu înțelegem cum a putut fi etichetat drept mistic...”⁷ (subl. ns.)

Citatele de mai sus confirmă, din nefericire, fără nici o putință de tăgadă cele arătate de către Părintele Stăniloae, și anume *apostazia și erezia* lui Lucian Blaga, de care acesta nu s-a rușinat și nici nu știm să se fi căit sau s-o fi retractat public. „Teoreticianul "Marelui Anonim" al "cenzurii transcendente" și al "misterului" potențat, profet al "eonului dogmatic", în vecinătate cu concepțiile teologice, a reușit performanța *de a-i înfuria pe teologi și teiști, fiind acuzat de apostazie*. Blaga însuși *a ținut să se delimiteze de ortodoxia religioasă*. Dar și *de naturalismul scientist*. Singularizându-se, Blaga devenea, ipso facto, mai greu comprehensibil.”⁸ (subl. ns.) Este exact ceea ce în mod foarte periculos reușește și părintele Costache prin afirmațiile sale făcute în cadrul diverselor întâlniri și conferințe la care participă făcând propagandă acestor idei, unde *smintește* pe tinerii teologi în curs de formare, mulți

³ L. Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*, Ed. Minerva, București, 1997, pp. 29, 30, 33

⁴ *Ibidem*, p. 34

⁵ Cf. Gh. Vlăduțescu „Ideație dogmatică, Intellect, Rațiune” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație. Culegere de studii*, notă subsol, p. 61

⁶ Cf. Gh. Cazan „Raționalismul ecstateric – forma specifică a raționalismului” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație. Culegere de studii*, Cartea Românească, 1987, p. 51

⁷ Cf. T. Dima „Posibile semnificații ale „Eonului dogmatic” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație...*, p. 67

⁸ Cf. D. Ghișe, „Valorificarea – dimensiune necesară a construcției culturale” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație...*, p. 17

dintre ei viitori preoți sau poate chiar arhieriei! Și el știe prea bine ce înseamnă a „sminți pe unul din aceștia mici”. Dar, slavă lui Dumnezeu, părintele este tânăr și are încă tot timpul de a se întoarce la învățătura dreaptă a Bisericii și a lepăda ispitele culturale care l-au prăbușit pe Lucian Blaga, rugăciunile „pentru frații noștri preoți...” îl includ și pe dânsul și nădăjduim din suflet că vor lucra mântuitor.

Acum, sperăm că cele de mai sus relatate despre „ortodoxia” lui Lucian Blaga sunt mai mult decât suficiente pentru a nu mai continua să scoatem la iveală noi și noi citate și dovezi. Și cum oare se cuvenea unor ucenici ai Pr. Stăniloae decât să urmeze pe linia mentorului lor, fie ignorându-l total pe Blaga, ca pe o *nulitate* din punctul de vedere al *dumnezeieștilor dogme*, fie continuând, dacă socoteau de cuviință să-l ia din nou în vizor ca să risipească eresurile sale de suflet pierzătoare? Ori se vede treaba, că persoanele în cauză nu numai că nu au făcut acestea, ci dimpotrivă îl reabilitează și îl aduc în față ca pe un nou „profet al noului eon”: „Lucian Blaga voia un nou "eon", adică o nouă lume spirituală de lungă durată”⁹ Încă o erezie, și anume *milenarismul*, de tip new age.

Pentru L. Blaga ce filosofează autonom în cadrele dialecticii hegeliene evoluționiste: „Ideile teologiei creștine sunt *creațiuni* ale spiritului omenesc; în această calitate ele au o evoluție, o creștere; evoluția nu e însă accidentală, ci stăpânită de un fir conducător” care a făcut ca totdeauna „să răzbată ideile cele mai absurde.”¹⁰ (subl. ns.)

În privința unui eventual dialog între filosofie și teologie, Blaga era mai mult decât sceptic: „Căutarea unui acord de natură sistematică între filosofie și teologie a fost pentru mulți gânditori, și nu dintre cei mai neînsemnați, o problemă. Pe noi aceste limanuri cu sirene răgușite nu ne pot ispiți în nici un fel. Nu putem crede că rezultatele obținute în cele două domenii învrăjbite ar fi atât de stabile, încât ținta nobilă de a le împăca să merite atâta repetată trudă... Cercetările noastre se vor mișca însă prin aceleași tărâmurile adverse, dintre care unul aparține filosofiei și celălalt teologiei.”¹¹ Și dacă aceasta era opinia filosofului, cum de s-au găsit voci din Biserica ortodoxă ce au considerat că un dialog al teologiei cu știința nu numai că este roditor, ci chiar unul indispensabil?

Viziunea eretică a Pr. Doru Costache

Furat de elanul împăcării celor învrăjbite, Pr. D. Costache ne introduce în studiul său „Logos, evoluție și finalitate în cercetarea antropologică. Spre o soluție transdisciplinară”¹² printr-un motto semnificativ: *întru amintirea lui Herakleit din Efes și a sfântului Maxim, teoreticieni ai mișcării ca manifestare a Logosului*. Acești doi teoreticieni au în comun noțiunea de Logos, dar cum stăm cu deosebirea duhurilor? Și dacă nu avem acest dar deosebit, atunci măcar cel al inteligenței native peste medie și al erudiției șefului de promoție al

⁹ Cf. T. Dima „Posibile semnificații... p. 71

¹⁰ L. Blaga, *Eonul dogmatic*, în *Trilogia cunoașterii*, Fundația regală pentru literatură și artă, București, 1943, p. 22

¹¹ L. Blaga, *Trilogia cunoașterii, Eonul dogmatic*, p. 7

¹² În B. Nicolescu și M. Stavinschi *Știință și Religie – antagonism sau complementaritate?*, XXI: *Eonul dogmatic*, București, 2002, p.278 și urm.

Seminarului teologic și al briliantului (fără nici o ironie!) profesor și publicist să ne fi făcut această distincție netă între filosoful păgân și sfântul creștin, stâlp al ortodoxiei pe care îl necinștim prin această alăturare necuvioasă, așa cum s-a simțit Prea Cuvioasa Parascheva lângă hoitul cel nevrednic. Cum să se asemene înțelepciunea nebună omenească celui insuflat de dumnezeiești dogme? Cu astfel de ineptii de genul: „Heraclit a admis, după cum se știe existența unei substanțe primare care s-a diferențiat, o parte a ei prefăcându-se în "lume". Și după părerea stoicilor, substanța primară se transformă întregime și devine "lume".”¹³, filosoful antic se cuvine alăturat gnosticilor iudei de tipul lui Philon Iudeul: „Philon avea la bază, după cum sustine Lucian Blaga, "concepția monismului iudaic, pentru care... în cadrul divinității, nu se putea admite dispariție și degradare, deși era posibilă emanația din divinitate a unor existențe secundare (de ex., a *Logosului*) ".”¹⁴, sau altor eretici de mai târziu și nicidecum Sfântului Maxim, cel ce nu numai că a cugetat dumnezeiește, ci este numit în Biserică *Mărturisitorul*.

Să vedem ce încearcă să realizeze Pr. Costache în intervențiile sale:

„(1) să rezume unele aspecte importante ale controverselor dintre teologi și oamenii de știință privind originea și natura omului, descifrând câteva dintre cauzele conflictului;

(2) să distingă între rezultatele cercetării și ideologiile la care se apelează pentru interpretarea datelor cercetării, punând în discuție legitimitatea controverselor creaționism-evoluționism;

(3) să expună câteva dintre problemele antropologiei științifice de astăzi, cum apar din perspectiva noii cosmologii;

(4) să prezinte câteva repere ale antropologiei ortodoxe;

(5) să propună o cale de soluționare a conflictului amintit.”¹⁵

Dacă Pr. Costache a încercat o mediere a conflictului creaționism-evoluționism de pe poziția nepărtinitoare a teologiei ortodoxe, aceasta nu presupunea neapărat și o poziție *echidistantă*. Căci desigur între, să zicem, afirmația că: $2 + 2 = 4,4$ și $2 + 2 = 444$ adevărul nu se va putea afla la mijloc. Întrucât părintele nu ne-a furnizat din partea creaționistă decât afirmații sale generale și personale, socotim cuvenit a da cuvântul spre dovedire a afirmației anterioare cărții de referință ce se intitulează chiar *Creaționismul științific*, în care este descris:

„B. Modelul creaționist. Diametral opus modelului evoluționist, modelul creaționist implică un proces de creație specială care este:

- 1) supranaturală;
- 2) direcționată din exterior;
- 3) teleologică (cu scopuri precise); și
- 4) încheiată.

Ca și evoluția, modelul creaționist se aplică universal... Creația originară a fost perfectă când a fost încheiată și de atunci încoace ea este într-un proces de deteriorare.”¹⁶ Am păstrat

¹³ Cf. T. Dima „Posibile semnificații... p. 72

¹⁴ *Ibidem*, p. 73

¹⁵ Pr. D. Costache „Logos, evoluție și finalitate... p. 278

¹⁶ Dr. H. Morris, *Creaționismul științific*, Societatea Misionară Română, 1992, p. 10

dinadins ultima frază ca să nu fim bănuți că am citat trunchiat de pe poziții profundamentaliste.

Repetăm, nu suntem nici om de știință, nici pastor pentecostal. Reluând cele patru puncte (nefiorentine!), tot n-am reușit să surprindem erezia! Cât despre ultima propoziție, deteriorarea „de atunci” înseamnă desigur de la căderea în păcat, și nici aici nu vom găsi vre-o poticnire, decât aceea că răstoarnă cu totul cele predate în manualele evoluționiste.

Mai departe: „Modelul creaționist postulează astfel o perioadă de creație specială la început, în timpul căreia toate legile și categoriile fundamentale ale naturii, inclusiv speciile majore ale plantelor și ale animalelor, și omul, au fost aduse în ființă prin procese speciale *creatoare* și de integrare care nu mai operează acum. Odată creația terminată, aceste procese de creație au fost înlocuite de procese de *conservare*, care au fost concepute de Creator pentru a întreține și a menține sistemele de bază pe care le-a creat El.”¹⁷

Argumentele evoluționiste au intoxicat și intoxică încă generații întregi, fiind de departe „ideologia” dominantă pe plan mondial în ultimii 70 de ani. Nu le mai reluăm, ci continuăm – zadarnic – să încercăm să aflăm în cele de mai sus cum de reușește „*creaționism(-ul)*, ca ideologie care ignoră dinamica vieții (proiectată chiar de Logosul divin!), [încercând, în schimb], să propună o mitologică tehnologie dumnezeiască.”¹⁸ Ce fel de dogmatică om fi învățat noi ortodocșii? Ce nu este adevărat și *ortodox* în cele afirmate, atenție, de savanți, nu de teologi? Oare nu a fost o creație *specială și desăvârșită*? καὶ εἶδεν ὁ Θεός τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἰδὸν καλὰ λίαν καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη¹⁹ Și ziua a șaptea ce a însemnat dacă nu terminarea creației?: „S-a odihnit Dumnezeu de lucruri, ca de acum zidiri nouă să nu mai facă mai multe decât făpturile cele zidite, căci nu era trebuință de mai multe, ci destule s-a făcut, și s-au săvârșit toate făpturile cele de sus și cele de jos, însă nu S-a odihnit nici nu Se odihnește, nici nu se va odihni Cel ce ține și ocârmuiește toate făpturile...”²⁰ Procesele de *conservare* sunt cele *proniatoare*, și se putea eventual, adăuga – nu-i așa ca o „complementaritate nu antagonism” – că aici Dumnezeu era prezent în creație prin energiile Sale necreate, lucru ignorat de creaționiști.

Hotărârea Sinodului VI Ecumenic (Constantinopol 680-681): condamnarea monergismului

În sprijinul argumentării sale Pr. D. Costache aduce și acuza de monergism teologic: „Pentru că problema era poziția teologiei ortodoxe față de creaționism și evoluționism (...) este vorba de a extinde paradigma hotărârii Sinodului VI Ecumenic la orice discuție privind Biserica și teologia ei. Sinodul VI Ecumenic a condamnat o erezie numită "monergism". În observațiile pe care le-a făcut, creaționismul științific sau nu, este o formă de monergism,

¹⁷ *Ibidem*

¹⁸ Pr. D. Costache „Logos, evoluție și finalitate... p.288

¹⁹ Facerea I, 31: „Și a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată erau bune foarte. Și a fost seară și a fost dimineață: ziua a șasea.”

²⁰ *Hronograf*, „Pelerinul român”, Oradea, 1992, p, 22

pentru că afirmă că lumea este pur și simplu înghiontită de Dumnezeu; salturile respective – pentru că există salturi și în creaționism, nu doar în evoluționism – sunt explicabile printr-un pressing de sus, supranatural.”²¹ Și parcă spuneau anticii: *si tacuisses...*

Să începem prin a cerceta mai întâi hotărârea sinodală privitoare la monergism:

„...fiindcă începătorul răutății nu a încetat de la început să găsească un colaborator în șarpe și prin el să introducă în firea omenească otrava, tot așa și acum n-a încetat să născocoască unelte potrivite propriei voințe, ne referim la Teodor, fost episcop de Faran, la Serghie, Pyr, Pavel și Petru, care au ocupat scaunul întâistătătorilor orașului imperial, și mai ales Honorie, fost papă al vechii Rome, Chir, fost episcop al Alexandriei, Macarie, de curând ajuns pe scaunul Antiohiei, și Ștefan, ucenicul său, prin aceștia el n-a încetat să stârnească rătăcirii scandaloase în întreaga Biserică semănând în poporul ortodox, prin expresii noi, erezia unei singure voințe și a unei *singure lucrări* (monergism) în cele două firi ale Unuia din Sfânta Treime, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu; în consonanță cu smintita rătăcire (*kakodoxia*) a rău-credincioșilor Apollinarie, Sever și Temistie râvnind cu cuget viclean să nimicească și desăvârșirea înnomenirii aceluiași unic Domn Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, introducând blasfemiator lipsa de voință și nelucrarea în trupul său însuflețit în mod înțelept (*noetikos*) și Ștefan ucenicul acestuia; nu s-a lenevit prin aceia să stârnească în întreaga Biserică smintelile rătăcirii că ale unei singure voințe și ale unei *singure lucrări* în cele două firi ale Unuia din Sfânta Treime Hristos Adevăratul nostru Dumnezeu, poporului drept credincios semănând prin noi expresii erezia în consens cu secta nesănătoasă și rău credincioasă a rău credincioșilor Apollinarie, Sever și Temistie și desăvârșirea înnomenirii a însuși Unuia Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeul nostru după ce au încercat nimicind printr-o cugetare vicleană, introducând nebunește prin aceasta că trupul Său însuflețit noetic era fără de voință și fără de lucrare...

Prezentul Sfânt Sinod ecumenic a primit cu credință și cu brațele deschise propunerea (*anafora*) făcută de Prea Sfântul și Prea Fericitul papă al vechii Rome, Agaton, împăratului nostru drept măritor și prea credincios, Constantin, prin care a respins nominal pe cei care au predicat și învățat după cum s-a zis mai sus o singură voință și o singură lucrare în iconomia lui Hristos Cel întrupat, adevăratul nostru Dumnezeu,

În același fel a primit și propunerea sinodală a sfântului Sinod al celor 125 de episcopi iubitori de Dumnezeu (adunați) de către același prea sfințit papă, Măriei sale de Dumnezeu înțeleptit.”

Sinergia și „logica terțului inclus”

Pr. Costache sustine în continuare că în actul creației lui Dumnezeu a fost vorba despre *sinergie*; și la întrebarea pe care Pr. C. Coman, prodecan al Facultății de teologie ortodoxă și moderator al discuției o pune delicat și timid în numele nostru al celor foarte nedumeriți, și anume: „Sinergia între cine și cine?” urmează răspunsul prompt: „Între Dumnezeu și creația

²¹ Cf. „Controversa creaționism-evoluționism în dezbatere” în *Vestitorul Ortodoxiei*, 31 martie 2002, p. 9

Sa, care este fundamentată în Logos (...)”²²; și „puncte-puncte” rămânem și noi cei ce n-am fost personal de față la această dezbatere. Ce legătură poate fi între aceste panseuri și horosul sinodal? Dacă Dumnezeu a creat lumea *din nimic*, ce fel de sinergie a putut avea El cu Creația Sa? Părintele are o altă definiție a *energiei* decât cea teologică? În cazul acesta, nu se fac referiri la energiile naturale: fizică, chimică, electrică, bio- etc., ci e vorba de o lucrare a unei ființe raționale (logice). Creația are o lucrare (energie) în sens teologic? Așa spune Sinodul VI despre cele două lucrări ale Mântuitorului cea *divină* și cea *umană* potrivit celor două naturi? Cum este posibil să afirmi în mod consecvent și *în mai multe locuri și articole* (nu le-am citat pe toate, dar ele se pot indica la nevoie), că în momentul zilelor creației – despre care este vorba în zisa controversă – a putut fi vorba despre sinergia lui Dumnezeu cu Creația ce tocmai era în curs de apariție? Cum a putut chiar omul, creat după chipul și asemănarea cu Dumnezeu să co-laboreze cu Dumnezeu (sinergie) la propria sa creație, chiar dacă nu una *ex nihilo* ci din pământ (țărână)? Sau poate că e invers, Creația colaborează cu Dumnezeu la crearea omului prin vreo sinergie? Aici nu e ortodoxie, ci erezia *evoluționismului teist*. Acest scurt-circuit dogmatic și logic îl înfioară pesemne și pe Pr. Costache, căci în încheierea discuției el afirmă: „Deci, lumea este făcută din nimic, dar organizarea ei se realizează după principiul sinergiei, pentru că Tatăl creează lumea privind Chipul lui Hristos.”²³ Mergând în continuare pe linia pe care a apucat-o Pr. Costache poate ajunge să fie descalificat de către orice credincios ortodox, și chiar și de către învățăceii săi ce vor constata în curând erorile sale „cu mai mare durere” decât a constatat părintele „rătăcirea” îmbunătățitului Ieromonah Serafim Rose, cel situat după opinia părintelui asistent „pe o poziție paralelă (la infinit, euclidiană) cu tradiția sfinților.” Am încercat să identificăm acest citat din cuprinsul articolului „Logos, evoluție și finalitate...” de la p. 288, dar deși este cules cu un font (corp literă) mai mic, ceea ce indică citatul, nu ni s-a făcut onoarea de a se indica sursa, lucru repetat de altfel pe parcursul lucrării. Dacă cele citate aparțin tot Pr. D. Costache se putea spune ceva în genul: „Vezi...sau, Cf....articolul meu... cutare...din...”

Dar nu acest amănunt este grav, el poate fi chiar datorat unor scăpări de culegere sau tipărire. Ci acea așa-zisă „logică a terțului inclus” preluată de la cripto new-agerul Basarab Nicolescu: „și care este o logică antinomică pe care o vedem în toate dogmele Bisericii. Când ereticul spune: „Dumnezeu este Unul”, celălalt eretic spune: „Dumnezeu este Trei”. Ortodoxia spune: „Dumnezeu este Unul și Trei”. Când ereticul spune „Hristos este Dumnezeu”, celălalt eretic spune: „Nu, Hristos e om”, Ortodoxia spune: „Hristos este Dumnezeu și Om”. Aceasta este logica terțului inclus.”²⁴ Ortodoxia spune că tot luptând să apere „cauza dreaptă” a noilor organizații ale noii ordini mondiale ale noului (n)eon (anti)dogmatic cu noile sale reprezentări ale lumii, Pr. Costache a ajuns să confunde - ceea ce este foarte grav -, *firea* cu *ipostasul*. Dumnezeu este *Unul* – în *fire* (ουσια) și în *Trei ipostasuri* (persoane). Hristos este *un ipostas* și *două naturi* (firi): divino-uman, Θ ε α ν τ ρ ο π ο σ . Ce fel de terț inclus? Este chiar cel

²² *Ibidem*

²³ *Ibid.*, p. 13

²⁴ *Ibid.*, p. 13

clasic exclus! Căci este vorba de două categorii logice *distincte care nu se contrazic și nu se pot exclude!*

Cât privește logica folosită, cu smerenie vedem la „eoniști” doar pe cea clasică a dialecticii hegeliene. Și anume teză: *evoluționism naturalist* – antiteză: *creaționism științific* (teologie fundamentalistă) = sinteză: *noua reprezentare a lumii* (eonul dogmatic), paradigmă cosmologico-teologică superioară. Evoluționismul teist se arată încă odată evident.

Poziția inconsecventă a doctorului Alexandros Kalomiros

Invocarea autorității doctorului Alexandros Kalomiros merită la rândul ei o observație. Cu adevărat acesta a fost o personalitate deosebită, fiind contemporan cu Ierom. Serafim Rose. La noi a fost publicat la editura *Deisis* un volum intitulat *Sfinții Părinți despre originile și destinul omului și cosmosului* în traducerea Pr. Prof. Ioan Ică de la Sibiu. În postfață părintele profesor se declară un admirator entuziast al evoluționistului teist care a fost A. Kalomiros: „Doresc să relev în principal efortul salutar în direcția necesarei deconstrucții a rezistentelor filosofeme scolastice ce parazitează încă discursul teologic contemporan cu *crispări angoasate în fața evoluției*, cu refuzul spiritualist al realităților devenirii lumii materiale... Gradul în care vom fi „șocați” de lectura acestor eseuri teologice va constitui un barometru fidel al *disponibilității noastre mentale și psihologice de a recepta interpretarea provocatoare și benefică a acestei Revelații* la adresa schemelor dualiste sau moniste inadecvate... .. Eseurile doctorului se pot constitui – nu în ultimul rând pentru preoți și profesorii de religie – într-o binevenită terapie purificatoare a discursului catehetic și a pedagogiei religioase a Bisericii” (subl. ns.)

Mărturisim „șocurile” survenite în urma constatării prezenței ereziei evoluționismului teist pe o scară atât de răspândită la înalte nivele ale învățământului teologic românesc, care pot da rezultate de acest gen: „Trecerea de la evul mediu la modernitate a găsit însă *Biserica nepregătită*, cu o *conștiință relaxată*... și cu o *amintire ștearsă a modului de lucru al Părinților*... Mai mult, din cauza *înfrângerii suferite în fața științelor*, în sec. XVII-XIX, *teologii* consideră că nici nu mai trebuie purtată vreo discuție cu lumea științei, și că ceea ce au ei acum de făcut este numai să redescopere și să conserve cu pietate realizările generațiilor creștine din trecut. Acest blocaj, cu totul străin de spiritul apostolic al misiunii Bisericii, determină cea mai mare parte a teologilor să rămână insensibili față de importantele mutații din cosmologia contemporană. *Într-o profundă criză a conștiinței sale profetice, Biserica pare să fi pierdut puterea de discerne și de a spera în semnele unei noi „pliniri a vremii”*. Or, pronia dumnezeiască pare să fi condus lumea științei – *dincolo de percepția Bisericii* – către momentul unei întâlniri cu viziunea teologică tradițională despre lume”²⁵ (subl. ns.)

Dacă am fi considerați a fi un astfel de teolog al Bisericii, cu biata putere de discernere a duhurilor ce a mai rămas din harul Mirungerii, plus cel preoțesc transmis la hirotonie, completat cu oarece studii teologice, nu putem spune decât că această „vreme nouă” și „lume nouă” de care se tot face vorbire, este *new age-ul masonic* al noii ordini mondiale și nimic

²⁵ Pr. D. Costache în *Noua reprezentare a lumii*, XXI Eonul dogmatic, București, 2002, pp. 57-58

altceva, vreme cu care Biserica nu vrea să aibă de a face, fiind „plănuită” de către cel rău și uneltele sale omenești.

Întorcându-ne la Al. Kalomiros, ne întrebăm cum de i-a scăpat Părintelui Ică din vedere cartea acestuia de referință care i-a adus celebritatea în lumea ortodoxă: *Against false union* (Împotriva mincinoasei uniri)? Întrucât ea nu a fost încă tradusă în românește (cel puțin după cunoștința noastră la data scrierii acestui articol) am recurs la lecturarea ei în limba engleză, cartea fiind disponibilă pe internet, și ne-am oprit asupra unor pasaje edificatoare pentru problema ce ne interesează:

„De la protestantism la ateism și materialism nu a fost o distanță prea mare. Multe felurite filosofii au început să pretindă poziția pe care o avea credința în mentalitatea creștinului, și, până la urmă, *scientismul a cucerit lumea*. Acesta a avut o putere deosebit de mare în a cuceri masele din cauză că realizările din domeniul tehnologiei aminteau de minuni, și îi făceau pe oameni să se extazieze în fața lor, oameni care, din lipsă de criterii spirituale, au căzut pradă ușoară materialismului. *Știința a dat apoi lumii un sentiment de falsă cunoaștere. Chiar dacă tot timpul și-a schimbat părerile și teoriile, acestea au avut de fiecare dată o aură a cunoașterii certificate; și acest lucru a influențat mințile oamenilor într-un mod magic.*”²⁶ (subl. ns.)

În continuare, să vedem care erau opiniile lui Kalomiros în legătură cu oportunitatea unor „dialoguri” de felul celui propagat de „eonii dogmatici”:

„O discuție (dialog) între ateism și catolicism este cu puțință. Ei vorbesc de pe același nivel filosofic, cu argumente de același ordin. Dar *o discuție între ateism și ortodoxie este imposibilă*, deoarece ortodoxia vorbește o limbă complet incomprehensibilă ateismului. *Ea înțelege uimitor de bine limbajul ateismului dar, în clipa în care va vorbi același limbaj, încetează a mai fi ortodoxie.*

Să luăm de pildă discuția privitoare la natura omului. Catolicismul crede că omul e alcătuit dintr-un trup și un suflet. Ateismul nu acceptă existența sufletului și învață că omul constă doar din trup. Această negare a constituit un răspuns viziunii catolice despre om... În acest fel, taina existenței omului a decăzut la nivelul naiv al unei definiții filosofice. Aici a găsit-o ateismul și a început să brodeze pe aceasta, deoarece ateismul și el se situează la nivelul definițiilor filosofice. Astfel a început un schimb de *nesfârșite argumente filosofico-științifice*, care vor continua până la sfârșitul lumii *fără a dovedi nimic*, deoarece dovada este căutată în sfera rațiunii pure și nu în cea care se află dincolo, în transcendență. Rațiunea nu are decât o valoare auxiliară; singură, nu duce nici la cunoaștere nici la certitudini.

Cum a putut ortodoxia așadar să ia parte la o asemenea copilărească discuție naivă fără să se înjosească la acest nivel al naivității? Ortodoxia refuză să dea o definiție filosofică a omului, a trupului, a sufletului. Ea știe că omul este mai mult decât ceea ce se vede dar știe la fel de bine că nu poate nici să descrie și nici să definească sufletul, și nici să privească trupul materiei ca pe ceva comprehensibil minții omenești. Atâta vreme ce mintea omenească poate să analizeze lucrurile, poate doar să înțeleagă niște simboluri pe care le-a creat ea însăși, nu să ajungă și la esența lucrurilor.

²⁶ Al. Kalomiros *Against false union*, Cap. VI. ”The Mystery Of Iniquity (Taina Fărădelegii)

Ortodoxia este o experiență spirituală, o viață în Domnul, o serie de contacte ontologice, și nu un sistem de silogisme omenești. Silogismele sale există, și sunt în cea mai mare parte logice, dar sunt pur auxiliare. Fundamentele ei nu sunt formate din silogisme sau din speculații filosofice, ci experiențe vii, ale lucrării divine în inimile curate ale Sfinților, *cum va putea așadar ateismul să ducă o discuție cu ortodoxia?*²⁷ (subl. ns.)

Poziția lui Kalomiros în această privință apare cum nu se poate mai clar: ortodoxia nu are cum să dialogheze, nici cu știința atee sau deistă clasică (Newton, Galilei, etc.), și nici cu cea panteistă de tip new age (Capra, Bohm, etc.)

Istoricul științei Al. Koyré

Pe parcursul dialogului este invocată autoritatea istoricului științei Al. Koyré. Să cercetăm și noi care sunt opiniile acestuia în privința influenței științei asupra mentalului și sufletelor oamenilor: „Revelatoare, mai ales, fiindcă Koyré, ca și Blaga, a fost convins în studiile sale istorice de ideea "unității gândirii, îndeosebi în formele ei cele mai înalte", în speță de ideea unității gândirii științifice și filosofice... Încercând să caracterizeze unghiul de vedere în care a întreprins cercetarea revoluției științifice din secolul al XVII-lea în clasicele sale "Studii galileene" Koyré va scrie că el a analizat această revoluție drept rezultat "al unei profunde transformări spirituale care a zdruncinat din temelii nu numai conținutul dar și cadrele însele ale gândirii noastre; substituirea unui univers infinit și omogen cosmosului finit și ierarhic organizat al gândirii antice și medievale implică și necesită *prefacerea totală a primelor principii ale rațiunii științifice și filosofice*. Prefacerea totală de asemenea a noțiunilor fundamentale ale mișcării, ale spațiului, ale cunoașterii și ființei. ”²⁸ (subl. ns.) „Puțin mai târziu, în prefața lucrării pe care o pregătea atunci când a redactat acest curriculum vitae, Koyré preciza că el vede în revoluția științifică a secolului XVII-lea expresia și consecința "unui proces mai profund și mai grav datorită căruia omul... și-a pierdut locul în lume sau poate, mai exact, a pierdut lumea însăși, care constituia cadrul existenței sale și obiectul cunoașterii sale, și a trebuit să transforme și să schimbe nu numai concepțiile sale fundamentale, ci chiar structurile gândirii sale." (subl. ns.) (Vezi Al. Koyré, "Du monde clos a l'univers infini", Paris, "Gallimard", 1973, pp. 10-11.)²⁹ Aceasta s-a întâmplat deoarece mai întâi acel om apusean l-a pierdut pe Dumnezeu prin căderea întregii biserici apusene în jurul anului 1000. După această dată filozofii și savanții apuseni au continuat vertiginos prăbușirea cunoașterii omenești: „Cusanus face trecerea între cele două evuri afirmând că *lumea n-are avea margini sau început și centru. Mașina lumii e astfel întocmită încât pare a avea pretutindeni un centru și nicăieri o limită.*”³⁰ (subl. ns.)

²⁷ *Ibidem*, Cap. XX "Fearful Mysteries" (Înfrișătoarele Taine)

²⁸ Cf. M. Flonta „Istoria științei și analiza culturală a cunoașterii pozitive” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație...*, pp. 193-194

²⁹ *Ibidem*, nota 23, p. 197

³⁰ A. Botez „O teorie originală despre spațio-temporalitate, câmp stilistic și creație științifică” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație...*, p. 208

„Profunzimea revoluției înfăptuite de Galilei și Newton în știința naturii a fost subliniată de Al. Koyré astfel: „Ceea ce aveau de făcut fondatorii științei moderne, printre ei fiind și Galilei, nu era o critică și o combatere a unor anumite *teorii eronate și deci corectarea și înlocuirea lor prin altele mai bune*. Ei trebuiau să facă ceva cu totul deosebit. *Trebuiau să reformeze structura intelectului nostru însuși, să reformuleze și să reformeze conceptele lui, să dezvolte o nouă abordare a existenței, un nou concept al cunoașterii, un nou concept al științei, și chiar să înlocuiască un punct de vedere atât de natural, acela al simțului comun, cu un altul care nu este de loc natural.*”³¹ (subl. ns.)

Afirmațiile acestea adevărate venite din partea unuia ce nu a fost nici teolog și nici ortodox îi lasă încă o dată fără apărare pe „coniști”.

Texte și idei comparate

Pentru a fi mai sistematici, oferim mai jos câteva mostre de texte și idei comparate:

<p><i>Pr. Doru Costache</i> <u>XXI: Eonul</u> <u>dogmatic</u> „Din punctul meu, nu este un conflict între antropologia științifică și cea teologică, ci între două interpretări reduționiste ale datului antropologic: <i>supranaturalismul</i>, în cazul creaționismului, și <i>naturalismul</i>, în cazul evoluționismului.”³² (subl. ns.)</p>	<p><i>Lucian Blaga</i> <u>Filosofia</u> „Transnaturalismul meu metafizic se află la egală depărtare de <i>supranaturalismul</i> teologic și de <i>naturalismul</i> scientist.”³⁶ (subl. ns.) „Doctrină filosofică, decizie, decret, opinie, dogma avea la greci sensuri diferite de cele ce aveau să-i fie date</p>	<p><i>Teologie ortodoxă</i> <u>Sfinții Părinți</u> „Dogmă: [gr. dogma -dogmata = opinie, hotărâre]: doctrină de credință formulată în mod sinodal, în care Biserica recunoaște conținutul deplin și</p>	<p><u>Creacionism</u> <u>Științific</u></p>
---	---	---	---

³¹ Al. Koyré, *Galilei și Platon*, în I. Pârvu, *Istoria științei și reconstrucția ei conceptuală. Antologie*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1981, p. 168

³² Pr. D. Costache „Logos, evoluție și finalitate... p.284

<p>„...atât oamenii de știință cât și teologii se înșeală, fiecare considerând că se află în posesia întregului adevăr.”³³ (subl. ns.)</p> <p>„Privit și de această dată în afara istoriei universului și a vieții, omul e prezentat (de către teologi) drept ființă superioară,...”³⁴ (subl. ns.)</p> <p>„Numele său, (al asociației Eonul ...) trimițând la <i>celebra profeție</i> a lui Blaga, privind un veac al adunării, al asocierii, nu vrea decât să exprime vocația tradiției ortodoxe de a concilia.” (subl.</p>	<p>mai târziu, pozitive sau negative.”³⁷</p> <p>„Trebuie să izolăm dogma... de toate subînțeleșurile cu care credința o înzestreaază.”³⁸</p> <p>„pentru teologi, sugestați... de existența statică a unui <i>adevăr</i> presupus <i>absolut</i>... adică o singură revelație cu constelații fixe.”³⁹ (subl. ns.)</p> <p>„Credința într-o dogmă implică credința că <i>istoria poate fi suspendată</i>.”⁴⁰ (subl. ns.)</p> <p>„Lucian Blaga voia un nou „eon”, adică o nouă lume spirituală de lungă durată”⁴¹</p>	<p>dezvoltarea ortodoxă a învățaturii apostolice...”⁴²</p> <p>„A. <i>Creația nu poate fi dovedită. 2</i> Este imposibil să pui la cale un experiment științific prin care să descrii procesul creației, sau chiar numai să evaluezi dacă un astfel de proces poate avea loc. Creatorul nu creează după principiul unui savant.”⁴⁴</p> <p>„Cei care nu interpretează cuvintele Scripturii în sensul lor propriu</p>	
--	--	--	--

³³ *Ibidem*, p. 304

³⁴ *Ibid.*..., p. 280

<p>ns.) „Adâncul, marea, întinericul, noaptea – toate acestea reprezintă <i>metafore</i> pentru un rezervor minunat de posibilități privind ființele ce vor veni;”³⁵ (subl. ns.)</p>		<p>spun că apa de care vorbește Scriptura nu e apă, ci altceva, de altă natură, și interpretează cuvintele plantă și pește cum li se pare lor... Eu când aud că Scriptura zice iarbă, înțeleg iarbă; când aud plantă, pește, fiară, dobitoc, pe toate le înțeleg așa cum sunt spuse... Mi se pare însă că cei care nu înțeleg lucrul acesta, adică cei care folosesc interpretarea <i>alegorică</i>, au încercat să dea Scripturii o vrednicie închipuită, <i>punând pe seama ei</i> <i>propriile idei</i>, schimbând sensul cuvintelor Scripturii cu folosirea unui</p>	
--	--	---	--

³⁵ Pr. D. Costache „Apologetic, moral și mistic: trei moduri ale viziunii ecleziale asupra Creației – elemente de cosmologie tradițională” în *Noua reprezentare a lumii*, XXI Eonul dogmatic, București, 2002, p. 45

⁴² Pr. Prof. I. Bria, *Dicționar de teologie ortodoxă A-Z*, Ed. IBM al BOR, București, 1994, p. 127

³⁶ Cf. D. Ghișe, „Valorificarea – dimensiune necesară a construcției culturale” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație. Culegere de studii*, Cartea Românească, 1987, p. 17

³⁷ Cf. Gh. Vlăduțescu „Ideație dogmatică, Intellect, Rațiune” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație. Culegere de studii*, p. 58

³⁸ *Ibidem*, p. 57

³⁹ L. Blaga, *Trilogia cunoașterii, Eonul dogmatic*, Ed. Fundației pentru literatură și artă, București, 1943, p. 8, 9

⁴⁰ Cf. Gh. Vlăduțescu „Ideație dogmatică, Intellect, Rațiune” în *Lucian Blaga – cunoaștere și creație. Culegere de studii*, notă subsol, p. 61

⁴¹ Cf. T. Dima „Posibile semnificații... p. 71

⁴⁴ Dr. H. Morris, *Creaționismul științific*, Societatea Misionară Română, 1992, p. 5

		limbaj figurat. Înseamnă însă să te faci mai înțelept decât cuvintele Duhului când, în chip de interpretare a Scripturii, introduci în Scriptură ideile tale. Deci să fie înțeleasă Scriptura așa cum a fost scrisă! ⁴³ (subl. ns.)	
--	--	---	--

Concluzii

În încheiere vom da cuvântul unuia din cei ce au grăit cu „putere multă”: Sfântul Ignatie Briancianinov, un Sfânt Părinte din sec. XIX.

Legat de antropologie: „Omul este o taină pentru sine însuși. Oare această taină va rămâne pecetluită și nu există nici un mijloc pentru a fi descoperită? Da! A pecetluit-o pentru om păcatul și căderea... Înțelepții acestei lumi bântuie prin bezna iluziilor și rătăcirilor, atribuind învățaturii despre om un caracter plin de libertinism și deșertăciune, *schimbând astfel adevărul prin tot felul de ipoteze și supoziții*. În aceeași prăpastie a iluziilor și rătăcirilor nimeresc orbii conduși de alți orbi... Toate câte s-au spus de către rațiunea umană căzută, diavolească și mândră, dar care se consideră lucidă și bine cultivată, nu merită atenție și vor rămâne necomentate.”⁴⁵ (subl. ns.)

Despre științele omenești (cu care chipurile ar trebui ca Biserica să poarte oarece dialog):

„Foarte mulți oameni au fost aduși la cunoașterea Adevărului prin această lumină (dumnezeiască) și n-au fost lăsați să piardă în comoditățile posibile ale acestei vieți pământești, pe care vrăjmașul omenirii le-a inventat, *prin tot felul de științe și arte* care au contribuit la marea sporire a păcatului, spre întărirea căderii și înfrumusețării ei cu idolii bunăstării și ai veseliei. *Științele omenești*, aducându-i satisfacție omului și prezentând harul dumnezeiesc și pe însuși Creatorul ca ceva netrebuincios, hulind, respingând și umilind Duhul Sfânt, *s-au făcut arme puternice și mijloace ale păcatului și diavolului*. Lumina oamenilor s-a contopit cu "lumina" demonilor, formând deșteptăciunea (înțelepciunea) omenească, străină de Dumnezeu, distrugându-l astfel pe om cu mândria cea asemenea diavolului. (I Cor. III, 17-18)⁴⁶ Înconjurat de boala învățaturii, omul înțelept al acestui veac le supune pe toate rațiunii sale, slujindu-și lui

⁴³ Sf. Vasile cel Mare *Hexameron* 9, 1

⁴⁵ Sf. Ignatie Briancianinov *Cuvânt despre om*, Bunavestire Bacău, 2001, pp. 13-14

însuși, devenind astfel propriu-i idol, întruchipând propunerea oferită de Satana: "Veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul." Înțelepciunea oferită sie însuși este o înșelare de sine, o minciună drăcească, o cunoaștere falsă care îl pune pe om într-o stare de amăgire față de propria-i persoană și față de cele ce-l înconjoară. Toată această înțelepciune este spurcăciune și o nebulă în fața lui Dumnezeu, o îndrăcire. Orbirea sa o proclamă ca fiind o viziune și de o competență corespunzătoare, făcând astfel ca să fie de nevindecă, căderea fiindu-i asemenea cu cea a nenorociților de farisei și cărturari (Ioan IX, 41)⁴⁷... *Filosofii și pictorii au fost cei mai mari susținători ai închinării la idoli, precum și dușmani ai adevăratei cunoașteri a lui Dumnezeu. Din momentul în care credința creștină a cuprins lumea, știința a născut nenumărate erezii și cu ele s-a străduit să răstoarne temelia creștinismului...* (Dacă iscodirea a fost cea care i-a făcut pe primii oameni părtași căderii, știința i-a luat locul – n. trad. în volumul citat) Acum oamenii creștini proveniți din vechii închinători la idoli, revin la starea de dinainte pentru *că nu pot să respingă progresul științei. Acea știință îi face pe oameni să se închine din nou la idoli și să-i slujească Satanei, dar printr-o altă formă de înșelare, mai lesnicioasă.*⁴⁸ (subl. ns.)

Vom încheia cu niște stihuri din Prohod, în chip de rezumat și mărturisire de credință a autorului ce dorește a fi în acest duh:

Înainte regilor voi spune învățătura Ta și nu mă voi rușina (Prohodul, Starea I-a, 46)

Rușinați să fie trușaii ce fără vină mă apasă, căci învățăturile Tale le cercetez (Starea II-a, 6)

Născocirile omenești le urăsc, iar legea Ta o iubesc (41)

Tu ești adăpostul și scutul meu și în cuvântul Tău nădăjduiesc (42)

Disprețuit-ai pe toți cei ce se depărtează de legea Ta, că născocirile lor sunt mincinoase. (46)

Cuvântul Tău e lămurit și curat și robul Tău l-a iubit și l-a prețuit (Starea a III-a, 9)⁴⁹

Bibliografie:

- * * * *Biblia*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1977
- * * * *Hronograf*, Ed. „Pelerinul român”, Oradea, 1992
- * * * *Prohodul Domnului*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1942

Sf. Chiril al Alexandriei *Glafire*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1992

⁴⁶ „De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica Dumnezeu pe el, pentru că sfânt este templul lui Dumnezeu, care sunteți voi. Nimeni să nu se amăgească. Dacă i se pare cuiva, între voi, că este înțelept în veacul acesta, să se facă nebun, ca să fie înțelept.”

⁴⁷ „Iisus le-a zis: Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămâne asupra voastră.

⁴⁸ *Ibidem*, pp. 76-78

⁴⁹ *Prohodul Domnului*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1942

- Sf. Ioan Damaschin *Dogmatica*, Ed Scripta, București, 1993
- Sf. Ioan Gură de Aur *Omilii la Facere*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1989
- Sf. Teofilact al Bulgariei *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Marcu*, Ed. Σ ο φ ι α ,
București, 2002
- Sf. Vasile cel Mare *Omilii la Hexaemeron*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1986
- Sf. Ignatie Briancianinov *Cuvânt despre om*, Ed. Bunavestire, Bacău, 2001
- Bădulescu Dan *Împărăția răului NEW AGE*, Christiana, București, 2001
- Rose Serafim *Cartea Facerii, Crearea lumii și omul începuturilor*, Ed. Σ ο φ ι α ,
București, 2001
- Stăniloae Dumitru *Poziția domnului Lucian Blaga față de Creștinism și Ortodoxie*,
Paideia,
1993
- ,, - *Viața și învățătura Sf. Grigorie Palama*
- Uscă Ioan Sorin *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți: Facerea*, Christiana,
București, 2002
- Ham Ken *Evoluția: adevăr sau minciună?* Master Books, 1996
- Morris Henry, *Creționismul științific*, Societatea Misionară Română, 1992
- ,, - *Introducere în Știința creționistă*, Anastasia, 2000
- Vlăducă I., Firmilian G. *Ortodoxia și eroarea evoluționistă*, Scara, București, 2002
- Aviezer Nathan *La începuturi... Creația biblică și știința*, Ed. Doina, 1998
- Blaga Lucian *Opere filosofice*, Ed. Minerva, București, 1988
- ,, - *Hronicul și cântecul vârstelor*, Ed. Minerva, București, 1997
- Brune François *Hristos și Karma*, București, 1997
- Kalomiros Alexandros *Sfinții Părinți despre originile și destinul omului și cosmosului*,
Ed.
Deisis, Sibiu, 1998
- Nicolescu B. și Stavinschi M. *Știință și religie – antagonism sau complementaritate?*
XXI: Eonul dogmatic, București, 2002
- Popescu Dumitru, *Știință și teologie*, XXI: Eonul dogmatic, București, 2001
- ,, - *Omul fără rădăcini*
- Portelli Constantin *Unificarea religiilor și integrarea lor cu știința*, Genuine, București,
1999
- Dicționare și reviste*
- Bria Ion *Dicționar de teologie ortodoxă, A-Z*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1994
- * * * *Lucian Blaga – cunoaștere și creație*, Cartea românească, București, 1987
- * * * *Ortodoxia*, Anul LI, Nr. 3-4, iulie-decembrie, 2000

* * * *Vestitorul Ortodoxiei*, 31 martie, 2002

* * * *Noua reprezentare a lumii. Studii interdisciplinare, 1, XXI: Eonul dogmatic*, București, 2002

Internet: http://www.geocities.com/xxi_eonul_dogmatic

ASTROLOGIA LUI DUMNEZEU ȘI ASTROLOGIA OMULUI⁵⁰

Nimeni nu se îndoiește că în zilele noastre tulburate, astrologia joacă un rol din ce în ce mai mare, atât în societate, cât și în viețile particulare ale oamenilor. Dacă ne limităm discuția la țara noastră, putem spune că atitudinea aceasta a suferit o schimbare radicală după 1990. Până la acea dată, să spunem că în timpul celor 40 de ani de materialism dialectic, astrologia a fost trecută în rândul pseudo-științelor obscurantiste, superstițiilor, etc., și ca atare, exclusă din zona acceptată de stat (partid) din zona socială vizibilă: școală, literatură, mass media.

Ea a continuat însă să existe în palierul subteran („underground”, un fel de catacombă modernă), fiind perpetuată și întreținută în ascuns, sau cel puțin în particular, de străvechiul păcat al fiicelor Evei: curiozitatea, curiozitate pentru a afla cele oprite: viitorul, etc. În afara aspectului divinator, astrologia a avut și o altă parte atractivă: cea psihologică. Aici se încadrează descrierile caracteristicilor nativilor: temperament, aptitudini intelectuale, artistice, calități, defecte, etc. În această plasă au căzut deja și o parte din bărbații îndoctrinați materialist și ateist, ce au trebuit să recunoască statistic faptul că mai multe din trăsăturile descrise se potriveau cu cazurile lor personale și a cunoscuților. Poate s-a mers mai departe și cu analiza compatibilităților diferitelor persoane în funcție de nativ și ascendent.

Totuși, cum am spus, aceste preocupări nu vedeau lumina zilei, datorită concepției oficiale. Nu înseamnă că membrii partidului nu făceau uz în particular de aceste cunoștințe. S-a vorbit de exemplu de dependența „tovarășei” Elena Ceaușescu de indicațiile astrologice, lucru cu totul plauzibil. Într-un mediu otrăvit de ateism, astrologia oferea acel surogat de credință care dădea iluzia unui contact cu cele spirituale.

Lucrurile au luat o întorsătură radicală odată cu 1990. Răsturnarea regimului a dus la o „perioadă de tranziție”, nedefinită precis, dar care ar fi de la comunism la „noua ordine mondială”, sau new age, sau globalismul. Centrul de putere moscovit a făcut loc centrelor „euro-atlantice”, și, ca urmare, cele din „underground” au ieșit la lumină, printre care și astrologia. De atunci, ea a dobândit un statut unanim acceptat în societate, mass-media este saturată de astrologi și horoscoape. La televizor apar tot felul de specialiști cu programe întregi dedicate, și spunem din nefericire audiate, acestei preocupări.

În același timp, „clienții” (în continuare peste 80% femei...) frecventează bisericile și își pun din când în când întrebarea dacă în Biserică este loc pentru astrologie, și cum. Unii au văzut semnele zodiacale chiar în cartea *Ceaslov*. Aceștia se adresează în primul rând articolul

⁵⁰ Apărut în „Porunca Iubirii” nr.2/2006

ce urmează. Deoarece autorul este preot ortodox iar sursele folosite sunt întâi de toate cele bisericești: Sfântul Scriptură și Sfântul Tradiție, pentru cei care nu pun bază pe acestea, efectul va fi practic neglijabil. Deși, nu se știe niciodată cum lucrează Domnul...

Titlul ne dă un prim răspuns la întrebările de mai sus: da, există și o *astrologie a lui Dumnezeu*. Să încercăm să schițăm pe scurt, elementele esențiale ale astrologiei lui Dumnezeu, mai ales dat fiind faptul că ele sunt quasi necunoscute credincioșilor, devenind aproape un fel de arcană.

„Cred într-unul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului...” spune crezul nostru. Iar Cartea Facerii spune:

„De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul... Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi una... (7) Și zise Dumnezeu: „Facă-se întăritură în mijlocul apei, și să fie osebitoare între apă și între apă!” Și se făcu așa. Și făcu Dumnezeu întăritura și osebi Dumnezeu între mijlocul apei care era subțintă întăritură și între mijlocul apei ce era deasupra întăriturii. Și numi Dumnezeu întăritura cer. Și văzu Dumnezeu că este bine. Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a doua...

Și zise Dumnezeu: „Facă-se luminători întru întăritura cerului, spre luminarea pământului, ca să osebească între mijlocul zilei și între mijlocul nopții și să fie în semne și în vremi și în zile și în ani. Și să fie spre luminare întru întăritura cerului, ca să lumineze pre pământ.” Și se făcu așa. Și făcu Dumnezeu cei doi luminători: luminătorul cel mare spre stăpânirea zilei și luminătorul cel mic spre stăpânirea nopții, și *stelele*. Și puse pre dâșii Dumnezeu întru întăritura cerului, ca să lumineze pre pământ. Și să stăpânească zilei și nopții. Și să osebească între mijlocul luminii și între mijlocul întunericului. Și văzu Dumnezeu că este bine. Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a patra.” (Facere I, 1; 7-9; 15-21)

Și se săvârșiră cerul și pământul și toată podoaba lor... Aceasta e cartea facerii cerului și a pământului, când s-au făcut. În care zi au făcut Domnul Dumnezeu cerul, și pământul.” (Facere II, 1; 4)

Această cosmologie este cea absolut adevărată, fiind revelația Duhului Sfânt, și pe care este dator tot creștinul s-o creadă, și s-o mărturisească. Aici se vede că pământul este făcut la început, el fiind centrul creației văzute, iar cerul se află și se rotește în jurul lui. Deci el nu este o planetă,⁵¹ ci reper central și staționar în jurul căruia apar și se rotesc celelalte corpuri numite luminători și stele. Luminătorul mare este soarele iar cel mic este luna. Dar – atenție! și ei se socotesc a fi planete! Stele se numesc acele corpuri „fixe” ce se rotesc împreună cu cerul de la răsărit la apus.

⁵¹ Corp rătăcitor.

Pentru cei cu tendințe protestante (*sola scriptura*) ce vor întreba deja: „Dar unde scrie așa ceva în Scriptură?” vom indica faptul că am folosit și vom folosi în continuare și surse patristice tradiționale:

„Dar cei ce sar peste șanțuri⁵² folosesc cuvintele acestea ale Scripturii pentru apărarea horoscopului și spun că viața noastră depinde de mișcările cerești; de aceea și haldeii citesc în stele semne ale întâmplărilor din viața noastră...”

Ce spun ei? Spun că întâlnirea *stelelor mișcătoare, adică a planetelor*, cu stelele din zodiac...”⁵³

*Despre cer.*⁵⁴

Dar pentru că Sfânta Scriptură vorbește de cer și de „cerul cerului”⁵⁵ și de „cerurile cerurilor”⁵⁶, și pentru că spune că fericitul Pavel a fost răpit până la al treilea cer⁵⁷, spunem că la facerea universului am primit și facerea cerului, despre care filosofii păgâni, însușindu-și învățăturile lui Moise, *spun că este o sferă fără de stele.*

Ei susțin, că cerul are șapte zone, una mai înaltă decât alta. Ei susțin că cerul are o natură foarte fină, ca fumul și că fiecare zonă, are câte o planetă. Au spus că sunt *șapte planete: Soarele, Luna, Jupiter, Mercur, Marte, Venus și Saturn.* Ei spun că Venus este când luceafărul de dimineață, când luceafărul de seară. Au numit pe acestea planete, *pentru că se mișcă contrar mișcării cerului: cerul și celelalte stele se mișcă dela răsărit la apus, dar numai acestea se mișcă dela apus la răsărit.* Și acest lucru îl vom observa la mersul lunii, care în fiecare seară dă puțin îndărăt.

Toți care au spus că cerul este sferic susțin că el se depărtează în chip egal dela pământ și în sus și în lături și în jos. În jos și în lături adică, potrivit felului nostru de a simți, pentru că, potrivit celor spuse mai sus, cerul ocupă în toate părțile locul de sus și pământul pe cel de jos. *Ei spun că cerul înconjură pământul în formă de sferă și trage împreună cu el, prin mișcarea lui foarte iute, soarele, luna și stelele. Și când soarele este deasupra pământului, avem aici zi; iar când este sub pământ, avem noapte. Când soarele se pogoară sub pământ, aici este noapte, iar acolo zi.*

Aceștia spun că atunci când soarele apune, luna și stelele înconjoară pământul dela apus spre miazănoapte și sosesc astfel iarăși la răsărit.

⁵² Manuscrisul *Parisinus graecus 476* are pe margine, în dreptul acestui text: „Proverb despre cei care încearcă cele imposibile” (cf. *BSG*, p. 348, nota 2). *Grigorie Dascălul* comentează: „Cuvânt cu pildă grăit, pentru cei ce trec hotarul întru orice lucru, precum unul ce vrea să sae peste vreo groapă sau șanțu, făcut spre opreală, și apoi cade înăuntru. Iar aicea să înțelege cum că cei ce fac socoteale străambe.” (*CGD*, F. 27, nota 2).

⁵³ Sfântul Vasile cel Mare *Omilii la Hexaemeron*, Σ ο φ ί α, București, 2004, p. 135

⁵⁴ Sfântul Ioan Damaschin *Dogmatica*, Ed. Librăriei teologice, București, 1938, pp. 67-69; 72-74

⁵⁵ Psalmi 67, 34; 113, 24

⁵⁶ Ps. 148, 4

⁵⁷ II Corinteni XII, 2

Despre lumină, foc, luminători, soare, lună și stele.

Focul este unul din cele patru elemente. Este ușor și se ridică mai sus decât toate celelalte; este caustic și luminător în același timp. A fost creat de Creator în prima zi. Căci dumnezeiasca Scriptură zice: „Și a zis Dumnezeu să se facă lumină și s-a făcut lumină.”⁵⁸. Unii susțin că focul nu este altceva decât lumină. Alții spun că lumina este focul cosmic, care se află deasupra aerului pe care îl numesc eter.

...Învățații spun că printre acești luminători sânt șapte planete; ei spun deasemeni că ele au o mișcare contrară cerului. Din pricina aceasta le-au numit planete. Ei spun⁵⁹ că *cerul se mișcă dela răsărit la apus și planetele dela apus la răsărit iar cerul trage împreună cu el pe cele șapte planete prin mișcarea lui, pentru că este mai iute*. Numele celor șapte planete sânt acestea: Luna, Mercur, Venus, Soarele, Marte, Jupiter, Saturn. În fiecare zonă a cerului se află câte una din cele șapte planete:

În prima, adică în cea mai de sus, Saturn ♄

În a doua, Jupiter ♃

În a treia, Marte ♂

În a patra, Soarele ☉

În a cincea, Venus ♀

În a șasea, Mercur ☿

În a șaptea și cea mai de jos, Luna ☾ .

Ele își urmează fără încetare calea pe care Creatorul le-a orânduit-o lor și așa cum le-a întemeiat, după cum spune dumnezeescul David: „Luna și stelele pe care Tu le-ai întemeiat”⁶⁰. Prin cuvintele „le-ai întemeiat” a arătat *fixitatea și imutabilitatea orânduiei și așezării date lor de Dumnezeu*.

Învățații spun că dintre stele, sânt pe cer doisprezece zodii, care au o mișcare contrară soarelui, lunii și celorlalte cinci planete și că prin cele douăsprezece zodii trec cele șapte planete. *Soarele face o lună în fiecare zodie și timp de doisprezece luni străbate cele douăsprezece zodii*. Numele celor douăsprezece zodii și lunile lor sânt acestea:

Berbecul primește soarele în luna lui martie 21

Taurul în luna lui aprilie 23.

Gemenii în luna lui mai 24,

Racul în luna lui iunie 24.

Leul în luna lui iulie 25.

Fecioara în luna lui august 25.

Cumpăna în luna lui septembrie 25.

Scorpia în luna lui octombrie 25.

Săgetătorul în luna lui noiembrie 25.

⁵⁸ Facere I, 3

⁵⁹ Tradus prin corectarea textului ediției din MG, adică după ediția de la Verona, 1531, f 30v.

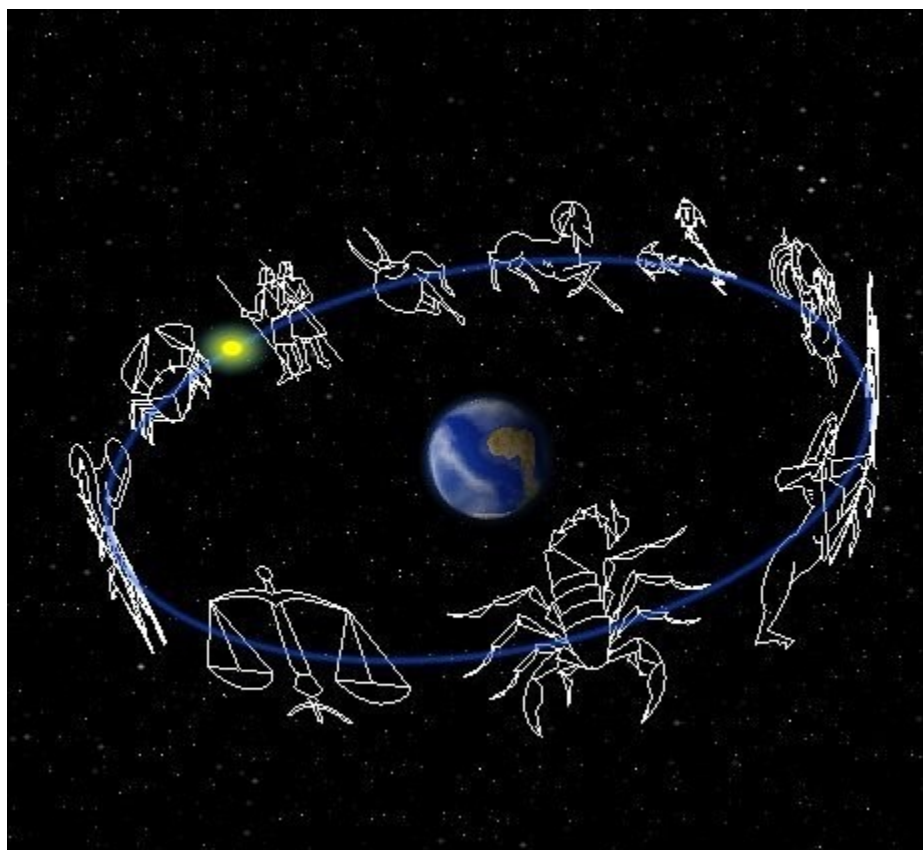
⁶⁰ Ps. 8, 4

Cornul Caprei în luna lui decembrie 25.

Vărsătorul de apă în luna lui ianuarie 25.

Peștii în luna lui februarie 24.

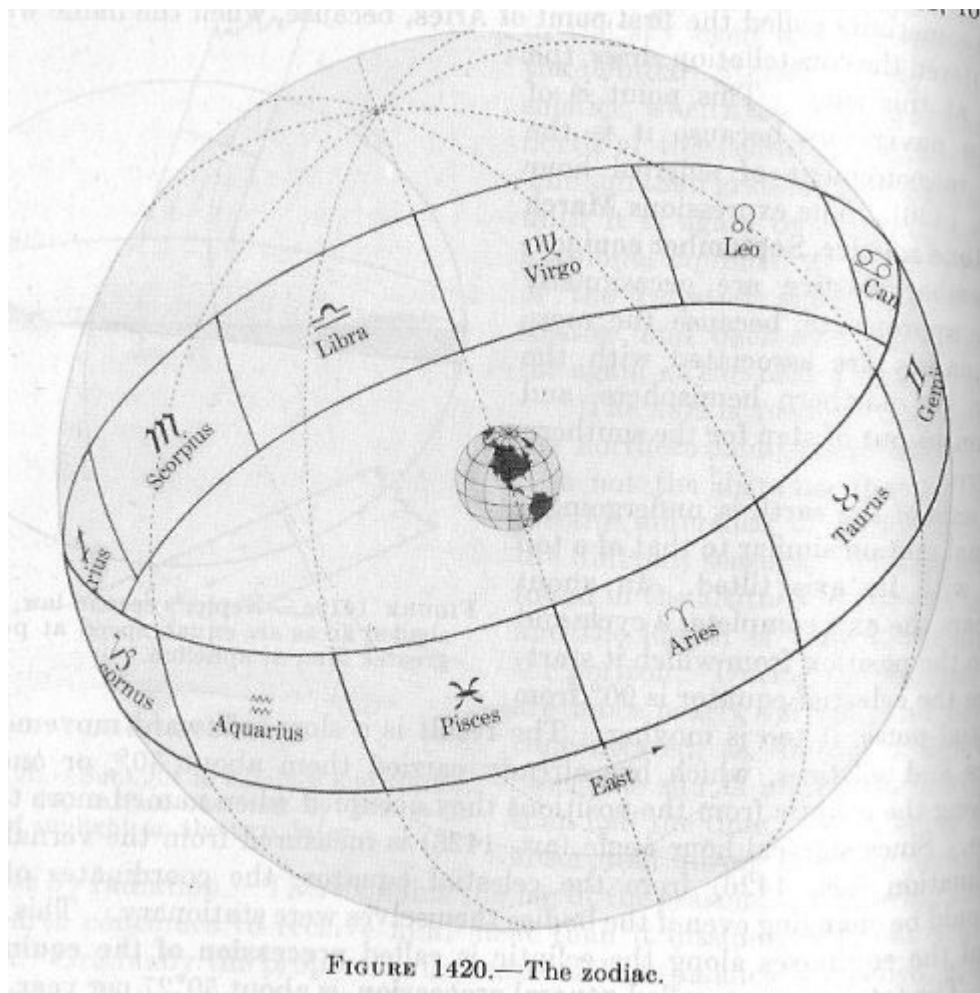
Iar luna străbate cele douăsprezece zodii în fiecare lună, deoarece este mai joasă și trece prin ele mai repede. Căci după cum dacă vei face un cerc înăuntru altui cerc, cercul dinăuntru va fi mai mic, tot astfel și drumul lunii, care este mai joasă, este și mai mic și se termină mai iute...

De multe ori se produc și comete, care sânt niște semne ce vestesc moartea regilor. *Ele nu fac parte dintre stelele care s-au făcut la început*, ci se produc la porunca dumnezească în timpul hotărât și dispar iarăși. În timpul nașterii trupești, iubitoare de oameni și mântuitoare a Domnului, care pentru noi s-a făcut, s-a arătat magilor o stea⁶¹, care nu era dintre stelele care au fost făcute la început. Și lucrul acesta este evident din aceea că steaua mergea când dela răsărit la apus, când dela miazănoapte la miazăzi, când se ascundea, când apărea, iar aceasta nu este rânduiala și natura stelelor.

Ciclul zodiacal se mișcă oblic. El este împărțit în 12 părți, care se numesc zodii. Zodia are 30 de grade, iar gradul 60 de minute. Așa dar cerul are 360 de grade, emisfera de deasupra pământului are 180 de grade și cea de sub pământ 180 de grade.

⁶¹ Matei II, 2

Casele planetelor.

Berbecul și Scorpia sunt casele lui Marte; Taurul și Cumpăna ale lui Venus; Gemenii și Fecioara ale lui Mercur; Racul a Lunii; Leul a Soarelui; Săgetătorul și Peștii ale lui Jupiter; Cornul Caprei și Vărsătorul de Apă ale lui Saturn.”

S-ar putea pune pe bună dreptate și următoarea întrebare: „Referatul din Cartea Facerii este relatat de către Moise la multă vreme de la desfășurarea evenimentelor. (Pentru cei ce primesc cronologia tradițională, ar fi la aprox. 3-4000 de ani de la Facerea lumii.) Dar până atunci ce spunea revelația?”

La această întrebare avem un răspuns, tradițional, ce poate fi numit și apocrif, conținut în cărțile de cronologie bisericească numite Hronograf. Potrivit acestor surse vrednice de crezare, primul om care a primit descoperirea așezării și mișcării corpurilor cerești, deci a cosmologiei și astrologiei a fost Set, în jurul anului 300 de la Facerea lumii:

Cronograf (sec. XVII)

Și se alese Sith <om> blând, bun și înțelept și dreptul lui Dumnezeu. Acesta <Sith cu> înțelepciunea sa *a pus nume celor șapte planete ale cerului și-a priceput și cum se întoarce cerul*.⁶²

Hronograf (sec. XVII)

Set întru răpirea sa de îngerul a văzut așezarea făpturii celei de Sus, frumusețea Cerului și mișcarea acelor. *Alegarea soarelui și a lunii și a stelelor, tocirea cereștilor semne, care se numesc planete și lucrările acelea le-a cunoscut și multe lucruri nevăzute a văzut și pe cele neștiute le-a știut, patruzeci de zile învățându-se de îngerul acela...*

De crezut este și aceasta, că Adam și Set după înțelepciunea și cunoștința ce li s-a dat lor de la Dumnezeu, *au așezat anul în zile și în săptămâni și în luni și i-a învățat pe oameni știința înconjurării anului și numărarea zilelor și a săptămânilor și a lunilor și a anilor*.⁶³

Aceasta este desigur inițierea divină în tainele cosmologiei și astrologiei lui Dumnezeu. Observăm și modalitatea ei supranaturală: Set este *răpit la cer* 40 de zile de către înger. În sec. XX oamenii de știință ateu, atât din occidentul capitalist (S.U.A.) cât și din răsăritul comunist (U.R.S.S.), vor, precum cei din vechime la Turnul Babel, să ajungă la cer prin propriile lor mijloace, cu ajutorul sateliților și rachetelor. Dar în ce scop? Acela declarat de „cucerire a spațiului cosmic”. În felul acesta, se repetă după 1953 ceea ce s-a petrecut cu puterile papistașe apusene după 1453: marile descoperiri geografice, ce au dus imediat la cuceririle acelor teritorii și populații descoperite, și includerea lor în uriașe imperii coloniale. Acum se urmărește același lucru, doar că la o scară planetară. Aceasta este explicația sumelor fabuloase care se alocă acestor programe spațiale, în fruntea cărora se găsește agenția NASA.

Revenind, vom spune că în paralele cu seminția binecuvântată a lui Set, „fiii oamenilor” au existat și urmașii lui Cain, ce s-au abătut de la poruncile lui Dumnezeu, și au fost inițiatorii magiei, ocultismului, vrăjitoriei, ghicitului, ocultismului, idolatriei și politeismului.

Să vedem acum apariția și istoricul astrologiei din perspectiva bisericească:

„Întru aceea au sosit și niște filosofi de la răsărit. Acești filosofi erau crai dela Persida, căci atuncea craii și împărații erau filosofi și știau *întoarcerea cerului și umblarea stelelor*. Acest meșteșug îl învățaseră aceștia dela Valaam strămoșul lor, carele prorocise de Hristos și zisese așa⁶⁴: „Străluci-va o stea dintru lacov și se va ridica un om dintru israilteni și va pierde pre toți boierii moavitenilor”.⁶⁵

„Uitând de unul Dumnezeu, viu și atotputernic, răsăritul căzuse de-a lungul vremii sub stăpânirea firii omului și, întrucât stelele sunt corpurile cele mai puternice din lumea zidită,

⁶² *Cronograf*, Ed. Minerva, București, 1998, p. 13

⁶³ *Hronograf*, Pelerinul Român, Oradea, 1992, pp. 57-58

⁶⁴ Numerii XXIV, 17: „răsări-va stea din lacov și se va scula om din Israil și va zdrobi pre căpeteniile lui Moav.”

⁶⁵ Cazanie la 25 decembrie, *Cazanie*, București, 1929, p. 513

aceasta înseamnă că ei se aflau sub stăpânirea stelelor. Popoarele răsăritene credeau că stelele erau ființe vii și puternice care stăpâneau atât toate lucrurile făcute de pe pământ, cât și viețile oamenilor. Popoarele răsăritene le idolatrizară privindu-le pe unele ca fiind bune iar altele rele. Ele semnificau zei buni sau răi, care înviorau sau ardeau cu ochii lor învâpăiați, păstrând sau omorând viața. Oamenii aduceau jertfe, chiar și jertfe omenești, atât zeilor buni, cât și celor răi, pentru a câștiga bunăvoința zeilor buni și a îndepărta vrăjmășia celor răi. Pentru a scăpa de aceste credințe populare nepotrivite cu înțelepciunea omului, învățații din răsărit au început să caute în stele și să vadă ce pot aduce ele în viețile oamenilor. Ei au fost primii care au făcut știința stelelor: aceea pe care o numim astrologie. Totuși, această știință nu a adus oamenilor libertate, ci a descoperit o înrobire și mai mare și teamă și mai mare. Craii de la răsărit „au descoperit” că stelele nu erau de fapt zei, așa cum credeau oamenii, ci, că influența lor puternică asupra tuturor lucrurilor vii de pe pământ era atât de mare și cu o precizie atât de matematică, încât nici o ființă vie nu era în stare, printr-o fărâma de spațiu sau printr-o clipă, să se elibereze de această înrobire oarbă și nemiloasă a stelelor. Ca și cum stelele nu ar fi fost făcute pentru om, ci omul pentru stele! Stelele cârmuiau nașterea și viața lui, întâmplările fericite și nefericite, caracterul și transformările lui, fiecare întâmplare din viața lui și chiar moartea! Omul era un rob desăvârșit și fără de ajutor în fața stelelor. El era un vis, în care stelele iarăși i-au întunecat conștiința. Această „știință” a adus sau a îndrumat și a hrănit toate felurile de ocultism, vrăjitorie, prezicerea viitorului, descântece și farmece, și toate celelalte lucruri care, pentru creștini, au un singur nume: superstiție. Acesta era un nor întunecat și sufocant care s-a răspândit din răsărit înspre apus și a apăsător asupra întregii lumi cu greutatea lui ucigătoare. Și astfel craii nu au lăsat conștiința omului liberă, ci au înrobitor-o și mai tare, alcătuiră un sistem adânc de fatalism, în care omul era sufocat de groaza de a fi singur, lepădat și lipsit de ajutor.”⁶⁶

Scriptura este extrem de săracă în referiri astrologice. Singurul pasaj relevant poate fi găsit la Iov, IX, 7-9:

„Cela ce zice soarelui și nu răsare, și asupra stelelor pecetluiește; Cela ce au întins cerul singur și umblă ca pre fața pământului pre mare; Cela ce face Găinușa și Luceafăr de seară și Ralița dinspre miază-noapte și pre țitorul răsăritului.”

Se găsesc însă mult mai multe referiri legate de interzicerea mai întâi al cultului politeist al aștrilor, urmată și de oprirea cu strășnicie de către Dumnezeu a „slujirii stelelor”, chiar la nivelul meșteșugului astrologic al magilor persani. Despre ei troparul Nașterii spune: „Nașterea Ta Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței. Căci întru dânsa cei ce slujeau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pre Tine Răsăritul cel de sus, Doamne slavă Ție!”

Legea lui Dumnezeu dată prin proorocul Moise grăiește astfel:

„Ca să nu cauți în cer vreodinioară și, văzând soarele și luna și stelele și toate podoabele cerului, înșelându-te să te închini lor și să slujești lor,

⁶⁶ Sfântul Nicolae Velimirovici, *Predică la Nașterea Domnului*

carele au împărțit Domnul Dumnezeuul tău pre dânsese la toate limbile ce sunt supt cer." (Deuteronom IV, 19).

„Iară de se va afla întru tine, întru una din cetățile tale din carele Domnul Dumnezeuul tău dă ție, bărbat au femeie carele va face rău înaintea Domnului Dumnezeului tău, să treacă făgăduința Lui. Și, mergând, vor sluji la alți dumnezei și se vor *închina lor, soarelui au lunii, sau la tot cele dintru podoaba cerului*, carele nu ți-am poruncit ție, și va spune ție și vei cerca foarte și, iată, adevărat s-a făcut cuvântul, s-a făcut scârba aceasta întru Izrail, și vei scoate pre omul acela sau pre muierea aceea care au făcut acest lucru rău pre poartă și veți ucide pre ei cu pietre și vor muri." (Deuteronom XVII, 3-5).

Prescripțiile lui Moise sunt reluate și de către proorocii următori:

„Și casele Ierusalimului și casele împăraților Iudii vor fi în ce chip locul ceta ce cade de necurățiile lor, în toate casele întru carele au tămâiat preste podurile lor *la toată oastea cerului* și au turnat turnări la dumnezei străini". Și veni Ieremia de la căderea locului Tafeth, unde l-a trimis pre el Domnul acolo ca să procească, și stătu în curtea Casei Domnului și zise către tot norodul: „Acestea zice Domnul: 'Iată, Eu aduc preste cetatea aceasta și preste toate cetățile ei și preste satele ei toate relele carele am grăit asupra ei și preste cetățile ei, căci au învârtoșat cerbicea lor a nu asculta poruncile Meale"'. (Ieremia XIX, 13-15).

Așa suna legea lui Dumnezeu dată poporului ales. Dar, din păcate, chiar și aceștia s-au abătut în repetate rânduri de la ea, cârmuitori și popor deopotrivă:

„Și se întoarse (Manase) și zidi cele nalte carele surpă Ezichia, tatăl lui, și ridică jertfelnic lui Vaal și au făcut desigurile, în ce chip a făcut Ahaav, împăratul lui Israil, și se *închină la toată puterea cerului și sluji lor*. Și zidi jertfelnic în Casa Domnului, în ce chip zice Domnul: „în Ierusalim voi pune numele Mieu!". Și zidi jertfelnic *la toată puterea cerului* într-amândouă curțile Casei Domnului. Și petrecea pre fiii lui prin foc și se descânta și se vrăjea și făcu grăitori în pânțele și ghicitori; înmulți a face răul întru ochii Domnului, ca să-L scârbească pre El." (IV Regi XXI, 3-7)

La loc de cinste în acțiunile antiecumeniste și antiastrologice se găsește figura împăratului Iosia, ajutat de arhiereul Helchia:

„Și porunci împăratul Helchiei, preotului celui mare, și preoților îndoirii și celor ce păzesc pragul, ca să scoată din biserică Domnului toate uneltele cele făcute lui Vaal și desimei și a toată puterea cerului, și le arse pre ele afară din Ierusalim, în Sadimoth al Cedrilor, și puse țărâna lor la Vethil. Și au ars pre homarimi⁶⁷ care i-au dat împărații Iudei și tămâia întru cele înalte și întru cetățile Iudei și întru împrejurile Ierusalimului și pre cei ce tămâia lui Vaal și soarelui și lunii și la mazorothi și la toată puterea cerului.

...Și au ars caii carii au dat împărații Iudei soarelui, întru intrarea Casei Domnului, la camera lui Nathan scopitul, în Farurim, și carul soarelui au ars în foc.” (4 Împărați XXIII, 4-16)

*

Este știut faptul că, nu numai popoarele din Mesopotamia și Persia antică s-au ocupat cu studiul astrelor. Acesta cuprindea în același timp și astrologia și astronomia, cele două despărțindu-se mult mai târziu, în timpul perioadei iluministe (sec. XVIII). Astfel se cunosc realizările egiptenilor, grecilor, chinezilor, aztecilor, druzilor celți, ba chiar și ale dacilor. Sanctuarul de la Sarmisegetuza cuprinde fără tăgadă ruine ale unui observator astronomic.

Preocupările astrologice au avut, desigur, și un aspect foarte pragmatic. Acest lucru este logic, având în vedere înclinația trupească și lumească a întemeietorilor acestei științe căzute, seminția cainită. Chiar dacă aceasta a pierit cu totul în timpul potopului, duhul lor a continuat, continuă și va lucra până la sfârșitul veacurilor.

În ce ar consta atunci diferența între astrologia „bună” și cea „rea”? Vom afla acest răspuns, înțelegând pentru ce a fost necesar ca omul să cunoască mișcările cerului, fiind inițiat în acestea, după cum am văzut de către Dumnezeu: „...Lui, adică omului - în scopul căruia a îngăduit El și mării să se lase străbătută (de corăbii), împodobind totodată pământul cu nesfârșita felurime a plantelor. Lui i-a dat putere peste jivinele care mișună în adâncuri, și peste zburătoare. Pe el l-a înzestrat cu puterea cunoașterii, ca să poată îmbrățișa toate științele, dându-i spre contemplare până și alcătuirea cerurilor, învățându-l ciclurile soarelui, fazele lunii, orbitele planetelor și pozițiile stelelor fixe.”⁶⁸

„Elinii spun că prin răsăritul apusul și prin conjuncția acestor stele, a soarelui și a lunii se conduc destinele noastre. Cu acestea se ocupă astrologia. Dar noi sustinem că ele sunt semne de ploaie, de secetă, de frig, de căldură, de umezeală, de uscăciune de vânturi și de alte asemenea, dar nici într-un caz semne ale faptelor noastre, căci noi am fost făcuți liberi de Creator și suntem stăpânii faptelor noastre. Dacă facem toate din cauza mișcării stelelor, facem cu necesitate ceea ce facem; iar ceea ce se face cu necesitate nu este nici virtute nici viciu...”

Noi spunem că stelele nu sunt cauza celor care se întâmplă, nici a producerii celor care se fac⁶⁹, nici a distrugerii celor care pier, ci mai degrabă semne ale ploilor și ale schimbării

⁶⁷ Homarim: preot, slujitor al idolilor.

⁶⁸ Eusebiu de Cezareea *Viața lui Constantin cel Mare*, Ed. IBM al BOR, București, 1991, pp. 191-192

⁶⁹ Tradus prin corectarea textului ediției din MG, adică după ediția de la Verona, 1531, f 32v.

aerului.”⁷⁰ Deci, folosul cunoașterii pozițiilor și mișcărilor planetelor și stelelor a fost un legat în primul rând de meteorologie și agricultură, iar mai târziu de călătorii, în special navigația pe mări și oceane.

Așa au folosit astrologia (și calendarul) „fiii lui Dumnezeu”, adică setiții. Dar să nu uităm că în același timp trăiau „fiii oamenilor”, cainiții, care au folosit *aceleași cunoștințe* în scopuri lărgite, nebinecuvântate de Dumnezeu. Care au fost aceste scopuri?

Conform firii căzute în păcatul cunoașterii binelui și răului, curiozitatea cunoașterii viitorului s-a împletit cu dorința de a controla și manipula aceste cunoștințe în folos propriu egoist. Cunoașterea viitorului este în mod firesc inaccesibilă oamenilor. Ea este în mod providențial încredințată de Dumnezeu unor vase alese, proorocii și sfinții cu darul înainte vederii. Dar cainiții, magicienii, ocultistii, fiind, ca și tatăl lor diavolul, lipsiți de aceste harisme, au căutat să le suplinească prin tot felul de tehnici divinatorii. Una din cele mai importante și folosite a fost tocmai astrologia. Prin studiul amănunțit al pozițiilor și mișcărilor planetelor și stelelor s-au făcut diferite predicții, de la nivel personal, până la cel social. Acestea se potriveau uneori, astfel că cei înșelați de ele căpătau o și mai mare încredințare în valabilitatea „științei” lor.

Un alt domeniu neîngăduit al astrologiei a fost cel al „profilului psihologic”, așa cum am spune astăzi. Și anume, stabilirea în funcție de momentul nașterii a așa numitului horoscop, ce ar determina în funcție de zodie, planete, case, ascendent, etc. anumite trăsături de caracter: însușiri, calități, defecte. Apoi se puteau stabili anumite compatibilități sau incompatibilități ale diferitelor persoane pe baza hărții astrologice natale.

Sfinții Părinți și scriitori bisericești au întărit la unison osândirea astrologiei:

Tertulian (Sec. III)

„Între diferitele îndeletniciri ale oamenilor nu se poate să nu observăm unele arte sau profesii care înlesnesc închinarea la idoli. De astrologi nici nu se face să mai vorbim, întrucât însă unul din ei a cutezat să se justifice de faptul că continuă să practice această profesie, am de gând să spun câteva cuvinte în legătură cu aceasta. Nu voi spune că a așeza nume de dumnezei falși în cer, a le atribui un fel de atotputernicie și a-i abate pe oameni de la înălțarea rugăciunilor către Dumnezeu, insufându-le credința că destinul lor este invariabil predeterminat de astre – nu voi spune că toate acestea ar fi totuna cu venerarea unor dumnezei falși. Eu afirm însă că astrologia, în acest caz, se aseamănă îngerilor căzuți care s-au îndepărtat de la Dumnezeu pentru a înșela neamul omenesc... Dacă magia este pasibilă de pedeapsă, iar *astrologia reprezintă o varietate a ei*, atunci împreună cu genul este condamnată și specia. Astfel, din timpul apariției Evangheliei, tot soiul de sofiști, astrologi, vrăjitori, magi și ghicitori trebuie să fie obligatoriu pedepsiți”⁷¹

Sfântul Vasile cel Mare (sec. IV)

⁷⁰ Sfântul Ioan Damaschin *Dogmatica*, Ed. Librăriei teologice, București, 1938, p. 69

⁷¹ Apud. Pr. Rodion, *Oameni și demoni*, Mănăstirea Slătioara, 1996

...Cei care au descoperit horoscopul, văzând ci lungimea timpului le scapă multe din pozițiile stelelor, au luat o măsură de timp foarte mică, ca și cum într-un timp foarte scurt - „*Ca într-o clipă și în clipită de ochi*”⁷², după cum zice Apostolul - ar fi mare deosebire între nașterea unui om și nașterea altui om; și spun: Cel care s-a născut în această clipă de vreme va fi stăpân peste orașe, domn peste popoare, foarte bogat și prea puternic; iar altul, care născut în altă clipită de vreme, va ajunge un cerșetor, un om fără căpătâi, va merge din ușă în ușă ca să-și câștige pâinea cea de toate zilele. De aceea astrologii au împărțit așa-numitul ciclu zodiac în douăsprezece părți; și pentru că soarele străbate în treizeci de zile a douăsprezecea parte a acestei sfere, pe care ei o numesc fixă, au împărțit în treizeci de părți fiecare din cele douăsprezece părți; apoi pe fiecare parte din aceste ultime părți le-au împărțit iarăși în șaiszeci de părți, apoi iarăși pe fiecare din aceste șaiszeci le-au tăiat în câte șaiszeci de părți.

Să luăm deci nașterile celor care se nasc și să vedem dacă astrologii vor putea păzi cu precizie această împărțire a timpului.

Îndată ce se naște copilul, moașa se uită dacă e băiat sau față; apoi așteaptă strigătul, semn că cel născut este viu. Câte clipite din cele șaiszeci vrei să treacă în această vreme? Moașa îi spune haldeului de noul-născut. Vrei să-mi spui câte clipite de vreme au trecut până a ajuns glasul moașei la urechea haldeului, mai ales dacă haldeul, care însemnează ora, se află în afara camerei unde s-a născut copilul? Că trebuie ca cel care va face horoscopul să noteze foarte exact ora nașterii copilului, fie de se întâmplă ziua, fie noaptea. Câtă mulțime de clipite din cele șaiszeci vrei să punem că a trecut în acest timp? Trebuie neapărat apoi să fie găsită steaua horoscopului, nu numai în care parte din cele douăsprezece părți ale zodiacului se găsește, ci și în care parte din această a douăsprezecea parte și în care din cele șaiszeci de părți în care am spus că este împărțită; sau, ca să fie măsurătoarea cât se poate mai exactă, în care din cele șaiszeci de părți din primele șaiszeci de părți se găsește steaua. Și această cercetare amănunțită și neînțeleasă a timpului trebuie neapărat făcută, spun ei, cu fiecare planetă, pentru a afla în ce legătură stă ea cu stelele fixe și ce figură formau între ele atunci când s-a născut copilul.

Deci, dacă este cu neputință să cunoști exact clipa în care s-a născut copilul, iar cea mai mică greșeală a stricat totul, se fac de râs și cei care se ocupă cu această știință, care nu e știință, dar și cei care se uită cu uimire la ei, ca la unii care ar putea să le cunoască destinul lor.

VI

Dar ce concluzie trag ei din toate aceste cercetări ? Cutare, spun ei, va fi cu părul creț și cu privirea strălucitoare, pentru că s-a născut în zodia berbecului, că așa arată acest animal; dar va fi și mare la suflet, pentru că berbecul are în el fire de conducător; va fi și darnic, dar și strângător, pentru că animalul acesta leapădă lâna fără părere de rău și și-o dobândește ușor datorită firii sale. Cel născut în zodia taurului va fi răbdător în nenorociri și muncitor, pentru că taurul trage la jug. Cel născut în zodia scorpionului va fi bățaios prin asemănarea cu acest animal. Cel născut în zodia cumpenii va fi drept, din pricina egalității talerelor cântarelor pe

⁷² 1 Corinteni XV, 52: „întru necurmată vreme, într-o clipeală a ochiului.”

care le folosim. Ce poate fi mai de răs decât acestea? Berbecele, de care tu legi nașterea omului, este a douăsprezecea parte a cercului, în care soarele atinge semnele de primăvară; cumpăna și taurul la fel; fiecare din aceste zodii sunt câte a douăsprezecea parte din așa-numitul ciclu zodiacal. Deci, dacă spui că în ciclul zodiacal stau cauzele principale care determină viața oamenilor, pentru ce atunci caracterizezi firea oamenilor care se nasc după dobitoacele care trăiesc printre noi?

VII

Și astrologii nu se mărginesc numai la atâta! Ci chiar voia noastră liberă, care este stăpâna fiecăruia din noi - adică săvârșirea virtuții și a viciului -, ca și cauzele faptelor noastre sunt și ele făcute de astrologi dependente de cele de pe cer. A-i combate este de-a dreptul ridicol; dar pentru că mulți sunt stăpâniți de această rătăcire, poate că e bine să n-o trecem sub tăcere.

Mai întâi să-i întrebăm pe aceștia: Se schimbă, oare, pozițiile stelelor de nenumărate ori în fiecare zi? Că sunt stele care se mișcă neconținut, așa numitele planete; unele din ele se ajung mai repede unele pe altele; altele își fac mai încet mișcările lor de revoluție, așa că de multe ori în același ceas se și privesc unele pe altele și se și ascund; iar cei care fac horoscopul spun că în timpul nașterilor are foarte mare putere dacă cel care se naște este privit de o planetă făcătoare de bine sau de o planetă făcătoare de rău. Adeseori aceia, negăsind timpul în care să dea mărturie planeta cea făcătoare de bine, din pricina necunoștinței uneia din acele foarte mici secțiuni a zodiacului, atunci ei așază acel moment într-o parte a zodiacului în care se află destinul cel rău. Că mă silesc să folosesc chiar cuvintele lor. În spusele lor însă este *multă prostie și încă mai multă necredință*. Că stelele care fac rău mută cauza răutății lor asupra Creatorului stelelor. Dacă răul vine datorită naturii stelelor, atunci Creatorul este autorul răului; iar dacă fac răul cu voința lor cea liberă, urmează că ele sunt ființe care știu să facă alegerea între fapte și că folosesc mișcările lor în chip liber și cu de la sine putere. Dar este mai mult decât o nebunie să-ți imaginezi așa ceva despre cele neînsuflețite! Apoi ce mare nesocotință este să nu împărți binele și răul fiecăruia după meritul lui, ci cutare să fie făcător de bine pentru că o planetă s-a aflat în cutare loc, iar cutare să fie făcător de rele pentru că a fost văzut de cutare planetă și iarăși să-și piardă răutatea dacă planeta își schimbă puțin poziția! Dar destul despre acestea! Dacă în fiecare clipită de vreme stelele trec de la o poziție la alta, iar între aceste nenumărate schimbări, adeseori într-o zi, figurile lor formează nașteri împărătești, pentru ce nu se nasc în fiecare zi împărați?⁷³

Fericitul Augustin (sec. IV-V)

„...Oare, totuși, prin acel bătrân mi-ai lipsit sau ai încetat să vindecii sufletul meu? în adevăr, deoarece ajunseseam să-i fiu mai apropiat și mă țineam strâns de convorbirile cu el - căci erau plăcute și serioase -, când a aflat din convorbirile cu mine că mă dedasem studiului cărților

⁷³ Sfântul Vasile cel Mare *Omiliile la Hexameron*, Σ ο φ ία, București, 2004, pp. 135-142

cu horoscopuri, m-a sfătuit cu bunăvoință și părintește să le arunc și să nu cheltui zadarnic grija și osteneala necesară lucrurilor folositoare, pentru acele deșertăciuni, spunând că el învățase atât de bine acele cărți, încât, în primii ani ai vieții sale, voise să facă din Astrologie o ocupație din care să-și ducă viața și credea că dacă putuse să înțeleagă pe Hippocrate putuse desigur să înțeleagă și acele scrieri. Și nu pentru alt motiv le părăsise după aceea, ca să urmeze medicina, ci numai pentru că înțelesese că sunt foarte false și, om serios cum era, nu voia să-și câștige existența înșelând oamenii. «Dar tu, zice, care ai cu ce să te întreții între oameni, practicând retorica, urmezi totuși această înșelătorie cu liberă pasiune, nu din nevoia de câștig. Cu atât mai mult trebuie să mă crezi în ceea ce am spus despre aceea, eu care m-am silit s-o învăț atât de perfect, încât am voit ca numai din practicarea ei să trăiesc». Întrebându-l eu cum se face că multe adevăruri erau spuse de ea, el mi-a răspuns, cum a putut, ca întâmplarea, care este răspândită peste tot în natură, face acest lucru. Căci clacă din paginile unui poet oarecare, ce cântă și este atent la cu totul altceva, când îl consultă cineva iese de multe ori, în mod minunat, vreun vers în armonie cu tema, zicea el, atunci nu este de mirare dacă într-un suflet omenesc, dintr-o înclinare superioară, suflet care nu știe ce se petrece în sine, sună ceva, nu printr-un meșteșug, ci prin întâmplare, ceva care să se potrivească cu lucrurile sau faptele celui care întreabă.

...

...Respinsesem deja prezicerile înșelătoare ale astrologilor și nelegiuitele lor aiureli. ... Nebridius îmi zicea deseori că aceea nu este o artă de a prezice viitorul. Presupunerile oamenilor - zicea el - au adesea puterea sorții și multe, prin faptul că sunt spuse, au să se întâmple în viitor fără știrea acelor care le afirmă. Oamenii dau peste ele tocmai prin faptul că nu tac. Tu mi-ai procurat, deci, un prieten care consulta cu stăruință pe astrologi, dar nu cunoștea știința lor, ci, cum am spus, îi consulta din curiozitate, care știa totuși ceva pe care zicea că-l auzise de la tatăl său, dar nu-și dădea seama cât valora acel ceva, ca să dărâme numele acelei arte.

Ei bine, acest bărbat cu numele Firminus, care printr-o învățătură liberală se formase în arta oratoriei, consultându-mă, ca pe unul pe care-l iubea mult, cu privire la anumite afaceri ale sale, în care se mărise speranța lui lumească, m-a întrebat ce cred eu în legătură cu constelațiile sale. Eu însă, care începusem să trec de partea lui Nebridius, în legătură cu această problemă, nu am refuzat de a face presupuneri și de a spune ceea ce îmi venea în minte, dar adăugam că toate acele lucruri, după convingerea mea, sunt vrednice de răs și lipsite de temeii.

...Dar faptul că, privind aceleași constelații, spuneam lucruri diferite, dacă spuneam adevărul, iar dacă aș fi spus aceleași lucruri, aș fi spus un neadevăr, îngăduie concluzia foarte sigură că acele lucruri oare se spuneau potrivit adevărului, după cercetarea constelațiilor, nu erau afirmate potrivit unei metode științifice, ci la întâmplare, iar cele afirmate fals nu se datorau cunoașterii metodei științifice, ci minciunii și întâmplării.⁷⁴

Sfântul Grigorie Palama (sec. XIV):

⁷⁴ Fericitul Augustin *Confessiones (Mărturisiri)*, Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1994, pp. 138-140

„Nu numai a ști cineva pre Dumnezeu, și a se cunoaște omul pre sine și starea sa (ceea ce și cei mai simpli creștini acum o cunosc), *mai înaltă știință este decât fizica și astrologia* și decât orice filosofie despre aceste învățături, ci și a cunoaște neputința minții noastre și a căuta să o vindecăm, *mult mai bine este cu neasemănare, decât a ști de a cerca mărimea stelelor, cuvinte de fizică, și cum s-au făcut cele de jos, și schimbările celor de sus, înturnări și răsăriri de stele, întăriri și răsturnări, depărtări și împreunări, și în scurt, toate legăturile aceii de în multe feluri mișcare*. Că cel ce cunoaște neputința minții sale, a aflat pe unde să intre în locul mântuirii sale, și a se apropia de lumina cunoștinței, și va primi adevărata înțelepciune, care și în veacul de acum nu se va dezlega împreună cu dânsul.”⁷⁵

Sfântul Simeon al Tesalonicului (sec. XIV)

„A vorbi despre noroc, despre ursitori, despre explicarea nașterilor, *după zodii sau stele și pentru citirile de stele e lucru nebunesc și fără de Dumnezeu...* însă bunătățile și răutățile noastre se mișcă după a noastră singură voință”⁷⁶

Canoanele Bisericii întăresc acestea:

Canon 36 Laodiceia

„Nu se cuvine cei ieraticesți [sfințiți], ori clericii, a fi vrăjitori ori descântători, ori *matimatici, ori astrologi*, sau a face cele ce se zic filactirii [baere] care sunt legături ale sufletelor lor. Iar cei ce le poartă, am poruncit să se arunce din Biserică.”⁷⁷

De aici rezultă nu numai interdicția practicilor gen „deschisul cărții”, ci și orice preocupări astrologice, sau încurajarea lor, sau fie și acceptarea lor tacită. La spovedanie ar fi indicată cercetarea mai atentă, în special a femeilor, pentru a vedea dacă nu au căzut în acest păcat, pe care cele mai multe dintre ele nu îl conștientizează ca atare.

Pravila bisericească

„2045. – Astrologia sau căutarea în zodii, expusă atrăgător în horoscop, este pretinsa știință, prin care se poate cunoaște felul de a fi, și soarta cuiva, după zilele planetelor, și a constatărilor astronomice. În realitate este o mistificare ocultistă, contrară adevărului și *osândită de Biserică fiindcă n-are nici o legătură cu știința astronomică sau adevărurile revelației*.”⁷⁸

⁷⁵ Sfântul Grigorie Palama, „150 de capete firești, teologhicești, năravnice și practice” în *Filocalia*, vol. II, „Universală”, 2001, pp. 257-263

⁷⁶ Ierom. Nicodim Sachelarie, *Pravila bisericească*, Parohia Valea Plopului, Prahova, 1999, p. 516

⁷⁷ *Pidalion Neamț*

⁷⁸ Ierom. Nicodim Sachelarie, *Pravila...*, p. 512

*

Întrucât am amintit la începutul studiului de „new age”, să ne amintim că ideologia acestei mișcări face uz intens de astrologie, numind această eră „era Vărsătorului”:

„În accepțiunea modernă mișcarea new age a apărut în secolul al XX-lea în S.U.A.. Până aici, o afirmație de puțină acribie științifică. Dar am ales în mod intenționat această formulare generală pentru a sublinia caracterul oarecum difuz al mișcării. Dacă în privința spațiului putem specifica statul California, problema datei de naștere a mișcării e mai controversată. În funcție de perspectiva astrologică, antropologică sau psihologică, diferiți cercetători au plasat momentul incipient fie în anul 1904 sau 1910 sau 1917, după alții la 5 februarie 1962 (când s-a produs o anume grupare a planetelor). După Jung, era Vărsătorului începe în 1997 sau 2154. Această totală imprecizie și lipsă de coerență este tipică mișcării și se datorează faptului că are la bază interpretări astrologice ce sunt supuse arbitrariului și subiectivismului celor în cauză.”⁷⁹

„Erele” la care se referă acești prooroci de sorginte ocultă francmasonică și teosofică, se delimitează după criteriile astrologice potrivit cărora soarele parcurge în chip regresiv timp de aproximativ 2 160 de ani un sector celest din cele 12 numite zodii. Acest parcurs are consecințe majore ce determină schimbări cu un caracter evolutiv ciclic în mentalitatea, cultura și chiar spiritualitatea omenirii. În momentul de față suntem „martorii trecerii” de la era Peștilor la cea a Vărsătorului sub semnul căruia se va instala noua eră. Se poate constata cum procesul de precesie (mișcare astronomică inversă) devine o utopie de tip dublu milenist (2 000 de ani de fericire în Vărsător). În filmul muzical (operă rock) hippy al anilor ‘60 *Hair* (Broadway 1968) una din temele cheie este piesa programatică *The Age of Aquarius*:

*Când Luna va fi în casa a șasea / Și Jupiter aliniat cu Marte / Atunci pacea va călăuzi planetele / Și dragostea va mâna stelele / Sunt zorii erei Vărsătorului*⁸⁰

Iar în alt loc:

Armonie, justiție și claritate / Simpatie, lumină și adevăr / Nimeni nu va pune căluș libertății / Nimeni nu va îngreui spiritul / Mistica ne va da cunoaștere / Omul va învăța din nou să gândească / Datorită Vărsătorului, Vărsătorului.

Din punct de vedere astronomic observațiile astrologilor new age suferă de grave fisuri ce fac să apară o multitudine de cronologii diferite cu privire la momentul acestei treceri. Ceea ce ne interesează pe noi în acest studiu sunt însă implicațiile teologice prezente în aceste concepții și efectul lor asupra credinței și învățăturii creștine. Căci, departe de a fi o simplă aberație astronomică și mărunță superstiție, mișcarea new age se conturează ca un pericolos adversar al creștinismului la scară mondială.”⁸¹

⁷⁹ Pr. Dan Bădulescu *New age Împărăția răului*, Christiana, București, 2001, p.38

⁸⁰ *When the moon is in the seventh house/ And Jupiter aligns with Mars/ Then peace will guide the planets/ And love will guide the stars/ This is the dawning of the Age of Aquarius.*

⁸¹ *Ibidem*, p. 57

Nu ar strica să ne oprim un moment pentru a cerceta din punct de vedere astrologic/astronomic pe ce se întemeiază aceste presupuneri.

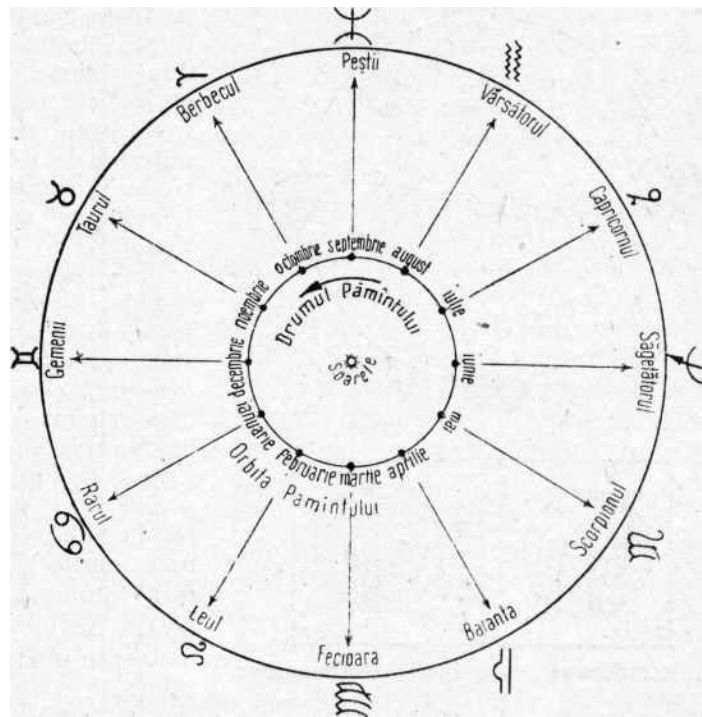
Să vedem ce spune despre zodii manualele de astronomie din ciclul de liceu. Facem abstracție deocamdată în ce măsură sunt ele predate în realitate și cât anume din aceste noțiuni rămâne fixat în mințile adolescenților. Deci, să redăm noțiunile:

„În prezent,⁸² punctul echinoctiului de primăvară se află în constelația Peștilor, iar al echinoctiului de toamnă în constelația Fecioarei.

Cele 12 constelații prin care trece ecliptica formează *zodiacul* și se numesc constelații zodiacale. Zodiac este un cuvânt grecesc, care înseamnă *cercul animalelor*; i s-a spus așa, deoarece majoritatea acestor constelații poartă denumiri de animale. Constelațiile zodiacale sunt: Peștii, Berbecul, Taurul, Gemenii, Cancerul (Racul), Leul, Fecioara, Balanța, Scorpionul, Săgetătorul, Capricornul și Vărsătorul...

Spre miezul nopții, culminează în partea de sud a cerului constelația zodiacală care este diametral opusă constelației în care se află Soarele în luna respectivă. De exemplu, în noiembrie, Soarele se află în constelația Scorpionului⁸³ și pe la miezul nopții, în această lună, culminează stelele diametral opuse din constelația Taurului. La amiază culminează acele constelații zodiacale în care se află Soarele în acel moment.”⁸⁴

Zodiile sunt reprezentate cam în felul următor:

Astrologia modernă și contemporană este un amalgam de astrologie „clasică”

⁸² 1961

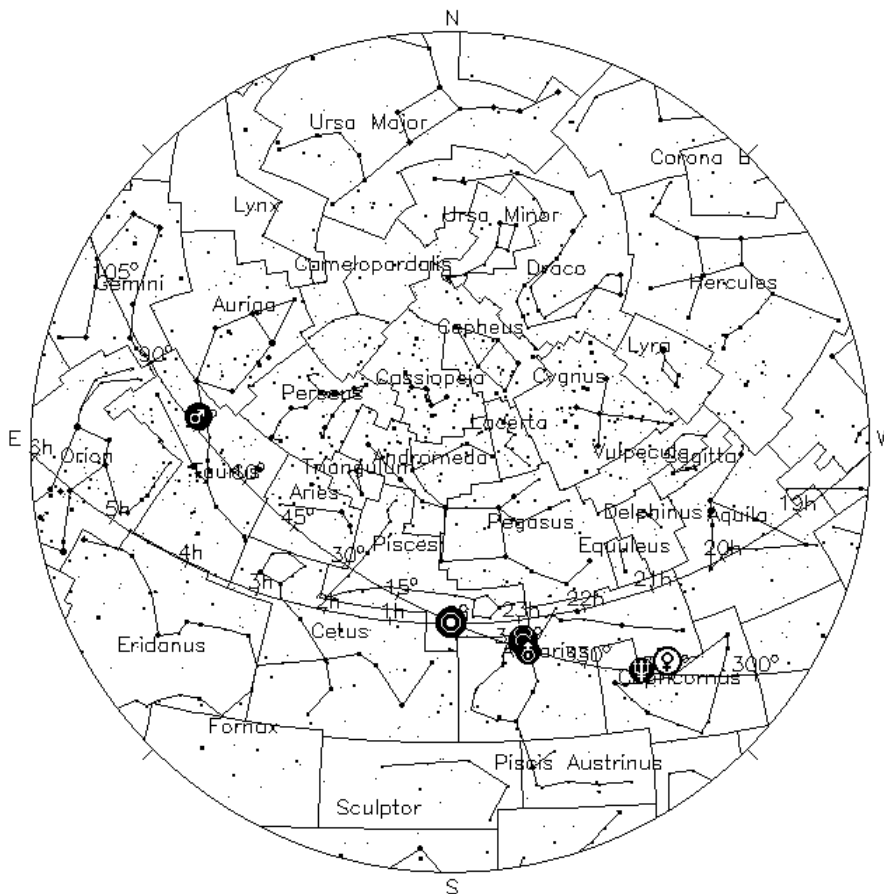
⁸³ Eronat. După datele astronomice în vigoare, soarele se afla în noiembrie 1961 în Balanță. Dar acest lucru este secundar.

⁸⁴ *Astronomie* – manual pentru clasa a XI-a reală, Ed. de Stat didactică și pedagogică, București, 1961, pp. 37-38

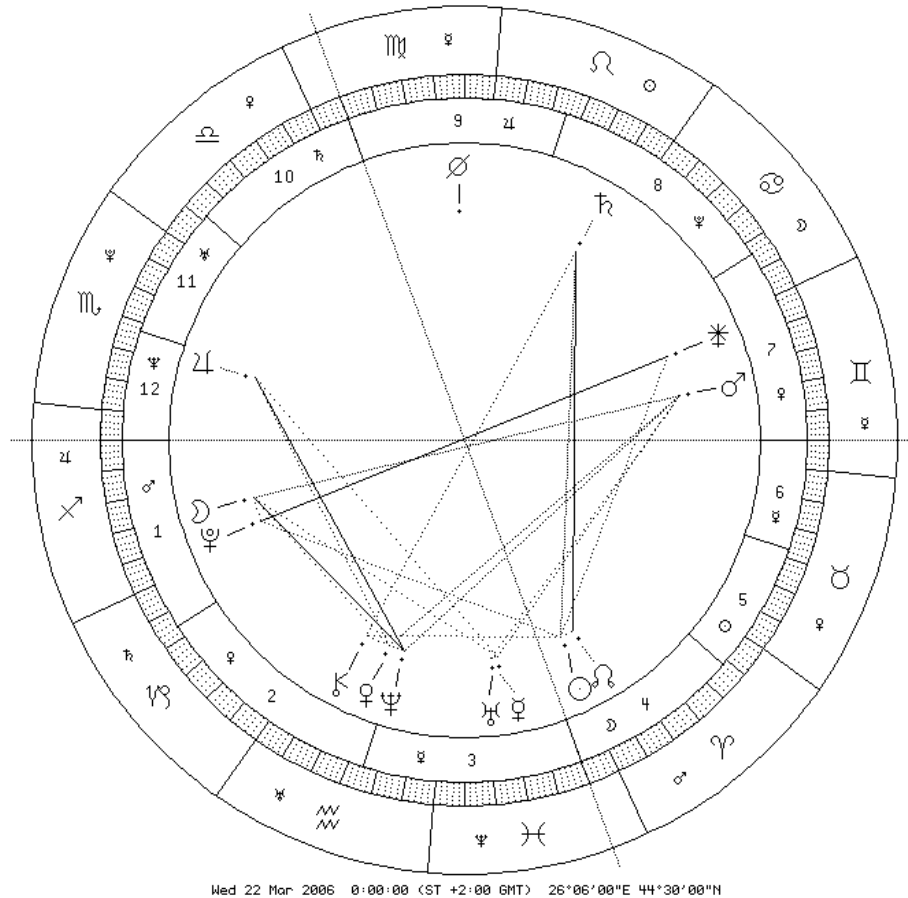
fundamentată pe mișcări moderne. Norocul astrologilor profesioniști de azi este acela că adepții și clienții lor sunt aproape total ignoranți în ceea ce privește implicațiile celor relatate mai sus. Priviți numai la programele de Tv și vedeți imaginea actuală a astrologului: departe este tichia și globul de cristal, bufnița și toiagul înstelat. În locul acestora o figură intelectuală (cu sau fără ochelari și cel mai adesea un laptop ce inspiră seriozitate și acrivie științifică. Spectatorii sună în studio, comunică o dată, și în 2-3 minute programul astrologic (sunt mai multe de acest fel) furnizează o astrogramă.

Dacă vom căuta pe unul din programele de astronomie harta cerului din *același moment* vom găsi unele ca acestea:

Situația cerului la data de 21 martie 2006, privit din București, ora locală 12:24. A se observa poziția soarelui, aflat în centrul diagramei în zodia Peștilor (*Pisces*, pe diagramă între $0^\circ - 30^\circ$), și foarte aproape de zodia Vărsătorului (*Aquarius*, pe diagramă între $(0^\circ) 360^\circ - 330^\circ$)! Berbecul (*Aries*, pe diagramă între $30^\circ - 60^\circ$) este deja departe către stânga, pe această diagramă către est). Sursă: Your Sky, www.fourmilab.ch

Sau alt exemplu luat de site-ul: http://www.acvaria.com/harta_cerului_azi.htm

Astrograma la data de miercuri 22 martie 2006 0:00:00 (ST +2:00 GMT)
26°06'00" E 44°30'00" N (București)

În fața acestei neconcordanțe flagrante – decalaj de o întreagă zodie! – omul obișnuit rămâne desigur fără răspuns. Aceasta din cauza faptului că zdrobitoarea majoritate a oamenilor, cu tot învățământul general obligatoriu (gimnaziu, liceu) și prezența masivă în facultăți, nu cunosc nici măcar la nivel elementar mișcările și pozițiile atât cele astronomice, cât și cele astrologice.

Să vedem atunci ce vor răspunde „profesioniștii” în materie în fața acestei nepotriviri:

„Zodiac tropic și zodiac sidereal

O altă chestiune legată de zodii, care e bine să fie clară de la început pentru oricine are de-a face cu astrologia, este diferența dintre zodiacul tropic și cel sidereal, sau dintre zodiile astrologice și constelațiile zodiacale. Mulți le confundă și, astfel, apare pentru ei falsă dilemă: de ce se spune ca un om se naște sub o anumită zodie, deși la nașterea lui Soarele se afla într-o cu totul altă constelație zodiacală?

Confuzia apare din cauză că zodiile și constelațiile poartă nume identice și, astfel, se crede că ar fi unul și același lucru. Numele zodiilor a fost dat, într-adevăr, după cele 12 constelații aflate pe ecliptică, adică pe acea bandă de pe harta cerului în care se înscriu traseele planetelor sistemului solar și ale Soarelui și Lunii, așa cum se vad ele de pe Pământ. Dar, în timp ce constelațiile reprezintă poziții fixe pe cer, date de pozițiile stelelor care le alcătuiesc (și care se deplasează și ele, dar atât de lent față de alte astre încât sunt considerate "stele fixe"), din punct de vedere fizic zodiile nu au în comun cu constelațiile decât numele și ordinea în care se succed în zodiac, precum și faptul ca în ambele cazuri avem Pământul ca punct de observație (de referință).

Avem, astfel, un zodiac al constelațiilor, numit și zodiac sideral, și un zodiac al zodiilor astrologice propriu-zise, numit și zodiac tropic. În zodiacul sideral, zodiile corespund aproape exact cu cele 12 constelații zodiacale, așa cum se vad ele pe cer, în timp ce în zodiacul tropic, zodiile reprezintă cele 12 arce de cerc egale (corespunzând, deci, unor perioade de timp egale) parcurse de Soare de la un echinocțiu de primăvară până la următorul echinocțiu de primăvară, practic într-un an zodiacal. Aceste intervale de timp nu corespund fizic constelațiilor, ci numai simbolic și vibrațional. Ne putem imagina aceste 2 zodii ca fiind două cercuri suprapuse, care se rotesc cu viteze constante dar diferite, astfel încât la un moment dat zodiile și constelațiile se suprapun exact, dar acest moment are loc la intervale de circa 26.000 ani.

Ca să explic ceva mai clar, voi spune că punctul în care se află Soarele pe zodiacul sideral la echinocțiul de primăvară se numește în astronomie punctul vernal. Acest punct se deplasează continuu pe zodiacul sideral și face un tur complet al constelațiilor în circa 26.000 ani. La ora actuală, acest punct se găsește cam la 7 grade în constelația Peștilor și se deplasează invers, apropiindu-se de constelația Vărsătorului. De aceea se spune că epoca actuală este Era Peștilor și că se apropie Era Vărsătorului (se simte deja începutul trecerii spre ea). Asta înseamnă că doar cei născuți în ultimele 7 grade ale unei zodii (în epoca noastră) au și Soarele în constelația corespunzătoare zodiei respective.

Pentru a elimina această confuzie și pentru a opera numai cu constelațiile, unii astrologi (relativ puțini) folosesc zodiacul sideral. Dar cei mai mulți astrologi folosesc, în sistemul astrologic occidental, zodiacul tropic, care are avantajul că e raportat la ciclul terestru al anotimpurilor, fiind punctat clar de echinocții și solstiții, deci este mai ușor de studiat din perspectiva omului care trăiește pe Pământ. Este foarte probabil ca, în timp, importanța acordată în astrologie zodiacului sideral să sporească, dar asta se poate întâmpla doar pe măsură ce omul, în evoluția conștiinței sale, se va putea ridica la punctul în care poate aborda lucrurile din perspectiva conștiinței cosmice, simbolizată de constelații. Până atunci, omul încă lucrează în bună măsură la nivelul conștiinței planetare, terestre.

În concluzie, se poate spune că zodiacul tropic este o proiecție a zodiacului sideral în planul de conștiință terestră. Mulți își pun problema care dintre ele este cel mai bun. Părerea mea este că ambele sunt la fel de funcționale, dar eficiența fiecăruia depinde de punctul din

care se abordează problema. Cel mai bun instrument este, întotdeauna, cel care se potrivește cel mai bine cu intențiile și abordarea celui care îl folosește.”⁸⁵

Astrologul în cauză este un tipic reprezentant al melanjului dintre astrologia antică (geocentristă) și astronomie modernă (heliocentristă). Am tras această concluzie care nu l-ar jigni câtuși de puțin deoarece, conform propriilor afirmații: „În zona României și în toată Europa, cel mai frecvent folosit este Zodiacul European, care provine de la vechile civilizații care au trăit în zona indo-europeană: chaldeenii, romanii, grecii și arabii au contribuit la ceea ce numim astăzi zodiac european. Dar, ca orice știință, *astrologia este și ea în evoluție și de-a lungul secolelor au apărut continuu schimbări și îmbunătățiri ale sistemului de lucru cu zodiacul.*

Zodiacul european împarte anul în 12 zodii, prima dintre ele începând întotdeauna la echinocțiul de primăvară. Cele 12 zodii poartă numele a 12 constelații aflate pe ecliptică, adică pe *traseul pe care - aparent - îl parcurge Soarele pe cer în jurul Pământului.* Dar, în timp ce constelațiile au poziții spațiale fixe pe harta cerului, zodiile sunt în realitate segmente de timp, raportate la echinocții și solstiții, adică de fapt la mișcarea de revoluție a Pământului în jurul Soarelui. Doar la circa 26.000 ani, zodiile și constelațiile ajung să coincidă în continuumul spațio-temporal.”⁸⁶

Cifra de 26 000 de ani a fost obținută după explicațiile de manual, conform observațiilor lui Iparh, efectuate asupra concordanței dintre o stea fixă și punctul vernal pe durate mari de timp. Astfel ar fi rezultat o diferență anuală de 50”,2, ceea ce ar da următoarea formulă:

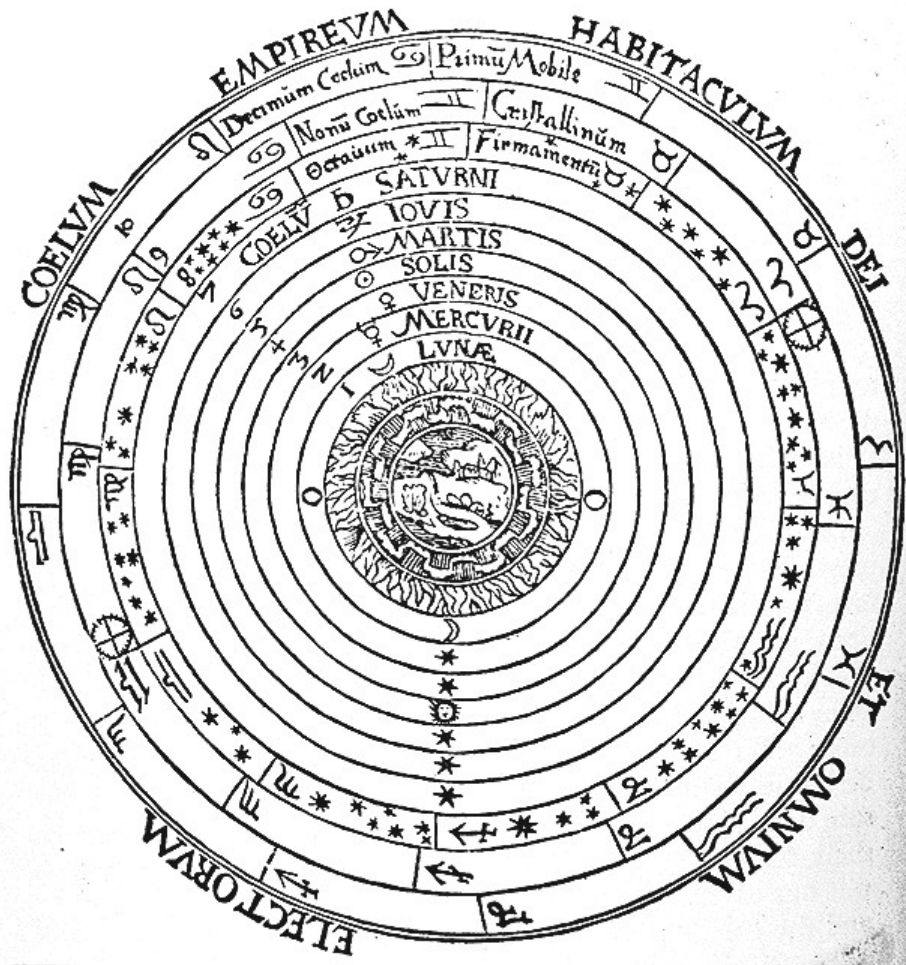
$$\frac{360^\circ}{50'', 2} \text{ ani} \approx 26\,000 \text{ ani}$$

Poziția în cauză este în realitate deosebit de ingrată pentru reprezentanții ei. Datorită însă faptului că ei nu s-au confruntat cu o contestație competentă, au putut să-și mențină cu nonșalanță poziția rătăcită și șubredă.

Pentru a încerca la rândul nostru să înțelegem cumva raționamentele astrologiei vechi trebuie să ne întoarcem în perioada geocentristă pentru a revedea reprezentarea cerului și zodiacelor în perspectiva ptolemeică, într-o diagramă din perioada scolasticii (sec. XII-XIII):

⁸⁵ Cf. Adi Mândruță Tănăsescu http://www.eastrolog.ro/astrologie-abc/initiere-in-astrologie/002_este-zodiacul.php

⁸⁶ *Ibidem*

Se observă locația centrală a pământului înconjurat de cele 10 ceruri. Primele 7 ceruri sunt ale celor 7 planete. Urmează nu 2 ci chiar 3 ceruri ale zodiacelor!

- Cerul al 8-lea *Octavum Firmamentum* conține precum se poate observa constelațiile zodiacale.

- Al 9-lea cer *Nonu Coelum Crystallinum* are cele 12 zodii dar nu conține *nici un corp ceresc*, nici planete, nici stele (constelații). El este ușor decalat la acea dată față de primul zodiac.

- Atenție la cerul al 10-lea *Decimum Coelum: Primum Mobile*. Lipsit în egală măsură de corpuri cerești, ele este deja decalat după cum se observă cu aproape o zodie.

Revenind la explicația de dinainte, cerul al 8-lea ar fi „zodiacul sideral” iar cel de-al 10-lea „zodiacul tropical”. Cel de-al 9-lea s-a pierdut cumva pe drum...

Sfinții Părinți au descris astfel situația de mai sus: „Dar pentru că Sfânta Scriptură vorbește de cer și de „cerul cerului”⁸⁷ și de „cerurile cerurilor”⁸⁸, și pentru că spune că fericitul Pavel a fost răpit până la al treilea cer⁸⁹, spunem că la facerea universului am primit și

⁸⁷ Psalmi 67, 34; 113, 24

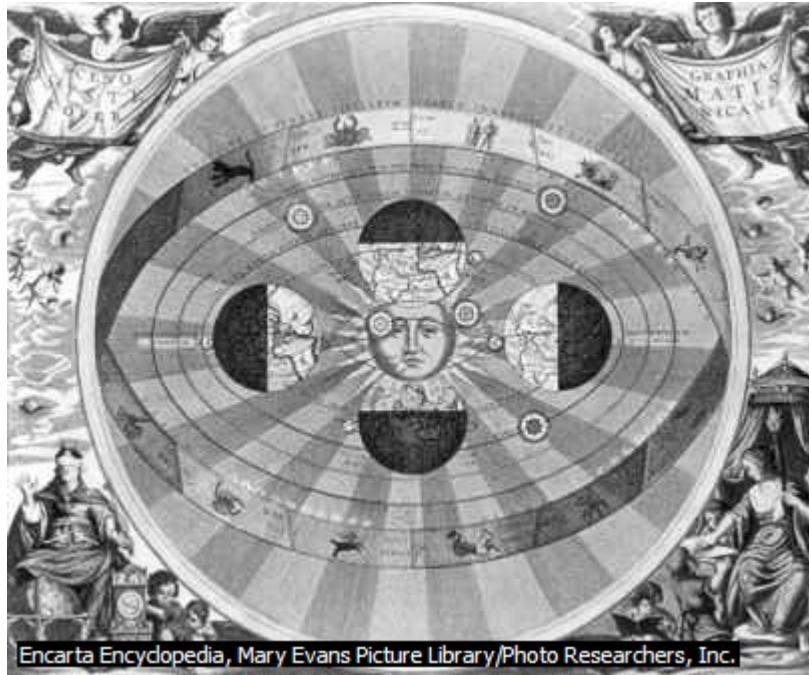
⁸⁸ Ps. 148, 4

⁸⁹ II Corinteni XII, 2

facerea cerului, despre care filosofii păgâni, însușindu-și învățăturile lui Moise, *spun că este o sferă fără de stele... Ei spun că cerul înconjură pământul în formă de sferă și trage împreună cu el, prin mișcarea lui foarte iute, soarele, luna și stelele.*⁹⁰

Deci, mărturisim și noi în glas cu Părinții, că așa arată și se mișcă cele din cosmos.

După cum știm, a urmat marea rătăcire copernicană descrisă la Matei XV, 14⁹¹, care a schimbat din temelii așezarea cosmosului lui Dumnezeu și l-a înlocuit cu cosmosul umanist (al omului). Totuși, el a păstrat încă așezarea corectă a zodiacului:

Același lucru se întâmplă uneori și cu urmașii direcți ai lui Copernic, astronomii atei materialişti:

⁹⁰ Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*

⁹¹ „orbul, de va povăţui pre orb, amândoi vor cădea în groapă”

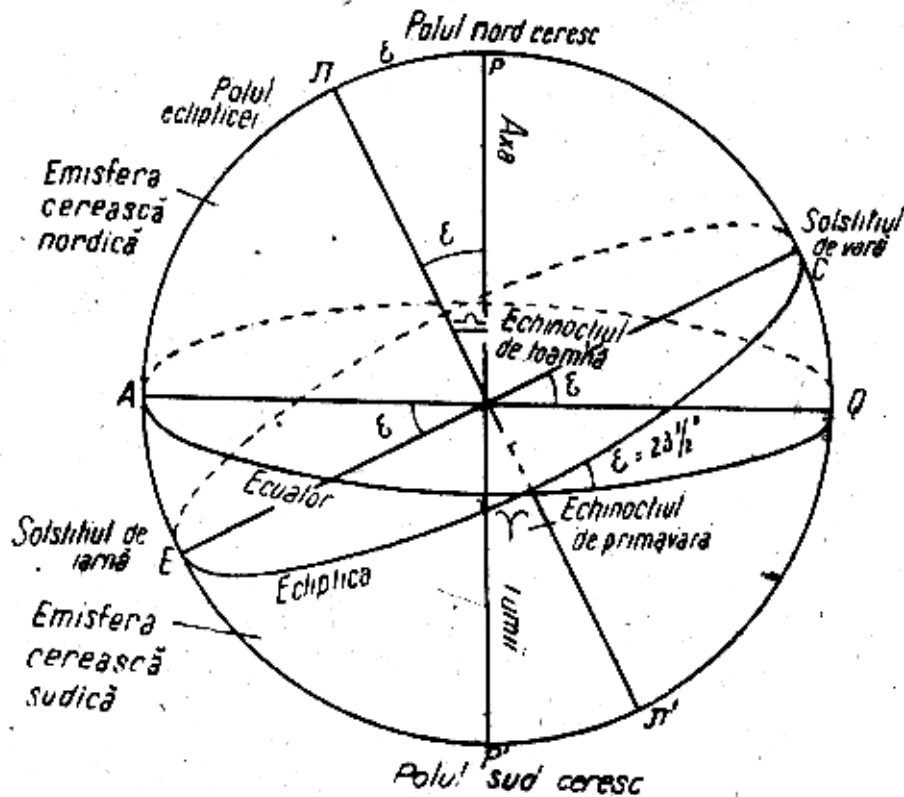

Fig. 26. Ecliptica și ecuatorul.

Dar, revenind la astrologie, dacă s-ar mai putea cumva lua în seamă oarecare influențe ale constelațiilor zodiacale, atât ale nativului⁹² cât și ale ascendentului⁹³, adică de fapt „zodiacul sideral”, cum se va putea explica influența „zodiacului tropical”, adică exact cel folosit în 99% din cazuri și practic singurul cunoscut de opinia publică? Astrologii răspund că: „Aceste intervale de timp nu corespund fizic constelațiilor, ci numai *simbolic și vibrațional*... În concluzie, se poate spune că zodiacul tropic este o proiecție a zodiacului sideral în planul de conștiință terestră.”⁹⁴

Ce poate fi acea influență „simbolică și vibrațională” rămâne un mister de tip new age, scufundat în ceață. Zodiile tropicale rămân niște simple delimitări temporale, având repere de anotimpuri, deci echinoxii și solstiții.

Această explicație pare a lămuri lucrurile și a-i scoate din impasul jenant pe astrologi, dar în realitate lucrurile se complică și mai mult pentru ei. Zodiile de pe zodiacul tropic devin simple intervale „simbolice și vibraționale”, în vreme ce constelațiile, adică „zodiile” din zodiacul sideral rămân realități vizibile! În mod curent și astrologii și clienții lor amestecă și confundă cele două zodii, mai ales că zdrobitoarea majoritate a celor din urmă nici măcar nu are habar de existența lor diferită. Și atunci ne mai putem mira de datările fanteziste gen „1904 sau 1910 sau 1917, după alții la 5 februarie 1962 (când s-a produs o anume grupare a

⁹² Poziția soarelui în momentul nașterii

⁹³ Poziția zodiei la orizont în momentul nașterii.

⁹⁴ Adi Mândruță Tănăsescu

planetelor)⁹⁵... 1997 sau 2154⁹⁶” Acestea ne aduc aminte de datările la fel de serioase ale sfârșitului lumii, așa cum au fost ele expuse din același spațiu otrăvit de ereticii milenști mormoni, adventiști și martori ai lui Iehova...

Ca și când nu ar fi fost îndeajuns de rătăciți, astrologii contemporani și adepții lor înșelați, cad și în alte erezii: hermetismul, kabbala, heliocentrismul, evoluționismul, reîncarnarea, karma, ufolatria, new age:

- *Hermetismul*. Legile universale (principiile adevărului): 1. legea mentalismului; 2. legea corespondenței; 3. legea vibrației; 4. legea polarității; 5. legea ritmului; 6. legea cauzei și a efectului; 7. legea genului.⁹⁷

- *Evoluționismul*. „Dar, ca orice știință, astrologia este și ea în *evoluție și de-a lungul secolelor au apărut continuu schimbări și îmbunătățiri* ale sistemului de lucru cu zodiacul.”⁹⁸

- *Heliocentrismul*. Printre aceste „îmbunătățiri” se numără, - se putea altfel? – abandonarea perspectivei clasice geocentrice și preluarea fără pic de șovăire a modelului copernican: „Zodiacul european împarte anul în 12 zodii, prima dintre ele începând întotdeauna la Echinoxul de Primăvară. Cele 12 zodii poartă numele a 12 constelații aflate pe ecliptică, adică pe traseul pe care - *aparent* - îl parcurge Soarele pe cer în jurul Pământului. Dar, în timp ce constelațiile au poziții spațiale fixe pe harta cerului, zodiile sunt în realitate segmente de

⁹⁵ Vezi nota 23. Dar la acea dată, soarele se afla în... Capricorn (zodiacul sideral, cf. *Your Sky*). El se afla în Vărsător conform „zodiacului tropic”, dar aici astrologii se contrazic, întrucât „erele” de câte 2 160 de ani sunt determinate de precesia echinoxilor *exclusiv* în ... zodiacul sideral!

⁹⁶ În sfârșit, data corectă în zodiacul sideral! (Pe cel tropic, se menține cu hotărâre Berbecul). Dar ce ne facem cu new age-ul început în sec. XX? Mai sunt vreo 100 de ani până atunci, noi aflându-ne în continuare în „era veche” a zodiei Peștilor (creștinism, dualism, conflicte, etc.) „Zorii” se întind cam multșor, iar datele propuse în sec. XX mai au oare vreo însemnătate?

⁹⁷ http://www.eastrolog.ro/astrologie-abc/initiere-in-astrologie/002_ce-este-zodiacul.php:

Legile Universale (Principiile Adevărului)

1. *Legea Mentalismului*: Totul este spirit, Universul este mental.

2. *Legea Corespondenței*: Ceea ce este sus este și ceea ce este jos, Ceea ce este jos este și ceea ce este sus.

3. *Legea Vibrației*: Nimic nu este în repaus, totul se mișcă, totul vibrează.

4. *Legea Polarității*: Totul este dublu, orice lucru are doi poli, totul are două extreme, asemănătorul și neasemănătorul au aceeași semnificație, polii opuși au o natura identică însă de grade diferite, extremele se ating, toate adevărurile nu sunt decât semiadevăruri, toate paradoxurile pot fi conciliate.

5. *Legea Ritmului*: Totul se scurge înăuntru sau în afară, orice lucru are durata sa, totul evoluează apoi degenerează, balansul pendulei se manifestă în toate și măsura oscilației sale la dreapta este asemănătoare cu măsura oscilației sale la stânga, ritmul este constant.

6. *Legea Cauzei și a Efectului*: Orice cauză are efectul său, orice efect are o cauză, totul se întâmplă conform Legii, hazardul nu este decât un nume dat unei legi necunoscute, sunt numeroase planuri ale cauzalității însă nimic nu scapă Legii.

7. *Legea Genului*: Este un gen în toate lucrurile, totul are principiile sale, Masculin și Feminin, genul se manifestă pe toate planurile.”

⁹⁸ *Idem*

timp, raportate la echinocții și solstiții, adică *de fapt la mișcarea de revoluție a Pământului în jurul Soarelui*. Doar la circa 26.000 ani, zodiile și constelațiile ajung să coincidă în continuumul spațio-temporal.”⁹⁹ Astfel, astrologii își minează singuri baza astronomică de referință pentru calculele mișcărilor și pozițiilor cerești.

- *Reîncarnarea, karma*. „Care este scopul final al omului și al umanității după această doctrină? După atâtea vieți, după atâtea *morți, renașteri, liniștiri și redeșteptări* dureroase, există oare un hotar pentru munca aceasta neostenită a sufletului? Da, fără îndoială că da...”¹⁰⁰

- *New age*. „La orizont se ridică acum semnul *Vărsătorului de Apă, semnul iubirii și al inițierii în tainele ocultismului*.”¹⁰¹

*

Să ia aminte acei ce cred, înșelați fiind de vrăjmașul, că pot fi în același timp și cu Hristos și cu veliar, adică și buni creștini și adepți ai astrologiei. Acest tip de credincios se întâlnește din ce în ce mai des după 1990 mai ales în rândul femeilor, ce vin la biserică și cercetează în paralele și diferite publicații și persoane implicate în astrologie. Și – culmea! – primesc uneori de la acești „specialiști” îndemnul de a cere preotului să le citească moliftele Sfântului Vasile cel Mare, fie în biserică, fie la domiciliu legat de sfeștanie. Acolo se zice:

„Așa, Dumnezeule, gonește de la robul tău (N) toată lucrarea diavolului, toată vrajba, toată fermecătura, slujirea idolească, *vrăjirea cu stelele, căutarea în stele...*” Ce cred aceștia că poate să însemne: „vrăjirea cu stelele, căutarea în stele”, dacă nu astrologie și horoscop?

Canoanele Bisericii întăresc acestea:

Canon 36 Laodiceia

„Nu se cuvine cei ieraticesți [sfințiți], ori clericii, a fi vrăjitori ori descântători, ori *matimatici, ori astrologi*, sau a face cele ce se zic filactirii [baere] care sunt legături ale sufletelor lor. Iar cei ce le poartă, am poruncit să se arunce din Biserică.”

„Astrologiceasca nebunie cine o mustră. Și pentru ce se numesc matimatici.”¹⁰²

⁹⁹ *Idem*

¹⁰⁰ Armand G. Constantinescu *Cer și destin* Ananda Kali, 1999, p. 297

¹⁰¹ *Ibidem*, p. 298

¹⁰² *Pidalion 1844, SCARĂ TOPOLOGICĂ A celor vrednice de însemnat în Cartea aceasta DUPĂ ALFAVITA*, lit. A

COSMOLOGIA DIVINĂ ȘI CEA UMANĂ¹⁰³

- o recuperare a cosmologiei scripturistice,
cu pământul în centru și având 7500 de ani –

Studiul de mai jos aduce în fața dreptslăvitorilor creștini, o învățătură de credință fundamentală, ce a ajuns, în ultimii 200 de ani, să fie ignorată sau chiar cu totul răstălmăcită, sub presiunea acestei lumi căzute, cu știința, filosofia, cultura și politica ei împotrivoare lui Dumnezeu. Împotrivirea de care vorbim s-a manifestat, la vedere, în Apusul sec. al XV-lea, după căderea Constantinopolului, odată cu așa numita „renaștere”, și a continuat în secolul „luminilor”.

De atunci s-a creat o „lume nouă” (new age), cu altă teologie, altă știință, altă cultură decât cea creștină tradițională. În cadrul acestor noutăți ce au zdruncinat din temelii lumea de dinainte, un loc central și esențial îl ocupă erezia copernicană: heliocentrismul, care, odată acceptată, a deschis calea tuturor celorlalte rătăcirii: evoluționismul, ateismul, ecumenismul etc. Vom încerca, cu tot riscul de a fi o voce ce strigă în pustie, o recuperare a revelației cosmologice scripturistice și patristice, acea cosmologie a lui Dumnezeu (cu pământul în centru, având o vechime de 7500 de ani, cu zilele creației de 24 de ore etc.), opusă cu totul cosmologiei mincinoase omenești.

*

„Pentru ce vă spun acestea? Pentru că e vorba să cercetez alcătuirea lumii și să *contemplan universul nu pe temeiul principiilor filosofiei lumii*, ci pe temeiul învățăturilor pe care Dumnezeu le-a dat lui Moise, slujitorul Lui, Care i-a vorbit lui Moise aievea, nu prin enigme. De aceea trebuie neapărat ca cei care doresc să vadă aceste mărețe lucruri să aibă exercitată mintea lor pentru înțelegerea învățăturilor ce ne stau în față” (Sfântul Vasile cel Mare, *Hexaemeron*)

Introducere

„...Uită-te, că despre fiecare zi zice așa, vrând ca, prin repetarea învățaturii, să fixeze în mintea noastră *dogmele dumnezeiești*. Să ținem dar, toate aceste învățături strâns lipite în inima noastră; și, scuturând de pe noi orice fel de trândăvie, să păstrăm cu strășnicie *dogmele cele sănătoase*, iar pe cei prinși în mrejele rătăcirii păgânești să-i învățăm, cu toată blândețea, să nu amestece rânduiala...” (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere*)

Noțiunea de dogmă a fost cel mai adesea deformată prin înțelegerea ei într-un sens unic, acela de adevăr veșnic și de neschimbat, propovăduit de Biserică în cadrul unor Sinoade locale sau Ecumenice. Desigur că așa și este, dar, în sens mai larg și *tot atât de adevărat*, prin dumnezeieștile dogme se înțeleg toate cele descoperite de Dumnezeu și care trebuie crezute și mărturisite ca și cele formulate la amintitele Sinoade. Și, dacă așa stau lucrurile, învățăturile dogmatice privitoare la Facerea lumii trebuie a fi puse la baza învățaturii catehetice, lucru pe

¹⁰³ Apărut în *Porunca iubirii*, nr. 5/2006

care l-a făcut Biserica de la bun început prin catehezele baptismale, mai ales cele făcute în timpul Postului Mare. Cele mai cunoscute ce ni s-au transmis au fost *Omiliile la Cartea Facerii* ale Sfinților Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur. Aceste descoperiri, învățături, dogme, sunt singurele adevărate și negreșelnice, veșnice, neschimbabile, ortodoxe, grâu duhovnicesc hrănitor, fiind insuflate de Duhul Sfânt și primite prin *consensus ecclesiae* și *consensus Patrum*. Toate celelalte din vechime și până astăzi, și care vor mai fi în viitor până la sfârșitul lumii, sunt „descoperiri” filosofice și științifice omenești eretice, adică (cel puțin parțial) mincinoase, greșelnice, trecătoare și schimbătoare, neghină și pleavă duhovnicească otrăvitoare sau cel puțin stearpă. Această neghină și pleavă a fost plivită din timp în timp de către Prooroci, Apostoli și Părinți, care au păstrat în ogor grâul credinței și învățaturii curate, adevărate, ortodoxe. Dar neghina și pleava nu au încetat să existe, ci au scos capul din când în când, fiind lucrute, prin oameni, de către cel rău. Biserica a fost zguduită de-a lungul vremilor de felurite erezii pe care le-a combătut în fel și chip, aruncând asupra lor și acelor ereziarhi nepocăiți trăznitul anatemei, pentru a feri turma de aceste rătăcirii pierzătoare. Dar ereziile, cum spuneam, n-au încetat, și dintre acestea ne referim acum la cele legate de *cosmologie, biologie și antropologie*; și aceasta trebuie făcută ca o lucrare pastoral-misionară urgentă, deoarece în zilele noastre, ogorul a ajuns într-o stare de paragină foarte periculoasă iar buruienile și neghina amenință să înăbușe grâul. Ne referim aici la faptul că, și în societatea noastră românească, învățătura oficială ce se predă în școli, se opune fățiș sau mai voalat revelației Duhului Sfânt, stâlcind zeci de milioane de suflete și minți. Și nu numai școala face acest lucru, ci și „canalul” ce la ora aceasta a întrecut influența ei: mass media, cu precădere cea a imaginii, televiziunea. Aceasta devine sursa „adevărului”, autoritatea, informația. Dar ea nu numai că informează, ci și formează, sau, cum se spune în limbajul calculatoarelor, formatează conștiințele. Și atunci, este de datoria Bisericii a face, în sensul bun, exact ceea ce se numește „a spăla creierele”, și nu în sensul peiorativ și negativ dat acestei acțiuni, (cum ar fi făcut-o comuniștii chinezi asupra prizonierilor americani, de unde s-ar fi tras expresia cu pricina), ci, exact în sensul de curățire, despățimire, căci blidul trebuie mai întâi curățit pre dinăuntru, și nu cum făceau fariseii.

*

Să auzim ce ne spune în această privință Sfântul Teofan Zăvorâtul:

„Căci ce fel de mântuire poate aștepta cineva care nu păstrează învățătura adevărată a credinței și a Bisericii și *gândește greșit sau despre Dumnezeu, lume și om*, sau despre actuala stare decăzută a noastră, sau despre mijlocul restaurării ființei noastre, care este unul singur, sau despre moarte și viața noastră viitoare, sau *despre oricare dintre dogme*, când însuși Domnul ne spune că, de se va lepăda cineva de cuvintele Lui «în ruda aceasta preacurvară și păcătoasă», de acela se va lepăda și El în fața Tatălui Său, care este în ceruri (Marcu VIII, 38)? Iar cel ce va fi lepădat de Domnul, unde își va găsi locul? Desigur că nu în împărăția Cerurilor. Dar iată că există oameni care spun: «Crede cum vrei, este suficient să trăiești corect și nu te teme de nimic», ca și cum poți trăi corect *fără să ai principii sănătoase despre lucrurile pe care ne învață adevărata credință!* Nu vă amăgiți, fraților! În

alcătuirea vieții adevărate nu intră numai comportamentul, ci și modul sănătos de judecată, așa că, despre cel căruia îi lipsește acesta, nu putem spune că viața lui este bună și dreaptă... Așadar, cel ce spune: «crede cum vrei, numai trăiește corect», în timp ce avem poruncă să ținem adevărata credință, se aseamănă cu acela care își distruge singur fundația pe care vrea să-și ridice casa, sau cu cel care vrea să traverseze un râu cu o barcă, al cărei fund îl găurește chiar el”.

Cele ce urmează cu privire la cosmologie și alcătuirea lumii, mișcările astrelor etc. sunt tot dogme revelate de Duhul Sfânt în Scriptură și tâlcuite de Sfinții Părinți: „În lumea văzută, deasupra noastră este cerul, sub noi este pământul, pe cer sunt soarele, luna și stelele, toate în rânduiala lor... A cunoaște acestea și a le cuprinde cu mintea sa, *este cea dintâi datorie a fiecărui credincios. Credința e din auz* (Romani X, 17), iar auzul este catehizat prin învățătura propovăduită de Biserică, prin care se pune începutul credinței. În ce vei crede dacă nu vei cunoaște învățătura?”. (Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor*)

Rătăcirile în cauză au început cu sec. al XVI-lea, când unii, ca Copernic, au coborât pământul cel unic, staționar și din centrul universului, dar mai ales *viețuit*, singurul purtător de viață, în rândul celorlalte planete moarte. Vom arăta în continuare, cu argumente scripturistice și patristice, că așa stau lucrurile.

„Trebuie să ne întărim în noi înșine conștientizarea duhului credinței și a vieții creștinești și, păzind-o neclintită, să respingem orice nu se potrivește cu ea. Această conștientizare va fi pentru noi ca o stâncă în mijlocul valurilor mării. Trăim în lume, și ca atare n-avem cum să nu ne lovim de ceea ce se petrece în ea – dar cele de care ne lovim nu ne pot sili să ne lăsăm mânați de toate cele, cot la cot cu ceilalți. *Dimpotrivă, pentru cei ce și-au dat seama de adevăr, aici este chiar un imbold de a-l apăra și de a da în vileag minciuna*”. (Sfântul Teofan Zăvorâtul *Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor*)

Cel mai grav stau lucrurile la capitolul cosmologie, unde învățătura scripturistică și patristică geocentristă și geostatistă a fost uitată practic aproape în întregime, sub presiunea și înșelarea științelor contemporane cu nume mincinos. Marii noștri duhovnici contemporani au avut preocupări legate de despătimire, rugăciune, asceză, îndreptarea celor căzuți, și unele de mari înălțimi, ca vederea lui Dumnezeu, liniștirea și cele de acest fel. Dar pe acestea „fundamentale” le-au lăsat cumva de-o parte, până când au vorbit „pietrele”. Dați, de exemplu pe Google, o căutare cu termenul „geocentrism” sau „geocentricity”, sau „biblical astronomy”, și veți vedea cine sunt cei care răspund prezent: dizidenții de felul fundamentalistilor pentecostali, creationiști, catolici alternativi, luterani, evrei, ba chiar și unii musulmani... În lista asta pur și simplu nu am întâlnit ortodocși! Lucrurile nu stau de loc mai bine nici pentru cei serioși care vor căuta prin biblioteci și pe internet.

*

ZIUA I

Cerul. Pământul. Lumina. Ziua. Noaptea

(1) De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul. (2) Iară pământul era nevăzut și netocmit. (3) Și întuneric zăcea deasupra peste cel fără de fund, și Duhul lui Dumnezeu Se purta deasupra apei. (4) Și zise Dumnezeu: „Să se facă lumină!” Și se făcu lumină. (5) Și văzu Dumnezeu lumina că este bună, și osebi Dumnezeu între mijlocul luminii și între mijlocul întunericului. (6) Și numi Dumnezeu lumina ziuă și întunericul numi noapte. Și se făcu seară și se făcu dimineată, zi una.

Fundamentele (temeliile): cerul și pământul

Cerul

„De început au făcut Dumnezeu cerul și pământul”

Primum și mărturisim că la acel început al lumii au apărut doar cerul și pământul, și nici un alt corp ceresc nu exista, nici o planetă, satelit, galaxie, stea, asteroid, cometă etc., doar cerul și pământul:

„Apoi vei vedea că au fost puse mai întâi, ca niște *temelii și fundamente, cerul și pământul*”. (Sfântul Vasile cel Mare, *Hexameron*)

Care sunt informațiile accesibile până acum despre forma și natura cerului și a pământului?

„Dar pentru că Sfânta Scriptură vorbește de cer și de «cerul cerului» și de «cerurile cerurilor», și pentru că spune că fericitul Pavel a fost răpit până la al treilea cer, spunem că la facerea universului am primit și facerea cerului, despre *care filosofi păgâni, însușindu-și învățăturile lui Moise, spun că este o sferă fără de stele*”. (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*)

Despre ce este vorba? Acești „filosofi păgâni” au fost printre alții Pitagora, Platon Aristotel, Ptolemeu, Iparh. Despre ce învățături ale lui Moise era vorba? Exact despre acelea în care Moise, fiind crescut și educat la curtea Faraonului, a excelat: cele *astronomice*. Căci, este prea bine cunoscut faptul că egiptenii s-au numărat printre cei mai avansați în domeniul astronomiei și matematicii:

„Se spune că marele Moisi, al cărui nume este foarte mare la toți oamenii din pricina înțelepciunii sale, s-a apropiat de contemplarea Celui Ce Este numai după ce și-a exercitat mai întâi mintea cu învățăturile egiptenilor”. (Sfântul Vasile cel Mare, *Omilia XXII-a către tineri*)

Iarăși, Moise a trăit cu mult înainte de filosofi greci amintiți. Este limpede că așa se explică valoarea acelor cunoștințe științifice, ce au fost lăsate la o parte în textul revelat al Scripturii ca fiind de o importanță secundară în iconomia mântuirii, dar s-au păstrat în omenire pe această cale. De aceea ele au și dăinuit mii de ani, așa cum vom vedea.

Mărturisim și noi ce mărturisesc Părinții și respingem și lepădăm cu totul interpretările „alegorice” sau „metaforice” privitoare la mișcarea „aparentă” a soarelui sau a cerului. În Scriptură există în jur de șazeci de astfel de pasaje, nu le-am mai enumerat pe toate privitoare

la mișcarea soarelui în jurul pământului, deci geocentriste, și nici măcar *unul singur* care să indice o mișcare a pământului heliocentrică!

Revenind la forma cerului, vedem că Sfântul Ioan Damaschin acceptă fără a combate faptul că forma cerului este o sferă, ceea ce este important pentru cele ce vor urma. Alt element important este legat de starea sau mișcarea cerului:

„Unii au socotit că cerul înconjură universul în formă de cerc, că este în formă de sferă și, ori din ce parte l-ai privi, el este partea cea mai înaltă...

Mai sus de pământ și de apă, peste tot, de jur împrejur, ca o îmbrăcăminte, aerul; și peste tot împrejurul aerului, eterul. Iar în afară de toate, în *formă de cerc, cerul*.

Ei spun că cerul se mișcă în formă de ciclu și că strânge împreună pe cele dinăuntru în așa fel că ele rămân fixe și nu cad.

Toți care au spus că cerul este sferic susțin că el se depărtează în chip egal dela pământ și în sus și în lături și în jos. În jos și în lături adică, potrivit felului nostru de a simți, pentru că, potrivit celor spuse mai sus, *cerul ocupă în toate părțile locul de sus și pământul pe cel de jos. Ei spun că cerul înconjură pământul în formă de sferă și trage împreună cu el, prin mișcarea lui foarte iute, soarele, luna și stelele*”. (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*)

Deocamdată, în acest moment inițial nu există, cum am spus, nici un alt corp ceresc. Am reținut însă despre cer următoarele elemente: forma sferică, consistența și mișcarea de la răsărit la apus. Ele sunt deocamdată de ajuns.

Pământul

***Locul său: centrul universului;
starea sa: nemișcat; poziția: dreaptă***

Să vedem acum ce ni se spune despre pământ:

Pasaje scripturistice legate de stabilitatea (imobilitatea) Pământului

Dacă se poate spune cu dreptate că Scriptura nu indică nicăieri riguros faptul că pământul se găsește în mijlocul universului, în schimb se arată clar că el este *nemișcat* (geostatic), excluzându-se categoric orice fel de mișcare de rotație, fie una zilnică în jurul axei sale, fie orbitală anuală în jurul soarelui. Acestea nu au de altfel nici un sens, nici teologic, nici fizic, nici astronomic, fiind niște invenții ale unor gânditori ce au căutat explicații alternative la cele scripturistice și patristice. Pasaje scripturistice se găsesc în mai mulți Psalmi:

Ps. 17, 15; Ps. 95, 10; Ps. 77, 75; Ps. 103, 6

„Pentru *că-și întări lumea, care nu se va clăti*”. (Psalm 92, 2)

„Cela ce *întemeiază pământul pre întemeierea lui, nu se va pleca în veacul veacului*”. (Ps. 103, 5)

Și pentru ca să nu fim acuzați că rămânem fixați ca neoprotestanții fundamentalști în înțelesul strict literal al cuvintelor, vom aduce și tâlcuirea Fericitul Teodoret al Cirului:

„5. *Cela ce întemeiază pământul pre întemeierea lui.*

Iar Achila și Simmah: „peste șederea lui”.

nu se va pleca în veacul veacului.

Pentru că, *întemeiându-l pe dânsul, peste sine însuși, i-a dat lui nemișcarea*, și așa va rămâne câtă vreme va voi El. Așa zice și aiurea: «*spânzurând pământul peste nimic*».

Ps. 118, 90: „*Întemeiat-ai pământul și rămâne*”

Fericitul Teodoret: „*Întemeiat-ai pământul și rămâne*

Cu rânduiala Ta rămâne ziua,

Pământului i-ai dat statornicie pentru prea-multă vreme. Și a rămas după cum i-ai poruncit”.

2 Regi XXII, 16; Iov XXVI 5-6; XXXVIII, 4-8; Isaia 13, 10, 13; 44, 23- 24; 48, 13; Pildele lui Solomon III, 19; VIII, 27-29;

„Neam merge și neam vine, și *pământul în veac stă*”. (Eclesiastul I, 3-5)

Ioan XVII, 24; Evrei I, 10.

„Teme-te de Dumnezeu, cu a cărei poruncă pământul pe ape s-a întărit, ... de *Cel ce a întemeiat pământul pe tăria lui și nu se va clăți în veacul veacului...*” (Lepădări la Sfântul Botez)

Cum se vor putea împăca acestea cu mișcările rapide de titirez ale pământului, așa cum ne învață lumea? Nu se va clăti, dar se va roți amețitor prin spațiu?...

Singurul caz excepțional de mișcare a pământului este cutremurul. Dar în nici un caz nu este vorba de o rotație de vreun fel permanentă, ci de o clătinare temporară: 2 Regi XXII, 8; 1 Paralipomena XVI, 30; Iov IX, 6; Ps. 59, 2; 76, 18; Isaia 13, 10, 13; 24, 18.

Același Sfânt Vasile, care oprește de la cercetările curiozității omenești, acceptă fără a combate următoarele propoziții:

„Unii filosofi ai naturii spun, cu cuvinte elegante, că *pământul stă nemișcat* din anumite pricini: din pricina locului pe care îl ocupă *în centrul* universului și din pricina distanței, totdeauna egală cu marginile universului; de aceea *nu poate să se incline în vreo parte; așa că rămâne neapărat nemișcat*, pentru că distanța egală, pe care o are din toate părțile de jur împrejurul lui, *îi face cu neputință înclinarea în vreo parte*. Locul acesta *din centrul* universului, *pe care pământul îl ocupă*, nu l-a dobândit nici ca o moștenire, nici prin sine însuși, *ci este locul lui firesc și necesar...* Deci corpurilor grele le este proprie mișcarea înspre jos; iar josul, așa cum s-a arătat, este centrul. Să nu te minunezi, dar, dacă pământul nu cade în nici o parte; nu cade, *pentru că ocupă, potrivit naturii lui, locul din mijloc*. Trebuie deci neapărat ca pământul să rămână la locul său...

Vor fi de acord și cei ce sunt împotriva spuselor mele că pricina care face ca pământul, care este mai greu decât apa, *să stea suspendat în mijlocul universului...*” (Hexaameron)

Părinții și Scriitorii Bisericești ne învață în continuare:

„*Pământului i-a păstrat locul de la mijloc, dându-i rostul unui centru și înconjurându-l*

cu apele oceanului, ca spre a-i spori frumusețea prin albastrul straielor”. (Eusebiu de Cezareea, *Viața Sfântului Constantin cel Mare* - sec. IV)

„Întrucât cerul cuprinde totul la sânul său, fiind nemărginit și adunat în sine, și că pământul și împrejurimea lui plutește în mijloc și că toate corpurile se rotesc în jurul unui punct stabil și solid, atunci trebuie neapărat ca elementele care se află deasupra pământului să se afle și dedesubtul lui, căci una și aceeași substanță dă roată masei globului pământesc... tot așa o dată cu rotația soarelui, întunericul va alerga mereu pe partea opusă razei perpendiculare, așa că deopotrivă spațiul cuprins deasupra sau dedesubtul pământului, devine când luminos, când întunecat”. (Sfântul Grigore de Nyssa, *Despre suflet și înviere*)

„Ci precum pământul după a lui fire stă și apa, când ia deci întoarcerea cea de jos?...

Și pământului celui nemișcat i-a rânduit împrejur, ca unui centru, un cerc foarte sus așezat, și în chip iscusit foarte a legat cerul cel în veșnică mișcare prin cele ce se află la mijloc, pentru ca lumea să rămână și statornică, și mișcătoare; căci corpurile în veșnică și repede mișcare sunt așezate în cerc, iar ceea ce este nemișcat a primit în mod necesar locul din mijloc, având drept contra greutate pentru mișcarea sa, nemișcarea, ca să nu se miște din loc, în felul unui cilindru, sfera universului”. (Sfântul Grigore Palama, *Omilii*)

„Și oarecare cuprindere împrejur este cerul a tuturor zidirilor celor văzute și nevăzute. Că înlăuntrul lui se cuprind și puterile îngerilor cele înțelegătoare și toate cele simțite, stelele și toate celelalte, împreună cu care și însuși pământul, care este ca un punct și centru către toată lumea. ... Căci cu adevărat, sau sferă, sau în chipul sferei, întru care se zice că este și petrecerea fericiților. A căruia partea cea mai de sus este rotocolul lui cel despre toate părțile, iar cea mai de jos este mijlocul, unde cum că și pământul ca un centru șade nemișcat, și înțelepții cei de afară de demult învață și Dumnezeiasca Scriptură de asemenea”. (Sfântul Atanasie de Paros, *Dogmatica*)

Sintetizând cele de mai sus să recapitulăm:

- La un început absolut al timpului O, a făcut Dumnezeu cerul și pământul.
- Timpul și spațiul apar simultan din nimic.
- Cerul are o formă perfectă sferică și o consistență asemănătoare fumului. El se rotește în jurul pământului.
- Pământul este sferic (și nicidecum plat), greu, dens, stabil, nemișcat și stă în mijlocul cerului (universului) suspendat pe nimic.
- Pământul nu este planetă.

ZIUA IV

Luminătorii (planetele, stelele)

Și zise Dumnezeu: „Facă-se luminători întru întăritura cerului, spre luminarea pământului, ca să osebească între mijlocul zilei și între mijlocul nopții și să fie în semne și în vremi și în zile și în ani. (16) Și să fie spre luminare întru întăritura cerului, ca să lumineze pre pământ”. Și se făcu așa. (17) Și făcu Dumnezeu cei doi luminători: luminătorul cel mare spre stăpânirea zilei și luminătorul cel mic spre stăpânirea nopții, și stelele. (18) Și puse pre dânșii Dumnezeu întru întăritura cerului, ca să lumineze pre pământ. (19) Și să stăpânească zilei și nopții. (20) Și să osebească între mijlocul luminii și între mijlocul întunericului. Și văzu Dumnezeu că este bine. (21) Și se făcu seară și se făcu dimineată, zi a patra.

Soarele: locul și mișcarea lui

„Atunci a grăit Iisus către Domnul în ziua, în care au dat Dumnezeu pre amereu supus fiilor lui Israil, când i-au bătut pre ei la Gavaon, și s-au surpat dela fața fiilor lui Israil; și a zis Iisus: să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului. Și au stătut soarele și luna, cu starea până când au făcut Dumnezeu izbândă asupra vrăjmasilor lor. Au nu este aceasta scrisă în Cartea dreptului? Și a stătut soarele în mijlocul cerului, și n-a mers către apus cu sfârșitul unei zile. Și nici mai înainte, nici după aceea n-a fost zi ca aceasta ca să asculte Domnul de cuvântul omului...” (Iisus Navi, X, 12-14).

„Soarele și luna stătu întru rânduiala ei; întru lumină zvârliturile Tale vor merge spre lumina fulgerului armelor Tale”. (Avvacum, III, 10)

„Și a zis Ezechia către Isaia: «Ce semn este că mă va însănătoși Domnul, și mă voi sui în Casa Domnului în ziua a treia?» Și a zis Isaia: «Acest semn va fi ție de la Domnul, că va face Domnul cuvântul, care au grăit: vrei să mergă umbra zece trepte înainte, sau să se întoarcă zece trepte înapoi?» Și a zis Ezechia: «ușor este a abate umbra zece trepte, nu așa, ci să se întoarcă umbra zece trepte înapoi». Și a strigat Isaia proorocul către Domnul, și s-a întors umbra de la semn înapoi zece trepte». (4 Regi XX, 9-11)

„Și iată semnul care ți se va da ție de la Domnul că El Își va împlini cuvântul Său: «Iată voi întoarce umbra cu atâtea linii pe care soarele le-a străbătut pe ceasornicul lui Ahaz, să zic cu zece linii». Și soarele s-a dat înapoi cu zece linii pe care el le străbătuse». (Isaia XXXVIII, 7-8)

„La tot pământul ieși răspunsul lor și la marginile lumii cuvintele lor. În soare au pus lăcașul lui; și el ca un ginere ieșind din cămara lui. Bucura-se-va ca un uriaș să *alerge* cale; din marginea cerului ieșirea lui. Și istovul lui până la marginea cerului, și nu este cel ce se va ascunde de căldura lui”. (Psalm 18, 4-6)

„Neam merge și neam vine, și *pământul în veac stă*. Și răsare soarele, și apune soarele, și la locul lui *trage el răsărind, iese către austru și înconjoară către crivăț, înconjoară înconjurând...*” (Eclesiastul I, 3-5)

„Dacă soarele, care este supus stricăciunii, este atât de frumos și atât de mare, *dacă este iute în mișcare și-și face cu atât regularitate mișcările sale de revoluție*, dacă are o mărime cu dreaptă măsură în univers, încât nu depășește măsura față de întregul univers, iar prin frumusețea lui este ca un ochi strălucitor așa cum se cuvine creației...” (Sfântul Vasile, *Hexameron*)

„Noaptea este timpul în care soarele este dedesuptul pământului, iar durata nopții este drumul soarelui pe sub pământ dela apus la răsărit”. (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*)

Precum am afirmat mai înainte, soarele, cu toate că este mult mai mare în circumferință și volum, este doar un „luminător”, desigur că foarte important, întrucât vom vedea că este chiar *singura sursă de lumină în tot universul*, lucru iarăși, cu totul contrar afirmațiilor științei. Soarele este, potrivit învățăturii patristice o *planetă*, adică un corp ceresc rătăcitor, ce planează și se rotește în jurul pământului. Suntem permanent conștienți de șocul și sminteala ce o provoacă aceste afirmații, fiind tot timpul sub acuzația de „medievali”, „retrograzi”,

„nostalgiei Bizanțului”, dacă nu chiar ai Inchiziției, anti-științifici, obscuranțiști, ignoranți, fanatici, habotnici, bigoți și cine mai știe ce. Ne asumăm mărturisirea, cu riscul de a-i tulbura din temelii pe astronomi și cei ce îi cred pe aceștia pe orbește „pe cuvânt”. Deci, cum spuneam, soarele este o planetă și nicidecum o stea. Stea înseamnă altceva: un corp ceresc ce are o poziție fixă și se deplasează cu tot cu cerul (tăria). Grupurile de stele formează o constelație, o zodie, și ele se deplasează de la răsărit la apus păstrându-și configurația intactă. Diferența dintre soare și stele este cea care am arătat-o: soarele se mișcă precum o face planeta, plus că el este unicul izvor al luminii în univers. Scriptura întărește aceasta:

„*Alta e mărirea soarelui, și alta e mărirea lunii, și alta e mărirea stelelor*” (1 Corinteni XV, 40)

Nu numai lumină, el dă și căldura, dar cum am mai spus, ca un fel de calorifer (purător de căldură). Desigur că din momentul apariției lui în ziua a 4-a, au apărut și anotimpurile („vremile”).

Luna

„Acum însă Dumnezeu a rânduit ca soarele să măsoare ziua, iar luna a făcut-o stăpâna nopții, când este lună plină; că atunci cei doi luminători stau aproape drept față în față. Când răsare soarele, luna, la vreme de lună plină, coboară și dispare, iar la apusul soarelui apare iarși la răsărit. Dacă în celelalte faze ale lunii, lumina lunară nu este egală cu noaptea, aceasta nu are nici o legătură cu cele cercetate acum de noi. Afară doar atât că atunci când este lună plină, luna stăpânește noaptea cu lumina ei, este mai strălucitoare decât stelele și luminează pământul; dar împarte deopotrivă cu soarele măsura timpului.

Luna, după ce îndeplinește de douăsprezece ori drumul său, săvârșește durata unui an; numai că adeseori este nevoie de adăugarea unei luni pentru a se ajunge la o completare exactă a anotimpurilor, așa cum calculau anul în timpurile vechi evrei și grecii...” (Sfântul Vasile, *Hexaemeron*)

„Trebuie să se cunoască că luna este luminată de soare, nu pentru că Dumnezeu nu a avut de unde să-i dea lumină proprie, ci ca să pună în natură ritm și ordine, pentru ca unul să conducă, iar altul să fie condus...”

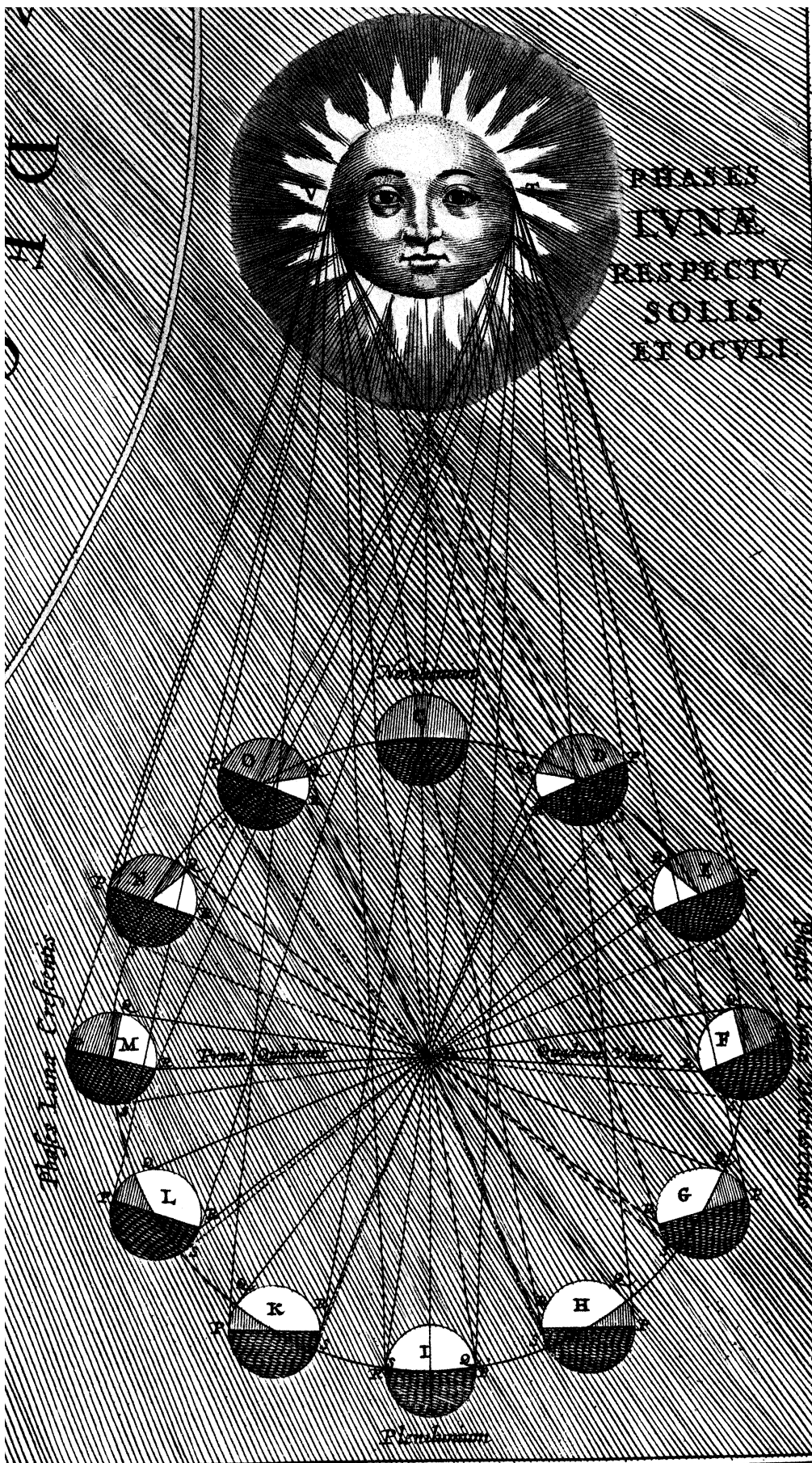
Eclipsa lunii se întâmplă atunci când o acopere umbra pământului, când luna este în a cincisprezecea zi, și când se găsește în partea contrară în centrul cel mai înalt, adică soarele este sub pământ, iar luna deasupra pământului. Luna eclipsează prin faptul că pământul umbrește luna și nu ajunge lumina solară să o lumineze.

Trebuie să se știe că luna a fost făcută de Creator *lună plină*, adică așa cum este în a cincisprezecea zi, căci trebuia să fie desăvârșită. După cum am spus, soarele a fost creat în a patra zi deci luna a *luat-o înaintea soarelui cu unsprezece zile*. Căci din ziua a patra până în ziua a cincisprezecea sunt unsprezece zile. Pentru aceea, într-un an cele douăsprezece luni ale lunii au mai puțin cu unsprezece zile decât cele douăsprezece ale Soarelui. Lunile soarelui au

365 de zile și o pătrime. Pentru aceea, adunând această pătrime timp de patru ani, avem o zi; iar anul acela se numește bisect și are 366 de zile. Anii lunii au 354 de zile. Căci luna, după ce s-a născut, adică după ce s-a înnoit, crește până ce ajunge la 14 zile și trei sferturi; apoi începe să scadă până în ziua a douăzeci și noua și jumătate, când ajunge complet neluminată, și iarăși unindu-se cu soarele renaște și se reînnoiește, aducându-i se aminte de învierea noastră. Așadar, în fiecare an dă soarelui pe cele 11 zile. Pentru aceea, la evrei, în al treilea an se întâmplă o adăugire de zile, și anul acela are 13 luni, din adaosul celor 11 zile...

Fazele lunii

Conjuncție, când luna se află în același grad în care apune soarele; naștere, când se depărtează de soare 15 grade; răsărit când apare; în formă de secere, de două ori, când se depărtează 60 de grade; pe jumătate de două ori, când se depărtează 90 de grade, la primul pătrar, de două ori, când se depărtează 120 de grade; aproape plină și aproape complet strălucitoare, de două ori, când se depărtează 150 de grade; lună plină, când se depărtează 180 de grade. Am spus „de două ori”, odată cu creșterea lunii, altă dată cu descreșterea lunii. În două zile și jumătate, luna străbate fiecare zodie”. (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*)

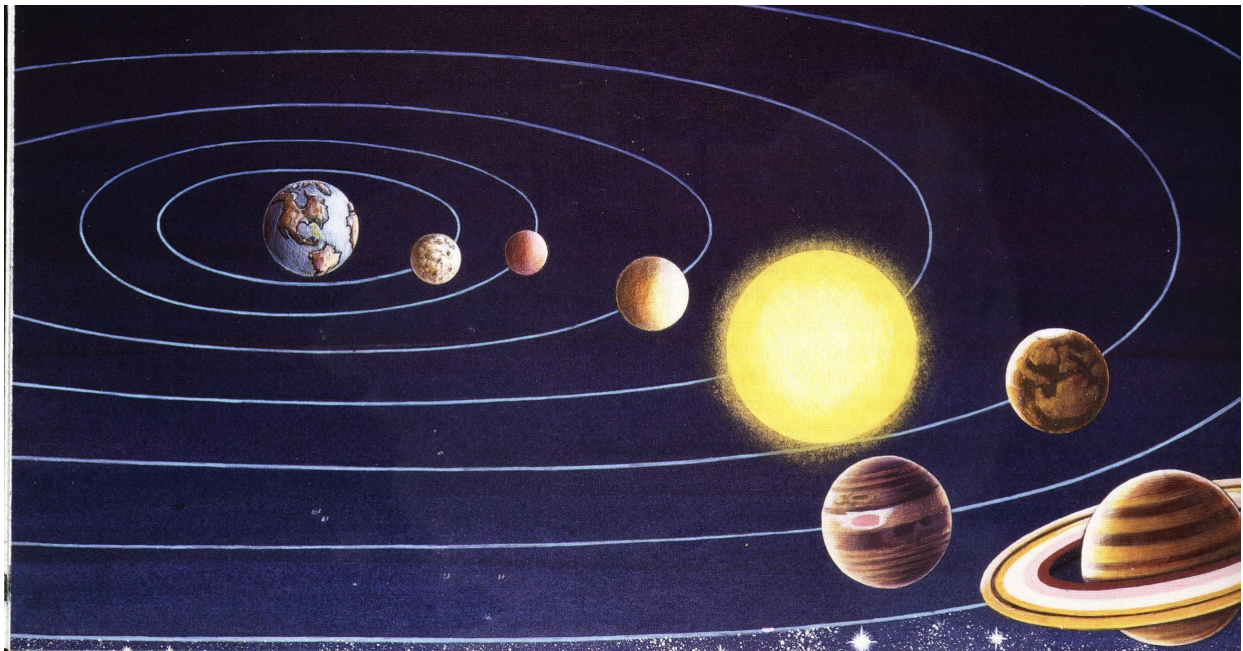

Să mai adăugăm la acestea și faptul că luna se rotește în jurul pământului în timp *de 24 de ore și nu în 29 de zile*, cum suntem învățați. Ea se mișcă (rotește):

- în jurul pământului (circulară) (aprox.) 24 h;
- pe traseul zodiacal complet (rectilie de urcare-coborâre) în (aprox.) 29 de zile;

Această mișcare din urmă face ca luna să privească spre pământ totdeauna cu aceeași față, numită și „fața văzută a lunii”, cealaltă rămânând permanent întoarsă. Se poate observa aici un respect al acestei planete atât de importante, luminătorul cel mic, al doilea ca importanță după soare, ce nu întoarce niciodată spatele spre pământul din centru, viețuit, unde se află omul, cununa creației, și unde S-a întrupat Hristos.

***Tot cerul și toate corpurile cerești:
planetele (inclusiv soarele, una dintre ele!),
stelele se învârtesc în jurul pământului***

Pe cât era de clar oamenilor că pământul se află în mijlocul lumii (universului), tot atât de clar era și faptul că *soarele și luna* se învârt în jurul lui, ca niște sateliți. Și nu numai ele ci și tot cerul, cu stelele constelațiile și zodiile lui. Aceasta este *perspectiva biblică*, și nu cea inventată de Claudiu Ptolemeu sau alți „geocetriști”.

Simțurile noastre ne spun exact același lucru când vedem pe cer mersul diurn al soarelui (lăsăm deocamdată luna deoparte) de la răsărit la apus. Dar, poate vor zice unii că simțurile ne pot înșela: iluzii optice, mișcări aparente, distorsiuni, halouri, paralaxe, aberații de tot felul. Și nu numai unii, ci chiar și Sfinții ne atrag atenția asupra acestui fapt.

Revenind la „oile noastre”, relativiștii concilianți spun astfel: totul depinde de punctul de referință. Dacă privești de pe pământ, atunci te afli în centrul universului nemișcat și totul se

mișcă în jurul tău. Dar același lucru se întâmplă și dacă te afli într-o navetă spațială, ce devine ea centrul de referință.

Aparenta logică înșală astăzi cu enormă usurință mințile noastre slăbite și otrăvite de duhurile secularizării, necredinței în Biserică și Scripturi, și încrederii cvasi totale în capacitățile savanților și tehnicienilor. Doar, ni se spune, „cine a trimis navete spațiale, și a elaborat o așa de avansată tehnologie spațială, Sfinții Părinți sau savanții (americani, sovietici, japonezi, etc.)? Deci cine se pricepe mai bine la astronomie?”

*

Cosmologia scripturistică și patristică

Micul nostru studiu nu are ambiția de a realiza integral acest lucru, ci doar de a da niște impulsuri spre o cercetare ulterioară mai amănunțită. Vom prezenta totuși, fragmente reprezentative ce ne vor descrie modul în care trata Sfânta Tradiție problemele astronomice:

„întrucât [luna] se mișcă mai repede în spațiul său de mișcare, ea străbate de douăsprezece ori orbita sa *până când soarele a parcurs o singură dată drumul său*. Și iată de ce luna nu este totdeauna luminată în întregime: din pricina deseori învârtiri pe cercul său, ea nu rămâne tot timpul față în față cu soarele, *căci acesta face înconjurul drumului său într-un timp mai lung*.

„Întrucât cerul cuprinde totul la sânul său, fiind nemărginit și adunat în sine, și că pământul și împrejurimea lui plutește în mijloc și că toate corpurile se rotesc în jurul unui punct stabil și solid, atunci trebuie neapărat ca elementele care se află deasupra pământului să se afle și dedesubtul lui, *căci una și aceeași substanță dă roată masei globului pământesc...*” (Sfântul Grigore de Nyssa, *Despre suflet și înviere*)

„Dar desigur e bine a privi și cauza, de ce ni s-a ordonat a serba Paștele după echinocțiul de primăvară; deci când Dumnezeu a adus lumea din neființă întru ființă, apoi *dela ziua întâia și până la a șaptea a fost echinocțiu deplin*, încât nici ziua, nici noaptea nu întrecea nici cât de puțin una pre alta; căci dacă și ziua a patra se bucura de vederea facerii luminătorilor, *totuși acestora nu le era îngăduit ca acuma de a plana și pe partea cea opusă a universului; căci soarele intrând îndată în secțiunea primă echinocțială a zodiacului se așeză în gradul prim al Berbecelui*; iar luna se puse îndată în distanță de acesta pe locul ce este lui opus diametral, trecând și ea prin secțiunea echinocțială de toamnă, prin Cumpănă, nici cât de puțin precipitându-se înaintea soarelui, precum îndătează să alerge cel puțin în timpul de acuma, pentru că în alt mod nu era cu putință să i se sustie cu strictete lumina cea plină, *arătându-ne Dumnezeu că n-a făcut la început nimic nedepin*, dacă și toată partea lunii cea întoarsă către soare fiind luminată de-a întregul ne arată prin deosebirea mișcării formele cele variate ale luminilor.

Drept aceea ambii luminători se și mișcau împreună de o potrivă sau mai vartos nevariati de-odată cu universul ca și cum ar fi fost așteptând finitul creării universului, iar în ziua a șasea se formează omul prin mâinile lui Dumnezeu, înflorind încă frumos echinocțiul și

fiind luna mai că asemenea cu soarele în abundența splendorii; căci nu era cu cale, nici ca omul cel dintâi, care pentru multa sa înrudire cu lumina s-a numit și de către cei înstrăinați de lumina religiei cu drept cuvânt lumină, să se facă înainte de echinocțiu, când toate erau acoperite cu întuneric, nici ca (să se facă înainte de acel timp) luminătorii lumii, ai aceleia ce trebuia să fie supusă (omului), *înconjurând ei acuma pentru prima oară ca niște sateliți pre acela ce avea să împărățească asupra creațiunii; de altminteri având încă a se crea și timpul trebuiau nesmintit ziua și noaptea ce erau acuma prezente să înceapă dela egalitate*, pentru că aceasta și este firesc de mai nainte, decât neegalitatea, precum și averile de mai nainte, decât pierderile, învățându-ne de aicea Dumnezeu a pune legea egalității, în care stă ființa virtutilor, înaintea a toată peste măsura și nepotrivirea; apoi așa *după ziua a șaptea* începând luminătorii să alerge ca din bariere deschise și nefiind făcuți a se mișca asemenea de iute *s-a introdus anomalia*. Deci deoarece Domnul a binevoit să îndrepte căderea omului cea din păcat, era cuviincios, ca la începutul echinocțial al timpului, în care omul a primit întâia formare, să se facă și economia reformării lui, și deoarece (de atunci înainte) lumina cucerniciei avea să crească și întunericul necredinței să scadă, se prăznuiesc Paștele cele mântuitoare nu fără de temeii după echinocțiu, când lumina zilei se adaugă, iar întunericul nopții se micșorează” (Matei Vlastare – sec. XIV-*Sintagma, Litera P: Despre Sfintele Paști*)

„Iar când s-au împlinit de la Facerea lumii ani 532 atunci s-a săvârșit întâia asemănare a crugurilor cerești, care nu deasemenea aleargă și întoarcerea spre întâia rânduială a alergării. Căci ca în cinci sute și treizeci și doi de ani (532) crugurile Soarelui care câte douăzeci și opt de ani (28) întru sine având, de nouăsprezece (19) ori întorcându-se. Iar crugurile lunii câte nouăsprezece ani întru sine cuprinzând, de douăzeci și opt de ori întoarcerea sa făcându-și. Iarăși soarele și luna întru alergarea crugurilor lor se aseamănă, *precum au fost din începutul zidirii lor și aleargă* cu rânduiala lor până la împlinirea numărului anilor aceloră, după al căroră număr și ciclul Pascaliei după aceia s-a alcătuit cu literele slavonești”. (*Hronograful: Faptele anilor de la suta a șasea*)

De fapt avem două mișcări, ale cerului înstelat, și – să zicem – a planetei soare – care se produc cu viteze și raze diferite. Și atunci pentru observatorul de pe pământ, senzația este că soarele a rămas în urmă, (sau cerul a venit înainte) ceea ce se traduce spațial printr-o deplasare inversă a soarelui, deci invers acelor de ceasornic (trigonometrică), lăsând impresia mișcării inverse, retrograde.

Și atunci cum rămâne cu afirmațiile Sfinților Ioan Damaschin și Grigore Palama?¹⁰⁴ Se mișcă oare planetele în sens contrar cerului sau nu? Întrucât soarele este și pentru Sfinți o planetă, ar urma ca și el să se miște de la apus la răsărit, lucru absurd și pe care nimeni nu l-a susținut. Revenind la mișcarea aparentă, și chiar relativă. Dacă avem două cercuri sau roți sau sfere de mărimi diferite ce se mișcă una într-alta (cum ar fi cerul și soarele), în aceeași direcție cu viteze diferite, într-un sens relativ față de cel cu viteză mai mare, cel mai mic și mai lent se

¹⁰⁴ În cele ce urmează oferim o explicație oarecum simplificată și intuitivă, suficientă în acest stadiu. Pentru a înțelege mai în amănunt subtilitățile acestor afirmații oarecum paradoxale ar trebui ca cititorii să fie familiarizați cu mecanica cerească aristotelic-patristică, ceea ce depășete cumva cadrele prezentului articol.

va mișca în sens diferit. Întrucât pământul este tot timpul un centru de referință fix și stabil la modul absolut, față de el și soarele și cerul se mișcă doar într-o direcție: de la răsărit la apus. Dar dacă reperul este cerul – un reper mobil și relativ! – soarele – și toate celelalte planete – se mișcă în sens contrar.

Și pentru ca să ne fie încăodată clar că există doar șapte planete și nu mai multe, să ne reamintim numele zilelor săptămânii, legate în totalitate de chiar aceste planete: luni (Luna); marți (Marte); miercuri (Mercur); joi (Jupiter); vineri (Venus); sâmbătă (Saturn), duminică (Soarele). Este drept că la noi „duminică” s-a rupt de soare, dar regăsim legătura în limbile germanice (Sunday, Sondag, Söntag)

Contestarea revelației Duhului Sfânt de către gânditorii umaniști

Vom vedea limpede același motiv real ce i-a determinat pe Copernic, Braché, Galilei, Kepler, și chiar Newton, să iscodească mișcările cerești în cele mai mici detalii, prin observații amănunțite asupra pozițiilor și mișcărilor cerești reale și aparente, stabilirii efemeridelor, etc.: *astrologia*. Aceste observații se încadrează de Părinți astfel:

„Că geometriile, adică (măsurările de pământ) și meșteșugurile cele aritmicești, și iscodirile cele pentru cele tari și mult vestita (lăudăroasa) *astronomie*¹⁰⁵ - *deșertăciunea cea cu multă îndeletnicire*, - spre ce fel de sfârșit s-au răzvrătit... «Ci se făcură în deșert întru gândurile lor și se întunecă cea fără înțelegere a lor inimă. Zicând a fi înțelepți nebunit-au.» (Sfântul Vasile cel Mare)

Sfinții Părinți ne-au arătat care este soarta tuturor celor ce se bizuie pe propriile puteri, și se apucă să emită păreri și terorii „științifice” sau filosofice:

„Multe pentru fire au scris înțelepții elinilor, și nici un cuvânt al lor nu a stătut nemișcat și neclintit, de vreme ce pururea cel de apoi pe cel mai dinainte de el îl surpă. Drept aceea noi nu avem nici o trebuință a vădi și a surpa pe ale acelora, pentru că *din destul sunt ei între dânșii spre a loruși răsturnare*”. (Sfântul Vasile cel Mare)

Iată, spre exemplificare, rânduri zdrobitoare ce risipesc ca fumul neghiobiile copernicane:

«*Și puse pre dânșii [pe luminători] Dumnezeu întru întăritura cerului*».

- Ce înseamnă: «*și puse*»? Că ar putea spune cineva că i-a fixat!

- *Doamne ferește!* Că-i vedem într-o clipită de vreme *mergând multă cale*, că *nu stau niciodată într-un singur loc*, *ci-și îndeplinesc drumul care li s-a poruncit de către Stăpân să-l facă*.

- Atunci ce înseamnă «*și puse*»?

- Cuvintele acestea sunt în locul cuvintelor: «Le-a poruncit să fie în cer.» Și ai să vezi

¹⁰⁵ Aici, Sfântul înțelege implicit astrologia, la acea vreme și chiar până în sec. al XVIII-lea nedespărțită de astronomie cu care făcea practic un corp comun.

mai departe în Scriptură că spune: «*Și a pus pe Adam în rai*»; asta nu înseamnă că l-a fixat în rai, ci că a poruncit să fie în rai. În același timp putem spune și despre stele, că Dumnezeu a poruncit să fie în tăria cerului, ca să trimită lumina lor pe pământ... După cum nu poți vedea ziua *stelele mergând pe cer* – că lumina soarelui prin marea sa strălucire, le acoperă rostul lor... *Fiecare dintre stihii își păstrează drumul său și nu-și depășește propria măsură; ascultă de porunca Stăpânului și-și împlineste lucrarea ei*”. (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere*)

Să-l supunem pe ereticul Copernic și „filosofării” sale nesăbuite despre cer, (care a deschis o adevărată „Cutie a Pandorei”, dar acelor „daruri” venite de la necuratul, ce au început cu geocentrismul, apoi au continuat pe același fir cu teoria gravitației, ipotezele cosmologice alternative - Kant-Laplace, Lomonosov, etc. -, evoluționismul darwinist sau teist, teoriile marxiste, nihilismul nitscheian, psihanaliza freudiană, relativitatea einsteiniană, Ozn-urile – ufologia -) judecății Sfinților Părinți:

„Nimeni să nu compare duhovniceasca noastră învățătură, care este simplă și nemeșteșugită, cu *curiozitățile celor ce au filosofat despre cer*. Pe cât de frumoasă este frumusețea femeilor cinstite față de a curtezanelor, pe *atât de mare este și deosebirea dintre învățăturile noastre și învățăturile filosofilor profani*. Aceștia prezintă în învățăturile lor *probabilități siluite*; aici, în Scriptură, adevărul stă de față, lipsit de cuvinte meșteșugite. Și pentru ce să ne ostenim noi *să combatem minciuna lor*, când e destul să punem cărțile lor față în față și să asistăm în liniste la războiul dintre ei?...

Filosofii aceștia se depărtează însă de adevăr și nu fac altceva decât *să taie drumuri greșite, care-i duc la învățături false*”. (Sfântul Vasile cel Mare, *Hexaimeron*)

Reacții anticopernicane

Noi ortodocșii nu suntem adepții scolasticei medievale papistașe, cu bazele ei aristotelice, și nici adepții lui Ptolemeu. Dar frazele de mai sus, pe lângă „consensul bunului-simț” întrunesc două consensuri cu mult mai importante: *consensus Patrum* și *consensus Ecclesiae*! Așa ar fi grăit și Sfinții Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Maxim Mărturisitorul, Ioan Damaschin, Grigore Palama...

Se spune, ca un loc comun, că Sfinții Părinți se foloseau de știința vremii lor. Nu e rău, dar trebuie afirmat cu tărie că, deși am văzut că ei se foloseau de Aristotel și Ptolemeu, teologia lor nu depindea câtuși de puțin de cercetările științei, fie antice fie contemporane (Sfântul Vasile a trăit în sec. IV iar Matei Vlastare în sec. XIV), și nu numai că nu depindea, dar nici nu s-ar fi modificat în tâlcuirile lor în funcție de cine știe ce noi descoperiri sau ipoteze științifice, trecătoare și supuse înșelării și modificării. Și atunci nu putem să-i combatem pe Aristotel și pe Ptolemeu, fără ca în același timp să-i combatem pe Părinții care în consens le-au primit acelora concepțiile fizice și cosmologice.¹⁰⁶

Sfântul Ioan Damaschin a trăit în secolul al VIII-lea, iar Matei Vlastare în prima jumătate a secolului al XIV-lea, deci Galilei ar fi putut fără nici o problemă să-i consulte, mai

¹⁰⁶ Făcând desigur acea filtrare duhovnicească ce a reținut cele de folos și a îndepărtat cele greșite!

ales în probleme astronomice ce aveau directă legătură cu Scriptura. Cât despre „problemele fizice” puse în discuție, ele fac parte exact din domeniul credinței: facerea lumii, a pământului, soarelui, lunii, stelelor, cerului etc. sunt *dogme revelate* de Duhul Sfânt prin prooroci, și *constituie fără nici o îndoială articole de credință și de mântuire*.

*

Și pentru acei ce se pot întreba: „Dar oare Biserica Ortodoxă a luat vre-o poziție în problema heliocentrismului? A osândit acest sistem ca eretic, după cum a făcut-o inchiziția catolică?”, reluăm pasajul din „Dogmatica” Sfântul Atanasie de Paros:

„Și oarecare cuprindere împrejur este cerul a tuturor zidirilor celor văzute și nevăzute. Că înlăuntrul lui se cuprind și puterile îngerilor cele înțelegătoare și toate cele simțite, stelele și toate celelalte, împreună cu care și însuși pământul, *care este ca un punct și centru către toată lumea*. ...Căci cu adevărat, sau sferă, sau în chipul sferei, întru care se zice că este și petrecerea fericitorilor. A căruia partea cea mai de sus este rotocolul lui cel despre toate părțile, iar cea mai de jos este mijlocul, unde cum că și *pământul ca un centru șade nemișcat, și înțelepții cei de afară de demult învață și Dumnezeiasca* Scriptură de asemenea. *Iar acum filozofi cei mai noi ai Europei, ai socotelii celei împotriva și s-au făcut și sunt, centru punându-l ei pe soare, iar planetă (adică rătăcit) împrejurul soarelui pe pământ adică pe toată sfera cea rotundă*”.

*

Să vedem acum ce spune Scriptura:

„Atunci a grăit Iisus către Domnul în ziua, în care au dat Dumnezeu pre amoreu supus fiilor lui Israil, când i-au bătut pre ei la Gavaon, și s-au surpat dela fața fiilor lui Israil; și a zis Isus: *să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului. Și au stătut soarele și luna, cu starea până când au făcut Dumnezeu izbândă asupra vrăjmasilor lor. Au nu este aceasta scrisă în Cartea dreptului? Și a stătut soarele în mijlocul cerului, și n-a mers către apus cu sfârșitul unei zile. Și nici mai înainte, nici după aceea n-a fost zi ca aceasta ca să asculte Domnul de cuvântul omului...*” (Iisus Navi, X, 12-14).

„Auzit-a Domnul Dumnezeu pe Isus al lui Navi rugându-se și a poruncit soarelui *de a stat până ce a biruit pe vrăjmașii lui*”. (Acatistul Acoperământului Maicii Domnului)

„Iar să vedeți și alta, lucru mai minunat acestor mici. Au rămas toată zidirea uimită *când Iisus al lui Navi au poruncit soarelui să stea pre cer nemișcat, până va birui pre vrăjmașii lui*; dar cu cât mai vârtos socotiți că s-ar minuna când acest Iisus ar zice soarelui, nu să stea nemișcat pre cer, ci să se pogoare din cer pre pământ”. (Sfântul Antim Ivireanul, *Didahii*)

Soarele nu numai că se poate opri, ci chiar poate merge în chip minunat *înapoi* la cererea sfinților:

„Și a zis Ezechia către Isaia: «Ce semn este că mă va însănătoși Domnul, și mă voi sui în Casa Domnului în ziua a treia?» Și a zis Isaia: «Acest semn va fi ție de la Domnul, că va face Domnul cuvântul, care au grăit: vrei să meargă umbra zece trepte înainte, sau să se întoarcă zece *trepte înapoi?*» Și a zis Ezechia: «ușor este a abate umbra zece trepte, nu așa, ci să se *întoarcă umbra zece trepte înapoi*». Și a strigat Isaia proorocul către Domnul, și *s-a întors umbra de la semn înapoi zece trepte*”. (4 Regi XX, 9-11)

Iarăși: se poate obiecta că:

- 1) doar umbra s-a dat înapoi;
- 2) poate s-o fi întors pământul (că doar el se învârtește, nu?)
- 3) și aici totul e chestie de relativitate, depinde de punctul de referință (observație).

Aceste obiecții sunt însă spulberate de reluarea întâmplării în cartea proorocului Isaia:

„Și acesta va fi ție semn dela Domnul, că va face Dumnezeu cuvântul acesta, precum au grăit: «Iată, Eu voi întoarce umbra treptelor pre care s-a pogorât soarele cu zece trepte în casa tatălui tău, *întoarce-voi soarele cu zece trepte*, pre care s-a pogorât umbra», și s-a *suit soarele* cele zece trepte, pre care s-a pogorât umbra”. (Isaia XXXVIII, 7-8)

Ambele minuni sunt cu totul *incompatibile cu referatul Scripturii și de neacceptat* dacă pământul se învârtește în jurul soarelui!

Nu numai atât, dar se vorbește aici și de faptul că *și luna s-a oprit pe cer!*: „*să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului*”. Cum este cu puțință să se întâmple acest lucru, și ca cele două corpuri să se vadă în același timp pe cer la o distanță nu prea mare? Dacă pământul se rotește în jurul soarelui și luna se rotește în jurul pământului înseamnă că s-a oprit și luna. Luna are o mișcare incontestabilă, și Scriptura ne spune în *Același verset „să stea”*, adică atât soarele cât și luna. Cum se poate explica atâta incoerență,

același verb pentru un corp static și unul mobil? Desigur că este absurd, ci rezultă limpede că *ambele corpuri se mișcă și au stat*. Vezi pentru aceasta și Avacum III, 10: „Soarele și luna *stătu* într-o rânduială ei”.

*

„La tot pământul ieși răspunsul lor și la marginile lumii cuvintele lor. În soare au pus lăcașul lui; și el ca un ginere ieșind din cămara lui. Bucurase-va ca un uriaș *să alerge cale; din marginea cerului ieșirea lui. Și istovul*¹⁰⁷ *lui până la marginea cerului, și nu este cel ce se va ascunde de căldura lui*”. (Psalm 18, 4-6)

La care Sfântul Ioan Gură de Aur comentează: „Prin cuvintele: «*din marginea cerului ieșirea lui. Și istovul lui până la marginea cerului*», ne-a arătat că într-o clipă de vreme străbate întreaga lume, că-și sloboade razele sale de la o margine la alta a pământului și că aduce mare folos”.

Iar Fericitul Teodoret al Cirului: „Aceasta a zis-o și dumnezeiescul David: Și a pus lăcașul Său în soare, ca el să se asemene, după frumusețe, cu mirele ce iese din cămară cu multă bună cuviință, iar după *grăbnicie* - cu *un uriaș ce aleargă* cu multă putere și tărie, nimeni stându-i spre împiedicare și ispitindu-se *să-l oprească despre mergerea înainte*. Așa și acesta: răsare de la răsărit, și într-o zi *trece cerul și ajunge la apus*, împărțind toată jivina de a sa fierbințeală”.

Sfânta Tradiție: „Cel ce ești mir preascump și cu bună mireasmă, nu te scârbi de întinăciunea mea, nu te depărta de la mine până în sfârșit, ci fii mie păzitor nedepărtat pururi, că și *soarele trecând peste locurile* cele spurcate nu se spurcă”. (Canon de rugăciune către Îngerul păzitor, Cânt. a 6-a)

„Ci și după cei minunați și înțelepți cititori și văzători de stele, *după Marele Ptolemeu și alții*, greșite acestea se află ca în 300 de ani, acei, și ceva mai mult zic, că o zi se adună, arătând și aceasta, nu *de la a soarelui mișcare adică – că liniștită își face mișcarea și neschimbată* – ci, după măsurarea zilelor anului”. (Hotărârea Sinodului din Constantinopol, 1583)

Și atunci, iată următorul dialog:

- Galilei (umaniștii, liber cugetătorii, ateii, știința, filosofia...):

„E pur și muove”

- DUMNEZEU (Biserica, Proorocii, Sfinții Părinți):

„ I A C A S T Ă ! ” („și pământul în veac stă”.)

¹⁰⁷ Oprirea

„Iar Duhul arătat grăiește că în vremile de apoi se vor depărta unii de la credință, luând aminte la *duhurile cele înșelătoare și la învățăturile cele drăcești*. Ale celor ce întru fățarie grăiesc minciuni, fiind arși¹⁰⁸ la a lor știință”. (1 Timotei, IV, 1-2)

Biserica Ortodoxă nu trebuie să fie considerată în rând cu inchiziția papistașă, dar nici ca fiind incapabilă să decidă cu hotărâre într-o problemă de acest tip, în care învățătura de credință este atacată din partea filosofiei sau științei omenești căzute.

Tot în acest sens, reluăm pasajul din „Dogmatica” Sfântul Atanasie de Paros:

„Și oarecare cuprindere împrejur este cerul a tuturor zidirilor celor văzute și nevăzute. Că înlăuntrul lui se cuprind și puterile îngerilor cele înțelegătoare și toate cele simțite, stelele și toate celelalte, împreună cu care și însuși pământul, care este ca un punct și centru către toată lumea. ... Căci cu adevărat, sau sferă, sau în chipul sferei, întru care se zice că este și petrecerea fericiților. A căruia partea cea mai de sus este rotocolul lui cel despre toate părțile, iar cea mai de jos este mijlocul, unde cum că și pământul ca un centru șade nemișcat, și înțelepții cei de afară de demult învață și Dumnezeiasca Scriptură de asemenea. Iar acum filozofi cei mai noi ai Europei, ai socotelii celei împotriva și s-au făcut și sunt, centru punându-l ei pe soare, iar planetă (adică rătăcit) împrejurul soarelui pe pământ adică pe toată sfera cea rotundă”.

„Filosofii cei mai noi ai Europei” sunt exact Copernic, Kepler, Galilei, Newton și urmașii lor, iluminiștii sec. al XVIII-lea contemporani Sfântului. Sfântul Atanasie de Paros este socotit împreună cu Sfântul Nicodim Aghioritul și alți părinți atoniți (Sfântul Marcu al Corintului, Neofit Capsocalivitul, ieromonahul Agapit) ca făcând parte din gruparea „colivarilor”, o mișcare de reînviere a tradiției ortodoxe ce se opunea modernismelor și abaterilor tipiconale ale vremii. Sfântul Atanasie a combătut cu toată puterea aceste manifestări ce încercau să penetreze în Grecia sec. XVIII.

*

Rezultatele cercetării Părinților arătau smerenie, asceză, cunoașterea Scripturii și multă rugăciune și post. Și chiar și atunci când emiteau anumite păreri sau preluau concepțiile anticilor păgâni (Ptolomeu, Aristotel), ei le supuneau celor două criterii bisericesti ale infailibilității: *consensus Patrum și consensus ecclesiae*, în care este desigur implicit *consensus Scripturae*. Dacă părerile și învățăturile lor întruneau aceste consensuri, atunci învățătura lor purta pecetea negreșelniciei.

Mărturisind că pământul nu corespunde acestor criterii de mai sus, creștinii ar trebui să înceteze pe dată a-l mai numi planetă! Dogmatica noastră ne spune despre planete:

„Au numit pe acestea planete, *pentru că se mișcă contrar mișcării cerului: cerul și celelalte stele se mișcă dela răsărit la apus, dar numai acestea se mișcă dela apus la răsărit*”. (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*)

¹⁰⁸ Înfierați (în cugetul lor).

„Întrucât cerul cuprinde totul la sânul său, fiind nemărginit și adunat în sine, și că pământul și împrejurimea lui plutește în mijloc și că toate corpurile se rotesc în jurul unui punct stabil și solid, atunci trebuie neapărat ca elementele care se află deasupra pământului să se afle și dedesubtul lui, căci una și aceeași substanță dă roată masei globului pământesc.” (Sfântul Grigore de Nisa, *Despre suflet și înviere*)

Legat de aparentele mișcări descrise în astronomia curentă: rotația pământului în jurul axei sale și mișcarea de revoluție a pământului în jurul soarelui, să menționăm și o observație pertinentă a lui Nae Ionescu:

„Lăsăm la o parte faptul că mișcările de care s-a vorbit mai sus nu sunt *fapte reale*, constatabile prin simțuri, ci *ipoteze interpretative* ale faptelor reale, făcute cu unicul scop de a pune oarecare coerență logică între fapte, ipoteze posibile și probabile, însă, *metafizicește, discutabile*. Fapte reale, dacă prin fapt real înțelegem ceea ce e controlat prin *simțuri* – cum vor adversarii noștri, sunt:

- 1) mișcarea *așa-zisă aparentă a soarelui* în jurul pământului, peste orizont;
- 2) mișcarea și fazele lunii pe cer...” (Nae Ionescu, *Teologia*)

Scriptura confirmă acest lucru:

„Neam merge și neam vine, și pământul în veac stă. Și răsare soarele, și apune soarele, și la locul lui trage el răsărind, iese către austru și înconjoară către crivăț, înconjoară înconjurând” (Ecleziastul, I, 4-6)

În acest sens se desprinde de la sine și următoarea observație: așa-numitul sistem solar pur și simplu nu există! Nu primim decât existența acelor șapte planete tradiționale, iar de sateliți nu vrem a ști, luna nu este nici ea „satelitul natural al pământului”, ci chiar prima planetă. De altfel, în modelul nostru bisericesc ea se învârteste în jurul pământului în timp de aprox. 24 de ore, cu totul deosebit de rotația de aprox 28 de zile furnizată de către modelul heliocentric.

De asemenea respingem și înclinația de 23° a pământului, turtirea sa la poli și celelalte băsmuiri științifice.

În general vorbind, toate elucubrațiile astronomice, începând chiar cu cele ale lui Ptolomeu însuși au apărut în momentul în care, în loc să se limiteze la cunoștințele de clară trebuință, cum ar fi cele ale mișcărilor lunii, soarelui și zodiacului, oamenii s-au străduit să urmărească parcursul tuturor planetelor. Desigur că și ele își au rostul și sensul lor în iconomia cosmică, Dumnezeu nu face nimic zadarnic și absurd. Dar, să spunem că nouă nu ne este de folos a cunoaște mișcările complexe ale planetelor, ci numai în cazul păcătos când astronomii sunt în același timp și astrologi, cum a fost de fapt cazul tuturor, de la Ptolomeu până la Newton cel puțin. Și atunci înțelegem de ce trebuiau cunoscute în detaliu acele mișcări, pentru a stabili efemeride și predicții astrologice. Descoperirea lunetei și telescopului a complicat și mai mult lucrurile, oamenii li s-a părut că văd tot felul de sateliți, mișcări ciudate retrograde, mai nou se descoperă noi planete, galaxii, ca să nu mai vorbim de ipotezele de tip SF ca big-

bang, găuri negre, universuri paralele, etc. Poate că aceste aberații și erezii nu ar fi apărut dacă observațiile s-ar fi limitat la mișcările celor trei: luna, soarele și zodiacul, pământul fiind cum am mai mărturisit, în centru și nemișcat.

Nu încetăm a ne minuna și întrista cum a fost cu puțință ca omenirea întregă, inclusiv cei din răsăritul ortodox, să renunțe la imaginea tradițională (*pământul în centru, soarele se învâртеște în jurul lui, ca și bolta cerului, vechimea de 7500 de ani, zilele creației de 24 de ore* etc.) și să adopte paradigma umanistă atee! Desigur, cei 40 de ani de comunism ateu au form(at)-at generații de oameni în acest calapod de gândire scientist și evoluționist, din care cu greu se mai poate ieși. Ce este cel mai grav, este faptul că din rândurile acestora provin clericii și monahii, ce gândesc, cu excepțiile de rigoare, *în aceleași tipare!*

În cazurile în care conflictele între cele două învățături au devenit flagrante și acute, s-a căutat o armonizare de compromis a lor, compromisul venind *exclusiv* din partea Bisericii. Rezultatele sunt hibrizi odioși de genul „evoluționismului teist”, sau alte teorii (zilele = ere geologice, etc.), ce nu au fost judecate cum se cuvine (osândire, anatema) de către cei în drept să o facă. Mai mult, se consideră că acestea sunt probleme relative și secundare, ce nu afectează în vreun fel dogmele, evlavlia și mântuirea.

În acest caz, este adevărat că în Cartea Facerii nu se vorbește *explicit de rotația soarelui în jurul pământului*, dar Scriptura continuă și cu celelalte pasaje indicate mai sus.

Legând însă alte fragmente din aceeași lucrare, și mai presus de aceasta afirmațiile scripturistice și Credința *consensus Patrum* și *consensus ecclesiae*, se impune concluzia că pământul se credea de către zdrobitoarea majoritate a fi în centrul universului, nemișcat și că soarele și luna, create în a patra zi se învâرتesc în jurul pământului. Oare toți Părinții indicați ar fi îndrăznit să contrazică revelația Scripturii, fie și prin speculații?

La aceasta adăugăm că, deși textul normativ de plecare este și rămâne Sfânta Scriptură, ea nu este nicidecum în ortodoxie *unica autoritate!* Ci, ne sunt totdeauna de mare trebuință și tâlcuirile Sfinților Părinți.

*

Erezia heliocentristă/acentristă poate fi pe drept cuvânt socotită a fi un „cal troian” pătruns în sec. al XIX-lea în cetatea Bisericii Ortodoxe a Răsăritului. Această învățătură este venită din partea școlii lumii acesteia căzute și vrăjmase lui Dumnezeu, Bisericii și dogmelor Sale. E drept, ea nu a fost impusă cu forța, ci doar s-a strecurat discret mai întâi în mediile intelectuale universitare de influență apuseană (franceză și germană). Apoi, treptat-treptat, pe la sfârșitul secolului XIX și începutul sec. XX, odată cu preluarea de către stat a învățământului de toate gradele, până la cel primar, și chiar pătrunzând în același timp și în învățământul teologic, la nivel de seminar și facultate, această erezie a devenit în sec. al XX-lea, și în prezent, normativă și cu caracter quasi dogmatic. Desigur că nu în sens duhovnicesc și bisericesc. Nicăieri nu este prevăzut un horos dogmatic sau vreun canon care să spună ceva în genul:

„Dacă cineva *nu* va crede că:

- pământul se învârtește anual pe orbită în jurul soarelui, el fiind astfel o planetă din sistemul solar; la această mișcare se adaugă și una de rotație zilnică în jurul axei sale (care este și înclinată cu 23 grade); și că pământul nicidecum nu se află nemișcat în centrul universului, ci este un punct rătăcitor în hăurile cosmice;

- universul este în expansiune, apărând din așa numitul big bang și a atins uriașa dimensiune de atâtea miliarde ani lumină etc. etc., atunci clericul să se caterisească iar mireanul să se afurisească”.

Biserica, slavă Domnului, nu a emis astfel de pedepse în cadrul ei. Cei ce vor penaliza aceste „abateri” vor *fi statul și societatea* și unealta lor neprețuită, „*sfânta știință*”. Acum, în acești ani, desigur că nu sunt prevăzute nici aici sancțiuni în codul penal, ci doar notele proaste date la astronomie, geografie etc.

Analogia cu acel „cal troian” nu a fost deloc întâmplătoare. Vom vedea consecințele primirii acestei învățături în dezvoltarea ei, și anume în primirea, pe aceleași căi (canale) a evoluționismului. Și atunci, dacă cele scrise până acum se arată fi chiar învățătura Duhului Sfânt prin Scriptură și Sfinți Părinți, îndrăznim a adresa acest apel:

Dreptslăvitori creștini!

„Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mânilor Lui o vestește tăria”.

Și:

„Dacă noi vom tăcea, pietrele vor striga”.

Cine să mai mărturisească dreapta credință a cosmologiei lui Dumnezeu? Cine este „sarea pământului” care dacă se strică se va arunca?

Pentru numele lui Dumnezeu, înainte de a spune că:

- religia și știința sunt și au fost cei mai buni prieteni, că se completează de minune și stau într-un dialog al fraților;
- de a-l plânge pe unul ca Giordano Bruno ca pe un martir nevinovat „prigonit pentru dreptate” pe nedrept;
- de a-i ridica în slăvi pe unii ca: Copernic, Galilei, Einstein etc. ca pe niște minți geniale aflate în slujba progresului cunoașterii.

...suntem siguri că știm ce au crezut, susținut și propovăduit aceștia?

Acum, părinți și frați creștini, să punem învățăturile astronomilor și savanților post-copernicani în fața Scripturii și a Părinților și să vedem cum arată? Sunt la fel sau se opun? Ereziiile dintotdeauna și de orice natură ar fi fost au prezentat un mare pericol pentru mântuirea personală și viața comunitară bisericească.

Dacă, de pildă, am fi chemați să arbitrăm procesul lui Galilei, cum vom putea afirma că el avea dreptate și cenzura bisericii se înșela, așa cum o făc papistașii contemporani, și acoliții și ucenicii acestora dintre ortodocși? Sau ne vom eschiva în mod laș spunând ca rabinul că „ambii au dreptate”, sau că nu se poate ști cu siguranță ceva în acest sens?

Nu putem sluji la doi stăpâni!

Concluzii

În ce privește cosmologia, cea mai înaltă autoritate cu putință rămâne Duhul Sfânt, Carele a grăit prin Prooroci, Apostoli și Sfinți Părinți. El nu a binevoit să descopere tainele sale filosofilor, astrologilor și astronomilor profani, căzuți și opaci harului. Învățăturile lor pleacă de la diverse ipoteze omenești de lucru, Duhul nu are ipoteze ci revelații! Și pentru ca să ilustrăm scripturistic afirmația că pământul nu este o planetă/una din planete, vom aduce în față următoarele:

„1 De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul”

Acesta este începutul creației lumii (cosmosului, universului). Planetele (și stelele) apar în ziua a 4-a, deci ulterior pământului. La sfârșitul lumii stihiiile vor colapsa, urmează învierea și va fi „un cer nou și un pământ nou” (Isaia 65, 17; 66, 22; Apocalipsa 21, 1). Acestea se deosebesc de cele anterioare prin faptul că nu vor mai cunoaște stricăciunea, vor fi desăvârșite și veșnice, locaș al oamenilor înviați, la rândul lor desăvârșiți și veșnici. Ce se întâmplă atunci cu planetele? Se spune undeva „planete noi”? Sau „luminători” (soare, lună, stele) noi? Vor mai fi „zi” și „noapte” „seară” și „dimineață”? Din revelație cunoaștem răspunsul sigur: nu! Ziua și noaptea, lumina și întunericul vor fi cu totul separate și nicidecum alternante, ca în vremile noastre. Drept aceea, nu vor mai exista nici un fel de planete și luminători, ci doar cerul și pământul. Și dacă așa stau lucrurile, vedem încă odată că pământul e ceva separat de planete și nu va împărtăși soarta lor trecătoare. Aceasta duce la analogia consecventă așa cum omul nu este unul dintre animale, căci el va învia la sfârșit, iar animalele vor înceta de a mai exista, tot astfel pământul nu este una din planete! Acum se întărește legătura între helio/acentrism și evoluționism, și nădăjduim că cei ce au depistat înșelăciunea evoluționismului să ia aminte și să îndrepteze și pe cea a rătăcitei cosmologii în care încă mai cred.

Așa stând lucrurile mărturisim și noi la rândul nostru într-un glas (cor) cu cei dintâi alesi ai Domnului că:

- La început au fost cerul și pământul;
- Pământul se află *în centrul universului și nu se mișcă*;
- Cerul se mișcă în jurul pământului de la răsărit la apus;
- În ziua a patra au fost făcute toate celelalte corpuri cerești: luminătorii, planetele, stelele (constelații etc.)
- Toate acestea se învârtesc în jurul pământului fix de la răsărit la apus;
- Mișcarea unora de la apus la răsărit este aparentă: ea se datorează vitezelor diferite de rotație;
- Pământul *nu este o planetă*;
- Soarele și luna *sunt planete*;
- Nu există sistem solar;
- Singurul corp viețuit în univers (de ființe tridimensionale, „cu trup”) este pământul;
- Pământul este unic în cosmos pentru că: este singurul centru; este singurul nemișcat;

este singurul purtător de viață; prin aceasta el se deosebește radical de toate celelalte corpuri cerești, urmând a fi prefăcut la sfârșitul veacurilor și înveșnicit.

Orice învățătură ce contrazice cele de mai sus este potrivnică Bisericii, deci Duhului Sfânt. Ne rugăm Domnului și nădăjduim că cel puțin unii dintre cei ce au luat cunoștință acum de învățătura Scripturii o vor primi și mărturisi la rândul lor mai departe...

CELE CINCI MINUNI CEREȘTI GEOCENTRICE¹⁰⁹

„Povesti-voi *toate minunile Tale*” (Psalm 74, 2).

„Răspunde-voi întrebări *de-nceput*. Câte am auzit și am cunoscut ele, și părinții noștri ne-au povestit nouă, vestind laudele Domnului și silele Lui și minunile Lui pe care le-a făcut. Câte a poruncit părinților noștri, ca să le arate pe ele fiilor lor; pentru ca să cunoască altă rudă. Fiii ce se vor naște, și se vor scula și le vor vesti pe ele fiilor lor.” (Psalm 77, 2-8)

Așa trebuie să facem cu atât mai mult noi, creștinii, să povestim minunile Domnului, minuni prin care se arată slava și puterea Sa. Și printre aceste minuni se numără și cele care, fiind legate de mișcări ale corpurilor cerești, le putem numi fără greșală „minuni cerești”. Dar pentru a înțelege minunea, adică depășirea legilor firii, trebuie mai întâi să cunoaștem aceste legi, în cazul nostru cosmologia scripturistică și patristică, adică cea Bisericească, ce are ca temei descoperirile Duhului Sfânt. Universul, forma și dimensiunile lui, alcătuirea, pozițiile și mișcările corpurilor cerești sânt lucruri mai presus de simțurile și mintea omenească.

1. Echinocțiul de primăvară și mișcarea plantelor și stelelor în zilele III-VI ale zidirii lumii văzute

Prima minune de acest fel a fost descrisă de către Matei Vlastare și se referă la momentul echinocțiului de primăvară din zilele 1-6 ale zidirii lumii văzute, cu precădere la zilele 4-6. În modul normal al mișcărilor celeste, echinocțiul este determinat de o anumită poziție a soarelui aflat în mișcarea sa anuală în jurul pământului și [în mișcarea sa] prin zodii. El ține doar o zi, iar deja a doua zi duratele se schimbă; în cazul nostru, al echinocțiului de primăvară, ziua începe să se mărească, soarele se deplasează deasupra ecuatorului pământesc și intră mai departe în zodie spre apus.

„*Mișcarea soarelui.*”

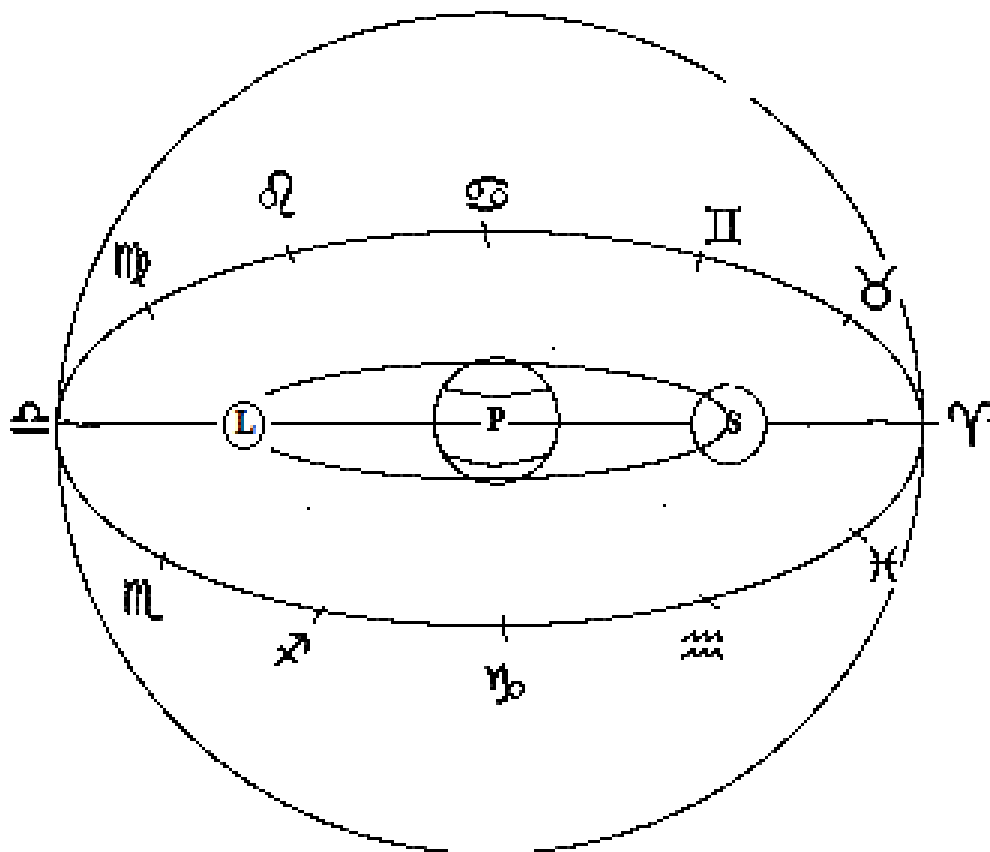
Venim acum la mișcarea a soarelui. Se observă lesne că soarele ia parte la mișcarea comună sau zilnică a globului cerului în direcție dela răsărit către apus și produce așa o schimbare perpetuă între zi și noapte. Dar observatorul atent află fără greutate și aceea că soarele pe lângă această mișcare zilnică trebuie să mai aibă și o mișcare proprie, cu mult mai

¹⁰⁹ Apărut în *Porunca iubirii* nr. 6/2006

lentă în direcție dela apus spre răsărit, așadar opusă mișcării sale zilnice... În prima zi a primăverii (echinocțiul de primăvară) soarele răsare în punctul estic, trece în înălțimea ecuatorului prin meridian și apune în punctul vestic. Atunci el trebuie să stea în ecuator, și aceasta are urmarea că arcul său de zi și de noapte sânt asemenea, și pretutindeni pe pământ asemenea ziua și noaptea.” (prelucrare după prof. C. Popovici)

Iarăși, în mod normal, perioada incipientă a lunii este luna nouă, poziție de conjuncție a lunii cu soarele, în care luna este pe aceeași parte cu soarele (dar nu riguros aliniată cu el și pământul, ca în cazul eclipsei de soare), apune aproape odată cu el și este nevăzută în timpul nopții. După aceea, ea începe să „crească” ș.a.m.d., aceste fenomene optice datorându-se vitezelor diferite de rotație zilnică în jurul pământului ale lunii și soarelui, și în parcursul diferit al cercului zodiacal. Dar în acel moment situația a fost în felul următor:

„Deci, când Dumnezeu a adus lumea din neființă într-o ființă, *de la ziua întâia și până la a șaptea a fost echinocțiul deplin*, încât nici ziua, nici noaptea nu întrecea nici cât de puțin una pe alta. Căci, dacă și ziua a patra se bucura de vederea făcerii luminătorilor, totuși acestora *nu le era îngăduit ca acum de a plana și pe partea cea opusă a universului*; căci soarele, intrând îndată în *secțiunea primă echinocțială a zodiacului, se așeză în gradul prim al Berbecului*, iar luna se puse îndată în distanță de acesta pe locul ce este lui opus diametral, trecând și ea prin *secțiunea echinocțială de toamnă, prin Cumpănă, fără să o ia câtuși de puțin înaintea soarelui, cum se întâmplă să alerge cel puțin în timpul de acum*. Pentru că în alt chip nu era cu putință să i se țină desăvârșit lumina cea plină, arătându-ne Dumnezeu că n-a făcut la început nimic nedeplin, deoarece și toată partea lunii cea întoarsă către soare fiind luminată de-a întregul ne arată prin deosebirea mișcării formele cele variate ale luminătorilor. Drept aceea, *se și mișcau amândoi luminătorii împreună deopotrivă - sau mai degrabă nevariabil - deodată cu universul*, ca și cum ar fi așteptat sfârșitul zidirii universului. Iar în ziua a șasea se face omul, prin mâinile lui Dumnezeu, înflorind încă frumos echinocțiul și *fiind luna aproape asemenea cu soarele în plinirea strălucirii*. Căci nu se cuvenea nici ca omul cel dintâi - care, pentru multa sa înrudire cu lumina, s-a numit «lumină» și de către cei înstrăinați de lumina credinței, cu drept cuvânt - să se facă înainte de echinocțiu, când toate erau acoperite cu întuneric; nici ca luminătorii lumii [să se facă înainte de acel timp], ai aceleia ce trebuia să fie supusă [omului], înconjurându-l ei acum pentru prima oară ca niște sateliți pe acela ce avea să împărătească asupra zidirii. De altminteri, având a se face încă și timpul, trebuia neapărat ca ziua și noaptea ce erau acum de față să înceapă de la aceeași măsură [egalitate] - pentru că aceasta și este mai firesc decât nepotrivirea măsurii, precum și averile decât pierderile - învățându-ne de aici Dumnezeu a pune legea potrivirii măsurii, în care stă ființa faptelor bune, înaintea a toată peste-măsura și nepotrivirea. Astfel, după ziua a șaptea începând luminătorii să alerge ca din bariere deschise și nefiind făcuți a se mișca la fel de iute, s-a ivit anomalia.” (Matei Vlastare, *Despre Sfintele Paști*).

Echinocțiul de primăvară

Începutul anului solar este momentul echinocțiului de primăvară, ziua egală cu noaptea, iar locația este în dreptul ecuatorului – pământesc, dar și cresc, întrucât pământul nu are nici o înclinație! – și în dreptul zodiei Berbec.

Vedem aici prima minune astrală: cele 7 ceruri ale celor 7 planete se mișcă *simultan* cu al 8-lea cer, cel al stelelor (zodiilor), și cu cel de-al 9-lea (fără stele) timp de 3 zile. Iarăși, poziția lunii pline diametral opusă soarelui nu rezultă în eclipsă de lună, ci dimpotrivă, într-o lumină cum nu a mai fost nici până atunci, și nici după aceea. Aceste fenomene sânt unice, nefirești, nerepetabile, deci cu un cuvânt, *o minune*. De la sine înțeles (cel puțin pentru creștinii drept-credincioși) e că, deși cele relatate de către Matei Vlastare nu se găsesc explicit în *Cartea Facerii*, ele nu sânt cătuși de puțin o ipoteză sau teorie a scriitorului bisericesc, ci o tâlcuire patristică normativă, făcând astfel parte din Sfânta Tradiție și fiind un adevăr de credință necesar mântuirii.

2. Oprirea soarelui și lunii de către Iisus Navi

A doua minune a fost cea cu oprirea soarelui și lunii de către Iisus Navi, descrisă mai jos:

„Atunci a grăit Iisus către Domnul în ziua în care a dat Dumnezeu pe Amoreu supus fiilor lui Israil, când i-au bătut pe ei la Gavaon, și s-au surpat

de la fața fiilor lui Israil. Și a zis Iisus: «*Să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului. Și au stat soarele și luna cu starea, până când a făcut Dumnezeu izbândă asupra vrăjmașilor lor. Au nu este aceasta scrisă în cartea dreptului? Și a stat soarele în mijlocul cerului, și n-a mers către apus cu sfârșitul unei zile. Și nici mai înainte, nici după aceea n-a fost zi ca aceasta ca să asculte Domnul de cuvântul omului...*” (Iisus Navi X, 12-14).

„*Soarele și luna stătură întru rânduiala lor; întru lumină zvârliturile Tale vor merge spre lumina fulgerului armelor Tale*” (Avvacum III, 10).

„Auzit-a Domnul Dumnezeu pe Iisus al lui Navi rugându-se și a poruncit soarelui *de a stat* până ce i-a biruit pe vrăjmașii lui” (*Acatistul Acoperământului Maicii Domnului*)

„Așadar, nimeni să nu-mi spună că timpurile sunt mișcările corpurilor cerești, pentru că odată, când soarele se oprise după dorința cuiva, ca să termine un război victorios, soarele stătea, dar timpul mergea. În adevăr, acea luptă a fost purtată și terminată în spațiul său de timp, care să-i fie de ajuns... Așadar timpul nu este mișcarea corpului.” (Fericitul Augustin *Confessiones*)

„Iar să vedeți și alta, lucru mai minunat decât acestea mici. A rămas toată zidirea uimită când Iisus al lui Navi a poruncit soarelui să stea pe cer nemișcat până îi va birui pe vrăjmașii lui; dar cu cât mai vârtos socotiți că s-ar minuna când acest Iisus ar zice soarelui nu să stea nemișcat pe cer, ci să se pogoare din cer pe pământ” (Sfântul Antim Ivireanul, *Didahii*)

„Acum - dacă sfinția voastră va citi nu numai Părinții, ci și comentatorii moderni ai *Facerii, Psalmilor, Ecclesiastului* și ai lui *Isus Navi* - veți descoperi că toți aceștia sânt de acord în a interpreta literal *învățătura după care soarele este în ceruri și se rotește în jurul pământului cu o viteză uriașă iar pământul e foarte depărtat de ceruri, în centrul universului și nemișcat*” (*Scrisoarea Cardinalului Bellarmino către Foscarini*)

În acest caz, soarele și luna și-au oprit pur și simplu amândouă mișcările, „înțepenind” în locuri apropiate, luna fiind și ea vizibilă (lucru în sine posibil în anumite momente). Această situație unică - ce nu s-a mai repetat, cel puțin până acum - este din nou o minune dumnezeiască făcută ca urmare a rugăciunii dreptului lui Dumnezeu Isus Navi. Nu numai atât, dar se vorbește aici și de faptul că și luna s-a oprit pe cer!:

„*Să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului.*”

Vezi pentru aceasta și Avvacum III, 10: „*Soarele și luna stătură întru rânduiala lor.*”

3. Prin rugăciunea Proorocului Isaia, soarele se întoarce înapoi

A treia minune a fost legată de vindecarea regelui Iezechia:

„Și a zis Ezechia către Isaia: «Ce semn este că mă va însănătoși Domnul și mă voi sui în Casa Domnului în ziua a treia?» Și a zis Isaia: «Acest semn va fi ție de la Domnul, că va face Domnul cuvântul pe care l-a grăit: Vrei să meargă umbra zece trepte înainte, au să se întoarcă zece trepte înapoi?» Și a zis Ezechia: «Ușor este a abate umbra zece trepte. Nu așa, ci să se întoarcă umbra zece trepte înapoi!» Și a strigat Isaia proorocul către Domnul, și s-a întors umbra de la semn înapoi zece trepte” (4 Împărați XX, 9-11)

Aici, avem o schimbare a direcției de mers a soarelui, schimbare adevărată și nu părută, în care soarele merge realmente înapoi, adică de la apus la răsărit. După acele „zece linii” - orice ar fi însemnat ele (minute, etc.) - soarele vine din nou la mișcarea lui firească. Iarăși o minune dumnezeiască, făcută la urmarea rugăciunii proorocului Isaia, minune ce confirma printr-un semn peste fire minunea vindecării împăratului, petrecută tot ca urmare a rugăciunii.

Întâmplarea este reluată în cartea proorocului Isaia:

„Și iată semnul care ți se va da ție de la Domnul. El Își va împlini cuvântul Său: «Iată, voi întoarce umbra cu atâtea linii pe care soarele le-a străbătut pe ceasornicul lui Ahaz, să zic cu zece linii.» Și soarele s-a dat înapoi cu zece linii pe care el le străbătuse” (Isaia 38, 7-8).

4. Eclipsa de soare de la răstignirea Domnului

Până aici, cele trei minuni s-au petrecut în *Vechiul Testament*. Dar iată că ele se încununază cu o a patra minune, de data aceasta din *Noul Testament*: întunecarea (eclipsa) soarelui la momentul răstignirii Domnului:

„Iar din al șaselea ceas, întuneric fu peste tot pământul, până la al nouălea ceas” (Matei XXVII, 44).

„Și, fiind ceasul al șaselea, întuneric fu peste tot pământul, până la al nouălea ceas” (Marcu XV, 33).

„Și era ca la al șaselea ceas, și întuneric se făcu peste tot pământul, până la al nouălea ceas, și se întunecă soarele și se spintecă catapeteasma bisericii prin mijloc” (Luca 23:44).

„...Cel ce pe lemn puterile cele potrivnice a biruit, soarele întunecând și pământul clătindu-se...” (Lepădări la Sfântul Botez)

Pentru câte minuni cuprinde întru sine minunea lipirii soarelui,

**ceea ce mai presus de fire s-a făcut la răstignirea Domnului,
sau - mai bine a zice - a întunecării soarelui**

„Când S-a răstignit Domnul nostru, *era amiază de primăvară*, adică de douăsprezece ceasuri ziua și douăsprezece ceasuri noaptea, după așezămintele Sfinților Apostoli și după grăitorii pentru pascalie. Și soarele *nu s-a întunecat de la sine-și* (precum a socotit Orighen), ci de la *lună* care - cu toate că *era lună plină, de patrușprezece zile, după Dumnezeiasca Scriptură - venind sub soare și mergând împreună, l-a întunecat pe el*, precum a văzut cu ochii săi călătoria aceasta împreună și întunecarea dumnezeiescul Dionisie Areopagitul, aflându-se în Heliopolis al Egiptului împreună cu Apolofan, și scrie învederat despre aceasta în trimiterea către Policarp. Acestea – zic - așa fiind cunoscute mai înainte, vezi câte minuni au urmat și câte legi ale firii s-au schimbat întru această lipsire *mai presus de fire*:

- Căci, după legile firii, în vremea când este lună plină, *e cu neputință a călători soarele împreună cu luna*. Fiindcă atunci se află amândoi luminătorii după potrivire, anume: dacă soarele se află la miazăzi cea deasupra pământului și la semnul mijlociu al cerului despre vârf, ce se numește *zenit*, luna se află drept după potrivire la semnul mijlociu al cerului cel de sub pământ, ce se numește *nadir*. Și altfel. Asemenea și dacă soarele se află la apus, luna se află la răsărit. Însă, la răstignirea Domnului, legile acestea firești s-au schimbat și s-a făcut împreună călătoria soarelui și a lunii mai presus de fire și preaslăvită.

- Căci luna a pășit înainte și *într-un minut a luat douăsprezece ceasuri întregi*. Căci în minutul acela întru care se cădea să se afle la semnul cel de sub pământ *nadir*, ea s-a aflat la semnul cel mai deasupra pământului *zenit*. Fiindcă, alergând cu nespusă și neînțeleasă iuteală pe dedesubt de mijlocul emisferei celei de sub pământ până la cealaltă emisferă mai presus de pământ, a ajuns soarele la mijlocul cerului, întru al șaselea ceas al zilei întru care S-a răstignit Domnul, și așa a călătorit împreună cu dânsul.

- [...] Și amiaza cea luminată a Vinerii celei mari s-a făcut prea-adânc miez de noapte. Și mai departe întunecarea aceasta s-a făcut peste toată lumea și peste tot locul [...] Pentru aceasta au zis într-un glas împreună și cei trei evangheliștii, Matei (XXVII, 46), Marcu (XV, 33) și Luca (XXIII, 44): «**Și întunerice se făcu preste tot pământul.**»

- Căci, după ce a acoperit tot discul soarelui, luna a urmat împreună cu dânsul către apus, acoperindu-l pe el trei ceasuri întregi, până la al nouălea ceas (ora 15, 3 după amiază), după cum zic dumnezeieștii evangheliști: Matei (XXVII, 45), Marcu (XV, 33) și Luca (XXIII, 44). Adică nu l-a acoperit și nu l-a descoperit pe el puțin câte puțin, cum se întâmplă la lipsirile¹¹⁰ cele firești, ci acoperindu-l pe dânsul cu totul întru aceste trei ceasuri (12-15). Lucru care este mai presus de fire și prea-slăvit.

- Căci, după ce luna a acoperit soarele vreme de trei ceasuri, l-a descoperit iarăși, însă împotriva rânduielii celei firești. Căci, când se face călătorie împreună firească și întunecare a soarelui [eclipsă], partea soarelui care se întunecă cea dintâi, aceea se și luminează mai întâi. Însă atunci, partea soarelui care s-a întunecat mai întâi s-a luminat la urmă, și partea care s-a întunecat pe urmă s-a luminat întâi. Pentru aceea scria către Policarp dumnezeiescul Dionisie

¹¹⁰ Eclipsele

despre aceasta, zicând așa: «Și, iarăși, nu dintru aceeași făcându-se nici căderea, nici curățirea, ci din cea împotrivă după potrivire.»

- Căci - după ce luna a urmat împreună cu soarele către apus, acoperindu-l pe el trei ceasuri până la al nouălea ceas din zi (3 după amiază) - nu i-a urmat mai mult, nici n-a apus împreună cu dânsul, nu! Ci, lăsându-l pe el acolo, la locul cerului al ceasului al nouălea, ea *s-a întors înapoi la răsărit*. Și, până să treacă soarele depărtarea cerului a celor trei ceasuri ce rămăseseră până să se săvârșească ziua și să apună, luna a grăbit, și a trecut cele nouă ceasuri în trei ceasuri. Și astfel, când soarele s-a aflat la marginea apusului, luna s-a aflat după potrivire în cealaltă margine a răsăritului, și așa amândoi luminătorii s-au așezat și s-au arătat iarăși în rânduiala lor cea firească. Drept pentru care, pasărea cerului Dionisie îi scria lui Policarp și despre aceasta: «Și iarăși o vedem pe dânsa (adică pe lună), de la al nouălea ceas (3 după amiază) până seara, stând cu prea-slăvire la potrivirea soarelui. Adu-i aminte încă și altceva lui (adică lui Apolofan), căci știe că și căderea aceasta am văzut-o începându-se de la răsărituri și venind până la marginea soarelui, apoi împotrivindu-se înapoi.»

Încât, ca să semuim toate cele zise mai-nainte: la răstignirea Domnului, luna a pășit înainte 15 (cincisprezece) ceasuri, adică a mers înainte din drumul și din locul său cel firesc; adică 12 ceasuri până ce a venit din jos de semnul cerului de miazănoapte și l-a ajuns pe soare la semnul de miazăzi al cerului, și 3 (trei) ceasuri întru care a urmat soarelui către apusuri, acoperindu-l pe el; și 9 ceasuri a mers această lună înapoi, întorcându-se înapoi la răsărit. Încât luna a făcut atunci o noapte și o zi ale ei în 42 (patruzeci și două) de ceasuri întregi. Adică șase ceasuri pe care le avea luate de la apusul ei cel firesc, până ce a venit la mijlocul emisferei celei de sub pământ; și 24 (douăzecișipatru) pășind înainte, precum am zis, și iarăși întorcându-se înapoi; și [încă] 12 (douăsprezece) ceasuri mergând de la răsărituri până la celălalt apus al ei și împlinind lungimea nopții, după fireasca sa rânduială și mișcare.

Văzut-ai, frate, câte minuni cuprinde întru sine o singură minune a lipirii soarelui, care s-a făcut în vremea răstignirii Domnului? Slăvește de aici pe Hristos Cel ce S-a răstignit, Care, deși cu trupul era spânzurat pe Cruce, totuși cu dumnezeirea era atotputernic și lucra niște minuni ca acestea, după cum zice acest Dionisie în *Trimiterea* către Policarp: «Atâtea sânt cele mai presus de fire ale vremii de atunci și singur lui Hristos putincioase, Celui a toate pricinuitor, Care face lucruri mari și prea-slăvite, cărora nu le este număr.» Această minune mult-minunată a lipirii soarelui, cercându-se cu de-amănuntul, a fost de-ajuns lui Dionisie și lui Apolofan, care erau elini, să cunoască dumnezeirea lui Iisus Hristos. Căci, privind aceasta, dumnezeiescul Dionisie mai-nainte a ghicit și a zis: «Un Dumnezeu neștiut pătimește cu trupul, [lucru] pentru care totul s-a întunecat și s-a clătit.» (Mihail Singhelul, în cuvântul de laudă cel către dânsul). Iar Apolofan, cel ce a rămas elin¹¹¹, mai-nainte a ghicit și el, și i-a zis dumnezeiescului Dionisie: «O bunule Dionisie! - acestea sânt schimbări ale dumnezeieștilor lucruri.» Adică - după Pahimer – „acestea sânt schimbări ale dumnezeieștilor lucruri” pentru că înșelăciunea se va schimba întru adevăr, întunericul în lumină, moartea în viață, omul se va face Dumnezeu și cele asemenea acestora.

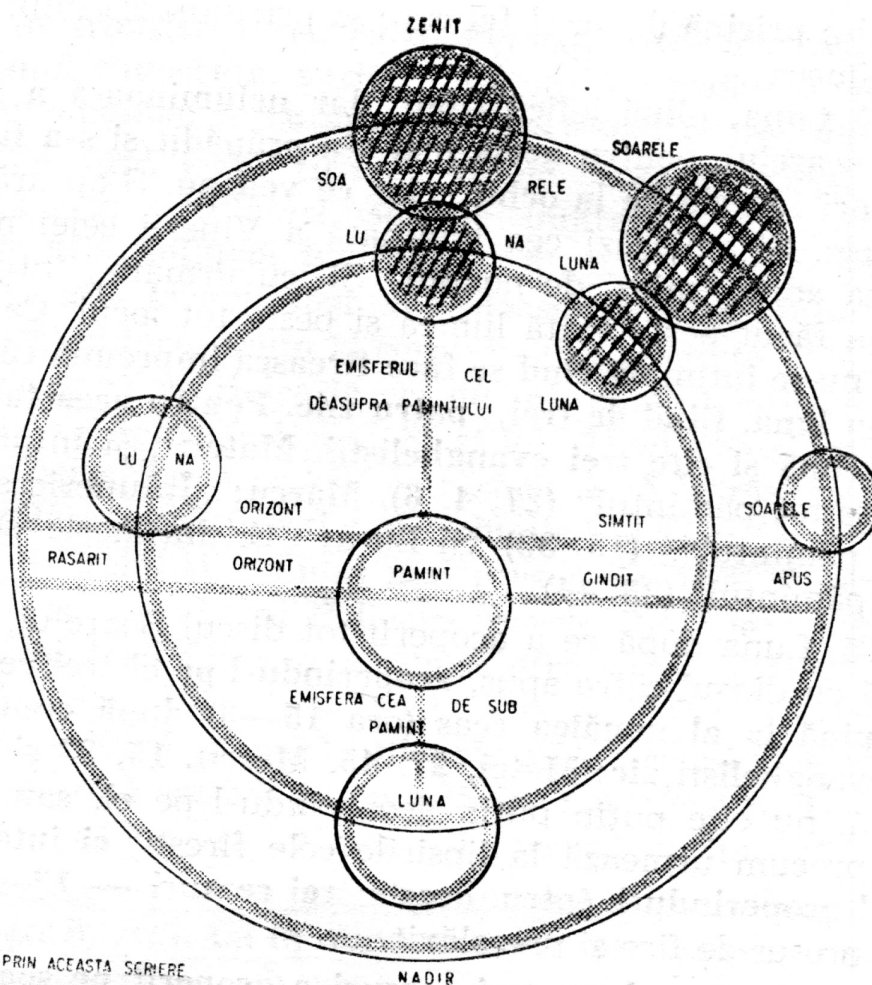
Dintre elini, lipsirea aceasta o arată și Flegon, scriitorul de ani, în 13 al cronografilor. Și

¹¹¹ Adică păgân, n. red.

din cei vechi dintre ai noștri, African, în 5 al cronografilor, și Eusebiu Pamfil. Iar din cei de pe urmă, dumnezeiescul Maxim Pahimerul, Ghenadie Scolarul, Nichifor Teotoche și Corderie Iezuitul, în cărțile Sfântului Dionisie cele de curând date la iveală în două volume. Însă nu au spus așa de limpede aceasta. Iar Domnului nostru Iisus Hristos, Celui care printr-o minune ca aceasta Și-a făcut cunoscută dumnezeirea Sa și a încredințat-o, fie-I slavă și stăpânire în veci! Amin!” (Sfântul Nicodim Aghioritul, *Războiul nevăzut*)

Nu numai Sfântul Dionisie a intuit cu dreptate ceea ce se petrecea pe cer, ci, cu atât mai vârtos tâlharul din dreapta:

„Văzând tâlharul pe Începătorul vieții pe Cruce spânzurând zicea: de n-ar fi fost Dumnezeu întrupat, Care cu noi S-au răstignit, *nu și-ar fi ascuns soarele razele sale*, nici nu s-ar fi clătit pământul, cutremurându-se...” (Tropar Ceasul VI în Post)

PRIN ACEASTA SCRIBERE
SE ARATA MAI SIMTITOR
CELE ZISE
CITESTE CU LUARE AMINTE ISTORIA CE URMEAZA
a lui DIONISIE AREOPAGITUL

În figura de mai sus, răsăritul a fost pus la stânga și, consecvent, miază-zi (zenitul) este pus sus. Luna plină parcurge drumul de la miază-noapte (nadir) până la miază-zi, ceasul 6 (12 la noi) într-un minut. Avem acum de-a face cu o dublă eclipsă; de soare și de lună, aceasta devenind invizibilă, ca la lună nouă. Și aceasta deoarece în cazul unei eclipse de soare este imposibil să avem simultan și luna plină, ambii luminători găsiindu-se pe aceeași parte, sau emisferă, luna fiind în dreptul soarelui. Situația continuă până la ceasul 9 (15), după care soarele își continuă drumul său către apus (la echinocțiul de primăvară ceasul 12, adică 18), iar luna se întoarce în poziția opusă, adică la răsărit, devenind din nou lună plină.

Orizontul „simțit” este orizontul ce poate fi observat din punctul de vedere al unui observator aflat undeva pe pământ. Orizontul „gândit” este identic cu ecuatorul pământesc și ceresc, și desparte cele două emisfere pământești și cerești.

O confirmare în puține cuvinte o vom găsi și în *Viețile Sfinților* la 3 octombrie, prăznuirea Sfântului Dionisie Areopagitul:

„Însă, vrând să se știe desăvârșit, s-a dus în părțile Egiptului, în cetatea ce se numește Heliopolis, pentru că acolo erau demult dascăli învățați; și de la dânșii a deprins, împreună cu prietenul său Apolofan, *meșteșugul citirii stelelor*. Însă a fost o zi în care soarele, nerăbdând să-L vadă pe Domnul Iisus Hristos răstignit pe cruce pentru mântuirea noastră, la amiază s-a întunecat și *și-a ascuns lumina vreme de trei ceasuri*. Iar Dionisie, mirându-se, a zis: «Sau Dumnezeu, Ziditorul lumii, pătimește, sau lumea aceasta văzută se sfârșește.» Acestea le-a grăit din *Duhul lui Dumnezeu* pentru patima Stăpânului, iar *nu după înțelepciunea veacului acestuia*.”

În figura de mai sus răsăritul a fost pus la stânga, iar, consecvent miază-zi (zenitul) este pus sus. Luna plină parcurge drumul de la miază-noapte (nadir) până la miază-zi, ceasul 6 (12) într-un minut. Avem acum de-a face *cu o dublă eclipsă*; de soare și de lună, aceasta devenind invizibilă, ca la lună nouă. Și aceasta deoarece în cazul unei eclipse de soare este imposibil să avem simultan și luna plină, ambii luminători găsiindu-se pe aceeași parte, sau emisferă, luna fiind în dreptul soarelui; de asemenea eclipsa de lună nu poate avea loc niciodată în timpul fazei de lună plină după cum este explicat acest fenomen la Sfinții Părinți și în astronomie:

„Soarele și luna eclipsează... Soarele eclipsează atunci când luna, ca un zid despărțitor, îl umbrește și nu-i dă voie să ne trimită lumina. Așadar, cât de mult va acoperi luna soarele, atât de mare este și eclipsa. Să nu te miri dacă luna este mai mică. Fiindcă unii spun că și soarele este cu mult mai mare decât pământul..., dar cu toate acestea de multe ori îl acoperă un nor mic, sau chiar o colină sau un zid.” (Sfântul Ioan Damaschin *Dogmatica*)

„Eclipsele lunii și ale soarelui

Uneori luna se întunecă prin un disc umbros ce se întinde peste dânsa de către răsărit, și așa o întunecare a ei poate să fie ori totală, ori parțială. Fenomenul amintit se numește eclipsa (εκλειψις), întunecimea lunii». El se întâmplă totdeauna *numai în timpul lunii pline* și se produce prin aceea că luna din când în când intră în umbra pământului. Acesta adică, un corp opac nestrăveziu, este luminat pe partea cu care este îndreptat spre soare și aruncă numai decât

umbră în partea opusă. Pentru că pământul este mai mic decât soarele, umbra lui trebuie să aibă figura unui con. Periferia pământului este baza conului acestuia. Razele soarelui nu străbat în umbra aceasta conică a pământului, și deci luna, intrând într-însa, dispare dinaintea ochilor noștri și noi o vedem întunecându-se. Întunecimea lunii este totală, sau parțială, dacă luna se cufundă de tot, sau numai în parte în acea umbră. Osia umbrei cade în planul eclipticei și nimerește pe aceasta în un punct ce este diametral opus soarelui. Am avea așadar la fiecare lună plină o întunecime totală a lunii, dacă cerul acesteia ar cade cu ecliptica în unul și același plan. Dar acestea stau pieziș una față de cealaltă, făcând un unghi de vreo câteva grade. Deci întunecimile lunii se pot întâmpla numai atunci, când luna stă în timpul opoziției sale cu soarele în, sau aproape de unul din cele două noduri ale orbitei sale, adică din cele două puncte în care cerul său se taie cu ecliptica, așa că o linie ce am trage dela pământ la soare ar coincide aproape cu linia nodurilor a căii lunare. Iar dacă luna în timpul opoziției nu se află aproape de unul din nodurile amintite, încât linia nodurilor se abate mult dela linia dintre soare și pământ, atunci luna în cursul său nu poate să între în umbra pământului, ci trece mai departe ori peste, ori sub numita umbră, și prin urmare nu are loc o eclipsă a ei.

În timpul lunii noi se întâmplă câte odată o «eclipsă a soarelui». Cauza fenomenului acestuia este negreșit luna ce se află atunci între pământ și soare. Acesta din urmă însă nu se întunecă în înțelesul propriu al cuvântului, ci numai se acoperă. Se înțelege că luna care este mai mică decât pământul și cu mult mai aproape de acesta decât soarele poate să acopere pe cel din urmă totdeauna numai pentru o parte relativ mică a suprafeței celui dintâi, și că pentru fiecare loc se întâmplă începutul, mediul, sfârșitul și gradul întunecimii în chip diferit. La o eclipsă totală a soarelui, dunga din suprafața pământului în care se observă întunecimea poate să fie cel mult 30 de mile de lată; de aceea se și întâmplă pentru un loc oarecare al pământului întunecimi de soare mai rar decât de lună, dacă și peste tot se întunecă soarele mai adeseori decât luna. Cumcă nu fiecare conjuncție aduce cu sine o întunecime a soarelui, este iarăși o urmare a înclinației căii lunare pe ecliptică. Precum nu se întâmplă la fiecare lună plină o eclipsă de lună, tot așa nici la fiecare lună nouă o eclipsă de soare, pentru că luna de multe ori se depărtează de ecliptică așa de mult, că umbra ei în cele mai multe rânduri trece peste, sau sub pământ fără ca să-1 nimerească pe acesta. O eclipsă de soare poate să se facă numai atunci, dacă luna stă în timpul conjuncției sale cu soarele de tot aproape de ecliptică, sau cu alte cuvinte dacă luna nouă cade într-un timp, când linia nodurilor a căii lunare este aproape coincidentă cu linia imaginară trasă dela pământ la soare.

Împrejurarea că atât eclipsele soarelui cât și cele ale lunii se întâmplă în apropierea cercului pe care îl parcurge soarele în cursul său anual a dus la numirea cercului acestuia cu numele: «ecliptică», ce înseamnă: calea întunecimilor.” (prelucrare după prof. C. Popovici)

Orizontul „simțit” este orizontul ce poate fi observat din punctul de vedere al unui observator aflat undeva pe pământ. Orizontul „gândit” este identic cu ecuatorul pământesc și ceresc, și desparte cele două emisfere pământești și cerești.

Am redat pe larg relatarea acestei minuni ce cuprinde, așa cum se vede, mai multe mișcări și evenimente astrale suprafirești, așa cum sânt descrise de către Sfinții Dionisie Areopagitul și Nicodim Aghioritul. Și dacă nici pe acești Sfinți nu îi vor crede, atunci nu vor crede „nici de s-ar scula cineva din morți”. (Luca XVI, 31)

5. Repetarea acestei minuni în anul 6399 (891) în timpul Împăratului Leon cel Înțelept.

Această minune se reia aproape identic, spre zidirea sufltească a credincioșilor și ca întărirea a ei prin repetare în anul 6399 în Bizanț în timpul Împăratului Leon cel Înțelept, după cum aflăm din sinaxarul din 8 august:

„Și aducerea aminte de întunecarea soarelui, de la ceasul al șaselea până la al nouălea, când s-au văzut și stele, la anul de la zidirea lumii *șase mii trei sute nouăzeci și nouă*, având soarele *cincisprezece cercuri și luna asemenea*, indictionul al nouălea, pe vremea împărăției binecinstiților și de Hristos iubitorilor împărați Leon înțeleptul și Alexandru, fratele său.”

Expresia „cele 15 cercuri sau cicluri ale soarelui” mărturisește clar concepția bisericească tradițională *geocentrică*: ciclu înseamnă o rotație completă. Nici nu se poate imagina aici expresia: „cele 15 cercuri (cicluri) *ale pământului*.” Iarăși, în concepția geocentrică luna are un ciclu total diferit ca durată decât în cea heliocentrică. Astfel ea are o rotație zilnică în jurul pământului, și una de 29 de zile.

Minunea înfricoșată a avut loc și din cauza fărâdelegilor și tulburărilor ce se petreceau în acea vreme în Împărăție, după cum ne relatează *Cronograful*. Este vorba în special de comportamentul împăratului filosof Leon față de femei, comportament ce amintește întru-totul de cel al împăraților David și Solomon din vechime:

„Și curvea împăratul ca cu o palachidăe, adică țuitoare, însă pe ascuns, de știa numai părinții fetei... Iar apoi o au măritat cu știrea împăratului după un boier, anume Theodor, ce-i era boieria pre anume patriciu și apoi *l-au otrăvit iar cu voia împăratului*...

Iar împărăteasa (Sfântul Teofano) a fost știind, ce pentru aceea nu s-au fost mai bănuind.”

Dumnezeu nu întârzie să pedepsească aceste nelegiuiri:

„Iar împăratul dac-a auzit, a trimis oștile de la apus asupra lui Anghel Duca. Și cu oștile a trimis pre un voievod, anume Constantin, medelnicerul împăratului. Și dacă sosiră oștile și se loviră, înfrânse Agheu Duca pre greci și-i biruiră de tot, cât abia au scăpat Constantin cu puțintei oameni. Și veni bătut și fără nici o cinste la împăratul.

Iar în vremea aceea *s-a făcut eclipsis soarelui, adică a întunecat, cât s-au văzut în miazăzi stelele cerului*. Și se scorni un vânt tare și pre în vânt turnuri mari se auziră și fulgere mari se văzură și căzu foc din cer. Ș-au detunat șapte oameni odată, dinaintea bisericii lui Sveați Constantin, în mijlocul târgului.”

Este adevărat că nu ni se dau cu lux de amănunte detalii astronomice, așa cum au fost relatate mai sus de către Sfântul Nicodim Aghioritul, dar în orice caz, prin cele descrise, și prin faptul că este inclus în sinaxarul Bisericesc, acest eveniment cosmic nu poate fi o eclipsă de soare obișnuită, ci îl putem trece fără nici o îndoială în dreptul minunilor. Iar având în vedere

modul în care s-a manifestat această eclipsă „de la ceasul al șaselea până la al nouălea, când s-au văzut și stele”, avem toate motivele să credem că mecanismul ceresc de producere a lui ar fi putut să fi fost același ca și la răstignirea Mântuitorului.

Toate, dar absolut, *toate* aceste minuni mărturisesc *un model geocentric*, modelul *Scripturii* și al Părinților, deci al Bisericii. Model peste care, din păcate, neștiință și delăsare, s-a așternut uitarea și de către cler și credincioși. Dar nu este nimic ascuns să nu iasă la lumină, și adevărul nu poate rămâne sub obroc, oricâte efortări ar face vrăjmașul și slugile lui, duhurile căzute și oamenii pătimiși. Mai devreme sau mai târziu toate aceste înșelăciuni ies la iveală, și stă în puterea noastră de ale risipi, sau ține mai departe, dacă ne-am lipit inima și mintea de ele...

CRONOLOGIA DIVINĂ ȘI CEA UMANĂ¹¹²

În ultimii 200 de ani, odată cu alte modificări radicale, percepția Bisericească tradițională a timpului a fost înlocuită treptat cu o cronologie seculară, științifică și politică, ce se deosebește radical și subminează periculos bazele credinței ortodoxe. Oare câți creștini ai zilelor noastre mai știu și mai cred că ne aflăm prin anul... 7514 (2006)! Desigur că acest an se numără de la Facerea lumii, și acceptarea lui ar face cu neputință primirea fantezistelor cifre de ordinul miliardelor de ani, ce se propun (și unde este posibil se impun) de către cercetătorii (sovietici, americani, evrei, japonezi, etc...) De asemenea, observăm inclusiv în mediile teologice, dificultatea de a crede că cele șase zile ale Creației au durat chiar 24 de ore și eforturile penibile ce se fac pentru a le echivala cu imaginare ere geologice.

Să dăm cuvântul Scripturii pentru a ne lămurii asupra acestor lucruri de viață și de moarte:

(1) De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul.

(6) Și numi Dumnezeu lumina zi și întunecarea nopții. Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi una.

(9) Și numi Dumnezeu întărirea cerului. Și văzu Dumnezeu că este bine. Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a doua.

(14) Și văzu Dumnezeu că este bine. Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a treia.

(15) Și zise Dumnezeu: „Facă-se luminători întru întărirea cerului, spre luminarea pământului, ca să osebească între mijlocul zilei și între mijlocul nopții și să fie în semne și în vremi și în zile și în ani. (16) Și să fie spre luminare întru întărirea cerului, ca să lumineze pre pământ.” Și se făcu așa. (17) Și făcu Dumnezeu cei doi luminători: luminătorul cel mare spre stăpânirea zilei și luminătorul cel mic spre stăpânirea nopții, și stelele. (20) Și să osebească între mijlocul luminii și între mijlocul întunericului. Și

¹¹² Apărut în *Credința ortodoxă* numerele 9, 10 și 11/2006

văzu Dumnezeu că este bine. (21) Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a patra.

(25) Și se făcu seară și se făcu dimineață, zi a cincea.

(33) Și văzu Dumnezeu toate câte au făcut, și iată - bune foarte. Și se făcu seară și se făcu demineață, zi a șasea.

CAP II

(1) Și se săvârșiră cerul și pământul și toată podoaba lor. (2) Și săvârși Dumnezeu a șasea zi faptele Lui care le-au făcut; și odihni Dumnezeu a șaptea zi de toate faptele Lui care au făcut. (3) Și blagoslovi Dumnezeu ziua a șaptea și o sfinți pre ea, pentru că într-înșea încetă de toate faptele Lui care începu Dumnezeu a face. (4) Aceasta e cartea facerii cerului și a pământului, când s-au făcut. În care zi au făcut Domnul Dumnezeu cerul, și pământul.

„Știința” omului căzut și pătimăș a căutat de pe vremea lui Cain să înlăture știința lui Dumnezeu cea adevărată dată omului prin descoperirea lui Sfânt, cu totul alta și potrivnică acelor *discoveries* mincinoase. Ca să reușească pe deplin acest lucru, a fost nevoie de strădaniile unor „înainte mergători”, așa cum au fost Giordano Bruno și Galileo Galilei, care s-au luptat pentru o autonomie de cercetare a științei și filosofiei. Galilei spunea de pildă că „Biserica se ocupă cum se merge la cer iar știința cum merge cerul.” Sofismul este unul ieftin, dar iată că nu a fost de glumit cu el și treptat, știința și-a dobândit această cerere, mai întâi în Apusul căzut și secularizat, iar după 1848 și în Răsăritul vlăguit și masonizat, ca să nu mai vorbim de perioada atee comunistă din sec. XX. Am văzut în lucrarea precedentă ce a însemnat înlocuirea perspectivei geostatice și geocentriste tradiționale prin apariția teoriei heliocentriste, o primă lovitură grea, de la care au plecat și alte ramuri eretice, prin dezvoltarea ulterioară a tuturor științelor naturii după sec. XVIII.

Dacă astronomia și fizica au convins (incredibil, dar adevărat) o lume întregă că astrele și planetele se mișcă în cu totul alt fel decât se credea, a venit, în mod logic rândul contestării și a dimensiunilor timpului și spațiului. Pe aceste grave distorsiuni s-a fundamentat erezia evoluționismului, care a avut nevoie de perioade enorme de timp și de spații uriașe. Aceasta a însemnat încăodată distrugerea revelației cu ajutorul instrumentelor de măsură și a unor ipoteze, raționamente și formule matematice, ce s-au pretins a fi tot atâtea „dovezi” de necontestat. Când pe acest traseu diavolesc s-a implicat în sec. XIX și forța constrângătoare a statului, prin așa-numitul învățământ general obligatoriu, îndoctrinarea în masă și-a făcut efectele scontate. Desigur că nu a fost vorba aici numai de învățământul general, ci, mai ales de apariția sistemului universitar modern, care pregătea cadrele, sau mai bine zis cadavrele didactice ce vor sminți de atunci și până la sfârșitul lumii nenumărate minți și suflete. În perioada contemporană, așa cum am mai afirmat și în alte locuri, acest sistem de învățământ este dublat de o mass-media atotprezentă și cu atât mai convingătoare.

Acestea fiind spuse, să vedem cum a fost deformată cronologia. Primul pas începe logic cu redefinirea a ceea ce însemna în Cap I din Cartea Facerii „zi”, „noapte”, „seară” și „dimineață”.

Cei care au crezut cu mintea simplă și neîntunecată de amestecături necuvioase revelația Duhului Sfânt făcută la începutul lumii lui Adam, apoi lui Seth, lui Enoch, Avraam, și consemnată în Cartea Facerii de către proorocul Moise nu se abăteau nici o iotă sau cirtă de la cuvintele inspirate.

Sinaxarul din data de 13 iulie când se prăznuiește soborul Sfântul Arhanghel Gavriil ne spune următoarele: „Arhanghelul Gavriil este acela care, pe Moise, ce fugea de la fața lui Faraon în pustie l-a învățat scrierea cărților, descoperindu-i *facerea lumii*, facerea lui Adam, omul cel căzut...” Toți credincioșii știu că Arhanghelului Gavriil i s-a încredințat Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută, dar nu știu la fel de bine această revelație, desigur de nivel duhovnicesc mai mic, dar foarte importantă deoarece stă la baza (fundamentul) învățaturii de credință. Căci nu se va putea înțelege întruparea Fiului dacă nu vom ști despre crearea lumii, a omului, căderea și celelalte.

Elementele cronologice enunțate mai sus fac parte exact din această descoperire și trebuie crezute, mărturisite și predate întocmai.

Timpul

De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul.

Învățătura dumnezeiască ne spune că doar Dumnezeu nu are început și sfârșit, că este veșnic, nemărginit, neschimbător, necreat. Tot ceea ce a creat El are un început absolut, precedat de nimic, adică ceea ce se numește *creatio ex nihilo*. Ne vom ocupa de creația văzută, care începe cum am văzut la un moment inițial, acest „început” fiind simultan și instantaneu al spațiului, timpului, cosmosului și corpului ceresc pământul:

„Când însă trebuia adusă între existența și lumea aceasta – mai întâi o școală și ca un loc de învățatură a sufletelor omenești, apoi, ca să spun pe scurt, ca o locuință potrivită tuturor celor supuși nașterii și stricăciunii -, atunci, de aceeași natură cu lumea, cu viețuitoarele și plantele din lume, a adus la existență și scurgerea timpului, care se grăbește totdeauna, trece mai departe și nu-și oprește deloc drumul... De la acest fapt a pornit Moise pentru a vorbi despre lume, învățându-ne cu înțelepciune despre facerea lumii, zicând: «*La început au făcut*», adică: la începutul acesta al timpului.” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexameron*)

Fericitul Augustin afirmă că lumea și timpul au fost create *împreună*: „lumea nu a fost creată în timp, ci odată cu timpul”. Lumea nu poate exista în afara timpului, *procul dubio mundus non factus est in tempore sed cum tempore* (P.L. 41, 322).

Iată deci învățătura: Dumnezeu a făcut timpul din nimic. Ce este mai înainte timpul sau ceasornicul? Desigur, se va răspunde că timpul. Așadar corpurile cerești mișcătoare sunt făcute mai târziu. Timpul și diviziunile lui: ziua, noaptea, seara, dimineața nu depind de mișcările „ceasului” ceresc, acei luminători: soarele, luna și stelele:

„Așadar, eu doresc să știu puterea și natura timpului cu care măsurăm mișcările corpurilor și zicem, de pildă, că acea mișcare este de două ori mai lungă decât aceasta. Nu cercetez faptul că o zi se numește nu numai rămânerea soarelui deasupra pământului, așa precum altceva este ziua și altceva este noaptea, dar chiar *mișcarea lui în cerc de la răsărit la apus*, așa cum zicem: «Atâtea zile au trecut» – căci cu nopțile lor se numesc atâtea zile și nu sunt socotite izolat spațiile nopților -, așadar dat fiindcă o zi se împlinește prin mișcarea în cerc a soarelui de la răsărit la apus, întreb, oare mișcarea însăși este o zi sau întârzierea însăși în care se face mișcarea, sau și una și alta? Căci dacă ziua ar fi prima schimbare, atunci nu ar mai exista ziua, chiar *dacă soarele ar fi făcut acea cursă în atâta spațiu de timp cât este durata unei ore*. Dacă este a doua schimbare, atunci nu ar mai exista ziua, dacă durata de la răsăritul soarelui până la celălalt răsărit ar fi atât de scurtă cât de scurtă este durata unei ore, *atunci soarele ar face ocolul de douăzeci și patru de ori, ca să se împlinească o zi*. Dacă este, însă, și una și cealaltă nu s-ar mai numi zi dacă soarele ar face tot înconjurul circuitului său în interval de o oră, nu s-ar mai numi zi nici aceea dacă soarele ar înceta și ar trece atâta timp cât pune de obicei soarele ca să facă tot înconjurul de la o dimineață până la cealaltă dimineață.

Așadar, eu nu întreb ce este realitatea care se cheamă zi, și ce este timpul, pe care, măsurând circuitul soarelui, am putea spune că el l-a făcut în jumătate de spațiu a timpului trecut, mai puțin decât de obicei, dacă ar fi trecut într-un atât de mare spațiu de timp, cât trec douăsprezece ore. Dacă am compara ambele timpuri, l-am numi pe acela simplu, pe acesta dublu, chiar dacă uneori soarele, de la răsărit până la răsărit, ar face circuitul când în acela simplu, când în acesta dublu.

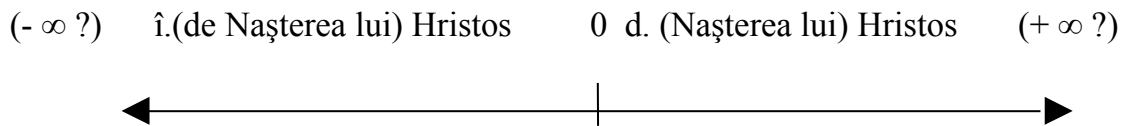
Așadar, nimeni să nu-mi spună că timpurile sunt mișcările corpurilor cerești, pentru că *odată, când soarele se opriese după dorința cuiva, ca să termine un război victorios, soarele stătea, dar timpul mergea. În adevăr, acea luptă a fost purtată și terminată în spațiul său de timp, care să-i fie de ajuns...*

Așadar timpul nu este mișcarea corpului.” (Fericitul Augustin *Confessiones*)

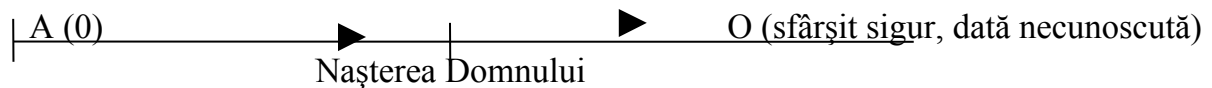
Iată că și în această tâlcuire patristică a unuia din cei mai mari Părinți latini, minunea lui Isus Navi este tâlcuită ortodox ca fiind *oprirea soarelui* din mersul său diurn în jurul pământului nemișcat aflat în centru. Deci cu totul justificată este osândirea dată de biserica apuseană învățăturilor heliocentriste copernicane și tâlcuirii eretice a lui Galilei. În legătură cu aceasta ni se spune că biserica a greșit fiind închistată în teoria lui Aristotel și că s-a pripit aventurându-se pe un tărâm necunoscut. Dacă s-ar întreba cineva: Și Biserica noastră a Răsăritului ce părere are în acest caz? i se răspunde în mod curent că „nici una clară!” Adică nu s-a descoperit nici proorocilor, nici lui Isus Navi însuși, nici Sfinților Părinți cine se mișca în jurul cui. Și iată, mare minune, se găsește o minte mult mai strălucită, cea a umanistului eretic Galilei care... descoperă el adevărul prin istețime și o proteză vizuală numită lunetă. Dar, ni se cere să fim îngăduitori cu ignoranța științifică a bătrânilor, care făceau și ei ce puteau și ziceau cât se știa la vremea lor. Căci, iată dacă Isus ar fi fost modern sau contemporan ar fi trebuit să poruncească: „Oprește-te pământule! (din dubla ta rotație de titirez amețit prin hăurile universului)” Iarăși, unii, chipurile moderați, cu bun simț, politicoși și echilibrați, ne sugerează

că nu se poate ști adevărul în această privință, căzând în erezia agnosticului, o necredință deghizată ce neagă sau cel puțin ignoră revelația făcută deja de mii de ani.

Vom vedea de este atât de important să subliniem acest lucru. Reținem încăodată că timpul a apărut la un moment dat precis, și *curge într-o singură direcție!*: „a adus la existență și scurgerea timpului, care se grăbește totdeauna, *trece mai departe și nu-și oprește deloc drumul*”. Această problemă este deosebit de actuală, când percepția curentă a cronologiei și calendarului a suferit, cu ajutorul matematicii și evoluționismului sec. al XIX-lea o mutație radicală. Cronologia profană (civilă) din zilele noastre a introdus un sistem schizofrenic de datare în două direcții ce a tulburat încă și mai mult mințile și așa răvășite ale oamenilor de azi. Noi suntem crescuți din pruncie cu acest hibrid irațional, fără a gândi să-i contestăm valabilitatea. Dacă ne vom opri însă un moment de reflecție asupra curgerii simetrice a timpului în 2 direcții diametral opuse, având ca axă (centru) Nașterea Domnului, și datări „înainte” și „de la”, sau „după”... vom observa că timpul are un punct de origine 0 și curge în două direcții *fără vreun sfârșit determinat!*

Ori, dacă în axa + (spre un eventual sfârșit?...) acest lucru este cu totul adevărat și de înțeles, cum este posibil să fie la fel și pe axa – (spre un eventual început...)? Sfârșitul se spune că nici Fiul nu-l știe, dar nici începutul? Nu așa, ci există un început absolut al creației „ex nihilo”, moment Alfa sau 0, care este desigur facerea lumii. Cronologia tradițională grăiește: „anul cutare de la Facerea lumii”, iar timpul curge, așa cum și se întâmplă în realitate, *într-o singură direcție*, spre sfârșit, care rămâne ce-i drept ascuns, dar va veni negreșit la momentul hotărât de Domnul (O = Omega).

Răspunsul la aceste întrebări este unul singur: schema actuală a timpului presupune *că el de fapt nu are început și sfârșit*, iar cursul istoriei este doar o succesiune de evenimente și transformări evolutive (cantitative) ce se desfășoară într-un cadru infinit, dar și fără de început, adică veșnic. Viziune diabolică materialistă ce face creația (spațiu-timp) co-eternă cu Dumnezeu.

Acum ne este lesne să înțelegem, ce schimbare în mentalitate (un fel de *metanoia* pe invers) a putut să producă în omul modern, fie el și credinciosul ortodox, acest fel aberant de a înțelege timpul.

Lumea a fost creată din nimic exact în ordinea descrisă în Scriptură și în acea durată. Fiind pe tărâmul dumnezeiesc al tainei, cel mai înțelept este a mărturisi, așa cum au spus Scriptura și Părinții. Oare s-ar putea ști când s-a petrecut aceasta? Sau altfel spus, cât de veche este creația? În ce privește cronologia și vechimea lumii, există anumite neconcordanțe între biblie și cronografele patristice, dar ele nu depășesc cel mult câteva sute de ani, dovedind și în acest caz cu mult mai multă acribie (precizie) decât basmele „științifice (fantastice)” unde diferențele ajung la miliarde ani! Chiar dacă aceste mici neconcordanțe există, tradiția Bisericii a fost unanimă în a pronunța unele ca acestea: „anul 7500 de la Facerea (Zidirea, Creația) lumii”! Așa mărturisind, n-avem cum să greșim.

Trebuie subliniat că pe parcursul istoriei de peste un mileniu al Bisericii, a existat o cronologie foarte bine pusă la punct, ce era cunoscută și predată, în același mod în care se învață în școlile noastre istoria. Astfel, s-au alcătuit cărțile intitulate „Cronograf”, ce se bucurau de o largă circulație în spațiul răsăritean Ortodox, dintre care amintim: *Cronograful* tradus lui Gheorghe Chedrinul în anul 1000, *Cronograful* tipărit la Veneția în anul 1631 sub numele lui Dorotei, mitropolitul Monembasiei, *Cronograful* lui Matei Cigalà, *Cronograful* tradus în limba rusă de Sfântul Dimitrie al Rostovului, și altele slavone, grecești, arăbești, romane. Numai că această cronologie era cu totul alta decât cea de la școală, și pentru edificare o redăm în continuare:

„Despre anul dela zidirea lumii, și despre, cele 3 cicluri - cruguri

Creștinii, adică totalitatea Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos, au admis în dogmele lor *Biblia* ca fiind prima Lege dată de Dumnezeu poporului lui Israel și reînnoită – a doua oară - prin venirea pe pământ, a Neînvinșului Răscumpărător al neamului omenesc Domnul nostru Iisus Hristos.

Prima Lege se cunoaște sub numele de „*Vechiul Testament*”, iar reînnoirea sub acela de: „*Noul Testament*”, - „N-am venit să stric (Legea), ci să plinesc” zice Domnul (Matei V, 17).

Epoca cea dela zidirea lumii, și din iudei și din alți scriitori de ani, mulți în multe feluri o scriu; însă Biserica Creștină Ortodoxă de Răsărit legiuiește¹¹³, că Domnul nostru Iisus Hristos S-a născut, după Trup, din Prea Sfânta Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Măria, în anul 5508 *dela facerea lumii*. Pe care șir de ani oarecarii obișnuiesc a-i împărți - adică vremea cea dela întemeierea lumii și până la întâia venire a Domnului nostru Iisus Hristos - în cinci vârste:

Întâia vârstă a lumii numesc, pe cea dela facerea lui Adam până la potop, (după cei 72 de tâlcuitori, numiți – Septuagintă¹¹⁴ -),

ani.....2262

¹¹³ „Introducerea *Ist. Biser. Meletie*”, pag. 81

A doua vârstă, pe cea de la potop până ieșirea fiilor lui Israel, ani.....	1632
A treia vârstă, pe cea de la ieșire până la zidirea Bisericii în anul al 4-lea - Solomon, ani.....	601
A patra, pe cea de la zidirea Bisericii, până la risipirea ei, - robia Ierusalimului, - ani.....	424
A cincea, pe cea de la risipire până la întâia venire a Domnului nostru IS. HS. ani.....	<u>589</u>
Total.....	5508

Deci, creștinii siliți sânt a se adresa Facerii și a începe socotelile lor de când a făcut Dumnezeu cerul și pământul, iar nu din alte născociri afară de Sfântul Scriptură.” (Schim. Teofil și Arsenie, Boldurile Sfintei noastre Biserici Creștine Ortodoxe de Răsărit)

Pe această zonă – primele zile ale creației până la căderea lui Adam – se pot broda oricâte presupuneri fanteziste și oricâte sume de ani, ceea ce convine de minune unei gândiri evoluționiste. Astfel s-a mers de la infinitatea vechimii universului (materialism ateu) până la recenta teorie a „big bang-ului” ce indică o vechime de aprox. 16 miliarde de ani. Pentru ca aceste rătăcirii pierzătoare să nu aibă loc, să reluăm fără nici o urmă de îndoială în suflete cronologia tradițională constantinopolitană a Bisericii Răsăritului care ne spune să numărăm *de la Facerea Lumii* 5508 ani până la Nașterea Domnului.

Să readucem înaintea ochilor noștri această cronologie ce a fost îngropată în uitare:

„Sfântul și lumescul săborul de întâi făcutu-s-a în 20 de ani de împărăția marelui Constantin și razno <=întocmai> Apostol împărat, în cursul anilor de la Adam 5825 de ani,...”
(*Cronograf*)

„Și aducerea aminte de întunecarea soarelui, de la ceasul al șaselea până la al nouălea, când s-au văzut și stele, la anul de la zidirea lumii *șase mii trei sute nouăzeci și nouă*, având soarele cincisprezece cercuri și luna asemenea, indictionul al nouălea, pe vremea împărăției binecinstiților și de Hristos iubitorilor împărați Leon înțeleptul și Alexandru, fratele său.”
(Sinaxar 8 august)

„Era joia sfântă, ziua în care jertfim Paștele de taină și îl mâncăm, la a 4-a indicție, în luna aprilie a anului 6589.” (Ana Comnena *Alexiada*)

¹¹⁴ Pentru acești 72 de tălmăcitori – Septuagintă — (latinești) ce au tradus Biblia din limba evreiască în cea elinească, pe vremea lui Ptolomeu Filadelful împăratul Egiptului (285 - 247 î.d.Hs.) se află la Epitomi: cap. 6 din mainainte spuneri, pag. 20, un cuvânt vrednic de laudă scriind pentru acești 72 de bărbați.

„Tipăritu-s-au (Liturgia) la Sfânta Mitropolie în Iași, mesită mai, în anul 7187.”
(Dosoftei *Dumnezeiasca Liturghie 1679*)

„O, luptătorule și biruitorule, mare Gheorghe, în nevoi și în nenorociri grabnic ajutor și cald sprijinitor, iar celor întristați, bucurie nespusă, primește de la noi aceasta rugămintă a smeritului tău rob, a Domnului Io Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, Domnul Țării Moldovei. Păzește-l pe el neatins în lumea aceasta și în cea de apoi, pentru rugăciunile celor ce te cinstesc pe Tine, ca să Te preamărim în veci. Amin. Și aceasta a făcut-o în anul 7008, în al 43 an al Domniei Sale.” (rugăciunea lui Ștefan cel Mare, scrisă pe steagul său, în *Proloage*)

„A fi atâta de mare, cât înconjurarea lui este după pândirea corăbierilor celor mai de curând, douăzeci și cinci de mii și două sute de mii, sau mai drept și adevărat a zice, a fi atâta de prea mare sferă, cât *toți oamenii de la zidirea lumii, șapte mii de ani fiind acum și mai bine*, căutând și cercând atâta pe uscat cât și pe mare să-i afle marginea și măsura lui nu au putut...” (Sfântul Nicodim Aghioritul *Războiul nevăzut* – sec. XVIII)

„Scrisoarea la leat 7220, în luna ghenarie, în 13 zile” (Sfântul Antim Ivireanul, *Didahii*);
etc. etc.,.....

Calendarele actuale, inclusiv cele bisericești, nu ne mai ajută cu nimic în acest, sens, și trebuie făcute eforturi personale de recuperare. De prisos să mai așteptăm ceva în direcția acesta din partea științei oficiale, cea din școală sau de la televizor.

Învățătura eretică a evoluționismului are nevoie de o durată uriașă de timp, dacă s-ar putea chiar una infinită, așa cum învățau marxiștii ateii. Acum aceasta a căzut și s-a înlocuit cu o altă născocire: așa numitul „big-bang”, o parodie cabalistă a creației din nimic petrecută acum vreo 16 miliarde de ani. Punând-o pe aceasta lângă adevărata revelație, ea cade ca un putregai vrednic de dispreț, și va fi în curând, așa cum s-a întâmplat cu toate celelalte teorii științifice atee lepădată și de către lumea seculară, ca pe un avorton născut gata mort. Așa că nu ne mai ostenim să o combatem punct cu punct.

DIMENSIUNEA UNIVERSULUI ÎN VIZIUNEA COSMOLOGIEI BISERICEȘTI¹¹⁵

În ultima vreme entuziasmul politic corect al tăvălugului nivelator globalist ne prezintă o serie de „dialoguri” paradoxale între elemente incompatibile care se exclud precum apa și focul, lumina și întunericul, adevărul și minciuna.

Un astfel de dialog este cel al „științei cu religia”, în care se prezintă o armonie și o concordie nemaipomenită între cele două „discipline”(?) care se completează de minune reciproc, întrucât ambele sânt dorite și susținute nici mai mult nici mai puțin decât de către Însuși Dumnezeu, care de-aia „i-a dat omului minte ca să descopere... etc., etc...” Am mai semnalat și în trecut astfel de inițiative bizare, ce se pare că au pierdut în ultima vreme din elanul și entuziasmul tineresc de acum câțiva ani.

¹¹⁵ Apărut în *Credința Ortodoxă* numerele 12/2006 și 2/2007

Iată că de curând mai apar noi articole care având, să zicem, intenții evlavioase de a-L preamări pe Dumnezeu, oferă credincioșilor fără să clipească, sau să rămână un pic pe gânduri, o serie de aserțiuni luate din fabuloasa cosmologie contemporană, un ghiveci de erezii și hule clădite pe cosmologia kabalistă veche și nouă, cea bruniană (a lui G. Bruno), heliocentrism copernican, relativism și big-bang (univers în expansiune), de unde reiese o dimensiune enormă a universului măsurată în miliarde de ani lumină. Putem presupune fără șovăială că autorii acestor articole cred cu toată convingerea și în vârsta de cca. 16 miliarde de ani, zile = ere geologice și tot tacâmul cronologiei evoluționiste. Față de acestea, am îndrăznit, cerându-ne iertarea cuvenită, să emitem din parte-ne o replică ce nădăjduim că nu va răni și sminți pe cei în cauză, ci că va fi percepută ca o atitudine creștină și mărturisire de credință Ortodoxă a unui preot ce a jurat să respecte Tradiția Bisericii și să propovăduiască, (atât cât îi stă în putință) neștirbit și neschimbat adevărul, așa cum a fost el descoperit de către Dumnezeu în Sfântul Scriptură (Proorocii, Sfântul Apostoli), și tâlcuit de către Sfinții Părinți.

Punctul nostru de plecare al cronologiei cosmosului este cel Bisericesc Scripturistic și Patristic (Tradițional) potrivit căruia ne aflăm în anul *7516 de la facerea lumii*. Nu putem acum intra în detaliile acestei cronologii din motive de economie a articolului.

Așa stând lucrurile, un univers ce are *vechimea de 7516 ani* nu are cum să aibă năucitoarea dimensiune de 13-16 miliarde de ani-lumină. Căci dacă vom înmulți 300 000 de km/s cu 60 (minut-lumină) apoi cu 24 (zi-lumină), cu 365 (an-lumină) și în final această sumă cu 13-16 miliarde, vom obține cifre ce întrec orice măsură și nume, adică practic o imagine covârșitoare a unui univers ca și infinit, în care bietul pământ este un punct minuscul pierdut într-un amărât de sistem solar ce se pitulează într-o galaxie, care, în sfârșit începe să conteze oarecum în această „iconomie” a fantasmagoriilor cosmologiei umane.

Dar, atenție! să nu credem cumva că universul ar putea nici măcar avea dimensiunea de 7500 de ani lumină. Căci, iată, stelele, adică acele corpuri cerești aflate în extremitatea cerului al 8-lea¹¹⁶, s-au văzut din chiar prima clipă! Luminii *nu-i trebuie nici miliarde și nici mii de ani ca să ajungă la pământ*, ci doar o clipită, după cum mărturisesc Scriptura și Părinții:

„Văzduhul s-a umplut de lumină; dar, mai bine spus, avea atârnată în el chiar lumina în întregime, care trimitea pretutindeni, până la marginile văzduhului, *iuțile împărțiri ale strălucirii ei*. În sus, lumina ajungea până la *eter* și cer; în lățime, lumina, *într-o clipită de vreme*, lumina toate părțile pământului: partea de miazănoapte, de miazăzi, de răsărit și de apus. Așa este natura luminii: fină și diafană; *n-are nevoie de o durată de timp ca să străbată aerul*. După cum privirile noastre n-au nevoie de timp ca să ajungă până la obiectele pe care vrem să le vedem, tot așa și razele luminii le cuprind iute pe toate până la marginile văzduhului, *atât de iute încât nu-ți poți imagina durată de timp mai scurtă.*” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexaameron*)

Și atunci toată mitologia anilor-lumină *trebuie aruncată deoparte* fără pic de șovăială și milă, ca fiind o minciună în plus ce se bazează pe heliocentrism, evoluționism și darwinism, adică tot atâtea *erezii și hule* la adresa lui Dumnezeu, creației și revelației Sale.

¹¹⁶ Aici ar trebui cunoscută astronomia Scripturistică și Patristică, vezi de ex. *Hexaameronul* Sfântului Vasile cel Mare și *Dogmatica* Sfântului Ioan Damaschin, *Cronograful* capitolele respective.

Să vedem ce ne spune aceasta în legătură cu afirmațiile așa-zisei teorii de ultimă oră a big-bangului, ce presupune un univers în continuă expansiune, care are actualmente această dimensiune înfricoșătoare arătată mai sus:

„Căci voi vedea *cerurile*, lucrurile degetelor Tale, *luna și stelele care le-ai întemeiat.*” (Ps. 8, 3)

„Din marginea cerului ieșirea lui. Și istovul¹¹⁷ lui până în *marginea cerului...*” (Ps. 18, 7)

„Cu cuvântul Domnului *cerurile s-au întărit.*” (Ps. 32, 6)

„Întinzând cerul ca o piele” (Ps. 103, 3)

Tâlcuirea Fericitul Teodoret al Cirului: „Prin acestea ne-a învățat lesnirea zidirii: că, precum omului îi este lesne să întindă piele și să facă cort, așa și Dumnezeu tuturor a întins boltele cele mari ale cerurilor numai zicând cu cuvântul.”

Imaginea respectivă este aici cât se poate de limpede: întinderea cortului. Numai că această „întindere” a cerurilor ca un cort s-a petrecut și ea într-o clipită. Iar cortul, nu-i așa? odată întins rămâne la dimensiunile sale, și nicidecum nu este un balon care să se tot umfle neîncetat. Și, tot de aici: de unde oare se întinde cortul? Nu de la mijloc? Cele mai multe (chiar dacă nu toate) au un țărș în mijloc. Și în general orice lucrare rațională începe de la centru spre periferie – vezi în acest caz și km 0 al orașelor ce în mod normal se situează în centru. Centrul universului *este în mod indubitabil pământul.*

Iarăși, nu am mai menționat și faptul că întreg universul este ferm limitat, și, precum știm din învățătura despre tărie, îngrădit de apele de deasupra. Așa că nici o șansă pentru un univers în expansiune.

Și dacă ne vom întreba la ce a folosit inducerea unor dimensiuni extravagant de mari, vom vedea imediat legătura lor nemijlocită cu heliocentrismul și evoluționismul. Să ne amintim că cerul înstelat – al 8-lea – cel mai depărtat de pământ efectuează o rotație completă diurnă în jurul pământului. Ori cum sistemul heliocentric vrea să demoleze această afirmație, distanța uriașă exprimată în cifre amețitoare de zerouri va pune în fața omului credul (dar nu și suficient de credincios) întrebarea: „Și cum este posibil ca stelele să parcurgă această super-mega-distanță în doar 24 de ore? Ia socotiți viteza deplasării, și vedeți la ce rezultat se poate ajunge.” În fața acestei „dovezi” de necontestat se va nărui orice împotrivire de „bun simț”. Dar *nu este de loc așa!* Toate cele 9 ceruri se învârtesc de fapt în jurul pământului *într-o singură zi*, deși, o fac cu viteze diferite.

Cum este cu putință așa ceva? În primul rând, se vede că distanța până la stele nu este de loc atât de imensă pe cât suntem tot timpul îndoctrinați. În al doilea rând unitatea an-lumină este un nonsens care *stă și cade* odată cu sistemul heliocentrist.

Nu putem afirma cu exactitate care este mărimea universului exprimată în kilometri, dar putem spune următoarele: viteza luminii este atât de mare încât lumina stelelor s-a văzut *într-o clipită (secundă)* pe pământ! Respingem prin urmare cu totul ineptiile științifice potrivit cărora datorită „anilor lumină” putem vedea stele (și eventual planete) care... nici nu mai există, au

¹¹⁷ Oprirea, popasul, răgazul, odihna, repaosul.

dispărut, iar noi vedem acum doar imaginea lor ce străbate spațiul până la noi în timp de n miliarde de ani lumină. Nu primim nici dispariția (explozia) stelelor, galaxiilor, toate aceste afirmații negând total pronia divină. Dar noi creștinii ortodocși mărturisim: „Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl *Atotțiitorul* (Pantocrator)...” care nu a creat nici cosmosul din haos – o altă născocire eretică omenească – și nu lasă nimic la voia întâmplării (hazardului), deci nu îngăduie asemenea catastrofe cosmice, ca să nu mai vorbim de închipuitele pericole ale asteroizilor scăpați de sub control care ar putea nimici într-o clipită „planeta” noastră!

Să reținem deci: universul nostru este *unicul* „văzut”, sensibil, și este atât de mare cât îl vedem. Așa că să încetăm a ne mai simți „pierduți” în imensitatea hăului cosmic, ci să fim stăpânii acestei „case”, ogrăzi dacă vreți. În ea noi suntem pe singurul corp viețuit – pământul – și suntem singurele ființe sensibile raționale. Dar nici pe departe acest lucru nu înseamnă că „suntem singuri în univers”. Acest gând necredincios nu a putut răsări decât în cugetele unor oameni înstrăinați parțial sau total de Dumnezeu și Maica Sa, Sfinții Îngeri și Sfinții din rai, care și deși nu sânt percepuți sensibil, sânt cu mult, dar *infinit de mai mult* prezenți în acest univers. Cine mai are nevoie de „extraterestrii” cei năluciți de SF-urile atee?

Suntem pe deplin conștienți că prin astfel de afirmații ne plasăm într-o poziție cu totul opusă științei, și anume cel puțin a științei din ultimii 500 de ani, compromițând orice dialog frățesc al religiei cu ea, atât de drag și de politic corect în ultima vreme. Dar ce părtășie are lumina cu întunericul? Ce dialog poate avea adevărul – revelația dumnezeiască - cu minciuna – științele omului răzvrătit precum tatăl său Lucifer?

Se va vedea cum stau lucrurile atunci când se vor înregistra reacții de protest la toate aceste învățături contrare științei. Și vai, nu va fi chiar de mirare dacă acestea vor veni chiar și din rândul unor creștini ortodocși, cler, monahi și credincioși, care nu vor suferi acestea, ce le tulbură tihna bunei înțelegeri cu lumea și ale ei:

„Și pentru aceea trimite-va lor Dumnezeu lucrare de înșelăciune, ca să crează ei minciunii.” (2 Tesaloniceni II, 12)

Căci, puși să aleagă tranșant, fără ezitare și compromisuri între cele 2 cosmologii, ei vor striga în cugetul lor, precum efesenii din Scriptură: „Mare (și tare bătrân) este cosmosul savanților evoluționiști!” (Fapte XIX, 28). Ce să mai spunem de eventuale răscoale ale astronomilor, fizicienilor, istoricilor, geologilor, biologilor, etc. acești noi „dimitrii”, care își vor vedea interesele economice primejduite?

Încăodată, se vede clar ce a însemnat contestarea geocentrismului: lovitura dată chiar la baza (fundamentul) unui edificiu. De atunci s-au dat peste cap repere spațiale și temporale, cu consecințe incalculabile. Dar să nu-și închipuie acești „savanți” că vor putea continua la nesfârșit să amăgească sufletele celor simpli: Domnul veghează, și nu poate fi nici amăgit și nici manipulat:

„Pierde-vei pre toți aceia ce grăiesc minciuna... Căci nu este în rostul¹¹⁸ lor adevăr, inima lor e deșartă; Groapă deschisă grumazul lor; cu limbile lor vicleneau. Judecă-i pre ei, Dumnezeule; Cază din sfaturile lor; după *mulțimea necredințelor lor* scoate-i pre dânșii, căci Te-au amărât Doamne. Și să se veselească toți ceia ce nădăjduiesc pre Tine; în veac se vor bucura și vei sălășlui întru ei. Și se vor făli întru Tine toți cei ce iubesc numele Tău, căci vei blagoslovi pre cel drept.” (Ps. 5, 6; 10-14)

Tâlcuirea Fericitului Teodoret al Cirului: „În mijloc a adus catalogul răutății, arătând toate cele împotrivable dumnezeieștii voiri, că zice: Dumnezeu nu numai că oprește... minciuna, și vicleșugul..., *ci îi și urăște pe lucrătorii acestora care nu voiesc a lua aminte la pocăință*. Și însemnează prin acestea pe cei ce s-au ridicat asupra Bisericii în felurite vremi, *dar n-au putut a o birui*, după oprirea și nelăsarea Dumnezeului și Mântuitorului nostru Însuși, Care zice: «*Porțile iadului nu o vor birui pe dânșii*.» Acest lucru l-a arătat încă și psalmul de față...

Cu *minciuna* – zice – își întinează limbile lor totdeauna. Cu cuvintele lor se aseamănă și se potrivesc și gândurile lor, și mintea lor împreună-mărturisește gurii lor.

Mormintele închise au putoarea ascunsă, iar cele deschise slobozesc multă putoare. Asemenea graiuri – zice – râgâiesc și aceștia, pline de toată păgânătatea și putoarea. Și însemnează prin cuvintele acestea hulele asupra lui Dumnezeu și graiurile... înverșunării.

Deci să fie aduși sub judecata Ta – o Stăpâne! – și să fie învinuiți de acelea pe care le măiestresc asupra noastră, și să se învețe cu cercarea că țes țesătură de păianjen, și să se pedepsească după vrednicia îndrăznirii lor. Pentru că... asupra Ta au pornit războiul.

Și aceasta îi va umple de veselie pe cei ce au crezut întru Tine. Și le va da lor dulceața veșnică nu pieirea acelor, ci purtarea Ta de grijă, fiind încredințați că vei locui întru dânșii, și vei umbla întru ei și îi vei arăta pe dânșii casă afierosită Ție.”

Ne adresăm acum confrăților noștri preoți:

Sfințiile voastre! Cele spuse mai sus sânt de *o foarte mare importanță*, și, că așa stau lucrurile dă mărturie și slujba lepădărilor pe care le citim înainte de Sfântul Botez. Căci acolo zicem: „Teme-te de Dumnezeu... de Cel ce *a zidit cerul...*, de Cel ce *a întins cerul ca o piele*, de Cel ce *a acoperit cu ape cele mai pe deasupra lui*, de Cel ce *a întemeiat pământul și nu se va clăți în veacul veacului...*” De multe ori am citit acestea poate fără să reflectăm atent și conștient la ce anume mărturisim despre Domnul cel înfricoșător cu a Căruia putere și în al căruia nume izgonim de la cel (cea) ce se gătește spre Sfânta Luminare a Botezului, puterile drăcești ale întunericii, înșelăciunii și ereziei: „duhul înșelăciunii, duhul vicleșugului, duhul slujirii idolești... duhul minciunii... ce se lucrează după învățăturile diavolului.” Tocmai *aceste duhuri au grăit despre heliocentrism, evoluționism, relativitate, universuri paralele, viață extraterestră, big-bang* și cele asemenea lor. Dumnezeu a făcut și a propovăduit *cu totul împotriva*, așa cum mărturisește Sfântul Scriptură și Sfinții Părinți.

¹¹⁸ Glasul, vocea, gura

De acum poate că vom da mai multă atenție și însemnătate acestora, în primul rând fiind noi înșine cu totul și ferm convinși că așa stau lucrurile, chiar și de ar mărturisi împotriva noastră o lume întregă. Numai așa vom putea insufla și păstoriților noștri credința cea adevărată mărturisită în „Duhul Adevărului Carele pretutindeni este și pe toate le plinește.” Așa vom fi sarea care sarează și smochin roditor. Altminteri...

Iar credincioșilor noștri dreptslăvitori le împărtășim cuvintele Sfântul Teofan Zăvorâtul:

„Așadar, îndreptarul deplin al credinței noastre începe cu *cunoașterea*, trece prin simțământ și se împlinește cu viața, punând stăpânire prin aceasta pe toate puterile ființei noastre și înrădăcinându-se în temeiurile ei. *Și, câți cu pravila aceasta vor umbla, pace spre ei și milă* (Galateni VI, 16). În ei se săvârșește ceea ce a zis Domnul despre casa zidită pe piatră. Pe unul ca acesta *nici să nu încerci să-l rătăcești cu filosofări*: toate nedumeririle și îndoielile sunt pentru sufletul credincios ca loviturile firelor de nisip într-un perete tare. Pentru toate, răspunsul este unul singur: «Eu știu că adevărul e în credința noastră, fiindcă trăiesc puterea ei cea vindecătoare». Bolnavul care s-a vindecat cu o doctorie nici nu-i va asculta pe cei care i-ar vorbi împotriva doctoriei cu pricina. Cum poate el să n-o socoată vindecătoare, dacă a primit ușurare de pe urma ei? La fel și în acest caz: *credeți că va asculta acest om vorbele deșarte ale științei la modă, care se răscoală împotriva Domnului, împotriva lui Hristos*, ori că se va clătina în urma iscodirilor deșarte cel ce a cunoscut puterea credinței? «Aici este adevărul», va răspunde el sus și tare la toate încercările de a-l clătina, «fiindcă eu pe această cale am primit puterea cu care și lucrez fără a fi clătinat de nimic, cu care am vindecat toate neputințele mele și am fost adus la Dumnezeu, împărtășirea cu care, întru Hristos Iisus, și alcătuiește miezul vieții mele duhovnicești.» Câtă vreme sufletul încă face cunoștință cu credința, el poate fi clătinat cu întrebări (la care uneori este chiar foarte lesne de răspuns) – iar după ce se vindecă prin credință, atunci nedumeririle nedezlegate nu mai înseamnă pentru el absolut nimic. Mlădița care nu a prins încă rădăcină este smulsă și luată chiar și de un vânt ușor, iar copacul bine înrădăcinat nu se teme nici de năvala viforului puternic.” (Sfântul Teofan Zăvorâtul *Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor*)

Aceste încredințări să ne fie reazem și tărie în a cuteza să înfruntăm într-o luptă (la vedere) complet inegală pe mai marii acestei lumi ce sânt angrenați în luptă cu Dumnezeu și aleșii Lui. Nu este câtuși de puțin ușor, dar ni s-a descoperit și rezultatul final al acestei confruntări cosmice pe viață și pe moarte, și acestea - veșnice.

SFINȚII TREI IERARHI ȘI GEOCENTRISMUL¹¹⁹

Întreaga Biserică Ortodoxă prăznuiește luminat la 31 ianuarie pe cei trei ierarhi și dascăli a toată lumea (ecumena!): Vasilie cel Mare, Grigorie (de Nazianz) Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur. Pentru că au fost nu numai ierarhi dar și mari dascăli a toată lumea, ei sânt cinstiți în mod deosebit în învățământul teologic universitar.

¹¹⁹ Apărut în *Credința ortodoxă* numărul 1/2007

Sinaxarul de spune despre ei: „Pe acești trei Sfinți Părinți: Vasilie cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, îi sărbătorim astăzi laolaltă, ca pe *cei mai mari Învățători* și Păstori ai Bisericii, din toată istoria creștinătății. Viața lor sfântă și învățăturile lor alcătuiesc, adică, niște îndreptare de ortodoxie, *vrednice de toată lauda și încrederea. Este o dovadă limpede că este rătăcire să nu crezi în ei.*”

Prin „vrednice de toată lauda și încrederea” se înțelege aceea ce se numește cu termenul grecesc, *axiome*. Și, întrucât noi teologii și studenții ortodocși nu ne îndoim nici o clipă, nu-ia așa, că aceștia sânt cu adevărat cei mai mari dascăli, și nu vrem nicidecum să cădem în rătăcirea de a nu crede în ei, să ne oprim un moment asupra unor aspecte fundamentale din învățătura lor legate de facerea lumii. Aceasta o facem întrucât se aud, exact în mediile noastre teologice universitare unde se cinstesc acești mari sfinți cu slujbe arhieresti și slavă, păreri conform cărora „în materie de cunoștințe științifice Sfinții Părinți nu erau insufiați de Duhul Sfânt, ci vorbeau și ei în folosindu-se de cunoștințele științifice ale vremii lor.” Desigur, aceste cunoștințe, fiind produsul minții omenești, ar fi supuse ca oricare din acestea, evoluției, rectificării, pot fi depășite, contrazise chiar, de către ultimele cercetări, etc.

Se vede limpede că, dacă lucrurile ar sta într-adevăr așa, ar fi anulată premiza de mai sus, ar cădea axiomele, și nici nu am fi în primejdie de rătăcire dacă ne-am îndoii de unele din învățăturile lor.

Să luăm un exemplu clar, ca să limpezim cele afirmate. Se cunosc lucrările de referință – omiliile - legate de tâlcuirile Sfinților la Cartea Facerii: *Hexameronul* Sfântului Vasile și *Omiliile la Facere* ale Sfântului Ioan Gură de Aur. În ce duh au fost date aceste omilii, ne spun înșiși Sfinții:

„Pentru ce vă spun acestea? Pentru că e vorba să cercetez alcătuirea lumii și să contemplan universul nu pe temeiul principiilor filosofiei lumii, ci pe temeiul învățăturilor pe care Dumnezeu le-a dat lui Moise, slujitorul Lui, Care i-a vorbit lui Moise aievea, nu prin enigme. De aceea trebuie neapărat ca cei care doresc să vadă aceste mărețe lucruri să aibă exercitată mintea lor pentru înțelegerea învățăturilor ce ne stau în față.” (Sfântul Vasile cel Mare, *Hexameron*)

Să vedem ce ni se spune în aceste lucrări cu privire la pământ și la soare, problemă ce se socotește astăzi – ca o axiomă! – ca fiind evidentă: pământul se învârtește cu o dublă rotație: una diurnă în jurul propriei axe, iar alta anuală în jurul soarelui.

Iată că Sfinții Părinți Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur, cei atât de vrednici de crezare, învață *cu totul dimpotrivă!* Aflați în consens cu Scriptura și cu Părinții, ei au crezut și au propovăduit că pământul a fost făcut de la început, în prima zi a creației, *se află nemișcat și drept în centrul universului*, iar soarele a fost făcut în ziua a 4-a a creației și este o planetă luminătoare *ce se învârtește el în jurul pământului* în timp de 24 de ore:

„Unii filosofi ai naturii spun, cu cuvinte elegante, că *pământul stă nemișcat* din anumite pricini: din pricina locului pe care îl ocupă *în centrul* universului și din pricina distanței, totdeauna egală cu marginile universului; de aceea *nu poate să se incline în vreo parte; așa că rămâne neapărat nemișcat*, pentru că distanța egală, pe care o are din toate părțile de jur împrejurul lui, *îi face cu neputință înclinarea în vreo parte*. Locul acesta *din centrul*

universului, *pe care pământul îl ocupă*, nu l-a dobândit nici ca o moștenire, nici prin sine însuși, *ci este locul lui firesc și necesar...* Deci corpurilor grele le este proprie mișcarea înspre jos; iar josul, așa cum s-a arătat, este centrul. Să nu te minunezi, dar, dacă pământul nu cade în nici o parte; nu cade, *pentru că ocupă, potrivit naturii lui, locul din mijloc*. Trebuie deci neapărat ca pământul să rămână la locul său...

Vor fi de acord și cei ce sânt împotriva spuselor mele că pricina care face ca pământul, care este mai greu decât apa, *să stea suspendat în mijlocul universului...*”

Unii filosofi ai naturii spun, cu cuvinte elegante, că *pământul stă nemișcat* din anumite pricini: din pricina locului pe care îl ocupă *în centrul* universului și din pricina distanței, totdeauna egală cu marginile universului; de aceea *nu poate să se încline în vreo parte; așa că rămâne neapărat nemișcat*, pentru că distanța egală, pe care o are din toate părțile de jur împrejurul lui, *îi face cu neputință înclinarea în vreo parte*. Locul acesta *din centrul* universului, *pe care pământul îl ocupă*, nu l-a dobândit nici ca o moștenire, nici prin sine însuși, *ci este locul lui firesc și necesar*. Deoarece corpul ceresc ocupă în înălțime cel mai îndepărtat loc, urmează, spun acești filosofi, că toate obiectele grele care cad de sus se îndreaptă din toate părțile spre centru; și în care direcție se îndreaptă părțile, într-acolo se îndreaptă și întregul. *Dacă pietrele, lemnele și toate obiectele de pe pământ se îndreaptă în jos, atunci negreșit și pentru întregul pământ acesta îi este locul propriu și potrivit; iar dacă vreun obiect ușor se ridică din centru, negreșit se va îndrepta spre locurile cele mai de sus. Deci corpurilor grele le este proprie mișcarea înspre jos; iar josul, așa cum s-a arătat, este centrul*. Să nu te minunezi, dar, dacă pământul nu cade în nici o parte; nu cade, *pentru că ocupă, potrivit naturii lui, locul din mijloc*. Trebuie deci neapărat ca pământul să rămână la locul său; poate însă să-și schimbe locul, dacă face vreo mișcare potrivnică naturii sale...

Vor fi de acord și cei ce sânt împotriva spuselor mele că pricina care face ca pământul, care este mai greu decât apa, *să stea suspendat în mijlocul universului...*”

„Acum, după ce a fost făcut soarele, este zi când văzduhul este luminat de soare și când soarele strălucește în emisfera de deasupra pământului; este noapte când soarele ascunzându-se face umbră pământului. *Atunci, la început, ziua și noaptea nu se datorau mișcării soarelui...*”

„sau pentru că *învârtirea cerului de la un semn până la același semn* se face într-o singură zi, încât ori de câte ori este seară și dimineață în lume, *potrivit învârtirii soarelui, această învârtire nu se face în mai mult timp, ci atât cât se împlinește durata unei zile...*”

Dacă soarele, care este supus stricăciunii, este atât de frumos și atât de mare, *dacă este iute în mișcare și-și face cu atât regularitate mișcările sale de revoluție*, dacă are o mărime cu dreaptă măsură în univers, încât nu depășește măsura față de întregul univers, iar prin frumusețea lui este ca un ochi strălucitor așa cum se cuvine creației...

... atunci *soarele se întoarce* din părțile de miazănoapte iarăși spre părțile de miazăzi.

Acestea sânt rotațiile anotimpurilor, care, *fiind o urmare a mișcărilor soarelui*, ne rânduiesc viața noastră...

Anul solar, la rândul lui, este timpul cât îl face soarele, *prin mișcarea sa, întorcându-se la același semn de la care a plecat.*” (Hexaimeron)

În consens cu Sfântul Vasile urmează ceva mai târziu și Sfântul Ioan Gură de Aur:

„Mai bine să înceteze soarele călătoria sa decât să înceteze citirea *Psaltirii*.” (Cuvânt înainte pentru puterea psalmilor și ce este *Psaltirea*)

„...tot așa nici soarele nu se arată vreodată noaptea, pentru că luna cu lumina ei e îndestulătoare să lumineze întunecimea nopții. Fiecare dintre stihii își păstrează drumul său și nu-și depășește propria măsură; ascultă de porunca Stăpânului și-și împlinește lucrarea ei...

„Noi vedem soarele *de veacuri mergând pe calea cea rânduită* lui...” (Sfântul Ioan Gură de Aur *Omilii la Facere*)

Constrânși de evidența acestor pasaje, ca și a multor pasaje din Scriptură și alți Sfinți Părinți, teologii moderniști sânt puși în impasul din care au două ieșiri:

1) îi pot socoti pe Părinți ca fiind sinceri și bine intenționați, dar, limitați la nivelul cunoștințelor și tehnologiei secolului IV, secol de aur al teologiei, dar, evident sub-modest din punct de vedere al progresului cercetărilor tehnico-științifice;

2) mai au la îndemână calea socotirii pasajelor scripturistice și a tâlcuirii lor ca fiind „alegorice”, „metaforice”, „simbolice”, sau eventual cu înțeles înalt duhovnicesc, și în nici un caz literal, așa cum considera școala antiohiană, și mai nou fundamentalistii neo-protestanți.

Socotim, cu smerenie, că ambele căi duc la rătăcire și înșelare întrucât:

- în cazul 1), cele afirmate mai sus de către Sfinții Părinți au fost făcute „universul nu pe temeiul principiilor filosofiei lumii, ci pe temeiul învățăturilor pe care Dumnezeu le-a dat lui Moise, slujitorul Lui, Care i-a vorbit lui Moise aievea, nu prin enigme”. Nici pe temeiul filosofiei, dar cu siguranță, nici *pe cel al științei lumii* acesteia căzute, pe care aceiași Sfinți și mulți alții au combătut-o în repetate rânduri, și în numele și pe temeiul căreia *nu și-ar fi îngăduit nicicând să tâlcuiască Scripturile*.

- în cazul 2), să nu uităm în primul rând că însuși Sfântul Ioan Gură de Aur a fost cel mai slăvit reprezentant al școlii antiohiene unde s-a format și a strălucit înainte ca să ajungă Arhiepiscopul Constantinopolului. În al doilea rând, nu numai el dar și ceilalți doi mari dascăli și ierarhi au susținut poziția *clară și fără nici un echivoc* potrivit căreia pasajele din Cartea Facerii trebuie interpretate *exact literal*, cel puțin în prima fază, urmând ca apoi să primească eventuale înțelesuri mai înalte. În tratatul său *Despre preoție*, Sfântul Grigore de Nazianz îi dojenește pe așa-zișii învățători ai vremii sale, care în numele unei înalte filosofii, nu acceptau înțelegerea simplă, literală, am zice astăzi „fundamentalistă” a relatărilor scripturistice: „Nu ne oprim de loc la litera Scripturii! Toată Scriptura trebuie înțeleasă duhovnicește!”

Așa stând lucrurile, ne întrebăm, în calitate de teologi ortodocși ce îi cinstesc așa cum se cuvine pe cei mai mari dascăli ai Ortodoxiei: pe cine trebuie noi să credem în cosmologie, pe aceștia, sau pe droaia de „savanți” ca Copernic, Bruno, Galilei, Kepler, Newton, Einstein, etc. ce cugetă și ne învață *cu totul potrivit Scripturii și tuturor Părinților*, exact pe temeiul filosofiei, științei și minții omenești a lumii căzute sub prințul întunericului?

Iubiți confrăți, părinți profesori de toate gradele, studenți (și studente) ortodocși! Ne e oare cumva teamă sau rușine de a mărturisi învățătura Scripturii și a Părinților împotriva savanților de azi? Sântem cumva complexați de „superioritatea” științei lor și ignoranța noastră quasi totală în materie? Atunci, să ne îndreptăm către o altă personalitate slăvită în facultățile de teologie: Sfânta Mare Muceniță Ecaterina. Căci iată, despre ea citim la sinaxar că:

„Asemenea, între alte pedepse, Sfânta a fost silită de Maximian să se înfrunte cu o adunare de filosofi păgâni, ca să dovedească în fața poporului, deșertăciunea zeilor. Iar ea, *rușinându-i pe toți, cu înțelepciune și cu bună grăire*, i-a înduplecat pe *cei o sută cincizeci de învățați* să creadă în Hristos...”

Tot așa, urmând Sfintei, pe care o cinștim în facultățile noastre teologice, să fim și noi capabili de o faptă nu chiar atât de mare ca a aceleia – convertirea unor păgâni sau eretici la credința cea adevărată – ci măcar de o dreaptă mărturisire a cosmologiei. Și, dacă vom ajunge să ne înfruntăm cu acei savanți, să facem acatistul Sfintei, zicând cu nădejde tare: „Cei mai mulți de o sută de învățați care stăteau de față și ascultau cuvintele prin care explicai Evanghelia lui Hristos, luminându-se de Duhul Sfânt, s-au creștinat...”

Noi vom explica de pildă „Facerea” lui Moise, cu nădejdea că Duhul îi va lumina și pe acei savanți și profesori, care nu riscă să fie arși pe rug ca cei din vechime, ci doar să fie eventual batjocoriți și să-și piardă posturile, dar să se mântuiască prin mărturisirea adevărului.

Să ne rugăm ca Dumnezeu, Sfinții trei Ierarhi și Sfânta Ecaterina să ne ajute de a avea cunoștința și curajul mărturisirii, iar cinstirea noastră să le-o dăm și cu inima, și cu mintea, nu numai cu buzele. Amin.

„CREDE ȘI NU CERCETA sau CERCETEAZĂ ȘI NU CREDE?”¹²⁰

Cine nu a auzit vreodată acest reproș venit din partea celor laici, profani, secularizați și liber cugetători, fie ei filosofi, oameni de știință și cultură, sau oameni simpli din popor. Și când fac aceștia reproșul de mai sus și cui? Atunci când sânt constrânși să primească anumite afirmații dogmatice și învățături bisericești, ce nu le pot primi și li se par potrivnice cugetului lor și al lumii în care trăiesc și ai cărei fii se simț a fi. „Crede și nu cerceta” se combină atunci cu „eu nu sânt dogmatic”, „nu pot avea prejudecăți”, „nu sânt obtuz” (în sens de îngust, deși unghiul acela are cea mai mare deschidere...), „nu vreau să am ochelari de cal”, „minte îngustă”, și cele asemenea acestora. Ce anume vor aceștia? Ei cer o libertate neîngrădită de cercetare, și nu acceptă acei „ochelari de cal” ai dogmelor. Este evident că oamenii au uitat de ce s-au inventat ochelarii de cal: tocmai pentru ca acesta să vadă numai mersul înainte, fiind condus de vizitiul său, și să nu fie tulburat sau chiar speriat de cele ce le-ar fi putut vedea în lături. Calul este condus cu pinteni, frâu și ochelari de cal, supus fiind stăpânului său. Calul sălbatic nu le are și nu le cunoaște pe acestea, putând fugi de colo-colo unde îl trag pornirile. El va trebui prins și domesticit, dresat pentru a sluji stăpânului său, omul. Tot așa și mintea noastră în starea noastră naturală sălbătică pătimașă și păcătoasă are nevoie de aceste mijloace, „frâu, pinteni și ochelari de cal” pentru a se supune Stăpânului, adică lui Dumnezeu, cel ce o conduce la pășunea cea duhovnicească, adică în Împărăția Cerurilor. Neavând dogmele dumnezeiești, adică acele hotare, sau „ochelari de cal”, mintea se tulbură ușor și se sperie, părăsind drumul cel bun și rătăcind în prăpastie.

¹²⁰ Apărut în „Porunca Iubirii” nr.1/2007

Asemenea se întâmplă și cu cercetarea: ea trebuie făcută cu smerenie, frică și măsură; și atunci cum vom face? Crede și nu cerceta, așa cum, chipurile, ne învață Biserica cea oprimentă? În antiteza respectivă, așa cum a fost ea prezentată de către liber-cugetători și atei umaniști, s-ar părea că Biserica crede dar nu cercetează – deci numai credință (mai mult sau mai puțin oarbă), în vreme ce știința cercetează și nu crede (și cu atât mai puțin nădăjduiește), ci are dovezi și certitudini solide. Deci avem despărțirea religiei de știință și a credinței de cercetare. Vom vedea că aceasta este o nouă lucrare a celui ce desparte, diavolul, și că lucrurile nu au stat așa nici în trecut, când religia și știința erau unite, ca și credința și cercetarea, dar nici în zilele noastre. Biserica este și ea domeniul cercetării, dar este o cercetare mult diferită de cea științifică. La rândul ei, întrucât nu există și nu poate exista un om lipsit de vreo credință, și oamenii de știință „cred” ceva, cred în ceva, dar acel „ceva” este diferit de adevărul revelat, iar credința este eretică. Prejudecăți, idei preconceptuate, vor exista cu duiumul și în tabăra științifică, oricât ar nega ei acest lucru evident.

Potrivnicii noștri spun că „crede și nu cerceta” s-ar găsi în Scriptură. Desigur că dacă îi punem să ne arate locul respectiv nu vor putea să-l găsească nicăieri, deoarece formularea ca atare nu există acolo, ci a fost învățată nu la biserică ci provine de la cursurile marxiste de combatere a religiei. Totuși, găsim în Scriptură pasaje cu acest îndemn, dar dat în alt duh decât cel invocat de atei și liber cugetători masoni:

„Cele mai grele de tine *nu le cerca* și cele mai tari decât tine *nu le cerceta*. Cele ce ți s-au poruncit ție, *acestea cugetă*, pentru că nu-ți sânt de treabă ție cele ascunse. Întru prisoseala lucrurilor *tale nu iscodi*, pentru că mai mult decât înțelegerea omului s-au arătat ție. Căci că pre mulți au înșelat gândul lor, și socoteala rea au lunecat cugetele lor.” (Înțelepciunea lui Isus Sirah, III, 20-23)

„Eu *nu cred că trebuie socotiți printre cei credincioși* aceia care îndrăznesc să discute ceva dintre acestea, pentru faptul că nu ascută de cuvintele: «Cele mai grele de tine *nu le cerca* și cele mai tari decât tine *nu le cerceta*».” (Fericitul Teodoret al Cirului)

Omenirii nu i-a convenit astfel, și deci face invers: *cercetează și nu crede*, așa cum ne învață atei materialști și liber cugetători. Dar noi, cei credincioși, „care pre heruvimi cu taină închipuim”, să nu facem nici una nici alta. Căci Biserica și Sfinții ei au cercetat cu măsură, și așa ne îndeamnă și pe noi.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Să primim cu multă recunoștință cuvintele Scripturii; *să nu depășim măsura noastră, nici să iscodim cele mai presus de noi, așa cum au pățit dușmanii adevărului*, care, *voind să cerceteze* totul cu propriile lor gânduri, nu s-au gândit că *este cu neputință omului să cunoască desăvârșit* creația lui Dumnezeu... Când auzi «*a făcut*», *nu iscodi* nimic altceva, ci caută în jos și crede în cele ce s-au spus... Dacă Pavel, omul acesta atât de mare și atât de destoinic, a spus că judecățile Lui, adică rânduierile și conducerea Lui, *sânt cu neputință de cercetat*, și n-a spus neînțelese, ci cu *neputință de cercetat*, că nu primește nici o cercetare să fie, iar urma căilor Lui, spune el că este de negăsit...

Elenii pentru asta au rătăcit, *că au îngăduit totul minții* lor și n-au voit să știe că mintea omenească e slabă; au gândit la lucruri mai presus de puterile lor, au depășit măsura propriilor lor hotare și au căzut din vrednicia cuvenită lor... Și odată ce s-au abătut de la calea cea dreaptă, au pornit spre prăpastie și s-au rostogolit în adâncul răutății...

Și dacă cineva ar spune: Cum se poate să fii răpit în afară de trup? Îl voi întreba: Cum este cu puțință să fii răpit *în* trup? Cea din urmă situație este și mai grea decât cea dintâi, *dacă cineva trebuie să o cerceteze după judecată și nu să asculte de credință*”

La fel grăiesc și Sfinții Grigore de Nyssa, Vasile cel Mare, Fericitul Augustin, Ioan Damaschin, Atanasie de Paros și Teofan Zăvorâtul.

În alte locuri Părinții îndeamnă la o cercetare moderată: „Deci, chiar dacă Moise n-a spus nimic despre elementele lumii, de foc, de apă, de aer, tu însă, *cu propria ta minte, înțelege* mai întâi că toate aceste elemente sânt amestecate în tot ce există. În pământ vei găsi și apă, și aer, și foc...

Când Moise a spus: *«De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul»* a trecut sub tăcere apa, aerul, focul și toate cele care se nasc din aceste elemente; că acestea erau în univers ca niște completări ale lumii; dar istoria făcerii lumii le-a lăsat la o parte, pentru *a deprinde mintea noastră cu cercetarea*; i-a dat puține date, *ca să mediteze* asupra celor care nu s-au spus... Dacă era nevăzut, atunci gândește-te singur cu ce voal era acoperit... Rămâne *să ne gândim* că apa acoperea fața pământului, pentru că materia lichidă nu fusese trimisă încă la locul său...

Dar să ne întoarcem cu cercetarea la cele rânduite de Dumnezeu cu atâta măiestrie!...

Dacă nu *vei iscodi peste măsură «semnele»* date de acești luminători, vei afla, pe temeiul observațiilor unei îndelungate experiențe, folosul lor...

Că am căutat să nu stărui mai mult asupra lor, ca să nu par că depășesc măsura; dar tu, om *iubitor de cercetare, gândește-te singur* la toate acestea...

Dar să ne întoarcem la cercetarea creației.”

Asemenea și Sfântul Grigore de Nyssa

Cum ar trebui procedat? Ce ne spune Scriptura în această privință?

„Începătura înțelepciunii – frica Domnului, și pricepere bună la toți ceia ce fac pre ea. *Bunăcredință la Dumnezeu - începătura simțirii, și înțelepciunea; și învățătura necuraților vor defăima.*” (Pilde I, 7)

De aici a fost luat celebrul *credo ut intellegam* (cred ca să înțeleg) al Fericitul Augustin. Tot acesta ne vorbește de cercetările sale: „De aceea experiența generală a simțurilor se numește, așa cum s-a spus *«pofa ochilor»* (1 Ioan II, 16) ... iar curiozitatea de a încerca lucruri contra acestora nu se produce pentru a încerca o neplăcere, ci din pofa de a încerca și de a cunoaște...

Tot așa este și în celelalte simțuri, pe care *ar fi prea mult să le cercetăm*...

Nu mă mai îngrijesc să cunosc trecerile astrelor și sufletul meu nu mai caută răspunsul umbrelor...

Totuși, cine poate enumera în cât de multe, foarte multe mărunte și de disprețuit lucruri este ispășită curiozitatea noastră în fiecare zi și de câte ori lunecăm adesea?

...Și nu eram eu însumi descoperitorul, eu care am străbătut totul și am încercat să le disting și să le prețuiesc pe fiecare după valoarea lui...

Dăruiește de aici timp pentru meditațiile noastre asupra ascunzișurilor legii Tale, și să nu o închizi celor care bat.... O Doamne, desăvârșește-mă și descoperă-mi-le!...

Să aud și să înțeleg cum, la început, ai făcut cerul și pământul. ...

Lasă-mă Doamne, să cercetez mai pe larg, Tu, Speranța mea, și să nu fie tulburată atenția mea...

S-a aprins sufletul meu de *dorința de a cunoaște această enigmă* foarte complicată. Nu închide, Doamne, Dumnezeul meu, Tată bun, Te rog fierbinte, pe Hristos, pentru dorința mea, aceste lucruri și folosite și ascunse, pentru ca să pătrundă în ele și să se lumineze în lumina milei Tale, Doamne. Pe cine voi întreba cu privire la ele?... Te rog pe Hristos, în numele Lui, Sfântul Sfinților, *nimeni să nu mă oprească.*"

Iar în noul legământ (al harului!) se spune:

„O, adâncime de bogăție, și de înțelepciune, și de înțelegerea lui Dumnezeu! *Cătu-s de necercetate* judecățile Lui și neurmărite căile Lui.” (Romani XI, 33)

Socotim că citatele patristice de mai sus sânt prea suficiente pentru a limpezi problema „crede și nu cerceta”. Sfinții Părinți trasează fără putință de tăgadă și îndoială limitele cercetării, „iscodirii” omenești, ce vine direct sau indirect din curiozitatea protopărinților, curiozitate care nu „a ucis pisica” așa cum spune zicătoarea, ci întreg neamul omenesc.

Adversarii lui „crede și nu cerceta” se plasează fără să o recunoască pe poziția opusă: „cercetează și nu crede”, invocând faptul că Dumnezeu ne-a dat mintea și simțurile spre cercetare și cunoaștere. Cei mai sinceri dintre ei, cu siguranță nu au cunoscut câtuși de puțin argumentele de mai sus, iar cei înrăiți nu vor ceda nici chiar de s-ar invoca încă o sută de alte argumente similare, așa că îi lăsăm judecății lui Dumnezeu.

Să vedem acum și îndemnul Duhului Sfânt de a cerceta, a cerca, a ispăși:

„Iubiților, nu la tot duhul credeți, ce *ispășiți* duhurile de sânt de la Dumnezeu, căci mulți proroci mincinoși au ieșit în lume.” (1 Ioan IV, 1)

„Iară Duhul aievea zice că în cele de apoi vremi să vor depărta oarecarii de către credință, luând aminte la duhuri de înșelăciune și dăscălii ale dracilor.” (1 Timotei IV, 1)

Ne dăm seama imediat că adversarii lui „crede și nu cerceta” au înlocuit această sintagmă cu reversul ei: „cercetează și nu crede”! Mai mult decât atât, în necredința lor au ajuns și la călcarea poruncii de mai sus, deoarece ei *niciodată* nu cercetează *duhurile*, ci se limitează

doar la cercetarea *acestei lumi* căzute cu mintea lor omenească necurățită de patimi, neluminată de către Duhul Sfânt, și prin urmare supusă oricând și oricum înșelării pe care o iau drept adevăr de necontestat.

Reținem că Sfinții Părinți nu au oprit cu desăvârșire cercetarea, căci ei înșiși au făcut din plin acest lucru, ci doar i-au pus niște limite, adică hotărând:

„Pentru aceea, am socotit de trebuință să vă scriu vouă și ce am învățat din dumnezeieștile Scripturi și ce am fost sfătuiți de bărbații cei cucernici, precum și ceea ce *noi înșine, prin căutare*, am aflat.” (Cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul)

Exact același lucru fac și dogmele bisericești. Ele nu îngustează și închistează adevăruri, căci aflându-se în domeniul tainelor dumnezeiești, acestea au fost sânt și rămân veșnice, absolute, neschimbate, dar inepuizabile! Dogmele însă fixează și niște hotare ale acestor adevăruri, pentru ca ele să rămână *ortodoxe*. Depășirea acestor hotare duce la căderea în minciună, care aici este numită erezie și duce la depărtarea de Dumnezeu și de Împărăția Sa, și astfel la pierderea veșnică a mântuirii.

Creștinii care citează des argumentul „crede și nu cerceta”, respingându-l sub acuzația de „dogmatism”, să ia aminte din ce duh grăiesc aceasta: cel al francmasonilor caracterizați de ateism deschis sau ascuns și al liber cugetătorilor umaniști necredincioși sau al simplilor atei, care cer dreptul cercetării nelimitate și neîngrădite de nimeni și de nimic. Adică, pur și simplu cer drepturile ce se cuvin lui Dumnezeu!:

„Pentru că *Duhul toate le cercetează, și adâncurile lui Dumnezeu.*” (1 Corinteni II, 10)

Cel ce nu se supune dogmelor scripturistice și patristice, adică bisericești, nu este creștin decât cu numele, într-o statistică sociologică moartă! Duhul Sfânt este contrar duhului lumii masonice și umaniste. Dar argumentele scripturistice și patristice nu par câtuși de puțin convingătoare tuturor. Acestora li se adresează astfel Sfinții Părinți:

„Multe pentru fire au scris înțelepții elinilor, și nici un cuvânt al lor nu a stătut nemișcat și neclintit, de vreme ce pururea cel de apoi pe cel mai dinainte de el îl surpă. Drept aceea noi nu avem nici o trebuință a vădi și a surpa pe ale acelora, pentru că *din destul sânt ei* între dânșii *spre a loruși răsturnare...*”

Acești filosofi, necunoscând pe Dumnezeu, n-au pus la temelia creației universului o cauză rațională; ci ideile lor despre facerea lumii sânt concluziile neștiinței lor inițiale despre Dumnezeu. De aceea unii, pentru a explica facerea lumii, au alergat la ipoteze materiale, atribuind elementelor lumii cauza creării universului, alții și-ai închipuit că natura celor văzute este formată din atomi, corpi indivizibili, molecule și pori; corpi indivizibili, care, când se unesc unii cu alții, când se despart unii de alții; și astfel duc la nașterea și distrugerea existențelor din natură; corpurile, la rândul lor, care dăinuiesc mai mult, își au cauza dăinuirii lor în unirea mai tainică a atomilor.

Cu adevărat pânză de păianjen Țes cei ce au scris acestea, punând la facerea cerului, a pământului și a mării niște cauze atât de slabe și lipsite de trăinicie... De aceea necredința în

Dumnezeu, care locuia în ei, i-a înșelat și au spus că universul este fără cârmuire și fără rânduire și că este purtat la întâmplare...

Că geometriile, adică (măsurările de pământ) și meșteșugurile cele aritmetice, și iscodirile cele pentru cele tari și mult vestita (lăudăroasa) astronomie - deșertăciunea cea cu multă îndeletnicire, - spre ce fel de sfârșit s-au răzvrătit, dacă cei ce se sârguiesc întru acestea, au socotit, că și lumea aceasta ce se vede, împreună vecuitoare este cu Ziditorul tuturor, cu Dumnezeu...?

Din pricina acestor necesități logice, după cum spun învățații aceia, ei au respins ipotezele celor dinaintea lor și au avut nevoie de o ipoteză proprie... Un alt învățat, unul din cei plini de idei și cu cuvinte amăgitoare, s-a ridicat împotriva acelor, le-a risipit ideile lor și le-a înlăturat, punând în locul lor propria lui părere.” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexaemeron*)

Dacă vom primi propunerea potrivit căreia zilele sânt „mari epoci cosmice”, ce țin sute de milioane de ani, dacă nu chiar miliarde, interesant de aflat cum își reprezintă respectivii autori configurația cosmică a primelor trei „zile/epoci cosmice/ere geologice”, în care nu se aflau decât cerul și pământul, fără nici un alt corp ceresc, nici galaxii, sisteme solare, soare, planete, sateliți (asteroizi, comete, meteoriți, prafuri cosmice, găuri negre, etc.)? Ce fel de fenomene geologice și biologice s-au putut întâmpla în asemenea condiții îngrozitoare și cu totul absurde și științific și teologic? Săraca materie, cum ar fi putut ea evolua?

În încercarea de a evita conflictul între știință și revelație se preferă uneori soluția elegantă de tip agnostic, care să te pună la adăpost și dintr-o parte și din cealaltă. Numai că acest compromis nu este totdeauna și roditor. Astfel de afirmații pot nemulțumi și o tabără și cealaltă, a „fundamentalistilor” atât creștini și cât și oameni de știință, care vor o mărturisire fierbinte sau rece și nu una „încropită”. (Apocalipsa III, 15, 16)¹²¹

MITUL EXTRATEREȘTRILOR

Printre rătăcirile contemporane legate de cosmologie și creație, întâlnim, pe lângă heliocentrism și evoluționism și mitul vieții extraterestre.

Din momentul sec. XVI când în apus a apărut teoria heliocentristă și pământul a devenit o planetă ca oricare alta, ce se rotește în jurul soarelui, în așa-zisul „sistem solar,” s-a deschis o ușă a ereziilor ce nu a putut fi stăvilită. Anume, s-a ajuns la ideea infinității universului și a mai multor lumi, sau universuri, sisteme solare, (N. Cusanus și G. Bruno), care au eliminat și ideea unui centru al universului și unicitatea vieții pe pământ. Aceste idei otrăvite, ca și „neghina” sau „zizania” din Scriptură și-au arătat pe deplin roadele lor în sec. al XX-lea, când, după 1945 a fost lansată pe piață, mai întâi sub forma unei posibilități, a genului „Science Fiction”, iar apoi ca o clară posibilitate cel puțin matematică, ideea vieții extraterestre, a unor civilizații mult superioare ce se deplasează cu viteze fantastice în așa-numitele farfurii zburătoare. Extraterestrii pot lua diferite legături cu pământului, clasificate după gradul lor de apropiere și implicare. Noi am renunțat să mai descriem acest fenomen, ce, după 1990 a beneficiat de o

¹²¹ „Știu ale tale lucruri, căci nici rece ești, nici cald, mai bine de ai fi rece decât cald. Aș, căci *încropit* ești și nici rece, nici cald, vreau să te borăsc din gura Mea.”

mediatizare intensă, fiind un fenomen tipic al „perioadei de tranziție”, adică, de fapt, o tranziție de la o societate creștină tradițională la globalismul noii ere înainte-mergătoare a statului și religiei unice a lui antihrist.

Mitul OZN este o manifestare a neo-evoluționismului post-darwinist. Întrucât problema originii vieții și a evoluției speciilor, așa cum a fost expusă de către evoluționiștii darwiniști, a ridicat probleme insurmontabile, ducând în actualul impas, s-a ajuns în anii 1950-1960 la deplasarea problemei prin introducerea în ecuație a ființelor extraterestre. Acest model ateu nu rezolvă câtuși de puțin conflictul cu revelația, ci am putea spune că îl adâncește. Întrucât știința contemporană manifestă vădite tendințe de a se converți prin fuziunea cu SF-ul, rezultă că prin astfel de ipoteze chiar și știința se îndepărtează tot mai mult de revelația creștină, în loc să se apropie, așa cum consideră entuziaștii grăbiți ai ambelor tabere.

În cadrul mișcării new age se manifestă interesul pentru fenomenele paranormale, parapsihologie și OZN. Dacă înainte de 1990 acestea erau practic excluse din cadrul oficial științific serios, fiind împiedicată propagarea lor și expediindu-se în sectorul „misticism, obscurantism, superstiții», astăzi lucrurile s-au schimbat dramatic. Această schimbare constatată la noi este urmarea schimbării produse în centrele de putere: Moscova a cedat, cel puțin temporar, teren Statelor Unite. Dacă până în 1990 știința pozitivistă și materialistă ignora și nu accepta domeniul „supranatural», suprasenzorial, astăzi, prin așa numita ramură a paranormalului, aceste fenomene cad sub incidența cercetării și a descripției discursului de tip științific. Mărturie în acest stă printre altele canalul Satelit Tv *Discovery*, un canal de prestigiu și autoritate în domeniu. În ultimii ani acest canal ce se recepționează relativ ușor și în orașele noastre datorită televiziunii prin cablu, prezintă de 2-3 ori pe săptămână programe cu pretenții de ținută științifică legate de OZN, mistere neexplicate, paranormal, astrologie, poltergeist, viață după viață, etc. Aceste enigme nu mai sunt pur și simplu ignorate ca în trecut, ci sunt abordate de pe poziții științifice.

Astfel în anii '90 în domeniul controversat al OZN-urilor s-a produs pe nesimțite tranziția de la SF la cercetarea științifică serioasă. Rapoartele se înmulțesc, martorii se numără printre oficialități militare sau de poliție, dovezile par a deveni tot mai convingătoare. Spre deosebire însă de posturile Tv românești, la *Discovery* nu apar practic niciodată teologi sau preoți ortodocși ce ar putea combate aceste ipoteze. În fond, fie că este vorba despre OZN, extraterestri, reîncarnare sau spiritism, în toate aceste cazuri nu se oferă explicații obiective și absolute, ci interpretări relative și subiective ce au pretenția de explicații. Același lucru s-a petrecut de altfel și în alte cazuri, cum a fost de exemplu darwinismul.

Plasându-se deliberat în afara revelației dumnezeiești păstrate și transmise de Biserică, oamenii de știință rătăcesc precum saducheii «neștiind nici Scripturile nici cuvântul lui Dumnezeu» (Matei XXII, 29), rătăcind după ei mulțimi credule și neavizate.

Trebuie insistat, în ciuda speculațiilor științei moderne, pe caracterul unic al cosmosului văzut (fizic, tridimensional): *uni-vers*, nu *mulți-vers*.

Primul articol al Crezului afirmă: «...Făcătorul cerului și al pământului, al *tuturor celor văzute și nevăzute*.» Dacă se are în vedere lumea fizică (cele văzute), credem, mărturisim și propovăduim *unicitatea* universului (cosmosului) văzut. Astăzi se vorbește despre universuri

paralele, anti-materie și găuri negre prin care s-ar putea trece dintr-un univers într-altul, universuri multidimensionale, simple speculații nefundamentate suficient nici măcar științific, ca să nu mai vorbim teologic.

Extrapolând, bineînțeles că nimic nu ne îndreptățește scripturistic să presupunem existența altor lumi fizice, eventual locuite de alte ființe cu inteligență superioară nouă. De aici și până la noua mitologie OZN nu e decât un pas, pe care teologic nu-l putem accepta în nici un caz, nici măcar ca ipoteză de lucru. Această metodă de investigație științifică este foarte periculoasă în teologie, putând duce la grave erezii, așa cum a fost cazul eruditului Origen, condamnat definitiv la două sinoade ecumenice, în ciuda unor încercări recente de «reabilitare» a sa, unele venite, surprinzător, chiar din spațiul teologic ortodox.

La începutul secolului trecut, schimonahii atoniți Teofilact și Arsenie au luat o atitudine fermă de combatere a speculațiilor extraterestre ce își făcuseră deja apariția:

„Căci, iată pe când ceata astronomilor, până acum, își făurise un drum nălucit spre planeta Marte, în care se întărea că e locuită de oameni și dela care *dracii îi înșelau că primesc radiograme*; deodată fără veste sare din drum celebrul astronom suedez Sixante Arrhenius și sustine că planeta Marte e lipsită de oxigen și prin urmare nu poate fi locuită, ci, numai planeta Venus ar putea fi prielnică vieții animale și vegetale.¹²²

Laș că și mai înainte *bâiguiau astronomii că și planeta Saturn e locuită*, și că, un om de 2 ani din ai lui Saturn este de 58 de ani de ai noștri, și că Saturn este 100 de ori mai greu ca pământul nostru și de 888 de ori mai voluminos!

Bre!e!e! ce științific cântar o fi și acela ce cântărește pământul întreg și plantele de pe bolta cerului!

Iată *cernături satanicești ai înșelăciunii minții filosofilor*; și pentru unii ca aceștia numiți nebuni, ce se nălucesc a măsura și cu metru distanțele între planete, au zis Domnul.

„Că se vor scula hristoși mincinoși și proroci mincinoși și vor da semne mari și minuni cât să înșele (de va fi cu putință, și pre cei aleși)”. (Matei XXIV, 24). (*Boldurile Sfintei Biserici a Răsăritului...*)

Creția văzută e unitară și are ca centru pământul. Cinstea și întâietatea acestuia sunt date tocmai de existența unică a vieții aici. Iar valoarea vieții este dată de om - cununa creației văzute, creat după chipul și spre asemănarea cu Dumnezeu. În sfârșit, trebuie subliniată valoarea omului ce îl ridică pe acesta chiar mai presus de îngeri - lucru realizat de către Iisus Hristos și Maica Domnului. Ca Om, Mântuitorul Hristos a binevoit a Se întrupa pe acest Pământ, nu pe o altă planetă sau într-un alt sistem solar, aducând prin jertfa unică de pe Golgota mântuirea întregii creații. Căci prin El s-a îndeplinit rostul omului, așa cum a fost voit de la bun început de către Dumnezeu: împărat, preot și prooroc al creației (văzute)...

Valoarea omului, ca verigă de legătură între Creator și creație, trebuie susținută în fața mitului scientist al unor „civilizații extraterestre mult superioare omului”. Omul rămâne „cununa creației”, nu numai în planul terestru, sau chiar al creației văzute (universul fizic), ci întrece chiar și ființele nevăzute, duhovnicești, adică este *cununa întregii creații văzute și nevăzute!* Temeiul acestei afirmații îndrăznețe este axionul „Cuvine-se cu adevărat” în care

¹²² „Orizontul” - 1924. pag. 380, „Locuitorii planetei Venus”.

Maica Domnului, Fecioara Maria este numită „mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii”. Am insistat asupra acestor aspecte, deoarece nu poate fi neglijat pericolul inoculării subversive prin canalele mass media, a noii variante scientiste a cosmologiei și antropologiei. Precedentul a existat în perioada materialistă, când generații întregi erau îndoctrinate cu evoluționismul darwinist, ale cărui urme nu s-au stins nici până astăzi.

Dar pentru aceia care nu au chemare și răbdare ca să urmărească programele științifice, există și o abundentă literatură, chiar autohtonă, ce a cunoscut un succes notabil la începutul anilor '90.

O explicație plauzibilă a întregii mitologii ozn-istice ar fi și aceasta: scopul creării universului văzut este viața. Cosmogonia și cosmologia scripturistic-patristică înfățișează limpede acest lucru și nu a tratat niciodată aceste procese cosmice ca pe ceva mort. Cu totul împotriva, astronomia și astrofizica de tip eretic-ateist se arată a fi cu totul lipsite de viață, drept care va fi sosit și reacția: biofizica spațială evoluționistă, în care s-au emis ipoteze ca panspermia, viața extraterestră, etc. Ne amintim că aceste ipoteze își au rădăcini în speculațiile filosofice eretice ale lui Giordano Bruno: universurile multiple locuite.

Dacă la acestea adăugăm și lucrarea nevăzută a „duhurilor văzduhului” (Efeseni VI, 12¹²³) atunci devine limpede că este vorba de un adevărat atac duhovnicesc ce periclitează mântuirea. Acest atac are loc în zilele noastre din ce în ce mai vizibil pe canalele mass – media, presa vizuală, cea scrisă și cea virtuală. Școala a rămas cu mult în urma contactului și impactului acestora în materie de informare, formare, culturalizare, educație, etc. Tendința (trendul) ce se observă în problema de care ne ocupăm, este aceea de a se acredita oficial legal ca și programă analitică, *posibilitatea existenței vieții și civilizațiilor extraterestre*. Vom vedea în scurt timp dacă așa stau lucrurile.

ȘTIINȚĂ ȘI CREDINȚĂ: RELAȚIE FĂRĂ CONFLICT?¹²⁴

„De oricine poți să te iei
Însă nu de Galilei
Ca să nu te dăm la lei”

Stihurile șugubețe din motto nu fac parte din vreun folclor, ci au fost inspirate de o știre recentă preluată din media internațională. La noi ea suna cam în felul următor:

„Papa Benedict al XVI-lea și-a anulat vizita la o universitate din Roma

¹²³ „Căci nu este vouă luptarea spre sânge și trup, ci către domnii, către puteri, către țiitorii lumii întunericului veacului acestuia, spre cele duhovnicești ale viclesugului întru cele cerești.”

¹²⁴ Apărut în revista *Axxa* nr. 1/2008

Miercuri 16 ianuarie 2008, 07:45

Papa Benedict al XVI-lea și-a anulat vizita la o prestigioasă universitate din Roma, din cauza unui protest al câtorva zeci de studenți, care îi reproșează poziția față de procesul lui Galileo Galilei.

Suveranul pontif a făcut acest gest fără precedent, după ce mai mulți studenți au ocupat marți pentru câteva ore biroul rectorului, în semn de protest față de vizita papei. Suveranul pontif ar fi trebuit să țină poimâine un discurs la Universitatea Sapienzia, la ceremonia de deschidere a anului academic.

Protestatarii au cerut conducerii să retragă invitația, pentru că, pe vremea când era cardinal, Suveranul Pontif a afirmat că procesul lui Galileo Galilei a fost corect. Studenții nu s-au sfiit să spună că părerea lui Benedict al XVI-lea despre procesul lui Galileo Galilei îi umilește și îi ofensează.

Marele savant italian a fost condamnat în 1633 pentru erezie, după ce a descoperit că Pământul se rotește în jurul Soarelui. Galilei a fost nevoit să se dezică public, dar posteritatea a păstrat comentariul său la încheierea procesului - *E pur și muove. Și totuși de mișcă.*

Sursa: Realitatea TV”

Acum, s-ar putea desigur emite următoarea observație: știrea se referă la un eveniment petrecut în Italia și are în vedere o reacție negativă a unor universitari laici (secularizați, profani, liber-cugetători, etc.) la adresa capului bisericii catolice, deci un eveniment care nu ar privi un preot ortodox român. Numai că lucrurile nu stau chiar așa.

În primul rând, prin mediatizarea de pe toate canalele media din România, știrea pătrunde, fie ea și nechemată, în spațiul eclezial român ortodox. În al doilea rând, așa-numitul „caz Galilei” depășește granițele unei probleme strict interne spațiului catolic italian post-renascentist (sec. XVII). Acest episod reprezintă până în zilele noastre emblema unei confruntări fățișe între biserică/religie/credință/dogme și știință/liberă-cugetare. În această ecuație s-a impus pe traseul ultimilor 200 de ani cel puțin ideea că biserica (inchiziția) era asupritoarea martirului științei, care și-a apărat curajos ideile cu prețul dacă nu al vieții cel puțin al libertății. Mai mult, se zice că timpul a confirmat justetea ideilor lui Galilei, și prin urmare implicit înșelarea bisericii.

Să vedem acum cum este tratată această problemă în zilele și în spațiul nostru eclezial. Opiniile pot diferi întrucâtva, dar percepția comună este în linii mari următoarea:

- Biserica Ortodoxă a Răsăritului nu a cunoscut nicicând astfel de conflicte cu știința de felul celor cu Galilei, Bruno, sau mai târziu Darwin (Scopes);
- Problema era de natură astrofizică, domeniu în care savanții vor avea de atunci până astăzi cel puțin ultimul cuvânt, Biserica rezumându-se cuminte să ia act de ultimele descoperiri și să le primească necondiționat. Aceasta deoarece domeniul respectiv nu ar fi dogmatic și nu ar afecta în vreun fel mântuirea și adevărurile de credință revelate;

- Problema este deci secundară din punct de vedere bisericesc, iar din punct de vedere științific închisă: Galilei (și Copernic) a(u) avut dreptate (iar biserica s-a înșelat), Pământul este o planetă ce execută o dublă rotație, una anuală în jurul Soarelui, alta diurnă în jurul axei sale.

Așa am crezut și noi până la o vreme, dar scrutând mai de aproape problema ni s-a părut că lucrurile nu stau nicidecum așa, ci tocmai dimpotrivă. De aceea am îndrăznit să punem semnul întrebării din titlu, contrazicând o părere atât de propovăduită în zilele noastre, potrivit căreia știința și credința se împacă de minune completându-se una pe cealaltă armonios, ca două domenii diferite. Ba mai mult, în 1992 chiar instituția cu pricina, Vaticanul, a purces într-un cadru universitar la o reabilitare a lui Galilei. Vom reveni asupra ei.

Noi ortodocșii nu suntem adepții scolasticei medievale papistașe, cu bazele ei aristotelice, și nici adepții lui Ptolemeu și prin urmare nu putem fi bănuși de o propagandă filozofică medievală sau ceva de acest gen. Nu numai asta, dar nu avem nici un gând de apărare a „suveranului pontif”, fie el actualul sau predecesorii săi. Acestea fiind lămurite, ne vom strădui în puține rânduri să aducem o opinie din partea ortodoxă asupra acestui conflict, care iată dovada, nu este nici pe departe stins și rezolvat. Pentru aceasta trebuie să ne întoarcem la originea sa.

La data de miercuri 24 februarie 1616 la sediul Sfântului Oficiu din Roma comisia teologică de sub conducerea cardinalului Bellarmino a combătut următoarele propoziții ale lui Galilei:

„1. Soarele se află așezat în centrul lumii și, prin urmare, este lipsit de mișcare locală.

Cenzura: Cu toții au spus că o asemenea teză era neghioabă și absurdă, *din punct de vedere filozofic, și categoric eretică*, deoarece contrazice în mod expres afirmațiile Sfintelor Scripturi din multe pasaje, după înțelesul literal al cuvintelor și potrivit tâlcuirii de obște și înțelegerii Sfinților Părinți și a doctorilor teologiei.”

„2. Pământul nu se află așezat în centrul lumii și nici nu este nemișcat, ci se mișcă în întregime, într-o rotire zilnică.”

Cenzura: Toți au spus că această teză merită o cenzură identică cu cea anterioară, din punct de vedere filozofic: *dacă este analizată din punct de vedere teologic, ea este greșită cel puțin în ce privește modul cum se referă la credință.*” (sublinierile ne aparțin).¹²⁵

Comisia:

Petrus Lombardus, Arhiepiscop de Armagh.

Fra Hyacinthus Petronius, Maestru al Sfântului Palat Apostolic.

Fra Rafael Rifofo, Maestru în Teologie și Vicar-General al ordinului dominican.

Fra Michelangelo Segizzi, Maestru al Sfintei Teologii și comisar al Sfântului Oficiu.

Fra Hieronimus de Casalimajori, Consultant al Sfântului Oficiu.

Fra Tomas de Lemos.

Fra Gregorius Nunnus Coronel.

Benedictus Justinianus, Societatea iezuită.

Păr. Rafael Rastellius, Cleric, doctor în teologie.

¹²⁵ *Magazin Istoric*, aprilie 1999, pp. 80-81

Păr. Mihael de Neapole, din congregația cassineză.

Fra Iacobus Tintus, asistent al prea sfințitului Părinte Comisar al Sfântului Oficiu.¹²⁶

Reluăm: „1. *Soarele se află așezat în centrul lumii și, prin urmare, este lipsit de mișcare locală.*

Cenzura: Cu toții au spus că o asemenea teză era neghioabă și absurdă, *din punct de vedere filosofic, și categoric eretică*, (subl. ns.) deoarece contrazicea în mod expres afirmațiile Sfintelor Scripturi din multe pasaje.” Să vedem acum ce spune Scriptura:

„Atunci a grăit Iisus către Domnul în ziua, în care au dat Dumnezeu pre amareu supus fiilor lui Israil, când i-au bătut pre ei la Gavaon, și s-au surpat dela fața fiilor lui Israil; și a zis Iisus: *să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aialonului. Și au stătut soarele și luna, cu starea până când au făcut Dumnezeu izbândă asupra vrăjmașilor lor. Au nu este aceasta scrisă în Cartea dreptului? Și a stătut soarele în mijlocul cerului, și n-a mers către apus cu sfârșitul unei zile. Și nici mai înainte, nici după aceea n-a fost zi ca aceasta ca să asculte Domnul de cuvântul omului...*” (Iisus Navi, X, 12-14).

„Iar să vedeți și alta, lucru mai minunat acestor mici. Au rămas toată zidirea uimită *când Iisus al lui Navi au poruncit soarelui să stea pre cer nemișcat, până va birui pre vrăjmașii lui; dară cu cât mai vârtos socotiți că s-ar minuna când acestaș Iisus ar zice soarelui, nu să stea nemișcat pre cer, ci să se pogoare din cer pre pământ.*”¹²⁷

„*Soarele și luna stătu întru rânduiala ei; întru lumină zvârliturile Tale vor merge spre lumina fulgerului armelor Tale.*” (Avvacum, III, 10)

Confruntările dintre Galilei și iezuiți, de altfel cu totul necunoscute marelui public, s-au purtat sub semnul mândriei extraordinare a lui Galilei care se exprima în felul acesta: „Dar cum pot eu să fac așa ceva (să demonstrez adevărul sistemului copernican), fără să-mi pierd timpul, dacă acești peripatetici care trebuie convinși se arată incapabili să urmărească până și cel mai simplu și mai ușor de înțeles. N-aveți ce face...”

Dar oare cum argumenta Galilei în aceste dispute?:

„Știu că vor răspunde Da, și că cel ce este de partea adevărului va fi în stare să facă 1000 de experimente și 1000 de demonstrații necesare în favoarea sa, în vreme ce celălalt nu poate avea nimic altceva decât sofisme, paralogisme și erori (de logică). Dar dacă ei știu că au un asemenea avantaj asupra oponentilor lor într-o discuție limitată la probleme fizice în care se folosesc numai arme filosofice, *de ce oare atunci când vin la întâlnire introduc imediat o armă*

¹²⁶ Sursă internet: *Famous Trials Trial of Galileo Galilei 1633*, <http://www.law.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/galileo/defense.html>

¹²⁷ Sfântul Antim Ivireanul *Didahii*, „Minerva”, 1983, p. 133

irezistibilă și înfricoșătoare, la vederea căreia numai se îngrozește și cel mai dibaci și competent campion?” (Galilei, Scrisoare către Benedetto Castelli 1613)

De acord cu „maestrul”, desigur cele 1000 de... experimente sunt puse doar ca figură de stil. El nu a *experimentat* acestea! Nu avea cum să le experimenteze! Dar la ce fel de armă *irezistibilă și înfricoșătoare* se referă el? Evident că la armele scripturistice care îl îngrozesc pe „cel mai dibaci și competent campion”. Atunci al cui campion mai este acesta? Cine se îngrozește de Scriptură? Dar de Cruce? Dar de tămâie?... Așadar, nu a rămas sărmanul Galileo și împreună cu el toți cei de un cuget cu el doar la sofisme, paralogisme și erori (de logică)? Se încurcă introducând noțiuni *filosofice* ale minților necurățite de patimi ale filosofilor păgâni și ale credințelor eretice:

„Să presupunem și să acceptăm pentru oponent că, cuvintele textului sfânt trebuie luate exact în înțelesul lor literal, adică, la rugăciunile lui Isus Dumnezeu a oprit soarele și a lungit ziua, astfel încât el a obținut biruința; dar cer ca aceeași regulă să se aplice la amândoi, astfel ca oponentul să nu aibă pretenția de a mă lega și el să rămână liber să schimbe sau să modifice înțelesul cuvintelor. Acestea fiind zise, afirm că acest pasaj arată limpede falsitatea și imposibilitatea sistemului cosmic aristotelic și ptolemeic, și că, pe de altă parte, *se potrivește întocmai cu cel copernican.*

Mai întâi îl întreb pe oponent dacă el cunoaște cu câte mișcări se mișcă soarele. Dacă știe, trebuie să răspundă că se mișcă cu două mișcări, adică mișcarea anuală de la apus la răsărit și cu mișcarea diurnă în direcția opusă de la răsărit la apus.

Al doilea, îl întreb dacă aceste două mișcări, atât de diferite și aproape contrare una alteia, aparțin soarelui și sunt ale lui în egală măsură. Răspunsul trebuie să fie Nu, *ci numai una îi este specific proprie, anume mișcarea anuală*, în vreme ce cealaltă nu e a lui ci aparține celui mai înalt cer, adică Primului Mobil¹²⁸; *acesta poartă cu el soarele ca și celelalte planete și sfera stelară, forțându-le să facă o revoluție în jurul pământului în 24 de ore, cu o mișcare, așa cum am spus, aproape contrară mișcării lor naturale.*

Acum, dacă ziua nu derivă din mișcarea soarelui ci din cea a Primului Mobil, cine nu vede că pentru a lungi ziua trebuie să fie oprit Primul Mobil și nu soarele? Într-adevăr, se află cineva care pricepe aceste prime elemente ale astronomiei și care nu înțelege că, dacă Dumnezeu a oprit mișcarea soarelui, El ar fi tăiat și scurtat ziua în loc să o lungească? Căci, *mișcarea soarelui fiind contrară învârtirii diurne, din ce se mișcă mai mult soarele către răsărit, cu atât se încetinește progresia sa către apus, în timp ce prin mișcarea sa diminuată sau anihilată soarele ar face aceasta mult mai devreme*; acest fenomen este observat la lună, a cărei revoluții diurne sunt mai lente decât cele ale soarelui cu cât mișcarea sa proprie este mai rapidă decât a soarelui.

¹²⁸ „Astronomii și filosofii au descoperit o altă sferă foarte înaltă lipsită de stele, care are ca proprie mișcarea de rotație diurnă. Aceasta a primit numele de *primum mobile*; aceasta atrage după ea toate sferile inferioare, contribuind la mișcarea lor și împărtășind cu ele această mișcare.” *Dialog privitor la cele două mari sisteme cosmologice de Galileo Galilei* (1632)

Să adăugăm la aceasta că nu este de crezut că Dumnezeu ar opri numai soarele, lăsând celelalte sfere să continue; căci atunci ar trebui în mod necesar ca El să modifice și să refacă toată ordinea, aparițiile și aranjamentele celorlalte stele în relație cu soarele, și ar tulbura din temelii întregul sistem al naturii. Pe de altă parte, este de crezut că El ar opri întregul sistem de sfere cerești, care apoi s-ar putea întoarce la lucrul lor fără nici o tulburare și schimbare după perioada în care au fost oprite.

Căci eu am descoperit și am demonstrat convingător că *globul solar se învâрте în jurul său însuși, făcând o rotație completă în aproximativ o lună lunară, în exact aceeași direcție ca toate celelalte revoluții cerești*; mai mult, este foarte probabil și rezonabil ca, *fiind instrumentul principal și ministrul naturii și aproape inima lumii*, soarele să nu numai lumina (așa cum o face în mod evident) ci și deasemenea *dă mișcare tuturor planetelor ce evoluează în jurul său*; de aici, dacă în conformitate cu poziția lui Copernic mișcarea diurnă este atribuită pământului, oricine poate vedea că este de ajuns ca să oprești soarele ca să oprești întregul sistem, și astfel să lungești perioada iluminării diurne fără să modifice în nici un fel restul relațiilor mutuale ale planetelor; și că exact așa sună cuvintele textului sfânt. Iată deci modul în care prin oprirea soarelui se poate lungi ziua pe pământ, fără să introducă nici o tulburare între părțile lumii și fără să schimbe cuvintele Scripturii.” (Galilei, *Scrisoare către Benedetto Castelli 1613*)

Iată deci, că Galilei introduce o inovație astrofizică pentru a tâlcui pasajul scripturistic în modelul copernican: soarele e în centrul universului, *dar nu fix și nemișcat, ci se mișcă în jurul axei sale, trăgând după sine în mișcarea sa toate planetele*. Speculațiile și sofismele sale pot fi cu ușurință îndepărtate de cel cu trezvie duhovnicească ortodoxă, chiar nefiind un „specialist” al „științei teologice” sau astrofizice. Întâi: unde spune în Scriptură că s-a oprit *tot cerul (cu stelele) și toate planetele (cu cerurile lor)*? Nicidecum, ci doar soarele și luna, celelalte continuându-și nestingherit drumul lor! Desigur că aceasta este o anomalie a mișcărilor firești, dar ea este o minune!

Explicația aberantă dată de Galilei pentru mișcarea soarelui – devenit el mobil sau motor al universului – îl pune în complet colaps la eventuala tâlcuire astrofizică a minunii întoarcerii soarelui cu 10 trepte *înapoi* la rugăciunea lui Isaia! În „modelul” său propus mai înainte, soarele se află în centru, dar nu nemișcat, ci se rotește în jurul axei sale timp de „o zi” (Atenție!: luna devine un satelit al pământului, deci mișcarea ei are altă cauză decât soarele).

Sfântul Ioan Damaschin a trăit în secolul al VIII-lea, iar Matei Vlastare în prima jumătate a secolului al XIV-lea, deci Galilei ar fi putut fără nici o problemă să-i consulte, mai ales pe problemele astronomice în directă legătură cu Scriptura. El ar mai fi găsit următoarele argumente patristice pe care le redăm mai jos:

Galilei: - „Al doilea, îl întreb dacă aceste două mișcări, atât de diferite și aproape contrare una alteia, aparțin soarelui și sunt ale lui în egală măsură. Răspunsul trebuie să fie Nu, *ci numai una îi este specific proprie, anume mișcarea anuală*, în vreme ce cealaltă nu e a lui ci aparține celui mai înalt cer, adică Primului Mobil; *acesta poartă cu el soarele ca și celelalte planete și sfera stelară, forțându-le să facă o revoluție în jurul pământului în 24 de ore, cu o mișcare, așa cum am spus, aproape contrară mișcării lor naturale.*”

Redăm și textul din Vulgata, așa cum l-ar fi citit Galilei:

„tunc locutus est Iosue Domino in die qua tradidit Amorreum in conspectu filiorum Israhel dixitque *coram eis sol contra Gabaon ne movearis et luna contra vallem Ahialon steteruntque sol et luna donec ulcisceretur* se gens de inimicis suis nonne scriptum est hoc in libro Iustorum...”

Sol et luna, deci, a stat și luna, cea care se mișcă altfel, după Copernic: „*Numai luna face cursul său în jurul pământului.*”

Sfântul Ioan Damaschin: „Învățații spun că printre acești luminători sunt șapte planete; ei spun deasemeni că ele au o mișcare contrară cerului. Din pricina aceasta le-au numit planete. Ei spun că *cerul se mișcă dela răsărit la apus și planetele dela apus la răsărit iar cerul trage împreună cu el pe cele șapte planete prin mișcarea lui, pentru că este mai iute.*”

Această părere a fost cea primită de Sfinții Părinți, și nicidecum cea a lui Galilei care, așa cum am văzut, face ca soarele să imprime mișcarea celorlalte planete.

Matei Vlastare: - „*Drept aceea ambii luminători se și mișcau împreună de o potrivă sau mai vârtos nevariat de-odată cu universul* ca și cum ar fi fost așteptând finitul creării universului, iar în ziua a șasea se formează omul prin mâinile lui Dumnezeu, înflorind încă frumos echinocțiul și fiind luna mai că asemenea cu soarele în abundența splendorii... *înconjurând ei acuma pentru prima oară ca niște sateliți pre acela ce avea să împărățească asupra creațiunii...* apoi așa după ziua a șaptea începând luminătorii să alerge ca din bariere deschise și nefiind făcuți a se mișca asemenea de iute *s-a introdus anomalia.*”

Galilei: „*Să adăugăm la aceasta că nu este de crezut că Dumnezeu ar opri numai soarele, lăsând celelalte sfere să continue; căci atunci ar trebui în mod necesar ca El să modifice și să refacă toată ordinea, aparițiile și aranjamentele celorlalte stele în relație cu soarele, și ar tulbura din temelii întregul sistem al naturii. Pe de altă parte, este de crezut că El ar opri întregul sistem de sfere cerești, care apoi s-ar putea întoarce la lucrul lor fără nici o tulburare și schimbare după perioada în care au fost oprite.*”

Acestor afirmații eretice li s-a dat un răspuns teologic fundamentat din partea celui mai mare teolog catolic al vremii, cardinalul Bellarmino, răspuns din care reținem următoarele pasaje de apologetică surprinzător de *ortodoxă*:

„1. ... Dar ca să dorești a afirma că soarele, în cel mai adevărat sens, se află în centrul universului și doar se învârtește în jurul axei sale fără să meargă de la răsărit la apus, este o atitudine foarte primejdioasă și care va sminți nu numai pe toți filosofii și teologii scolastici ci va răni și sfânta noastră credință prin contrazicerea Scripturii.

2. După cum știți, Conciliul de la Trident interzice interpretarea Scripturii în alt fel decât au făcut-o în consens Sfinții Părinți. Acum, dacă sfinția voastră va citi, nu numai Părinții, ci și comentarii moderni ai Facerii, Psalmilor, Ecclesiastului și Isus Navi, veți descoperi că toți aceștia sunt de acord în a interpreta literal învățătura după care soarele este în ceruri și se rotește în jurul pământului cu o viteză uriașă iar pământul e foarte depărtat de ceruri, în centrul universului și nemișcat. Luați în considerare atunci, cu toată înțelepciunea, dacă Biserica poate îngădui ca Scriptura să fie interpretată în mod potrivit Sfinților Părinți și a tuturor comentatorilor moderni, atât latini cât și greci...

3. ...În cazul îndoielii ar trebui să nu părăsim tâlcuirea textelor sfinte dată de către Sfinții Părinți.

Aș adăuga că omul care a scris: *pământul stă veșnic; soarele se ridică și coboară, și se grăbește la locul său de unde a răsărit*¹²⁹, a fost Solomon, care nu numai că a vorbit din inspirație divină ci era și înțelept și învățat, mai presus de ceilalți, în *științele omenești și în cunoașterea lucrurilor create*. Și cum toată înțelepciunea o avea de la Însuși Dumnezeu, nu se poate ca el să fi făcut astfel de afirmații potrivnice adevărului, fie dovedit, fie cu puțință a fi dovedit. Dacă tu îmi spui că Solomon vorbește după aparențe, până acolo încât să ne spună că soarele ni se pare nouă a se mișca, în vreme ce pământul face acest lucru în realitate, întocmai cum spune poetul: «Țărmlul nu se îndepărtează de noi,» eu îi răspund, că deși călătorului i se pare că țărmlul se îndepărtează de corabia în care stă și nu corabia de țărml, totuși el știe că aceasta este o iluzie și este în stare să-și corecteze judecata, căci experiența îi spune clar că pământul stă nemișcat și că ochii săi nu se înșeală când îi spun că soarele, luna și stelele sunt în mișcare.” (*Scrisoarea lui Bellarmino către Foscarini*)

„A sustine că pământul se învârtește în jurul soarelui este la fel de greșit ca și a spune că Iisus Hristos nu S-a născut din Fecioară!” (Cardinalul Bellarmino 1615, în timpul procesului lui Galileo)

Oare câți dintre noi, ortodocșii căldicei de astăzi, am putea emite cu fruntea sus o asemenea frază de mărturisire a dreptei credințe? Așa se face că ne trezim că auzim aceste mărturisiri de credință *ortodoxe* din gura altora. Să luăm aminte!

În schimb, iată ce îl mâna să spună duhul mândriei și slavei deșarte pe Galilei: „În materie de știință, autoritatea a mii de oameni nu valorează cât raționamentul umil al unui singur individ.”

Se cunoaște activitatea de reabilitare a lui Galilei purtată de biserica catolică sub patronajul papei Ioan Paul II între 1979 și 1992. Aici este flagrantă aceeași atitudine ecumenistă a Vaticanului, de data aceasta aplicată în domeniul relațiilor cu știința. Din această atitudine ar reieși că „biserica” clasică, cel puțin în perspectiva papilor de dinainte de Conciliul Vatican II, și „știința” de dinainte de Einstein ar avea „două percepții parțiale și opuse”, în fața cărora există „o percepție mai largă ce le include și le depășește pe amândouă”, - oare nu este vorba aici de o nouă ordine mondială în care Vaticanul este angrenat cu toate forțele? Trist este că în acest angrenaj sunt antrenați nu puțini teologi „ortodocși” ce promovează exact aceleași idei ale „concilierii științei și religiei la sfârșit de mileniu.” Aceștia și mulți teologi-ingineri, sau teologi-biologi, par a fi ghidați în relația știință-religie de ultimele curente de la Vatican. Pentru ei mai ales, dar și pentru ceilalți cititori, redăm aici „înfricoșata” condamnare a lui Galilei, așa cum a fost ea emisă de inchiziție:

¹²⁹ „Neam merge și neam vine, și pământul în veac stă. Și răsare soarele, și apune soarele, și la locul lui *trage el răsărind, iese către austru și înconjură către crivăț, înconjură înconjurând...*” (Eclesiastul I, 3-5)

„Spunem, pronunțăm, hotărâm și declarăm că tu, Galileo, datorită celor expuse pe larg în acest proces și pe care deja le-ai mărturisit, te-ai făcut potrivit acestui Sfântul Oficiu cu totul suspect de erezie, adică de a fi susținut și crezut o învățătură ce este mincinoasă și potrivnică dumnezeieștii Sfinte Scripturi: anume aceea potrivit căreia soarele se află în centrul lumii și nu se mișcă de la răsărit la apus, și că cineva ar putea susține și apăra ca posibilă o părere după ce aceasta a fost declarată și definită ca potrivnică Sfintei Scripturi. Prin urmare, ai încălcat toate interdicțiile (cenzurile) și pedepsele rânduite și poruncite de către sfintele canoane și de către toate legile particulare și generale privitoare la astfel de abateri. *Am vrea să te iertăm de acestea de vei vrea ca mai întâi, din toată inima și cu credință neșămutată, în fața noastră să te lepezi (abjuri), să blestemi și să te scârbești de numitele rătăcirii și erezii, și de fiecare rătăcire și erezie potrivnică Bisericii Catolice și Apostolice, așa cum te vom îndrepta și învăța.*

Mai departe, pentru ca această rătăcire primejdioasă și pierzătoare și încălcare a ta să nu rămână cu totul nepedepsită, și pentru ca în viitor să fii mai cu băgare de seamă, și ca pildă pentru alții de a se păzi de greșeli de acest fel, poruncim ca lucrarea *Dialog* de Galileo Galilei să fie interzisă prin edict public.

Te osândim la domiciliu forțat în acest Sfântul Oficiu după cum ne va fi nouă pe plac. Ca un canon îți poruncim să reciti cei 7 psalmi de pocăință odată pe săptămână în următorii 3 ani. Și ne dăm noi înșine puterea de a micșora, schimba, sau ridica cu totul sau în parte zisele canoane și pedepse.”

Cum vi se pare acest text, seamănă cu tortura și arderea pe rug, așa cum știu mai toți oamenii care au doar o vagă idee despre acest subiect? Iată „făcătură de basme” cu care vrăjmașul a înșelat și rătăcit o mulțime mare de suflete.

A urmat abjurarea lui Galilei din 1633, iar pentru apologetica „liber cugetătorilor” s-a mai născut un „martir”, sau cel puțin „mărturisitor” al adevărului de pe altarul științei, „prigonit pentru dreptate”. Pentru a-l face și mai impresionant, „hagiografia” științifică a pus în gura lui Galilei celebrele cuvinte *E pur și muove*:

„Galileo a rămas până la moartea sa (1642) sub osânda arestului la domiciliu. Nu este totuși, drept a vorbi despre el ca un «întemnițat» în orice sens adevărat al cuvântului. După cum ne relatează biograful său protestant, von Gebler, «O privire aruncată asupra celui mai adevărat izvor istoric pentru vestitul proces, va convinge pe oricine că Galileo a petrecut cu totul 22 de zile în clădirile Sfântul Oficiu (adică Inchiziția), și chiar și atunci nu într-o celulă de pușcărie cu gratii la ferestre, ci în elegantul și comodul apartament al unui oficial al Inchiziției.» În rest, i s-a permis să se folosească pentru vizite și odihnă de casele prietenilor, care erau totdeauna confortabile și de obicei luxoase.

Este cu totul neadevărat - așa cum se afirmă tot timpul - că el a fost fie torturat, fie orbit de persecutorii săi - deși în 1637, 5 ani înainte de moartea sa a orbit complet - sau că i s-a respins îngroparea în pământ consacrat. Dimpotrivă, deși papa (Urban VIII) nu a îngăduit ca să ridice un monument deasupra mormântului său, el a trimis binecuvântarea sa specială celui ce era pe moarte, care nu numai că a fost îngropat în pământ consacrat, ci și în biserica *Santa Croce de la Florența*.

În final, celebrul «E pur și muove», ce se presupune că a fost spus de Galileo, când s-a ridicat din genunchi după ce a abjurat mișcarea pământului, *este o ficțiune recunoscută, care n-a fost menționată nicăieri mai mult de un secol de la moartea lui*, petrecută la 8 ianuarie 1642, anul în care s-a născut Newton.” ...

... „Iar Galilei, care se poate să fi fost uneori cutezător, nu era un prost. Ce-o fi gândit în acele clipe nu vom ști niciodată, dar *este improbabil*, dată fiind situația, ca el să fi spus cu adevărat așa ceva. Este un omagiu adus personalității sale puternice și influenței marcante pe care individualitatea sa a avut-o asupra istoriei, omagiu pe care legenda îl perpetuează, *fără vreo dovadă care să-l susțină.*” (R. Spangenburg, D.K. Moser; *Istoria științei*)

Este limpede deci, că Galilei n-a rostit această propoziție memorabilă, ci că ea este un mit apărut mai târziu, în vremea iluminismului. Pentru cei amatori de informații mai exacte, s-a arătat că expresia cu pricina a fost pusă în circulație ca o propagandă anticatolică de către jurnalistul Giuseppe Baretți în 1757 într-o antologie publicată la Londra, *Italian Library*, fiind destinată publicului britanic.

Dovada faptului că el nu a înfruntat tribunalul bisericesc este faptul că a fost ulterior înmormântat într-o biserică. Ori un păcătos neabsolvit n-ar fi avut niciodată parte de un asemenea tratament. Celebrele cuvinte i-au fost atribuite savantului probabil de către acei care și-au dorit ca el să fi zis așa ceva. Acești liber cugetători ar fi vrut poate să rostească ei aceste cuvinte în vremea lor, iar atei comuniști de mai târziu le-au întrebuițat ca pe un motto al victoriei lor.

Și atunci iată următorul dialog:

- „Galilei” (umaniștii, liber cugetătorii, masonii, atei, comuniștii, socialiștii, globaliștii, știința, filosofia...): „Și totuși se mișcă”
- DUMNEZEU (Biserica, Proorocii, Sfinții Părinți): „IACA STĂ” („și pământul în veac stă.”)

Acestea fiind spuse, iată în final concluziile ce se impun:

- Galilei a fost pe bună dreptate condamnat *pentru erezie*, și nu pentru abaterea disciplinară de a fi îndrăznit să tâlcuiască Scriptura;
- Teoria lui și a lui Copernic este atât eretică teologic cât și falsă științific;
- Osândirea lui a fost după cum s-a văzut cu mult mai blândă decât spune propaganda ateistă/iluministă. *Eppur și muove* este o invenție a mitologiei anticleziale liber-cugetătoare, masonice și ateiste de sfidare a Scripturii și Sfintei Tradiții bisericești;
- Oscilațiile papistașe care au dus la retractări și rehabilitări (Ioan Paul II) arată doar o diplomatie și inconsecvență iezuită, urmărind alte scopuri decât apărarea dogmelor bisericești;
- Universitarii cu pricina nu au dreptate, ci se mențin pe o poziție deschis anti-ecclezială, și în final antihristică, exact în duhul unora de pe la noi (Moise, Cernea, etc.)

DESPRE DUHUL ȘTIINȚEI ȘI CERN-EREA CREDINȚEI¹³⁰

„Și să nu ne bagi pre noi în ispită, ci ne izbăvește pre noi de vicleanul.”

Zilele acestea și cele următoare asistăm la o veritabilă cernere a credincioșiei noastre la care suntem supuși de către așa numitul “CERN the world's largest particle physics laboratory”. Savanții astrofizicieni declară ca și tatăl lor că vor să fie asemenea Celui Preaînalt scormonind în tainele creerii universului. Dar acela numai a gândit a fi deopotrivă cu Dumnezeu și s-a prăbușit din cer ca un fulger devenind din Înger luminat diavol întunecat. Beneficiind de tehnologia globalizantă a televiziunii prin satelit și internetului, acest eveniment a fost mediatizat pe larg, însoțit fiind și de comentarii ale diferitelor redacții tv. Nu au lipsit și reacții ortodoxe, dar acelea venite pe căile mai neoficiale ale blogurilor și siteurilor de net, ce tind să devină adevărate “catacombe” mediatice...

Intrând pe blogul părintelui Savatie Baștovoii și urmărind comentariile legate de articolul *Adio, a venit sfârșitul lumii!* am dat de următorul comentariu:

„Parcă simț o anumită tendință în răspunsurile la acest post, sau poate mă înșel: *Ortodoxia nu are nici o contradicție cu știința modernă, nici nu o disprețuiește, nici nu o respinge*. Pretențiile științei de a deține adevărul absolut sunt singurele pe care le contestăm, căci tot ce e omenesc e supus unei permanente revizuirii și îmbunătățiri. Conflictul dintre religie și știință a existat în Apus, și adesea a fost sprijinit mai degrabă de o parte a comunității științifice, care le socotea pe cele două incompatibile tocmai din pricina pretenției științei menționate mai sus. *Deci nu știința e rea - ci bună*, căci folosește aptitudinile sădite în om de Dumnezeu - ci doar culoarea ideologică pe care i-o imprimă unii, într-un mod, de altfel, foarte neștiințific.”

Cel care a scris acestea este un băiat credincios și bine intenționat, dar el emite aici o părere răspândită în zilele noastre printre noi, care trebuia la un moment dat discutată mai în profunzime. Dacă vom crecea duhurile și lucrarea lor, vom vedea că între știința modernă (așa cum este ea definită începând temporal din renaștere și spațial în occident) ce a dat știința contemporană (cu sediul euro-atlantic, sovietic și japonez) și Ortodoxie nu numai că e un conflict *ci e chiar unul pe viață și pe moarte!* Duhuri diametral și radical opuse!

Fraților, nu vă mai amăgiți cu aceste perdele irenice de reconcilieri ale Vărsătorului de tip Conciliul Vatican II! Începând cu sec. XIX și culminând cu cel trecut „știința” a dat cele mai grele lovituri credinței creștine, a constituit arma nr. 1 a ateismului masonic și marxist! Noi nu suntem în apus ci în Răsărit și am suferit pe pielea noastră această bombă cu mult mai cumplită decât cea de la Hiroshima (creată exact de către această știință „care nu e rea – ci bună!” – Doamne, câtă naivitate...), căci a atacat sufletele nu numai trupurile. De pe băncile școlilor din răsăritul ortodox am fost învățați să credem *cu argumentele științei* că Dumnezeu nu există, biblia e o carte inventată de popi ca să țină poporul în întuneric, spațiul și materia

¹³⁰ Postat pe „Război întru cuvânt”, 11 sept. 2008

sunt infinite, omul se trage din maimuță și este doar un animal evoluat, totul se transformă și evoluează, sufletul nu este nemuritor, pământul este o biată planetă ce se rotește în jurul soarelui, iar mai nou, big-bang, găuri negre, univers în expansiune, viață extraterestră și alte minciunării drăcești. Știința a luptat cu toate puterile ca să ia locul religiei și savanții să devină noii preoți cunoscători ai tainelor omului și universului, cu „dogmele” lor: teorii și ipoteze științifice, care trebuiesc neapărat credute, chiar și axiomatic, pe cuvântul și autoritatea lor!

Toate acestea au început în „renașterea” păgânismului cu Copernic, Bruno, Galilei, Kepler, Newton și toți ceilalți savanți cabaliști și astrologi mai mult sau mai puțin ascunși, ce au elaborat prin teoriile lor o lume virtuală, un univers al omului cu legi astrofizice, biologice și chimice omenești și mincinoase! Acestea sunt printre altele heliocentrismul, gravitația, chimiile, biologia și geologia evoluționistă și în zilele noastre noua astrofizică, bazată pe rătăcirile lui Einstein, Sagan, Hawking și ceilalți înșelați de cel rău. Cum putem oare noi ortodocșii să spunem că aceste concepții nu se contrazic cu revelația, ba chiar să găsim compatibilități și congruențe între big-bangul nălucirii drăcești și cosmologia Sfântului Maxim să zicem?

De nu ne vom trezi și întoarce la adevărata știință, cea a Scripturii și Sfinților Părinți, vom cădea cu ușurință pradă acestor „experimente” satanice, fie și gândind că „aceia se pricep”, sau „ar putea fi ceva în teoriile” lor. Iar „experiment” este în grecește *pirasmon* și s-a tradus în românește... „ispită”! Domnul îngăduie din când în când aceste ispite pentru încercarea, lămurirea și întărirea noastră, dar ne-a învățat și să ne rugăm a nu fi duși în ele pentru neputințele noastre.

Și de cei îi credem pe acei savanți? Pentru că inventează tot felul de aparate și instalații care funcționează? Credeți oare că aceasta confirmă justetea teoriilor lor? Sfântul Vasile a spus că nici nu e nevoie să ne ostenim în a-i combate, ci este de ajuns războiul dintre ei, deoarece ultimul savant va veni cu noi idei care vor răsturna pe cei dinainte, ș.a.m.d. Cam tot în acest fel se omoară acum la noi capii lumii interlope, așa cum o făceau în America interbelică.

Să nu vă smintească comparația, pentru că acești savanți așa și sunt: niște infractori ai legilor lui Dumnezeu pe care le calcă, străduindu-se să creeze propriile lor legi și propria lume „nouă” cu „omul nou”. Dar să ia aminte că Dumnezeu va lăsa lucrarea lor liberă până la o vreme doar. Acum „cine sfințește mai sfințească, cine spurcă mai spurce”.

Domnului să ne rugăm să ne ție în aceste vremuri de urmă, în care vârtoarea ispitelor ne va copleși! Vom mai fi CERN-uți în fel și chip, sita e deasă și vremurile de pe urmă au și început (*It's later than you think* cum zicea părintele Serafim Rose!¹³¹) Dar știm că tot El a zis „Îndrăzniți Eu am biruit lumea”!...

NĂLUCIREA LUPTĂTOARE DE REVELAȚIE¹³²

¹³¹ „E mai târziu decât îți închipui”, la care am îndrăznit să adăugăm: *It's worse than you think*: „E mai rău decât îți închipui”. Dar, cum spuneam mai înainte: **nu deznădăjdui!**

¹³² Apărut la 6 decembrie 2008 pe Creationism.info.ro

Articol după articol, ni se tot înfățișează debordante activități ale minții omenești călăuzite de „duhurile cele din văzduh, ale veacului acestuia” (Efeseni VI, 12¹³³). Dacă omul nu e în stare să creeze o lume, măcar încercă să descrie după propriile păreri pe cea care creată – chiar pentru el! – de către Dumnezeu, ajungând în spațiul virtual mult dorit al nălucirilor SF.

Luând la întâmplare una dintre acestea, dar, socotim, destul de reprezentativă, aducem întru cercetare duhovnicească articolul *Modele de univers* apărut în *Jurnalul Național* de duminică 16 noiembrie a.c.¹³⁴

Acesta debutează într-un duh evoluționist tranșant: „Încă de la ieșirea sa din peșteră sau poate chiar de mai înainte, Omul și-a dorit să pătrundă în secretele universului din jurul său. Curiozitatea Omului s-a dovedit, de-a lungul istoriei, fără limite¹³⁵. Un lucru este clar. Universul nu poate fi definit. Este un postulat. Îl luăm ca atare. Vorbim, în cele ce urmează, despre modelele de Univers imaginate de Om până acum.” (A se remarca majuscula de la «Om», semn al crezului umanist!)

Urmează o „lecție de astronomie”, în care universul este definit ca: „tot ceea ce există”, independent de voința noastră. Este alcătuit din materia în continuă mișcare care se prezintă sub cele două aspecte – substanța și câmpul fizic.”

Scos parcă dintr-un curs de ateism științific al anilor 1950, ni se servește următorul pasaj: „În antichitate apar primele idei ale fomării Universului, sub forma unor *reprezentări metaforice întâlnite în mituri și legende*. Biblia prezintă "Geneza", punând accent pe transformarea și mișcarea lucrurilor raportate la un centru predefinit (Dumnezeu).” Urmează citată descrierea creației divine, capitolul I și versetele II, 1-4 ale cărții Facerii.

Desigur că unii ar putea să remarce o oarecare încercare timidă de dialog cosmologic știință religie. Totuși, aici nu ne-a interesat a comenta atitudinea atee sau nu a autorului, (se pare că tipic reprezentant al branșei sale), ci a pune cu această ocazie față în față modelul cosmologic revelat de către Dumnezeu, „atotțiitorul și făcătorul (creatorul) tuturor celor văzute și nevăzute” omului în Duhul Sfânt „carele a grăit prin prooroci”, adică în Sfânta Scriptură a Vechiului Testament, (în cazul nostru în chiar prima carte a proorocului Moise, cea care face deschiderea, acel Alfa: „De început a făcut Dumnezeu cerul și pământul”) cu „modelele” fanteziilor astrofizice omenești.

Textul insuflat de Dumnezeu, *deci absolut adevărat* proorocului a fost tâlcuit la vremea lui de către Sfinți Părinți ca Vasile cel Mare, Ambrozie al Mediolanului, Ioan Gură de Aur, Grigorie de Nyssa, Maxim Mărturisitorul, Ioan Damaschin și Grigorie Palama, la rândul lor insuflați de către același Duh Sfânt al Adevărului. Această cosmologie revelată și cu totul adevărată, privea cosmosul ca pe o sferă perfectă închisă și limitată de o tărie (firmament), cu

¹³³ „Căci nu este vouă luptarea spre sânge și trup, ci către domnii, către puteri, către țiitorii lumii întunericului veacului acestuia, spre cele duhovnicești ale viclesugului întru cele cerești.”

¹³⁴ <http://zoom.jurnalul.ro/articole/117488/modele-de-univers.html>.

¹³⁵ Așa ca și la strămoșii din Rai! Dar cu ce consecințe?

bolta stelelor (fixe, constelații), în centrul căruia se afla pământul nemișcat înconjurat de către 7 planete dintre care cei 2 „luminători” soarele și luna, făcuți odată cu toate celelalte corpuri cerești în ziua a 4-a a creației, exact pentru acest pământ *în jurul căruia se și rotesc!* Căci aici este centrul și viața, aici va fi lăcașul omului „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, „cununa creației”. Aici se va întrupa Dumnezeu Fiul, va fi răstignit, va învia, se va înălța la ceruri, va trimite pe Duhul Sfânt, și iarăși „are să vie cu slavă să judece viii și morții”. Deci pământul nu este o planetă (corp rătăcitor), nici nu e înclinat și celelalte „dogme” astrofizice știute.

Elementele din care e făcut universul sunt cele 4 stihii: pământ, apă, aer, foc, la care se adaugă și eterul în cerurile superioare. Despre eventualii atomi, imaginați încă în vechime de gânditorii materialști Democrit și Leucip, Sfinții ne spun:

„Acești filosofi, necunoscând pe Dumnezeu, n-au pus la temelie creației universului o cauză rațională; ci ideile lor despre facerea lumii sunt concluziile neștiinței lor inițiale despre Dumnezeu. De aceea unii, pentru a explica facerea lumii, au alergat la ipoteze materiale, atribuind elementelor lumii cauza creării universului, alții și-au închipuit că natura celor văzute este formată din atomi, corpi indivizibili, molecule și pori; corpi indivizibili, care, când se unesc unii cu alții, când se despart unii de alții; și astfel duc la nașterea și distrugerea existențelor din natură; corpurile, la rândul lor, care dăinuiesc mai mult, își au cauza dăinuirii lor în unirea mai trainică a atomilor.

Cu adevărat pânză de păianjen țeș cei ce au scris acestea, punând la facerea cerului, a pământului și a mării niște cauze atât de slabe și lipsite de trăinicie... De aceea necredința în Dumnezeu, care locuia în ei, i-a înșelat și au spus că universul este fără cârmuire și fără rânduire și că este purtat la întâmplare...

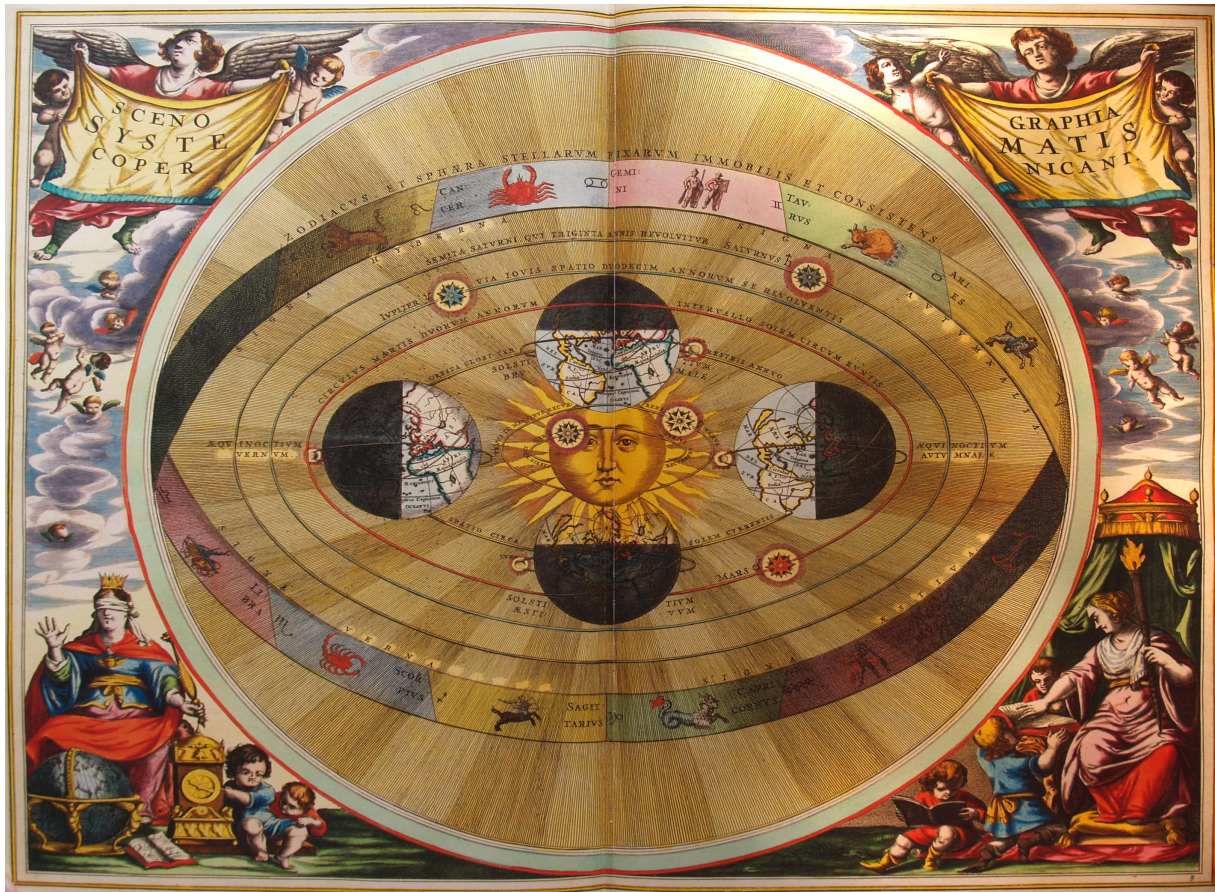
Că geometria, *cercetările aritmetice*, studiile despre corpurile solide, vestita astronomie, *această deșertăciune pentru care se muncește atât, la ce scop duc...* dacă ridică lumea materială și mărginită la aceeași slavă cu firea neînțeleasă a Dumnezeirii... Dar atât „*ce se făcură în deșert întru gândurile lor și se întunecă cea fără înțelegere a lor inimă. Zicând a fi înțelepți, nebunit-au.*”¹³⁶Din pricina acestor necesități logice, după cum spun învățații aceia, ei au respins ipotezele celor dinaintea lor și au avut nevoie de o ipoteză proprie... Un alt învățat, unul din cei plini de idei și cu cuvinte amăgitoare, s-a ridicat împotriva acelor, le-a risipit ideile lor și le-a înlăturat, punând în locul lor propria lui părere.” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexaameronul*)

Așa a primit și crezut Biserica timp de peste 1000 de ani veacuri, indiferent de modelele alternative care s-au tot succedat din antichitate și până astăzi, venite din partea filosofilor și apoi a oamenilor de știință. Aceștia, începând mai ales din secolul XVI au contrazis și lepădat treptat revelația înlocuind-o cu propriile lor năluciri botezate: „teorii”, „ipoteze”, „legi”, „modele”. Viața lor e de scurtă durată, și tot timpul ele suferă modificări și ajustări, ceea ce treptat le face de nerecunoscut.

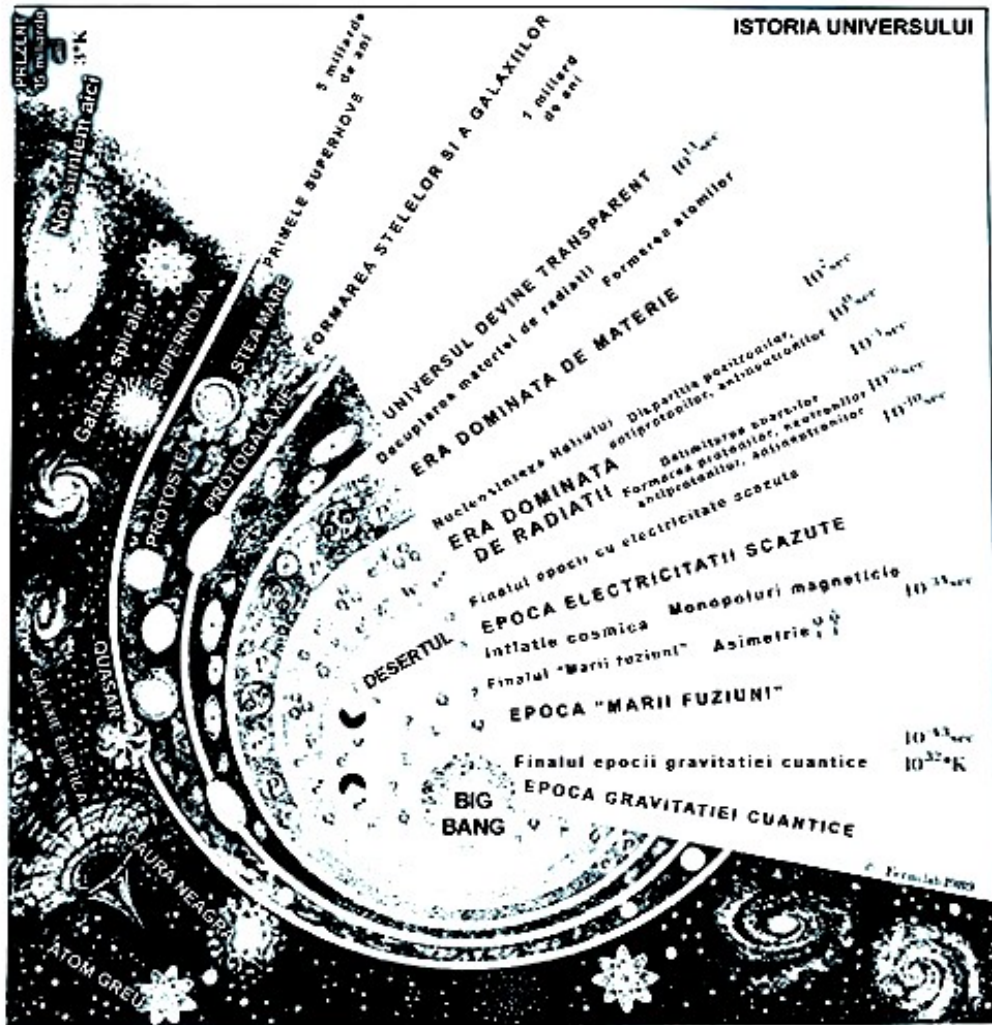
Ilustrăm aceasta cu 2 exemple edificatoare:

Modelul lui Copernic 1543

¹³⁶ Romani, I, 21-22

modelul big bang sec XX

Imaginați-vă pe Copernic venind acum printre noi și privind această planșă! Ce va recunoaște el aicea? Și cine va fi atît de îndărătnic și tare de cerbice ca să nu admită că cele două „modele” omenеști se deosebesc peste măsură de mult, și evident se contrazic întru totul? Sfinții Părinți ne-au spus limpede cum de se poate ajunge la asemenea rezultate:

„Multe pentru fire au scris înțelepții elinilor, și nici un cuvânt al lor nu a stătut nemișcat și neclintit, de vreme ce pururea cel de apoi pe cel mai dinainte de el îl surpă. Drept aceea noi nu avem nici o trebuință a vădi și a surpa pe ale acelora, pentru că *din destul sunt ei* între dânșii *spre a loruși răsturnare*.” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexaimeron*)

Nouă nu ne rămâne decât să înlocuim „înțelepții elinilor” cu „astronomii moderni și contemporani”, și iată confirmarea. Exemple chiar în articolul citat:

Modelul unui univers S.O.E. (staționar, omogen și euclidian) al astronomului britanic de origine germană William Herschel (1803) este contestat succesiv de către:

- Heinrich Wilhelm Matthäus Olbers (1826);
- Teoria: “Moartea termică a Universului”;
- Hugo von Seeliger (sfârșitul secolului al XIX-lea);
- Albert Einstein (începutul secolului trecut);
- Alexander Alexandrovich Friedman (în perioada 1922-1924)

- Teoria “big-bang-ului” (abatele¹³⁷(?!)) belgian Georges Lemaître)
... (continuarea modelelor și ipotezelor fanteziste în viitorul apropiat)

Savanții de la CERN caută cu disperare și cheltuieli imense atomul sau particula primordială (a lui Dumnezeu!) din care a apărut și a evoluat totul...

„Sperând să egaleze nivelul înalt al formulelor lui Hawking, alți oameni de știință au reluat tema, *folosindu-L însă pe Dumnezeu nu doar metaforic, ci uneori, după cum cred unii, de-a dreptul irreverențios. Leon Lederman* cercetător la Laboratorul Fermi, laureat al Premiului Nobel, și-a intitulat cartea (o popularizare a fizicii energiilor înalte) *The God Particle*. Aceasta este porecla dată de el bosonului Higgs, *o particulă ipotetică având rolul verigii lipsă*, căutată vreme îndelungată, în „teoria științifică a întregului”. (Fizicienii speră să o descopere cu ajutorul noului accelerator de particule care se construiește la CERN.) Anticipat de calcule, bosonul Higgs va ridica și ultimul vâl al misterului în încercarea științei de a explica universul. Unii dintre cititorii lui Lederman au fost dezamăgiți când au realizat *că titlul era o glumă*. Descoperirea „particulei Dumnezeu” categoric *nu va avea ca rezultat dovedirea existenței lui Dumnezeu. În schimb, ea va pune bazele unei teorii ambițioase care caută să îndepărteze necesitatea explicațiilor mistice. Acesta este însuși scopul științei.*”¹³⁸

Cum se poate explica acest lucru?

Stabilitatea sistemului astrofizic, (numită de științifici „stagnare a progresului științific”!) decurge din acest fapt: Sfinții Părinți, în special cei din „veacul de aur” (sec. IV) au preluat astrofizica antică păgână a lui Aristotel și Ptolemeu și au filtrat aceste revelații naturale imperfecte și împănate cu unele greșeli, reținând acele lucruri conforme revelației supranaturale dumnezeiești. Astfel putem spune că ei au „creștinat” (sau „botezat”) acea astrofizică păgână, și ca atare ea nu mai avea nevoie de modificări și îmbunătățiri. Biserica a primit aceasta și a ocrotit la sânul ei această știință binecuvântată așa cum am spus timp de peste 1000 de ani, în Răsărit chiar până în sec. al XIX-lea, când a pătruns irezistibil valul de rătăcirii apusene cunoscute.

Începând cu perioada „renașterii”, în Apus se manifestă o repăgânizare treptată pe toate planurile. În cel astrofizic, teoriile creștinate ale Bisericii sunt treptat demolate și înlocuite cu propriile născociri ale savanților (Copernic, Galilei, Kepler, Newton, etc.). Iată acum explicația instabilității „modelelor” invocate: se repetă stadiul păgân precreștin în care coexistau mai multe modele care se contraziceau atât diacronic cât și sincron, situație înfățișată de către Sfântul Vasile cel Mare. Dar, considerăm că aici este vorba de ceva mult mai păcătos ca la vechii păgâni: aceia nu primiseră lumina harului lui Hristos, pe când aici avem de a face cu apostazia, fenomen ce se agravează continuu pe măsură ce înaintăm în timp, „rătăcirea din urmă fiind mai rea ca cea dintâi”.

În încheiere să comparăm adevărul revelat al Duhului cu fanteziile evoluționiste omenești și apoi să tragem fiecare concluzii așa cum îl va lumina Domnul și conștiința sa: poate fi vreo asemănare și potrivire, compatibilitate, dialog?

¹³⁷ Abătut rău de la dreapta credință, și, iată abătându-i și pe cei ce-l urmează: „Au doară poate orb pre orb să-l ducă pre cale? Au nu vor cădea amândoi în groapă?” (Luca VI 39)

¹³⁸ George Johnson *Cultul in biserica lui Einstein*.

„Sistemul solar

În primele o mie de secunde de la Big Bang s-au format protonii, nucleii de deuteriu, litiu, beriliu și heliu. În primul milion de ani de existență a Universului, *protonii și nucleii s-au combinat cu electronii și au format atomii*. Schimbările ulterioare au fost uimitoare. Potrivit unor observații astronomice, se crede că, până la "vârsta" de patru milioane de ani a Universului, s-au format quasarii.

În urmă cu 13,73 miliarde de ani, Big Bangul a provocat apariția Universului în care trăim noi astăzi. *Miliarde de ani* mai târziu, în perioada pe care noi o numim antichitate, au început să fie enunțate primele teorii cu privire la formarea Universului. Cunoștințele în domeniu și instrumentele pe care le dețineau savanții acelor vremuri erau rudimentare, dacă luăm în calcul tehnica și bagajul de cunoștințe la care avem acces în zilele noastre.”

Sfânta Scriptură

Ziua I, (24 de ore!) duminică: Cerul. Pământul. Întunericul. Lumina. Apa. Lumina.

Ziua. Noaptea. Seara. Dimineța; Echinocliu de primăvară
Ziua II, luni: Întărirea (tăria cerului). Despărțirea apelor;

Ziua III, marți: Uscatul. Mările. Buruieni, iarbă, semințe, pomi roditori,
 (vegetația), după felul lor;

Ziua IV, miercuri: Luminătorii cel mare (soarele în zodia Berbec) și cel
 mic (luna plină).

Mijlocul zilei. Mijlocul nopții. Semne. Vremi. Zile.

Ani, (anotimpuri). Planetele.

Stelele (Constelații, etc.).

Despre acest aspect, tot Sfântul Vasile cel Mare:

„Nimeni să nu compare duhovniceasca noastră învățătură, care este simplă și nemeșteșugită, cu *curiozitățile celor ce au filosofat despre cer*. Pe cât de frumoasă este frumusețea femeilor cinstite față de a curtezanelor, pe *atât de mare este și deosebirea dintre învățăturile noastre și învățăturile filosofilor* (și savanților!) *profani*. Aceștia prezintă în învățăturile lor *probabilități siluite*; aici, în Scriptură, adevărul stă de față, lipsit de cuvinte meșteșugite. Și pentru ce să ne ostenim noi *să combatem minciuna lor*, când e destul să punem cărțile lor față în față și să asistăm în liniște la războiul dintre ei?...

Filosofii (și savanții) aceștia se depărtează însă de adevăr și nu fac altceva decât *să taie drumuri greșite, care-i duc la învățături false*.” (Sfântul Vasile cel Mare *Hexameron*)

„Adevărul din aceasta (știința) *e pururi contestabil și amestecat cu minciuna*. *Adevărurile din științe nu sunt necesare, nici mântuitoare*, adevărul din învățăturile insuflate de Dumnezeu e necesar pentru mântuire... Dacă însă ne-am lăsa duși la explicarea Scripturii numai de acelea (de științe), lesne am rătăci... Dar nu e identică cunoașterea lucrurilor cu înțelepciunea pe care a dat-o Dumnezeu Proorocilor și Apostolilor. Aceasta e Duhul Sfânt. Iar de Duhul Sfânt nu se împărtășesc egiptenii, haldeii și elinii, *nici păcătoșii de azi, oricâtă știință*

ar avea... Înțelepciunea Apostolilor a cuprins în scurt timp lumea. *Savanții, de s-ar aduna toți la un loc din toată lumea, n-ar putea face un astfel de lucru...*

Înțelepciunea cea din științe, însă, *chiar dacă are ceva adevărat în ea, e nesigură, nestatornică, de multe ori războindu-se cu sine însăși.* Cum ar duce la cunoașterea neschimbăcioaselor tipuri începătoare ale lucrărilor această nestatornică înțelepciune?

... *Necesar și mântuitor este a cugeta în toate la fel cu Părinții, Apostolii, Proorocii, cu toți prin care a grăit Duhul Sfânt, atât despre Dumnezeu, cât și despre fapte.*" (Sfântul Grigore Palama)

„*Și, câți cu pravila aceasta vor umbla, pace spre ei și milă* (Galateni VI, 16). În ei se săvârșește ceea ce a zis Domnul despre casa zidită pe piatră. Pe unul ca acesta *nici să nu încerci să-l rătăcești cu filosofări*: toate nedumeririle și îndoielile sunt pentru sufletul credincios ca loviturile firelor de nisip într-un perete tare. Pentru toate, răspunsul este unul singur: «Eu știu că adevărul e în credința noastră, fiindcă trăiesc puterea ei cea vindecătoare». Bolnavul care s-a vindecat cu o doctorie nici nu-i va asculta pe cei care i-ar vorbi împotriva doctoriei cu pricina. Cum poate el să n-o socoată vindecătoare, dacă a primit ușurare de pe urma ei? La fel și în acest caz: *credeți că va asculta acest om vorbele deșarte ale științei la modă, care se răscoală împotriva Domnului, împotriva lui Hristos*, ori că se va clătina în urma iscodirilor deșarte cel ce a cunoscut puterea credinței? «Aici este adevărul», va răspunde el sus și tare la toate încercările de a-l clătina, «fiindcă eu pe această cale am primit puterea cu care și lucrez fără a fi clătinat de nimic, cu care am vindecat toate neputințele mele și am fost adus la Dumnezeu, împărtășirea cu care, întru Hristos Iisus, și alcătuiește miezul vieții mele duhovnicești.» Câtă vreme sufletul încă face cunoștință cu credința, el poate fi clătinat cu întrebări (la care uneori este chiar foarte lesne de răspuns) – iar după ce se vindecă prin credință, atunci nedumeririle nedezlegate nu mai înseamnă pentru el absolut nimic. Mlădița care nu a prins încă rădăcină este smulsă și luată chiar și de un vânt ușor, iar copacul bine înrădăcinat nu se teme nici de năvala viforului puternic.” (Sfântul Teofan Zăvorâtul *Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor*)

II. Calendar bisericesc

DESPRE SITUAȚIA POSTULUI SFINȚILOR APOSTOLI¹³⁹

Atenționare!

*Acest scurt material conține probleme de tipic bisericești **deosebit** de complicate și dificile ce pot produce nu puțină sminteală în cugetul și inima clerului și credincioșilor noștri. Prin urmare el se adresează cu precădere ierarhilor, duhovnicilor, ieromonahi și preoți de mir. Dacă totuși el ajunge sub ochii și la inimile credincioșilor mireni, atunci se cere ca el să fie **neapărat** discutat cu duhovnicii lor. Fiind vorba de ceva atât de delicat și complicat, trebuie să **evitate** orice concluzii, hotărâri și acțiuni pripite, ci, cum am spus, consultat duhovnicul spre luminare a situației.*

În catehezele curente clerul și credincioșii noștri află în cea de-a 4-a poruncă bisericească despre: „obligația de a se împărtăși cel puțin de 4 ori pe an în marile posturi”. Dinadins nu am indicat exact sursa, deoarece indicația circulă cu ușoare variante, în funcție de ediție, sau carte de rugăciuni, etc. În esență însă porunca este aceasta.

Cele 4 mari posturi din an, dintre care desigur Postul Paștelui sau cel Mare este cel mai important, constituie fără nici o discuție, *cea mai bună perioadă* a anului pentru pocăință și mărturisire, cercetare a cugetului și curățire pentru primirea Sfintelor Taine. Că așa stau lucrurile o confirmă și Tradiția Bisericii, și faptul că în acele perioade, există *posturile de obște*, adică toată Biserica postește, „de la vlădică până la opincă”, cler și credincioși. Aceasta e *regula*, cu excepțiile de rigoare. Lăsăm la o parte cât reprezintă procentul acestor excepții, deși per ansamblu s-ar putea, pe bună dreptate obiecta, că, statistic vorbind, peste 80% din credincioșii ortodocși nominali, *nu respectă cum se cuvine* rânduielile posturilor. Nu îndrăznim să afirmăm nici măcar ceva aproximativ despre cler și monahi, nefiind în măsură de a afirma ceva cât de cât verificabil.

Totuși, oricum ar fi, afirmația de sus rămâne în picioare: este perioada cea mai nimerită, cu mult sprijin pentru nevoințele de obște.

Acum, dacă revenim la spovedanie, știm că ea este socotită drept „al doilea Botez”. Primul Botez în vechime era precedat *obligatoriu* de post general, atât pentru credincioși („vlădică... opincă”), cât și pentru catehumeni. Drept pentru care Botezul se făcea în anumite momente speciale ale anului: Învierea (Paștele), Boboteaza. Și, iată vedem că înaintea acestora era tocmai rânduită o perioadă de post (Postul Mare, Postul Crăciunului). Știm că în decursul istoriei, Botezul pruncilor a început să se facă aleatoric, fiind un eveniment din ce în ce mai restrâns, familiar. Așadar, cei în cauză nu au mai fost legați de vreun post pregătit. Nu

¹³⁹ Apărut în „Porunca Iubirii” nr.3/2005

discutăm acum ce efecte are această schimbare, ci deocamdată, luăm lucrurile așa cum se prezintă ele.

Rămânem atunci la „cel de-al doilea Botez”, spovedania. Și pentru aceasta s-a rânduit ca să fie precedată de o pregătire adecvată, și anume de *post*. Credincioșii sunt îndrumați să țină *cel puțin 3 zile*, deși aici părerile diferă cumva. Cei rigoriști socotesc 3 zile fără cele normale de post, deci cum ar veni luni, marți, - miercuri, joi, și să zicem vineri spovedanie.

Acum vedem clar că în perioada posturilor mari acest lucru se petrece cumva de la sine, întrucât ele ar trebui să țină cel puțin **8 zile**. De unde știm acest lucru?

Dintre cele 4 posturi mari singurul post variabil ca durată este Postul Sfinților Apostoli. Variabilitatea sa este determinată de data mișcătoare a Paștelui și de data fixă a praznicului: 29 iunie.

În urma hotărârii ecumenice cuprinse, atenție în *horosul* dogmatic de la Niceea (325), Biserica Sobornicească (din toate locurile și timpurile de atunci și din viitor!) a stabilit o serie de rânduieli de tipic liturgic pentru reglarea acestei perioade. Și anume intervalul în care poate avea loc paștele a fost fixat între *22 martie și 25 aprilie*.

22 martie este cea mai timpurie dată în care se pot îndeplini cele patru condiții canonice:

- 1) duminică;
- 2) după echinocțiul de primăvară¹⁴⁰;
- 3) cu prima lună nouă pascală;
- 4) după paștele iudaic.¹⁴¹

Urmează apoi: joi 1 mai (40 de zile de la Paști) Înălțarea Domnului; duminică 11 mai (50 de zile de la Paște) Pogorârea Duhului Sfânt.

25 aprilie. Această dată dă următoarele repere liturgice: joi 3 iunie Înălțarea Domnului; duminică 13 iunie (50 de zile de la Paște) Pogorârea Duhului Sfânt.

Săptămâna ce urmează acestei sărbători mari ce încheie Penticostarul și ciclul iconomiei lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră, este o săptămână *luminoasă de prăznuire* ce are rânduite zile de *harți*.

În aceste condiții, postul Sfinților Apostoli arată astfel:

- În primul caz (Paștele la 22 martie) începutul postului 19 mai;
- În al doilea caz (Paștele la 25 aprilie) începutul postului 21 iunie.

Deci durată minimă tradițională este 21 iunie – 28 iunie = *8 zile*

Iată că anul acesta (2005) spre nedumerirea credincioșilor, postul Sfinților Apostoli durează *2 zile!* Care este explicația acestei abateri?

Odată cu adoptarea reformei calendaristice din octombrie 1924, Biserica Română s-a văzut pusă în fața unor grave dileme liturgice. Reforma a implicat un decalaj calendaristic de 13 zile în care *aceleași zile* (să zicem duminica) au date diferite, de ex. duminică 22 martie „stil vechi” va fi = 4 aprilie „stil nou”, iar 25 aprilie s.v = 8 mai s.n. Rezultatele imediate ale acestei reforme luate în pripă și fără consensul tuturor bisericilor ortodoxe locale, ba chiar în acei ani

¹⁴⁰ Evident în emisfera nordică! (n.a.)

¹⁴¹ În cazul în care acesta are loc simultan, se amână până în duminica următoare cu aceste conjuncturi.

numai de către Patriarhia Ecumenică, Biserica Greciei și Biserica Română s-au arătat în anii 1926 și 1929.

Dilema a constat în alegerea respectării:

- fie a intervalului tradițional liturgic 22 martie - 25 aprilie
- fie alinierea la compromisul liturgic ce funcționează de atunci încoace în toate jurisdicțiile ortodoxe „pe nou”, și anume „Paștele pe vechi, mineiul pe nou” , și atunci a fost necesară *o nouă Pascalie*. Conform acesteia Biserica Română a prăznuit Paștele în 1926 la data de 4 aprilie (s.n. = 22 martie s.v.), izolându-se în această situație însă, Biserica noastră s-a trezit într-o situație liturgică *fără precedent* în toată istoria ei aproape bi-milenară: anume aceea de a prăznui Paștele *complet izolată* de celelalte biserici ortodoxe locale! La această gravă anomalie se adăuga și încălcarea canonică a celui de-al patrulea punct, și anume, relația cu paștele iudaic, ce nu poate să fie *simultan*, și cu atât mai puțin *după* Paștele creștin. În anul 1929 situația a arătat în felul următor:
 - Toate celelalte biserici ortodoxe locale au urmat atunci Pascalia tradițională, adică majoritatea rămasă pe vechiul calendar (tradițional) 22 aprilie, iar cei de pe „nou”, pe echivalentul ei, adică 5 mai.¹⁴²

Oscilațiile sinodalilor noștri erau de înțeles, deoarece ambele situații implicau abateri canonice și liturgice:

- fie (31 martie) izolarea de Bisericile surori, de pascalia tradițională, călcarea dispoziției privitoare la paștele iudaic;
- fie (5 mai) depășirea termenului limită 25 aprilie și scurtarea nepermisă a postului Sfinților Apostoli.

Am văzut că prin depășirea termenului de 25 aprilie postul va arăta astfel: 26 aprilie - 2 mai = postul ține 7 - 1 zile. După această dată se întâmplă următoarele: 3 – 8 mai = *postul pur și simplu dispăre!*

Confruntate cu dilemele credincioșilor noștri în această privință, autoritățile noastre bisericești au dat o serie de răspunsuri dintre care cităm:

„În porunca a 2-a a Bisericii se arată că: „*Timpul pentru îndeplinirea postului îl hotărăște Biserica*” (vezi *Învățătura de credință ortodoxă*, ediția Sfântului Sinod, București, 1952, p. 409).¹⁴³

Să vedem și alte indicații:

„*Postul Sfinților Apostoli*, rânduit de Biserică... ține de la Duminica I-a după Pogorârea Duhului Sfânt (sau Duminica tuturor Sfinților) și până în ziua sărbătorii... Lungimea acestui post variază în funcție de data sărbătorii Sfințelor Paști. În anii în care, datorită situației

¹⁴² Pentru urmărirea pe larg a acestor evenimente a se vedea excepționalele reportaje realizate în epocă de către Nae Ionescu, culese în lucrarea *Teologia*, Ed. Deisis, Sibiu, 2003, pp. 152-203

¹⁴³ Arhim. Ilie Cleopa *Călăuză în credința ortodoxă*, Galați, 1991, pp. 252-253

calendaristice, *postul acesta dispare, se instituie un post special de trei zile înaintea sărbătorii Sfinților Apostoli.*¹⁴⁴

„Despre vechimea acestui post mărturisesc, în sec. IV, *Constituțiile Apostolice*¹⁴⁵ ... durata postului Sfinților Apostoli se scurtează, de la 28 de zile (durata cea mai lungă) *până la desființare* (în anii când Paștile cade după data de 1 mai). Așa s-a întâmplat în anii 1945 și 1956 (Paștile la 6 mai), când Sfântul Sinod a hotărât ca postul să se țină *în cele trei zile dinaintea sărbătorii Sfinților Apostoli Petru și Pavel (sărbătoarea căzând înaintea Duminicii tuturor Sfinților, în seara căreia trebuia să lăsăm sec)*. Aceeași situație am avut-o și în anul 1983 (Paștile la 8 mai), când postul a fost *de numai două zile...*

*La catolici acest post e redus la o singură zi (ajunul sărbătorii Sfinților Petru și Pavel, adică 28 iunie).*¹⁴⁶

Învățătura tradițională exprimată prin Sfântul Simeon al Tesalonicului spune:

„Postul Apostolilor se face pentru cinstirea lor și e cu dreptate, căci multe bunătăți ne-au învrednicit printr-înșii și pentru ca postul înfrânării și ascultării lucrători și învățători s-au arătat nouă până la moarte. Aceasta până și papistașii fără voie o mărturisesc, cinstindu-i cu post la pomenirile lor.¹⁴⁷ Noi după așezământurile Apostolilor cele date prin Clement, după Pogorârea Duhului Sfânt *ne veselim o săptămână*, pentru că nu cu hrană să ne îngreuiem precum avem învățătură, și după acea săptămână de rând cinstind pe Apostolii care ne-au învățat să postim.¹⁴⁸

Deci, iată cum a arătat situația în 1945 și 1956:

- Duminică 24 iunie (†) Pogorârea Duhului Sfânt dar și
†) Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (!)
- Luni 25 (†) Sfânta Treime (*Lăsatul secului pentru Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel*)
- marți 26 – (*Începutul Postului Sfinților Apostoli Petru și Pavel - !*)
- miercuri 27 - post
- joi 28 - post
- Vineri 29 (†) Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Dar în anul 1983?:

- Duminică 26 iunie (†) Pogorârea Duhului Sfânt (*Lăsatul secului pentru Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel*)

¹⁴⁴ *Îndrumări misionare*, Despre Posturi (capitol elaborat de către Pr. prof. dr. Ene Braniște), Ed. IBM al BOR, București, 1986, p. 742

¹⁴⁵ Cart. V, cap. 20: „După ce veți serba Cincizecimea, *mai serbați o săptămână*, și după aceea postiți o săptămână; căci este drept ca să vă și bucurați de darul cel de la Dumnezeu, și să postiți după odihnă, deoarece și Moisi și Ilie au postit patruzeci de zile...” etc. (trad. rom. cit., p. 142)

¹⁴⁶ Pr. prof. dr. Ene Braniște, *Liturgica generală*, Ed. IBM al BOR, București, 1993, pp. 259-260

¹⁴⁷ Dar am văzut mai sus cel fel de „cinste”: o zi!

¹⁴⁸ Sfântul Simeon Tesalonicianul răspuns la întrebarea 54: „Postul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, al Sfinților Apostoli și a Preacuratei, de unde s-au așezat? Și cine le-a așezat dintâi? Că unii zic că aceste postiri sunt așezate mai în urmă.” București, 1865

- Luni 27 (†) Sfânta Treime (*Începutul Postului Sfinților Apostoli Petru și Pavel*
- !!?)
- marți 28 - post
- Miercuri 29 (†) Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Ambele situații sunt de-a dreptul catastrofale din punct de vedere al tipicului bisericesc tradițional. *Pogorârea Duhului Sfânt* nu poate cădea nicidecum în același timp cu *Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul*, (ultima dată tradițională fiind 13 iunie), iar Tipicul Mare nu are în consecință nici o indicație în acest sens. Cât despre situația 1983, ea nu mai suportă deja comentarii: postul începe în ziua Sfântei Treimi!

În aceeași problemă un părinte contemporan cu măsuri duhovnicești incontestabile, și anume Ierarhul Serafim Sobolev a spus următoarele:

„Dar, dacă în puterea așezămintelor canonice, primirea stilului nou în forma lui deplină, pentru noi nu este admisă, tot la fel nu este admisă pentru creștinii ortodocși primirea stilului nou în forma lui parțială. Acest compromis în ultimul timp¹⁴⁹ se observă în viața unor biserici ortodoxe și se manifestă prin faptul că Paștile se serbează după vechea pascalie Ortodoxă, iar toate sărbătorile nemișcătoare, cu dată fixă se serbează pe stil nou. Dar un asemenea calendar amestecat nu poate fi primit de ortodocși, deoarece aduce după sine încălcarea unor alte hotărâri bisericești despre care ne vorbește Tipicul, și care trebuie respectate cu sfințenie și neabatere, căci *nu trebuie să ieșim de sub ascultarea Mamei noastre Biserica*. Cei de stil nou au păcătuit prin această neascultare. Noi vorbim așa, având în vedere încălcarea cerințelor Tipicului referitoare la sărbătorile cu dată fixă...

...*Deosebit de revoltătoare este încălcarea Tipicului în ceea ce privește atitudinea stilului nou referitoare la sărbătorirea Sfinților Petru și Pavel*. Sfânta Biserică îi cinstește atât de mult pe acești mari Apostoli, încât a stabilit înaintea pomenirii lor (29 iunie) un post care se întinde, potrivit Tipicului, de la 8 zile la 42 de zile. La introducerea stilului nou acest post, *totdeauna se micșorează*. Iar când Paștile se serbează în perioada de la 20 până la 25 aprilie¹⁵⁰ inclusiv, postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel se suprimă de tot: pentru el nu mai rămâne timp.

Unii pot spune că încălcarea Tipicului nu este un păcat greu deoarece aici nu are loc abaterea de la dogme. Dar și cuvintele lui Hristos: *Iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș* (Matei XVIII, 17), nu ne vorbesc despre încălcarea unor adevăruri dogmatice ale credinței noastre. Totuși, conform mărturiei acestor cuvinte dumnezeiești, cel ce nu face ascultare Bisericii, acela se desparte de ea și ajunge în rândul celor mai mari păcătoși, deoarece în acest caz este aplicată pedeapsa supremă – despărțirea de Biserică. Iar acest păcat al neascultării Bisericii și de disprețuire a tipicului ei, stilul nou îl săvârșește deschis, cu mâna îndrăzneată. Din punct de vedere al credinței ortodoxe atitudinea sfidătoare în ce privește Tipicul este nepermisă pentru fiii Sfintei Biserici, în același fel cum nu este permisă nici îndepărtarea noastră de la dogmele și regulile canonice. Și aceasta este clar. Așa cum disprețuirea determinărilor dogmatice și canonice duce la îndepărtarea de la Ortodoxie, la

¹⁴⁹ 1948

¹⁵⁰ s.v.!

aceeași îndepărtare duce și disprețuirea arătată Tipicului. Căci, Tipicul, este pentru noi *lege sfântă* după care să ne conducem în rândul al slujbelor noastre bisericești ortodoxe, a sărbătorilor și posturilor. Tipicul este o carte sfântă legată de numele minunatului vas al harului, Sfântul Sava cel Sfințit și primită de Biserica Ortodoxă ca fiind *una din cărțile de bază*. Tipicul nu este altceva decât vocea Mamei noastre Biserica. Iar față de această voce nu trebuie să avem o atitudine disprețuitoare, ci una de ascultare necondiționată și neabătută, dacă vrem să rămânem fiii credincioși și supuși ai Sfintei Biserici și *tuturor normelor* ei ortodoxe...

...și aceasta se întâmplă simultan cu faptul că noi știm că tipicul vine de la Biserica Ortodoxă, acea Biserică în care ca într-un tezaur bogat Apostolii au pus numai tot ce aparține Adevărului, și iarăși, când ne este binecunoscut că încălcările arătate ale Tipicului vin *de la catolicii înecați în întunecimea diferitelor erezii și rătăcirii*.(subl.ns.)¹⁵¹

Să menționăm că și în perioada 1930-1948 au funcționat *aceleași* rânduieli în bisericile ce au adoptat „stilul nou” (cu excepția Finlandei). Sinodul pan-ortodox de la Moscova 1948 pare a consimți, cel puțin pe o durată provizorie nedeterminată, până la întrunirea unui adevărat sinod pan-ortodox (ecumenic!) aceste anomalii liturgice, alegând varianta „răului cel mai mic”:

„Rezoluția cu privire la problema „calendarului bisericesc”

1. În dorința de a menține unitatea bisericească, Consfătuirea întâistătătorilor și a reprezentanților Bisericilor autocefale adunați la Moscova, a procedat la cercetarea problemei calendarului ajungând la concluzia că valoarea calendarului pentru Biserica ortodoxă se determină mai întâi de toate prin poziția acestuia față de data serbării Sfântul Paști; întrucât această sărbătoare trebuie să se facă pe bază de temeuri biblice și în conformitate cu hotărârile sobornicești (sinoade ecumenice) pretutindenea în același timp, într'o zi de Duminecă, și nu la aceeași dată cu Paștele iudaic.

Pascală alexandrină satisface complet această exigență bisericească.

2. Pentru ca să fie evitate diferențele în ceea ce privește sărbătorirea Sfântul Paști, din cauza multiplelor sisteme calendaristice ce există în uzul Bisericilor autocefale, *Consfătuirea consideră că este obligatoriu pentru întreaga lume ortodoxă de a sărbători Sfântul Paști, numai după stilul vechi (Iulian), în conformitate cu pascală alexandrină.*

3. Până la elaborarea și ratificarea celui mai perfecționat calendar, Consfătuirea socotește că, în ceea ce privește sărbătorile fixe, fiecare Biserică autocefală poate să se folosească de calendarul ce a intrat în uzul Bisericii respective.

4. Consfătuirea socotește că, clericii și mireni au obligații de a urma stilul acelei biserici locale, în granițele căreia ei locuiesc, primindu-l ca unul din obiceiurile acelei biserici, respectarea căreia ne poruncesc Sfântul Canoane în numele unirii și al dragostei.

† Smeritul Alexei, din mila lui Dumnezeu Patriarh al Moscovei și întregei Rusii.

† Smer. Calistrat, Catolicos-Patriarh al Georgiei.

† Smer. Patriarh al Serbiei Gavriil.

¹⁵¹ *Viața, minunile și învățăturile Sfântului Ierarh Serafim (Sobolev) făcătorul de minuni din Sofia, București, 2003, pp. 119-121*

† Smer. Justinian, din mila lui Dumnezeu Patriarh al României.

† Smer. Ștefan Exarhul Bulgariei.

† Mitropolitul Ilie al Libanului.

Din partea Bisericii Antiohiei † Mitropolitul Ilie al Libanului, † Mitropolitul Alexandru al Emesiei.

Din partea Bisericii Alexandriei, idem.

Din partea Bisericii autocefale ortodoxe din Polonia, † Smeritul Timotei, Arhiep. Bielowocului.

† Din partea Bisericii albaneze, episcopul Paisie al Coriței.

† Exarhul Patriarhiei Moscovei din Cehoslovacia, Elefterie arhiepiscop al Pragăi¹⁵²

Recunoaștem desigur că acestea, la care se adaugă situația din anul în care scriem (2005) constituie situații limită, dar - atenție! – ele survin nu ca excepții, ci ca o consecință *de regulă* a situației calendaristice actuale a bisericilor „de pe nou”. Dovada este furnizată de ex. în tabelul cu data Paștelui între 1961 și 2118 aflat la sfârșitul Sfintei Evanghelii contemporane.

Astfel situația critică descrisă mai sus (Paștele cade după data de 25 aprilie) se repetă de nu mai puțin de 45 de ori în 157 de ani! Între 1961 – 2005, 44 de ani, situația a avut loc de 18 ori. În aceleași intervale de timp Paștele cade în luna mai 1961 – 2118 de 27 de ori, iar între 1961 – 2005 de 7 ori. Cam mult...

Să vedem acum consecințele situațiilor de mai sus în ceea ce privește spovedania și împărtășania. Duhovnicii și credincioșii sunt puși în fața următoarei dileme: pentru spovedanie ar trebui, cum am mai spus, *cel puțin trei zile la rând, post*. Putem în acest caz să numim, fără a greși, *o spovedanie de obște*, adică cea făcută de către toți membrii Bisericii, cler, monahi și credincioși. Atenție! A nu se confunda aceasta cu spovedania *în comun*, de tipul celei practicate de către Sfântul Ioan de Kronstadt în Postul Mare, ca o iconomie cu totul specială. Deci o spovedanie normală, individuală.

Cum se vor putea ține aceste zile? În cazul când sărbătoarea cade (după Paștele pe 1 mai) într-o zi de miercuri, (așa cum cade de exemplu în anul acesta – 2005) este exclus, deoarece a posti în Duminica Rusaliilor sau chiar cea „A tuturor Sfinților” este o abatere pe care am văzut că nici un Sfânt Sinod local nu s-a putut încumeta (cel puțin până acum!) să o facă. Și atunci, de la sine înțeles că nici duhovnicii sau credincioșii nu au acest drept, altminteri agonisind osândă în loc de plată.

Se poate atunci ca o derogare posti numai 2 zile? Eventual, dar practic spovedania tuturor credincioșilor *într-o singură zi*, marți de ajun, devine și ea practic *imposibilă*, într-o parohie normală, cu toată bunăvoința, evlavie și râvna clericilor și credincioșilor.

Nici ideea continuării spovedaniei în chiar ziua de miercuri, a praznicului, în timpul utreniei, nu ar face decât să mai îndrepte parțial lucrurile, creând și oarecare tulburare în biserică.

¹⁵² *Ortodoxia*, Anul I, Nr. 1, ianuarie-martie, București, 1949, pp. 124-134

S-au mai auzit și propuneri de a se posti cele trei zile în săptămâna de harți de după Sfânta Treime, cum ar veni marți, miercuri, joi, sau miercuri, joi, vineri. Aici se încalcă 2 lucruri:

- zilele de bucurie (harți) rânduite de Biserică în Sfânta sa Tradiție;

- spovedania *nu mai este de fapt într-unul* din cele 4 mari posturi de peste an, deci se calcă porunca a 4-a a Bisericii. Pe alocuri s-a menționat, parcă anticipând cumva această situație ciudată și indicația: „sau cel puțin (măcar) *o dată pe an*, adică în Postul Mare. Dar după tâlcuirea duhovnicească generală, porunca a 4-a a vrut să zică „cel puțin de 4 ori”:

„După rânduiala Bisericii și după Tradiție, credincioșii se împărtășesc, cu dezlegarea preotului lor, cel mai rar de patru ori pe an, în cele patru posturi.”¹⁵³

Acum, întrucât atât duhovnicii cât și credincioșii din B.O.R., ca și ceilalți din bisericile de „pe nou” se găsesc în situația aceasta penibilă *fără voia lor*, (și pentru zdrobitoarea majoritate și *fără știrea – cunoștința lor*, ei fiind cu totul departe de cunoașterea rânduielilor canonice și de tipic) în care „postul Sfinților Apostoli nu este desființat, ci ținut sub iconomia Bisericii Ortodoxe Române... care rămânem la hotărârea Sfântului Sinod și câte zile rânduiește Sfântul Sinod, atâtea zile postim”, atunci și duhovnicii și credincioșii *ar putea* să iconomisească în acest caz. Însă, oricum ar fi, este vorba doar de un compromis, în care nu pot fi date decât indicații și sugestii de la caz la caz, și *nicidecum o regulă generală normativă* obligatorie. Ba chiar vom spune că aceasta se încalcă acum tot la modul *general*. Și atunci, rămân și alte variante,:

- a se ține doar cele 2 zile de post (luni și marți) și a se face spovedanii chiar în timpul acestui „așa-zis” post mare, cu cei care vor s-o facă, mai ales pentru a se împărtăși de Sfinții Apostoli (nerecomandabil!);

- mult mai potrivită ni se pare varianta de a continua – desigur opțional! – postul și după sâmbătoare, urmând ca spovedania și împărtășania să aibă loc zilele următoare (în parohii sâmbătă sau duminică). Așa va fi simțit postul ca fiind realmente un „post mare”, și cugetele duhovnicilor și credincioșilor se vor mai liniști...

Rămânem la mila și iubirea de oameni a bunului Dumnezeu, mărturisindu-ne neputințele, dar totodată și Adevărul de credință, nădăjduind că Domnul ne va lumina și descoperi calea cea bineplăcută Lui de a ieși din aceste impasuri. Așa să ne ajute Dumnezeu!

TÂLCUIREA APOLOGETICĂ A CANONULUI 7 APOSTOLIC¹⁵⁴

¹⁵³ Arhim. Ioanichie Bălan *Rânduiala Sfântului Spovedanii și a Sfântului Împărtășanii*, Mitropolia Moldovei și a Bucovinei, 1993, p. 71

¹⁵⁴ Apărut pe *Alter Media* la 14 aprilie 2007

Pentru început redăm acest canon legat de prăznuirea Sfințelor Paști și tâlcuirea lui așa cum sânt prezentate în *Pidalionul de la Neamț 1844*, o traducere a *Pidalionului Sfântului Nicodim Aghioritul*:

CANON 7 Apostolic

Dacă vreun Episcop, ori Presbiter, ori Diacon, sfânta zi a Paștilor mai-nainte de primăvăreasca Isimerie cu Iudeii o va săvârși, să se caterisească. [Apos: 70, 71; Sobor 6: 11; Anti: 1; Laod: 37, 38; Cart: 60, 81, 117]

TÂLCUIRE

Două echinoctii face soarele în an, adică una, în timpul primăverii, iar alta în timpul toamnei. Și să zic echinoctii (isimerii), fiindcă atunci întocmai este ziua cu noaptea, și dimpotrivă, noaptea cu ziua. Și echinoctiul de toamnă (tomnateca isimerie), se face în luna septembrie, când soarele intră în prima miră a zodiei ce se cheamă Cumpănă. Nu acei în stele și simțite, ci acei fără de stele și gândite. Iar echinoctiul de primăvară (cea primăvăreasca isimerie), se face în luna martie, când soarele intră în prima miră a zodiei ce se cheamă Berbec, nu aceluși simțit și în stele, a celui ce este schimbăcios, ci a celui gândit și fără stele ce este neschimbăcios după astronomi. Deci echinoctiul de primăvară, pentru nepotrivirea a însăși mișcării soarelui de la apusuri către răsărituri, nu se face totdeauna întru una și aceeași zi, ci în vremea Sfinților Apostoli, era în 22 a lui martie, după rânduiala acelorași Apostoli (Cartea 5, cap 17) ori după alții în 23. Iar în timpul primului Sobor a toată lumea, era în 21 martie, după Sevastos și alții... Acestea așa mai înainte fiind cunoscute, Canonul acesta apostolesc rânduiește, căci care episcop, ori presbiter, ori diacon, ar prăznui Sfințele Paști mai înainte de echinoctiul de primăvară, împreună cu legii paștile iudeilor, să se caterisească. (Fiindcă din iudei, cei mai înțelepți, păzeau să prăznuiască după echinoctiul paștile, după Vlastare, precum a rânduit Moise aceasta. Iar cei mai țărănoși, o prăznuiau înainte de echinoctiul, după cum arată Canonul acesta, și după urmare de două ori întru același an prăznuiau Paștile; precum aceasta înseamnă Epistolia Împăratului Constantin, ca pentru Paști, ce se află în cartea 1 a Istoriei lui Teodorit, capitolul al 10-lea și al 9-lea cum zic alții. Dar când să se săvârșească aceasta? După echinoctiul și după Paștile legii. După echinoctiul, căci echinoctiul fiind măsură despărțitoare a unui an deplin, dacă înaintea echinoctiului vom prăznui, facem de două ori Paștile întru același an, și după urmare de două ori însemnăm moartea Fiului lui Dumnezeu. Iar de o vom prăznui după echinoctiul, numai un Paști facem în an, și prin urmare o moarte a lui Hristos vestim. Pentru aceea și însuși Apostolii în așezământurile lor (cartea 5, cap 17) acestea zic. „Se cade voi fraților zilele Paștilor cu scumpătate a le face, cu toată sânguinta, după schimbarea echinoctiului, ca nu de două ori în an, a unei pătimiri să faceți pomenire, ci odată în an, aceluia ce odată a murit. Și iarăși după paștile iudeilor, întâi, ca înainte să fie închipuirea, adică junghierea Mielului, și apoi să urmeze ceea ce se închipuia, adică Moartea Domnului și Învierea.” Încă și alta, ca să nu o prăznuim în altă zi a săptămânii, precum prăznuiesc iudeii, în oricare zi se întâmplă 14 a lunii, ci totdeauna duminică,

precum și aceasta, în același loc Apostolii o zic. Că pentru aceasta și câteodată când se întâmplă a fi legiuitele Paști [ale iudeilor] în zi de duminică, noi nu prăznuim întru aceeași Paști, ci în viitoarea duminică, ca să nu prăznuim împreună cu iudeii. Fiindcă și după însuși adevărul lucrurilor, atunci întâi iudeii paștile lor au prăznuit, și apoi Învierea Domnului s-a făcut, al cărui chip și aducerea aminte aduc Paștile care pe tot anul acum noi le prăznuim.”

În decursul vremii s-a așternut uitarea peste aspectele astrologiei bisericești, iar pentru marea majoritate dintre noi teologii, și chiar monahii, pasajul respectiv din tâlcuire rămâne o enigmă de nedezlegat. Redăm mai jos niște lămuriri elementare de astro/logie/nomie patristică pentru a ajuta la clarificarea înțelegerii acestui pasaj.

Există două zodii, cel tropical și sideral. Soarele se află pe cerul al 4-lea (de la pământ), zodiacul sideral (cel cu zodiile-constelații, „cel simțit”), este cerul al 8-lea, iar cel tropical, fără stele („gândit”), este cerul al 9-lea. În decursul celor 7514 ani de la facerea lumii (2007), cele două zodii s-au decalat astfel încât în zilele noastre echinocțiul de primăvară se petrece în zodia „simțită” (siderală) Pești, spre sfârșitul ei.

Odată lămurită situația zodiacului „gândit”, vedem că se mai ivește și problema datării echinocțiului respectiv, și anume: poate fi această dată la rândul ei *gândită și neschimbătoare*? Se poate ea fixa la un moment dat, să zicem 21 martie? Ar trebui făcut acest lucru sau nu?

Exact la acest moment face aluzie tâlcuirea *Pidalionului*. Întrucât acesta s-a redactat la sfârșitul sec. al XVIII-lea, părinții atoniți dau aici o tâlcuire apologetică și polemică, ca răspuns la provocările și presiunile papistașe.

Ca răspuns decisiv și final al acestor pretenții, Părinții aghioriți introduc noțiunea de „echinocțiu gândit”, deosebit clar de cel simțit, ceea ce conduce la consecința că, pentru calendarul liturgic Bisericesc criteriul de fixare a datei de 21 martie nu este legat de fenomenele astronomice/astrologice văzute, ci cele gândite. Și atunci, desigur că Biserica Ortodoxă a acceptat o decalare ce va crește în decursul timpului (precesia echinocțiilor), fără ca să implice o călcare a hotărârilor pascale.

În primul rând: Paștele va avea totdeauna loc și după echinocțiul simțit, sideral, astronomic, de care se depărtează treptat înspre vară, ș.a.m.d. Pentru cei ce au invocat anomalia că Paștele va avea loc odată cu Crăciunul, în toiu iernii, precizăm că aceasta ar avea loc – teoretic, ipotetic – în cazul ratei patristice/ptolemeice de 1/300 z (1 zi la 300 de ani), peste aproximativ... 70 000 de ani! Chiar crede cineva cu trezvie duhovnicească, că lumea va mai dura atâta?

Și totuși, de ce a fost legată fixarea datei de 21 martie ca termen al echinocțiului de primăvară, ceea ce a dus la cea mai devreme dată posibilă a Paștelor 22 martie? De ce au fixat Părinții de la Niceea această dată la Sinodul din 325? E posibil ca gregorienii să aibă totuși dreptate în cramponarea lor pentru fixarea echinocțiului la 21 martie?

Pentru a afla răspunsurile la aceste întrebări, trebuie să apelăm la pascaliograful și canonistul normativ Matei Vlastare (sec. XIV). Legat de această problemă el ne spune următoarele :

Potrivit revelației tradiționale cosmologice în prima săptămână a facerii lucrurile au stat în felul următor: în zilele I-VI echinocțiu prelungit de primăvară. Acum, dacă s-ar fi inventat și aplicat calendarul iulian din prima zi, lucrurile ar fi stat în felul următor:

Ziua I	duminică	18 martie;
Ziua II	luni	19 martie;
Ziua III	marți	20 martie;
Ziua IV	miercuri	21 martie, apariția luminătorilor, echinocțiu de primăvară

- Soarele se află în zodia Berbec siderală (simțită), care corespunde identic acum cu cea tropicală (gândită), gradul 1.
- Luna plină în gradul 1 Balanță.

Vedem acum limpede că Părinții niceeni au avut în minte, insuflați fiind de Duhul Sfânt, această configurație din prima săptămână a facerii lumii. Întrucât evenimentele iconomiei mântuirii noastre au fost lucrate de către Domnul în strânsă concordanță cu cele de la facerea lumii (răstignirea de vineri, la ceasul 6, după echinocțiul de primăvară, la lună plină), era logic ca și calcularea pascaliei să țină cont de toți acești factori cerești. Dar, acest lucru nu le dă nicidecum dreptate „astronomilor atei ai papii”, cum au fost numiți în epocă de către ortodocși reformatorii gregoriani, și aceasta din motivul arătat mai sus: configurația cerească potrivit căreia cele două zodii, „simțit” și „gândit” au coincis nu se mai regăsește de atunci (ziua a 4-a, miercuri 21 martie, anul 1), ci s-a produs decalajul arătat.

Chiar dacă Părinții au stabilit („fixat” cum se mai spune pe alocuri...) ca data echinocțiului de primăvară să fie 21 martie, să fie clar pentru toată lumea: atunci soarele nu se mai afla deja în gradul 1 al Berbecului ci astfel:

Anul 325 d.Hr. = 5 833 d.f.l. (5508 + 325). Împărțind această sumă la rata de 1 zi la 300 de ani obținem: $5833 : 300 \approx 19$ zile, adică $\approx 19^\circ$ (dăm cifre rotunjite și aproximative, deoarece aici nu interesează precizia ci sensul și esența calculării). Deci, admitând că o zodie are $\approx 30^\circ$, atunci în vremea Sinodului I Ecumenic soarele se găsea în timpul echinocțiului de primăvară \approx în gradul 11... Pești al zodiacului „simțit”! Acest lucru este cunoscut sub numele de „precesia echinocțială” și este un fenomen ceresc natural schimbător ce nu poate fi modificat decât de către Dumnezeu. În schimb, se poate fixa o dată oarecum abstractă, dar mai bine spus „gândită” a zodiacului cu un Berbec fixat la data dorită de noi, în acest caz 21 martie. Sau, altfel spus, Berbecul „gândit” poate începe totdeauna odată cu echinocțiul de primăvară. La această constantă s-au referit tâlcuitorii Canonului când au spus că „soarele intră în prima miră a zodiei ce se cheamă Berbec, *nu acelui simțit și în stele, a celui ce este schimbăcios, ci a celui gândit și fără stele ce este neschimbăcios după astronomi.*” Exact aici s-a strecurat confuzia gregorienilor ce au confundat cu voie sau fără voie, cu știință sau din neștiință (nu putem ști cu absolută siguranță care au fost situațiile din sufletele diferiților astronomi) aceste două zodii diferite. Această contopire a lor are caracterul ereziei monofizitismului: absorbirea și dizolvarea unui element în altul distinct. Erezia dă naștere la eroarea de a considera fix ceea ce este prin natură schimbător, aici zodiacul „simțit”, și prin aceasta a

impune o pascalie antipatristică ce își propune realizarea acestui deziderat: „Corectăm ducând nu numai echinocțiul vernal pe locul lui de început conform Conciliului niceean, care azi cu zece zile dat-a înapoi,... dar instituim și un sistem metodic și rațional pentru posteritate, care să împiedice echinocțiul și luna plină a se depărta de propriile sedii.” (Bula *Inter gravissimas* 1582)

Vedem deci, că și la momentul *Pidalionului* (1800), este anihilat pur și simplu atât punctul de vedere „științific” al observațiilor astronomice variabile cât și metoda gregoriană de fixare perpetuă a echinocțiului „simțit” la data de 21 martie...

Pascalăia Ortodoxă este stabilită pentru totdeauna după criteriile patristice lămurite cum am văzut de către Matei Vlastare și Sfântul Nicodim Aghioritul, și nu necesită nici o modificare, fie în sensul gregorienilor, fie în sensul vreunei reforme ortodoxe.

UN MOMENT DE REZISTENȚĂ AL B.O.R. ÎN FAȚA PRESIUNILOR MONDIALISTE PENTRU FIXAREA DATEI PAȘTELUI¹⁵⁵

În anii 1930 s-au exercitat presiuni constante de schimbare a Calendarului bisericesc, venite din partea Ligii Națiunilor. În legătură cu aceasta, trebuie să menționăm un moment important, ce desigur că este și el cvasi-necunoscut în rândul clerului și credincioșilor. El a fost consemnat în revista bisericească „Candela”, nr. 1-4, 1931 din Cernăuți. Care au fost datele acestui important moment?

Pr. Profesor Vasile Gheorghiu, ucenic al prof. Popovici, profesor la facultatea de teologie din Cernăuți a primit din partea Sfântului Sinod Român însărcinarea de a examina problema stabilirii unei date fixe a Paștelor, problemă ridicată de broșura Societății Națiunilor „A 4-a conferință generală a comunicațiilor și a documentelor de tranzit preparatorii, vol. I: Reforma calendarului.” Acolo se propunea rectificarea calendarului gregorian, și stabilirea unei date fixe a paștelui, de ex. în a doua duminică din aprilie. Este interesant de observat componența Comitetului preparator al Comisiei consultative și tehnice de Comunicație și Tranzit, instituită de Consiliul Societății Națiunilor:

Marele rabin *Israel Levi*, președintele Comitetului israelit în chestia reformei calendarului.

Dr. Hertz, marele rabin al comunităților israelite unite din imperiul britanic, Londra.

Reverend *Dr. M. Hyamson*, președintele ligii pentru păstrarea fixității zilei de Sâmbătă.

Dr. Pinchas Kohn, delegat din partea „Agudas Iisroel”.

Dr. F. Lewenstein, mare rabbin, Zürich.

Profesor *Adolf Keller*, secretarul general al consiliului ecumenic al creștinismului practic.

M.A.S. Maxwell, *M. L. H. Christian* și *Dr. J. Nussbaum*, numiți de conferința generală a adventiștilor de ziua a șaptea.

M-lle Achelis, președintele Asociației pentru calendarul mondial.

¹⁵⁵ Publicat pe *Altermedia* la data de 21 aprilie 2007

M. Broughon Richmond, secretarul Asociației pentru calendarul internațional.

M. Moses B. Cotsworth, directorul ligii internaționale al calendarului fix.

Iată deci, cine îndrăznește să decidă în privința stabilirii unei date fixe a Paștelui creștin! Criteriile lor nu erau nici măcar la nivel declarativ bisericești, ci exclusiv geo-politice și economice.

În fața acestei provocări Sfântul Sinod Român a apelat la expertiza Pr. prof. Gheorghiu. Așa cum am arătat, el a fost unul din principalii artizani ai așa-numitului „calendar românesc”, un fiasco de proporții, ce s-a anulat, din mila lui Dumnezeu, în anul 1930. Părintele nu recunoaște din păcate eroarea acestui sistem, consideră justă îndreptarea din 1582, și în mod cert este heliocentrist. Dar, precum învață Biserica, la judecata sufletului după moarte, acesta este întâmpinat de două tabere potrivnice: a dracilor care vin cu zăpăciturile greșelilor și cea a îngerilor, ce aduc în față toate faptele bune, care știm că vor cântări – prin mila lui Dumnezeu – mult mai greu în balanță. Și atunci, așa vom urma și noi pe Sfinții Îngeri: punând înaintea faptelor ortodoxe ale Pr. Gheorghiu, fapte care nădăjduim să atârne mai greu la judecata sa.

Pus, așa cum am arătat, în fața unei situații destul de grele, și presat fiind de către forțele globalizante politice și economice ce le resimțim și noi acum din plin, Părintele a dat și o mărturie tranșantă, care a atârnat se vede destul de serios în ceea ce a urmat de atunci și până acum. Mai mult decât aceasta, el a avut nu numai curaj în fața factorilor de presiune seculari, dar chiar a ridicat un glas de împotrivire față de atitudinea lașă și apostată a Patriarhiei Ecumenice.

**Raportul Părintelui profesor universitar Dr. Vasile Gheorghiu, înaintat Sfântul Sinod al
României în chestiunea reformei
calendaristice:
Chestiunea stabilizării sărbătorii de Paști.**

Sfântul Sinod al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe autocefale Române, No. 1308, la 9 Septembrie 1931, îmi adresează următoarea scrisoare :

Prea Cucernice Părinte,

Avem onoarea a vă trimite odată cu aceasta broșura Societății Națiunilor intitulată : „Quatrième Conférence Generale des Communications et du Transit-Documents Pre-paratoires, voi. I: Reforme du Calendrier”, rugându-vă să binevoiți a studia cele cuprinse în ea și a ne înainta opinia Prea Cucerniciei Voastre.

Odată cu opinia Prea Cucerniciei Voastre ne veți înapoia și documentul acesta.

Primiți, Vă rugăm, arhierestile noastre binecuvântări.

Președinte : **Patriarh Miron m. p.**

Director : **Tit m. p.**

Prea Cucerniciei Sale,

Prea Cucernicului Păr. Profesor Dr. V. Gheorghiu,

Facultatea de Teologie

Cernăuți.

La adresa aceasta am răspuns următoarele:

Cernăuți, la 20 Septembrie 1931.

Sanctitatea Voastră,

Domnule Președinte al Sfântului Sinod,

La adresa No. 1308 din 9 Septembrie 1931, prin care Sfântul Sinod îmi trimite broșura „Quatrieme Conference Generale des Communications et du Transit-Documents pre-paratoires — voi. I: Reforme du Calendrier”, publicată de Societatea Națiunilor, Geneva, 1931, pentru a studia cele cuprinse în ea și a vă înainta opinia mea, am onoare a vă prezenta, înapoiind totodată broșura susmenționată, următorul raport:

I.

Cuprinsul broșurei susmenționate este următorul:

Comitetul preparator al Comisiunii consultative și tehnice de Comunicație și Transit, instituită de Consiliul Societății Națiunilor, în conferința generală din 13 iunie 1931, având a examina oportunitatea pentru viața economică și socială a) a stabilizării sărbătorilor mobile și b) a simplificării calendarului gregorian, a prezentat un raport, care rezumă rezultatele anchetelor făcute în acea direcție în diferitele țări ale lumii (Germania, Belgia, Brazilia, Britania, Cehoslovacia, Statele Unite, Franța, Ungaria, Italia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Suedia și Svițera¹⁵⁶). Cu acea ocaziune au fost cooptați în Comitet următorii domni:

Marele rabbin *Israel Levi*, președintele Comitetului israelit în chestia reformei calendarului.

Dr. Hertz, marele rabbin al comunităților israelite unite din imperiul britanic, Londra.

Reverend *Dr. M. Hyamson*, președintele ligii pentru păstrarea fixității zilei de Sâmbătă.

Dr. Pinchas Kohn, delegat din partea „Agudas Iisroel”.

Dr. F. Lewenstein, mare rabbin, Zürich.

Profesor *Adolf Keller*, secretarul general al consiliului ecumenic al creștinismului practic.

M. A. S. Maxwell, *M. L. H. Christian* și *Dr. J. Nussbaum*, numiți de conferința generală a adventiștilor de ziua a șaptea.

M-lle Achelis, președintele Asociației pentru calendarul mondial.

M. Broughton Richmond, secretarul Asociației pentru calendarul internațional.

M. Moses B. Cotsworth, directorul ligii internaționale al calendarului fix.

Raportorul Comitetului special de studiu al reformei calendaristice arată mai întâi inconvenientele, care rezultă pentru viața școlară, activitatea judiciară și mai ales pentru interesele comerciale de transport și cele industriale și a chestiunilor de oțel, din cauza lipsei de stabilitate a sărbătorii Paștilor, care de prezent oscilează între 22 Martie și 25 Aprilie, va să zică printr-un interval de 35 zile, având un egal deplasament și al celorlalte sărbători mobile. Comitetul a sugerat *stabilizarea sărbătorii Paștilor* pentru duminică, care urmează după a doua

¹⁵⁶ Elveția

sâmbătă de aprilie, fiind gata de a trata această chestiune și independent de chestiunea generală a reformei calendarului...

Și Patriarhul Ecumenic din Constantinople a răspuns prin scrisoarea sa din 18 februarie 1924, că la Congresul panortodox, în urma deliberărilor din ședințele dela 23 mai până la 5 iunie 1923, s-a hotărât, că sub rezerva unui comun acord al bisericilor creștine, Biserica Ortodoxă ar fi gata a se declara pentru stabilizarea sărbătorii Paștilor.

Celelalte corporațiuni religioase ale diferitelor state s-au arătat deasemeni favorabile reformei și gata, ca să o admită. Între aceste din urmă găsim și România...

II.

Opinia mea este următoarea:

a) Asupra proiectelor de reformă generală a calendarului gregorian, pe care ne-a sugerat Comitetul special de studii al Comisiunii de comunicații și tranzit al Societății Națiunilor, am avut ocaziunea, ca să mă exprim pe larg în raportul meu înaintat Sfântului Sinod al Sfintei noastre Biserici autocefale Române din 5 mai 1931. Am crezut în acel raport, că trebuie să refuz toate aceste proiecte nu numai din motive astronomice-științifice, ci și din considerațiuni de natură practică, economică-financiară și nu mai puțin și din considerațiuni de utilitate publică. N-aș vrea să mă mai repet aici. De aceea mă refer în total la raportul meu de atunci.

Îmi pare numai rău, că între timp membrii Comitetului național al României nu au fost mai prudenți în această direcție, ci s-au grăbit, ca să-și dea asentimentul în deplină necunoștință de cauză și fără a cere, în prealabil, cum s-ar fi convenii, avizul autorităților bisericești.

b) În raportul meu prezent nu-mi rămâne, decât să mă ocup numai de chestiunea *stabilizării sărbătorii Paștilor.*

Știm cu toții, că Biserica își amintește cu pietate și sărbătorește în timpul unui an bisericesc cele mai importante evenimente din viața Domnului nostru Iisus Hristos, a Maicii Domnului, a Sfinților Apostoli și a celorlalți Sfinți, care s-au distins prin viața lor pioasă și pot servi ca modele pentru creștinii de azi. În scopul acesta zilele de peste an sunt închinare amintirii diferitelor evenimente din viața trecută bisericească, primind fiecare o dedicație specială și fixându-se rostul lor în zile anumite din calendar. Numai puține zile de sărbătoare, având o deosebită importanță, nu au putut fi fixate la o zi anumită din calendar. Așa se face, că sărbătorile bisericești de peste an, din punct de vedere strict calendaristic, noi le deosebim în sărbători fixe și sărbători mutabile. *Sărbători fixe* numim noi acele sărbători, care cad în fiecare an la aceeași dată fixă din calendar. *Sărbători mutabile* numim noi acele sărbători, care nu cad în fiecare an la aceeași dată fixă din calendar. Sărbătoare fixă este d. ex. Bunavestire. Ea cade întotdeauna în ziua de 25 martie. Tot așa Nașterea Domnului, care cade în ziua de 25 decembrie. La fel este sărbătoare fixă Întâmpinarea Domnului, care cade în ziua de 2 februarie; Sfântul Gheorghe, care se serbează în ziua de 23 aprilie; Sfântul Petru și Pavel, care se serbează în ziua de 29 iunie; Înălțarea Sfintei Cruci, pe care o sărbătorim în ziua de 14 septembrie, și multe altele.

Numai 3 sărbători de peste an au rămas nefixate pe o zi anumită din calendar. Acestea sunt: Ziua Sfântului Paște, Înălțarea Domnului la cer, care trebuie să cadă întotdeauna în ziua a

40-cea după Învierea Domnului și sărbătoarea Rusaliilor, care cade întotdeauna în ziua a 50-cea după Învierea Domnului. Cele 2 sărbători din urmă sunt, după cum vedem, strâns legate de sărbătoarea Sfințelor Paști sau a Învierii Domnului, așa că stabilirea lor nu mai face nici o greutate, dacă s-a stabilit odată ziua de Paști sau a Învierii Domnului.

Ziua de Paști adevărat că oscilează din tot începutul pe una dintre Duminicile dintre 23 martie și 25 aprilie ale calendarului nostru. Dar cum toate celelalte zile de sărbătoare au fost fixate pe o zi anumită din calendar, ni se impune întrebarea, cum de vine și care sunt motivele, pentru care numai ziua de Paști n-a fost fixată și ea la o dată anumită din calendar.

Sărbătoarea Sfințelor Paști sau a Învierii Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Biserica creștină își amintește în această zi cu multă pietate și nespūsă bucurie de Învierea Domnului Iisus Hristos. Prin învierea Sa din morți Domnul Și-a desăvârșit opera Sa de mântuire. Totodată Biserica a avut însă grija, ca să o serbeze chiar în acea zi, în care s-a petrecut, de fapt, acest mare eveniment.

Din rapoartele Sfinților evangheliști știm adică, că Domnul Iisus Hristos a înviat din morți într-o zi de duminică, care pe vremurile de atunci se chema la iudei „ziua-ntâia a săptămânii”, și în anul, când iudeii și-au serbat paștile lor într-o zi de vineri.

Dar ne va întreba cineva, când obișnuiau iudeii să-și serbeze Paștile lor? Iudeii trebuiau să-și serbeze Paștile lor, după cele ce cetim în cărțile lui Moisi (Ieșirea XII,1 ss.; Numeri IX,1 ss.), în seara zilei de 14 spre 15 nisan, care era prima lună a anului. Anul la iudei începea cu primăvara. Știm, că primăvara astronomică începe cu ziua echinocțiului de primăvară, adică atunci, când ziua este egală cu noaptea. Rezultă, deci, că prima lună a anului trebuie să fi început și la iudeii vechi cam în apropierea echinocțiului de primăvară. Lunile la iudei începeau cu seara zilei aceleia, în care se observa pentru prima dată secera lunii noi (craiul nou) pe orizontul cerului dela apus. După o evoluțiune de 14 zile luna pe cer devine lună plină. Discul ei rotund se vede în întregime. Paștile iudeilor se serbau, așadar, întotdeauna, în ziua de lună plină ș. a.¹⁵⁷ prima lună plină, care urma după echinocțiul de primăvară. Această practică a iudeilor bazează pe orânduire divină. Rostul acestei serbări era, ca poporul să-și amintească pururi de eliberarea sa din sclavia Egiptului. Domnul nostru Iisus Hristos ne-a eliberat pe noi oamenii dintr-o sclavie mult mai grea. Domnul Iisus Hristos ne-a eliberat nu numai trupește, ci și sufletește din sclavia mult mai grea a păcatelor noastre prin jertfa morții Sale de pe cruce. Domnul a murit în ziua de Paști a iudeilor, și anume în acel an (30 d.Hr.), când ziua de Paști era o zi de vineri. A treia zi, într-o zi de duminică, Domnul a înviat din morți, dându-ne prin această Înviere a Sa dovada, că Și-a desăvârșit opera Sa de mântuire. Paștile creștine ni amintesc nouă, așadar, nu atât de ziua morții, cât mai vârtos de ziua Învierii Domnului din morți. De aceea Biserica creștină a serbat din tot începutul, copiind exact chiar ziua, luna și anul, ziua anuală a Învierii Domnului în prima duminică, care urmează după luna plină de după echinocțiul de primăvară. Cu acestea ziua Învierii Domnului este pentru totdeauna strâns legată de străvechea instituție a împărțirii zilelor de peste an în săptămâni de câte 7 zile, apoi de marele luminător al nopții, care este luna ș. a. în faza ei cea plină, și în fine de marele luminător al zilei, soarele, ș. a. din momentul, când acesta a trecut prin punctul echinocțial de primăvară

¹⁵⁷ și anume

și a început a ni aduce un nou an de căldură și lumină și prosperitate. O mai bună fixare a zilei de Paști (creștine) decât aceasta nu există. De aceea Sfinții Părinți adunați în primul Sinod Ecumenic dela Niceea din anul 325 d.Hr., discutând chestiunea fixării zilei de Paști în Biserică, au căzut cu toții de acord, că această zi trebuie să se serbeze și pe viitor în prima duminică după luna plină de după echinocțiul de primăvară. Și de atunci încoace Biserica creștină a căutat, întotdeauna, ca să rămână cât mai credincioasă acestei vechi și venerabile tradiții. Aceasta s-a tăcut în conștiința, că această tradiție trebuie redusă în cele din urmă la însăși cauzalitatea divină, întrucât serbarea Paștilor iudaice în ziua de lună plină a primei luni de primăvară, este, de fapt, orânduire divină și întrucât și Domnul a binevoit a-Și desăvârși chiar cu ocazia sărbătorii de Paști a iudeilor, în prima zi de duminică, opera Sa mare de mântuire...

Mai pe urmă creștinătatea și-a legat anul său bisericesc tot mai strâns de soarta sistemului calendaristic iulian. De atunci înainte serbarea Paștilor a început să întârzie tot mai mult și să devieze dela norma sa primordială de a se serba întotdeauna în prima duminică de după luna plină de după echinocțiul de primăvară...

Ne surprind proiectele de reformă calendaristică și de stabilizare a SfântulPaști, care ni vin din afară, din cercurile cele mai îndepărtate de Biserică, dela directorii de bănci și industrii și din partea instituțiilor de tranzit și transport, care și-au centralizat acțiunea într-o comisiune specială de studii, instituită de Societatea Națiunilor.

Am auzit mai sus, că în ce privește serbarea Sfintelor Paști această Comisiune vrea să stabilizeze Sfintele Paști pe o duminică, care se va găsi cam pe la mijlocul lunei lui aprilie. Cu alte cuvinte zis, ea tinde, ca să dezlege sărbătoarea SfântulPaști, complectamente, de marii luminători ai cerului, de lună și de soare, și să o lege pe viitor numai de instituția schimbăcioasă a calendarului, fie a celui care este de prezent în vigoare, fie a altui calendar perpetuu, pe care-l au în vedere, ca să-l introducă pe viitor în viața civică mondială.

Încercarea de a desface sărbătoarea Sfintelor Paști de legătura ei și firească și istorică și tradițională cu marii luminători ai cerului, soarele și luna, este un atentat, am putea zice, de-a dreptul, criminal la adresa Sfintei noastre Biserici. Îi zicem atentat criminal pentru următoarele motive: 1) Dacă sărbătoarea Sfintelor Paști nu se mai serbează în duminica de după prima lună plină de după echinocțiul de primăvară, ci la o dată oarecare calendaristică, care nu ține seamă de aceste condițiuni și care ni s-a stabilit și impus din altă parte, noi vom trebui să renunțăm pe viitor la orânduirea divină de a serba Sfintele Paști exact în *condițiunile astronomice* bine fixate și neschimbabile ale acestei serbări și vom trebui să ne mulțumim cu o serbare de Paști, care va împărtași soarta calendarului schimbăcios al oamenilor. În legătură cu un calendar rău, dar mai ales în legătură cu calendarele cele sugerate de Comisiunea de studii a Societății Națiunilor nu se va mai putea evita, ca Paștile să se serbeze după un număr oarecare de ani în alte anotimpuri și nu la începutul primăverii astronomice, așa după cum se cuvine. 2) Stabilizarea sărbătorii Paștilor pe o duminică a unei zile de aprilie fără privire la starea lunii și a soarelui însemnează a pierde și *legătura istorică* cu ziua și anul morții Domnului Iisus Hristos. Noi știm, că Domnul a fost răstignit chiar în ziua de lună plină a primei luni de primăvară, care în anul acela (30 d.Hr.) cădea într-o zi de vineri, și a înviat a treia zi, într-o zi de duminică. Fără de această legătură istorică serbarea Sfintelor Paști se degradează la o serbare pur formală fără

vre-o legătură mai strânsă organică cu opera de mântuire a Domnului Iisus Hristos. Și în fine 3) Acceptarea unei alte date pentru serbarea Sfințelor Paști decât cea tradițională și aprobată de 1 Sinod Ecumenic (325 d.Hr.), ar însemna *abandonarea unei tradițiuni aproape bimilenare* a Bisericii, ceea ce ar fi un greu vot de blam pentru Biserica de până acum, pentru că ea timp atât de îndelungat n-a înțeles să simplifice calculul pascal și a ezitat să-l lege de o duminică fixă din calendar, și în acelaș timp un gest nemaipomenit de îngâmfare a Bisericii de acum, care se transpune, în mod suveran, peste toate orânduirile bisericești observate cu scumpete până acum.

Din motivele arătate noi vom trebui să zicem, că Biserica *nu poate* să renunțe nici pe viitor, ca să-și serbeze Paștile în altă duminică decât numai în duminica întâia de după prima lună plină de după echinocțiul de primăvară. Ea nu poate să accepte, așadar, ca Paștile să fie fixate pe o duminică oarecare a lunii aprilie.

Poate că ar vrea cineva să zică, că Biserica trebuie să înțeleagă, că fixarea zilei de Sfânt Paște pe o duminică oarecare a lunii aprilie este reclamată în prima linie de dificultățile mari, pe care le întâmpină Biserica în fiecare an la fixarea zilei de Paști, și apoi de perturbările, care urmează din lipsa de stabilitate a sărbătorii Sfințelor Paști pentru viața comercială și traficul mondial. La aceste obiecțiuni noi răspundem următoarele :

1) Orișicât de paradox ar pare, că este, noi afirmăm și ne dăm bine scama de cele ce spunem, că fixarea zilei de Paști este mai ușoară decât fixarea oricărei alte sărbători de peste an. Căci pentru a putea spune, când vom trebui să serbăm pe Sfinții Petru și Pavel, vom trebui să numărăm zilele dela începutul anului până în ziua de 29 iunie sau, mai ușor, vom consulta un calendar. Dar pentru a putea stabili, cu toată certitudinea, când trebuie să serbăm Paștile creștine, nu mai avem nevoie de nimic alta, decât numai de stricta observare a condițiunilor mai sus arătate: echinocțiul de primăvară, luna plină și proxima zi de duminică. Îndeosebi nu avem nevoie de nici un calendar, orișicum s-ar chema acesta. Fiecare om știe, când cade o zi de duminică. Fiecare om poate observa pe cer, când e lună nouă și când e lună plină. Și fiecare poate constata, dacă soarele răsare primăvara în punctul său echinocțial, respectiv dacă ziua este egală cu noaptea.

Chiar în pustiuri întinse sau chiar de pe vârful unui munte înalt, de unde avem un orizont cât mai larg, punctele echinocțiale ale soarelui se pot stabili de multe ori mai ușor chiar decât la orașe, unde orizontul ni este adeseori închis de clădirile, care ne înconjoară. În schimb însă și la orașe, oamenii dispun de multe alte mijloace, cu ajutorul cărora pot stabili și ei, cu precizie, dacă soarele a atins punctele sale echinocțiale. În orașe avem observatoare și instrumente astronomice cu lunete și ceasuri de precizie etc. Și atunci n-avem decât să constatăm, dacă soarele a trecut deja prin punctul său echinocțial de primăvară. Din acest moment înainte n-avem decât să mai așteptăm, până ce luna pe cer devine lună plină, și în proxima duminică, care urmează, putem serba Paștile, cu conștiința împăcată, că le-am serbat chiar la timpul cuvenit.

În special țin să amintesc, că pentru noi creștinii ortodocși fixarea zilei echinocțiale nu prezintă nici o dificultate. Toate bisericile ortodoxe sunt zidite cu altarul spre răsărit, așadar, spre punctul echinocțial. Primăvara, n-ai decât să pândești momentul, când răsare soarele, și dacă vezi, că raza soarelui, care răsare, se răsfrânge prin fereastra din dreptul mesei Sfântului

altar și se vede până în mijlocul pridvorului, atunci să știi, că soarele a răsărit chiar în punctul său echinocțial. Vom mai aștepta încă până ce luna devine plină și în prima duminică, care urmează, vom serba Paștile. Bisericele orientale cu altarul lor îndreptat spre răsărit sunt, așadar, mici observatoare astronomice, întocmite anume pentru a putea stabili cu ajutorul pozițiunii lor geografice punctele echinocțiale și a hotărî, astfel, cu destulă precizie, ziua, în care trebuie să serbată cea mai mare sărbătoare a creștinătății, Paștile.

Creștinătatea din Occident s-a lipsit de acest simplu mijloc de a stabili punctul echinocțial al soarelui. Bisericele, pe care și le-au zidit occidentalii, nu sunt îndreptate cu altarul lor principal spre răsărit...

Calendarele n-au avut nici când un rol hotărâtor în ce privește stabilirea zilei de Paști. Dimpotrivă fiecare calendar, care are pretenția, ca să fie un calendar complet și bine alcătuit, va trebui să țină seama de ziua de Paști, așa după cum a stabilit-o Biserica. El va trebui să arate nu numai lista zilelor de peste an și împărțirea lor în săptămâni și luni, ci ni va spune și când sunt lunile noi, pătrarul 1, lunile pline, pătrarul ultim și tot așa va trebui să ni comunice și orele, când răsare și apune soarele în fiecare zi de peste an. Calendarul ne va arata între altele și ziua echinocțiului de primăvară. Și, urmărindu-l bine, vom găsi, de fapt, că în prima duminică de după luna plină de după echinocțiul de primăvară sunt Paștile creștine.

Dificultatea începe abia atunci, când cei care nu cunosc normele, după care trebuie stabilită ziua sărbătorii de Paști, compară un calendar dintr-un an cu un calendar din alt an. Ei nu-și dau seama, că lunile noi dintr-un an calendaristic nu coincid cu lunile noi din celalalt an calendaristic. Și atunci, ce să vezi ? Ei se întreabă, de ce în anul acesta s-au serbat Paștile în ziua cutare de aprilie, iar în anul viitor vom trebui să o serbăm în ziua cutare a lunii lui martie. Și fără să-și mai dea silința, ca să cerceteze și să cunoască motivele, pentru care Biserica a stabilit, ca odată să se serbeze Paștile într-o zi a lunii lui aprilie, iar altă dată într-o zi a lunii lui martie, pretind, ca Paștile să se fixeze pentru totdeauna la o zi, care să nu permită o oscilare prea mare.

Pretenția aceasta a cercurilor străine de normele și tradițiunile Bisericii nu este însă prin nimic justificată.

Cine astăzi este lipsit de cele mai elementare cunoștințe în ce privește sistemul nostru planetar și nu știe cece este echinocțiu și lună nouă sau lună plină ar face mai bine, dacă ar recunoaște cu umilință această lipsă de cunoștințe și s-ar supune conducerii celor, care dispun de aceste cunoștințe. Dar dacă cred, că nu se pot supune conducerii acestora, n-au decât să ceară lămuriri. Și li se vor da. Dar a persevera în această ignoranță, în sec. XX d.Hr. când știm, că încă vechii locuitori ai Chinei, care au trăit prin sec. VIII î.d.Hr., știau să calculeze, fără a dispune de mijloacele tehnice, de care dispunem noi, chiar și întunecimele¹⁵⁸ de soare și de lună, cu destulă precizie, este un certificat destul de rău pentru gradul de cultură, pe care pretindem, că stăm. Dar dacă aceste cercuri au chiar cutezanța, ca să ceară, ca cei cunosători să abdice la cunoștințele lor și să se coboare la nivelul cultural cel atât de jos, pe care stau dânșii, atunci ni lipsesc cuvintele, cu care am trebui să calificăm atitudinea lor. Atâta spun, că

¹⁵⁸ eclipsele

Biserica nu poate ține seama de cei, care, cu rea credință, refuză a avea înțelegere pentru vechile și venerabilele ei tradițiuni.

Ar zice unii, că peste tot azi majoritatea hotărăște. Noi răspundem, că în știință ar fi trist, dacă ar hotărî majoritatea, în știință trebuie să rămână hotărâtori acei factori, puțini la număr, care au studiat și cunosc chestiunea. Mai ales în Biserică nu se poate admite, ca mulțimea să hotărăscă cele ce trebuie să se facă și ce nu. În Biserică hotărăște Magisterul (sic!) bisericesc, iar toți ceilalți membri ai ei ascultă. În Biserică Domnul Iisus Hristos poruncește. Biserica este Hristocratică, nu democratică. Cu toate acestea ea este cea mai folositoare și mai binefăcătoare instituțiune pentru omenire. Așa fiind, nu se poate admite, ca credincioșii laici să aibă dreptul de a hotărî în chestiuni, care sunt exclusiv de competența bisericii învățătoare. Cu atât mai puțin li este permis acelora, care stau în afară de organizația Bisericii creștine, cum este cazul chiar cu Comitetului Comisiunii de studii a Societății Națiunilor, din care fac parte, după cum am arătat în cele precedente, *un număr considerabil de rabini iudei*, ca să aibă oarecare vot în chestiuni, care privesc în primul rând Biserica creștină. Nici opinia publicului mare, ori și cât de favorabilă ar fi chestiunei stabilizării Sfintelor Paști pe o duminică oarecare din aprilie, nu are nici o importanță hotărâtoare. Hotărâtor este numai votul bisericii învățătoare.

În această direcție *Arhiepiscopul de York* drept că a declarat, că ar fi înțeles, ca data de Paști să se fixeze în prima duminică, care urmează după a doua sâmbătă a lunii aprilie, dar numai sub condiția, dacă ar putea să se facă un acord general în biserică asupra acestei chestiuni. Cam la fel este și răspunsul, pe care *Patriarhul ecumenic din Constantinopole* l-a dat în scrisoarea sa din 18 Februarie 1924 în urma celor hotărâte în Congresul pan-ortodox ținut între 23 mai și 5 iunie 1923. În acest răspuns se spune, că Biserica Ortodoxă este gata a se declara în favoarea stabilizării sărbătorii de Paști, sub rezerva unui acord comun al bisericilor creștine. Răspunsurile acestea sunt socotite din partea Comitetului Comisiunii de studii a Societății Națiunilor favorabile chestiunei stabilizării sărbătorii de Paști. Privite mai de aproape ele sunt însă răspunsuri evazive, pentru că pe de o parte declară, că sunt gata să accepte stabilizarea Paștilor în felul sugerat de Societatea Națiunilor, pe de altă parte însă pun condițiuni, despre care se știe de mai înainte, că nu se vor putea realiza nici odată, adică condițiunea unui acord comun al tuturor bisericilor creștine în această chestiune. Răspunsul Arhiepiscopului de York, care este în fond protestant și stă atât de departe de vechea tradiție bisericească, nu mă prea miră. Dar mă miră mult, cum de a putut să dea un astfel de răspuns Patriarhul Ecumenic din Constantinopole. *Răspunsul este de-a dreptul nedemn de înaltul prestigiu de până acum al acestui Scaun patriarhal.* Zic nedemn, pentru că de frică, ca să nu piardă simpatiile membrilor din Comisiunea de studii a Societății Națiunilor, a declarat cu cuvintele de mai sus, că este gata, ca să treacă peste hotărârea Sinodului Ecumenic și să accepte o nouă stabilizare a Paștilor. Aceasta ar fi un act de trădare la adresa tradițiunilor de până acum a Bisericii Ortodoxe...

Dar cei inițiați știu de mai înainte, ca un Concil (sic!) Ecumenic nu va putea să dezavueze pe un alt Concil Ecumenic, care a luat deja hotărâri precise în chestiunea datei, când trebuie să se serbeze Paștile creștine. Același Spirit (sic!) Sfânt, care a grăit prin gura profetului Moisi și i-a poruncit, ca să scrie, că mielul pascal trebuiește junghiat în seara zilei de 14

Nisan, adică în ziua de lună plină a primei luni de primăvară, a știut de mai înainte, că și Domnul Iisus Hristos, Fiiul lui Dumnezeu, adevăratul Miel pascal al omenirii, Se va jertfi chiar în ziua de Paști a iudeilor și va învia a treia zi, într-o zi de Duminică. Și același Spirit Sfânt a inspirat și hotărârea Sfinților Părinți dela Sinodul I Ecumenic, ca sărbătoarea Sfințelor Paști creștine sau Învierea Domnului să se serbeze în prima duminică, care urmează după luna plină de după echinocțiul de primăvară. Și, dacă, de fapt, același Spirit Sfânt îi va inspira și pe Sfinții Părinți, care vor fi convocați într-un nou Concil Ecumenic, atunci noi nu ne putem aștepta, că în ce privește ziua de Paști, adică când vor trebui să se serbeze Paștile, ei vor fi în stare, ca să ia altă hotărâre. Ei vor confirma pur și simplu hotărârea Sinodului I Ecumenic din 325 d.Hr. Și atunci vom zice, că dacă cei inițiați puteau ști, de fapt, încă de pe acum, că noul Concil Ecumenic nu va fi favorabil noului proiect de reformă pascală, cred, că ar fi fost mai consult, de a le tăia încă de pe acum celor ce vor să-și vadă înfăptuită această reformă orice nădejde de reușită. Dânșii s-ar fi supărat deocamdată, dar pe urmă s-ar fi liniștit și s-ar fi împăcat cu o stare de lucruri, care nu se mai poate schimba.

2. Perturbările, care se zice, că s-ar ivi din cauza lipsei de stabilitate a sărbătorii de Paști pentru viața școlară, judiciară, pentru comerțul de mărfuri și traficul mondial și pentru contabilitatea bancară, nu pot să fie atât de mari, după cum se pretinde. Ele sunt exagerate. Sărbătoarea de Paști cade și după noul proiect tot într-o zi de duminică. Dacă acea duminică este o duminică a luni martie sau a luni aprilie este irelevant. Cine vrea să serbeze Sfintele Paști timp de mai multe zile n-are decât să-și ceară un concediu de mai multe zile și să serbeze.

Stabilirea serbării Paștilor într-o duminică, care să cadă întotdeauna pe la mijlocul luni lui aprilie, mai ales din cauze climatice, nu are nici un rost. Nimeni nu poate garanta, că pe la mijlocul luni lui aprilie toată creștinătatea se va putea bucura de vreme frumoasă. Eschimoșii creștini s-ar găsi și în mijlocul lui aprilie sau și mai târziu tot în mijlocul ghețarilor. Din cauza lor Paștile nu ar putea să fie amânate până atunci, până când s-ar topi ghețarii.

Concluziunile, la care ajung, le pot rezuma, deci, în următoarele :

1. Conștientă de importanța deosebită, pe care o are sărbătoarea Sfântul Paști, resp. Învierea Domnului pentru întreaga creștinătate, și credincioasă bunelor tradiții milenare Biserica Ortodoxă Română *nu poate* să serbeze Învierea Domnului la altă dată decât numai în prima duminică, care urmează după luna plină de după echinocțiul de primăvară.

2. Nu există nici un motiv rezonabil, care ar putea să *constrângă* Biserica Ortodoxă de a abandona tradiția ei de până acum și de a accepta o stabilizare a sărbătorii de Paști pe o duminică oarecare a luni lui aprilie.

3. Sistemele calendaristice n-au avut nici odată un rol hotărâtor asupra fixării zilei de Paști. Ele au înregistrat numai simplu ceea ce li s-a comunicat, fie direct, fie indirect, din partea Bisericii cu privire la ziua de Paști. Și nici pe viitor nu li se poate concede unor sisteme calendaristice dreptul de a hotărî ele data zilei de Paști, mai ales, când știm, că reformele calendaristice, care ni se sugerează din partea Comisiunii de studii de pe lângă Societatea Națiunilor, *vor fi mult mai rele și mai schimbăcioase* decât sistemele calendaristice de până acum...

5. Biserica Ortodoxă Română *are îndatorirea sfântă, ca să corecteze punctul de vedere al Patriarhatului Ecumenic din Constantinopole* și să declare cu toată francheța și tară teamă de a-și pierde simpatiile membrilor Comitetului de studii de pe lângă Societatea Națiunilor, că nu poate admite, ca Sfintele Paști să se serbeze în altă duminică, decât în cea *stabilă odată pentru totdeauna de Părinții Sfântul Sinod din Niceea* din anul 325 d.Hr. *Simpatiile lumii întregi nu trag atât de mult în cumpănă, cât trage în cumpănă păstrarea credincioasă a vechilor și bunelor tradiții bisericești, care le-au fost inspirate Sfinților Părinți de Spiritul Sfânt.*

6. Pentru cazul însă, că ni s-ar impune din afară, cu toată opoziția noastră hotărâtă, ca să acceptăm noua reformă de stabilizare a sărbătorii de Paști, *noi să fim gata, ca să suferim, dar să nu cedăm. Cine va ceda pe această chestiune va trebui considerat un trădător al unei vechi tradiții bisericești, care a fost sancționată de însuși Domnul nostru Iisus Hristos prin moartea Sa de pe cruce și Învierea Sa din morți, fapt, ce s-a întâmplat în prima duminică după luna plină de după echinocliul de primăvară.*

Al Sanctității Voastre prea devotat Dr. Vasile Gheorghiu

Profesor universitar

Iată exprimare bărbătească și apologetică a Părintelui profesor ce s-a ridicat împotriva a două instituții redutabile, una bisericească și una lumească – Patriarhia Ecumenică și Liga Națiunilor. La care se adăugau atunci și presiunile din partea agențiilor economice, ale trusturilor internaționale evreiești, și chiar ale unei opinii publice înlumite și pătrunsă fiind de acest duh secularizat, gata să facă orice compromis cu puterile zilei.

Și atunci erau presiuni și „recomandări” de reforme anti-bisericești sprijinite de fundații de tip Soros, cu șleahta lor de năimiți autohtoni, ce invocau tot felul de motive „de bun simț” pentru a stâlci Praznicul praznicelor și a-și impune criteriile lor globaliste antihristice.

După cum se știe, cu ajutorul lui Dumnezeu, recomandarea lor n-a avut sorti de izbândă, și acei frățiori au trebuit s-o amâne, dar să n-avem nici o grijă: cu siguranță, mai ales acum după intrarea în UE, vom mai auzi astfel de propuneri, și chiar și mai și. Vom vedea cum vom răspunde noi cei de azi la presiunile ce se fac pentru a prăznui Paștele pe nou, ca să fim împreună cu toți „creștinii”.

Drept pentru care, să urmărim pilda acestui înaintaș, care prin cele de mai sus și-a mai spălat din păcatele nesăbuitei „reforme calendaristice ortodoxe române.” Aceasta, mai ales să fie pildă pentru ierarhie și profesorii de teologie, căci de acolo se așteaptă îndrumarea poporului dreptcredincios de apărare și păzirea credinței noastre. Amin.

NAȘTEREA DOMNULUI: 5508 DE LA FACEREA LUMII.
SUNTEM CU ADEVĂRAT ÎN ANUL 2008!

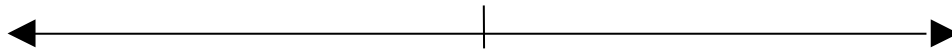
În aceste zile premergătoare Nașterii Domnului, am mai arătat cum duhurile răutății îi luptă pe diverși posedați ai lor, oameni de „știință” cu nume mincinos și îi face să avanseze pe toate căile pe care le și stăpânesc, „canalele”¹⁵⁹ mass-media și internetul, ce vuiesc realmente de datări alternative ce „dovedesc” și „demonstrează” astronomic, că Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție sunt în înșelare, fiind săracele tributare nivelului științei vremii lor, învechită și depășită de noile descoperiri și aparate „evolute”. Și atunci, conștiința creștinească și preotească nu poate să primească nicidecum și nici măcar să sufere și aceste hule, iar ca păstori să vedem cum lupii științei intră în turma neștiutoare ce nu poate în nici un chip să le verifice „teoriile” și „ipotezele”, și chiar legile, sau, cum deunăzi a spus la un seminar un profesor exaltat „dogmele”¹⁶⁰!

De pildă, a ajuns aproape o afirmație de necontestat chiar în mediile noastre teologice faptul că Domnul nu s-a născut în anul 1 era creștină, ci ba cu 4, ba cu 6 ani înainte, după cum i se năzare cine știe cărui cercetător extrem de deștept din lumea protestantă sau științifică a cercetării științei bibliei și cronologiei profane comparate.

Deci pentru întărirea confrăților preoți și duminirea turmei drept credincioase vom mărturisi acestea:

Timpul a apărut la un moment dat precis, și *curge într-o singură direcție!*: „a adus la existență și scurgerea timpului, care se grăbește totdeauna, *trece mai departe și nu-și oprește deloc drumul*”. (Fericitul Augustin) Această problemă este deosebit de actuală, când percepția curentă a cronologiei și calendarului a suferit, cu ajutorul matematicii și evoluționismului sec. al XIX-lea o mutație radicală. Cronologia profană (civilă) din zilele noastre a introdus un sistem schizofrenic de datare în două direcții ce a tulburat încă și mai mult mințile și așa răvășite ale oamenilor de azi. Noi suntem crescuți din pruncie cu acest hibrid irațional, fără a gândi să-i contestăm valabilitatea. Dacă ne vom opri însă un moment de reflecție asupra curgerii simetrice a timpului în 2 direcții diametral opuse, având ca axă (centru) Nașterea Domnului, și datări „înainte” și „de la”, sau „după”... vom observa că timpul are un punct de origine 0 și curge în două direcții *fără vreun sfârșit determinat!*

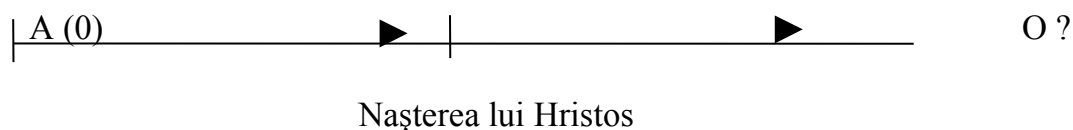
(- ∞) ? î.(de Nașterea lui) Hristos 0 d. (Nașterea lui) Hristos ? (+ ∞)

¹⁵⁹ În toate sensurile...

¹⁶⁰ Se referea la evoluție! Dar cine poate să dea dogme decât numai Duhul Sfânt Dumnezeu? Și unde se dau ele în altă parte decât în Biserica Ortodoxă Sobornicească și Apostolească? Pot oamenii și dracii să facă acest lucru?

Cronologia tradițională grăiește: „anul cutare de la Facerea lumii”, iar timpul curge, așa cum și se întâmplă în realitate, *într-o singură direcție*, spre sfârșit, care rămâne ce-i drept ascuns, dar va veni la momentul hotărât de Domnul (O = omega).

Nu vrem prin aceasta să tăgăduim în vreun fel că centrul este Hristos, sau chiar axa timpului, ci doar să repunem în drepturi cronologia tradițională a Bisericii ce, bineînțeles că-L cinstea pe Hristos așa cum se cuvine și nu Îl determina ca 0, Doamne iartă-ne și ferește!

Încercând să aflăm cum s-a putut ajunge aici, se invocă în primul rând faptul că această datare ar aparține Sfântului Dionisie Exiguul care a stabilit anul Nașterii Domnului și prin aceasta era creștină. După informațiile general admise, Sfântul Dionisie a elaborat un tabel pascal pentru anii 228-247, ani numărați de la începutul domniei împăratului Dioclețian. Din evlavie sa, Sfântul a simțit că acest ticălos persecutor al creștinilor nu merită să mai fie amintit, ci mai cu seamă e de menționat anul Nașterii Domnului (Anno Domnini), și a modificat datarea ca fiind perioada 532-550 de la Nașterea Domnului, deci anul dioclețian 228 este echivalent cu Anul Domnului 532, astfel domnia crudului tiran începând în 284 d.Hr. Întrucât aceste evenimente se petreceau la Roma, s-a anulat astfel și tradiționala lor datare „Ab urbe condita” (de la întemeierea cetății Romei de către Romulus și Remus) care ar fi fost în anul 753 înainte de Nașterea Domnului. Nu avem nimic de obiectat la aceste informații decât aceea că de aici *nu rezultă câtuși de puțin că Sfântul a introdus acea numărătoare a anilor în cele două direcții.*

S-a furnizat atunci o altă ipoteză potrivit căreia cel care ar fi adus această curioasă datare ar fi urmașul Sfântului Dionisie, anume Beda Venerabilul (Anglia, sec. VIII), care ar fi introdus practica numărării anilor *și în urmă*, astfel încât anul 1 al Nașterii Domnului era logic precedat de către *anul 1 înainte* de Nașterea Domnului. Această informație trebuie luată cu mare atenție, deoarece aici se poate strecura o falsă pistă. Desigur cunoaștem și din sinaxarele noastre ortodoxe legate de dreptii și proorocii Vechiului Testament vobe ca acestea: „Sfântul prooroc (N) a trăit acum (n) veacuri (sau sute de ani) înainte de Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos...”, lucru pe care îl făcea cu siguranță și Beda Venerabilul. Dar putem fi absolut siguri că acesta nu uitase de datarea de la Facerea lumii, chiar dacă nu o folosea în mod curent. De aici însă și până la a stabili un sistem de datare în axe diferite așa îl cum cunoaștem este o cale lungă, care, iată, a durat până în sec. XVIII, cel al „luminilor celui întunecat”, când actualul sistem „astronomic” de datare a fost propus, și din nenorocire și adoptat până în zilele noastre, de către astronomul Jacques Cassini în anul 1740. De ce luminile întunericului? În afară de cele știute să aflăm și această mare hulă: în acest sistem ateu anul 1 al Nașterii Domnului este

precedat matematic de anul 0 (!) apoi anul – 1, ceea ce pe lângă hulă a introdus și neorânduială în datare și cronologie.¹⁶¹

Trebuie subliniat că pe parcursul istoriei de peste un mileniu al Bisericii a existat o cronologie foarte bine pusă la punct, ce era cunoscută și predată, în același mod în care se învață în școlile noastre istoria. Numai că această cronologie era cu totul alta decât cea de la școală, și pentru edificare o redăm în continuare:

„Despre anul dela zidirea lumii, și despre, cele 3 cicluri - cruguri

Creștinii, adică totalitatea Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos, au admis în dogmele lor *Biblia* ca fiind prima Lege dată de Dumnezeu poporului lui Israel și reînnoită – a doua oară - prin venirea pe pământ, a Neînvinsului Răscumpărător al neamului omenesc Domnul nostru Iisus Hristos.

Prima Lege se cunoaște sub numele de «*Vechiul Testament*», iar reînnoirea sub acela de: «*Noul Testament*», - «N-am venit să stric (Legea), ci să plinesc» zice Domnul (Matei V, 17).

Epoca cea dela zidirea lumii, și din iudei și din alți scriitori de ani, mulți în multe feluri o scriu; însă Biserica Creștină Ortodoxă de Răsărit legiuiește¹⁶², că Domnul nostru Iisus Hristos S-a născut, după Trup, din Prea Sfânta Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, în anul 5508 dela facerea lumii. Pe care șir de ani oarecarii obișnuiesc a-i împărți - adică vremea cea dela întemeierea lumii și până la întâia venire a Domnului nostru Iisus Hristos - în cinci vârste:

Întâia vârstă a lumii numesc, pe cea dela facerea lui Adam până la potop, (după cei 72 de tâlcuitori, numiți – Septuagintă¹⁶³ -),

ani.....2262

A doua vârstă, pe cea de la potop până ieșirea fiilor lui Israel,

ani.....1632

A treia vârstă, pe cea de la ieșire până la zidirea Bisericii
în anul al 4-lea - Solomon,

ani.....601

A patra, pe cea de la zidirea Bisericii, până la risipirea ei,
- robia Ierusalimului, -

ani.....424

A cincea, pe cea de la risipire până la întâia venire
a Domnului nostru IS. HS.

¹⁶¹ Ne amintim și de bulversarea creată în ajunul anului 2000, privitoare la dereglarea unor sisteme de calcul, etc.

¹⁶² „Introducerea *Ist. Biser. Meletie*”, pag. 81

¹⁶³ Pentru acești 72 de tâlmăcitori – Septuagintă — (latinești) ce au tradus Biblia din limba evreiască în cea elinească, pe vremea lui Ptolemeu Filadelful împăratul Egiptului (285-247 î.Hr.) se află la Epitomi: cap. 6 din mainainte spuneri, pag. 20, un cuvânt vrednic de laudă scriind pentru acești 72 de bărbați.

(Schimonahii Teofil și Arsenie Cotea din Muntele Athos)

O primă consecință a celor de mai sus a fost deturnarea percepției bisericești tradiționale asupra timpului, și înlocuirea ei treptată cu o cronologie seculară, științifică și politică, ce se deosebește radical și subminează periculos bazele credinței ortodoxe.

Pe această zonă – primele zile ale creației până la căderea lui Adam – se pot broda oricâte presupuneri fanteziste și oricâte sume de ani, ceea ce convine de minune unei gândiri evoluționiste. Astfel s-a mers de la infinitatea vechimii universului (materialism ateu) până la recenta teorie a „big bang-ului” ce indică o vechime de aprox. 16 miliarde de ani¹⁶⁴. Pentru ca aceste rătăcirii pierzătoare să nu aibă loc, să reluăm fără nici o urmă de îndoială în suflete cronologia tradițională constantinopolitană a Bisericii Răsăritului care ne spune să numărăm *de la facerea lumii* 5508 ani până la Nașterea Domnului.

Învățătura eretică a evoluționismului are nevoie de o durată uriașă de timp, dacă s-ar putea chiar una infinită, așa cum învățau marxiștii ateii. Acum aceasta a căzut și s-a înlocuit cu o altă născocire: așa numitul „big-bang”. În încheire mărturisim așa cum am indicat în titlu:

Iubiți confrăți preoți și credincioși!

Potrivit Învățăturii Sfintei nostre Biserici Ortodoxe Sobornicești și Apostolești, cuprinsă în Sfânta Scriptură și în Sfânta Tradiție, ne aflăm cu adevărat în anul 2008 de la Nașterea Domnului și 7516 de la facerea lumii. Amin!

III. Ecumenism

¹⁶⁴ O parodie cabalistă a creației din nimic, ce născocește o particulă primordială ce ar fi conținut întregul univers și a explodat la un moment dat etc, etc. Punând-o pe aceasta lângă adevărata revelație, ea cade ca un putregai vrednic de dispreț, și va fi în curând, așa cum s-a întâmplat cu toate celelalte „teorii” științifice atee lepădată și de către lumea seculară, ca pe un avorton născut gata mort. Așa că nu ne mai ostenim să o combatem punct cu punct.

CINE ȘI CE SUNT MONOFIZIȚII?¹⁶⁵

În ultima vreme, dialogurile ecumeniste interconfesionale readuc din când în când în actualitate diferite modalități de stingere a unor conflicte bisericești istorice. Unul dintre acestea este cel legat de bisericile așa numite „vechi orientale”, care înainte se numeau „anticalcedonene” sau „monofizite”: armeni, sirieni, copti. Pentru că unii cititori au cerut lămuriri cu privire la statutul acestora, vom schița un răspuns dogmatic și canonic patristic, adică al Sfintei Tradiții, ce știm că este normativă pentru dreptslăvitorii creștini, de la vlădică până la opincă.

Despre această erezie Sinodul IV Ecumenic de la Calcedon (451) ne spune:

*Prolegómena**Despre Sfântul și Ecumenicul al Patrulea Sinod*

„Sfântul și Ecumenicul [a toată lumea] al patrulea Sinod [Sobor], s-a adunat în Halkidón, cetate vestită a Vetiniei, în timpul Împăratului Marchián și Pulhériei la anul 451 după Hristos. Iar Părinții întru el au fost la număr șase sute treizeci... Care au *osândit și anátemei au dat pe nenorocitul, Evtihie Arhimandritul, și pe Dioscór apărătorul acestuia*, care după Sfântul Chiril s-a fost făcut Episcop al Alexandriei... *Iar aceștia pe cele două firi ale lui Hristos dumnezeirea adică și omenirea, din care se alcătuieste și întru care se cunoaște, și se închină, cu sumeție întru o fire le amesteca, necunoscând nebunii, că din această păgânească cugetare, se încheie a nu fi Hristos din aceeași fire a Tatălui, și din aceeași fire a oamenilor, ci din alte oarecare...* Și au făcut a sa hotărâre a Ortodoxei credințe, având acestea anume (în Praxa 5): „Urmând dar noi Dumnezeieștilor Părinți, pe Unul și același Fiu pe Domnul Iisus Hristos al mărturisi, cu un glas toți învățăm, că desăvârșit este același întru dumnezeire, și desăvârșit același întru omenire. Dumnezeu cu adevărat, și Om cu adevărat același, din suflet și din trup. Deoființă cu Tatăl după dumnezeire, și deoființă același cu noi după omenire. Întru toate asemenea cu noi, fără de păcat. Mai-nainte de veacuri din Tatăl Născut, după dumnezeire, iar în zilele cele mai de pe urmă, același pentru noi, și pentru mântuirea noastră din Maria Fecioara de Dumnezeu Născătoarea, după omenire, pe Unul și același Hristos, Fiu, Domn, Unul Născut, din două firi *fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire, fără despărțire* cunoscându-se, nicăieri osebirea firilor stricându-se pentru unire, ci mai vârtos păzindu-se însușirea amândurora firilor, și întru o față, și întru un ipostas aflându-Se. Nu în două fețe împărțindu-Se, sau despărțindu-Se, ci Unul și același este Fiu, și Unul Născut Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos. Precum din început Proorociei pentru El, și Însuși Domnul Iisus Hristos ne-au învățat și Símboalele Părinților ni l-au predat. Au surpat însă Sinodul același pe lotreasca adunare ceea ce în Efés mai-nainte s-au fost adunat, în anul 448, întru care Dioscór a fost întâi șezător, pe Evtihie apărându-l, iar locoțiitorii Episcopului Romei, nu se ascultau; și

¹⁶⁵ Apărut în *Credința ortodoxă* numerele 3 și 4/2007

Sfântul Flavián al Constantinopolului lovindu-se cu piciorul, și cu multe lovituri rănindu-se, s-a săvârșit.” (*Pidalion 1844*)

*Despre cele două firi ale lui Hristos
împotriva monofiziților*

Însă de vreme ce aceia care se străduiesc să lepede propovăduirea adevărului și prin propriile erezii au născocit deșertăciuni, unii îndrăznind să strice [învățătura despre] taina iconomieii Domnului pentru noi și făgăduind numirea de Născătoare de Dumnezeu dată Fecioarei [Maria], iar alții *scornesc [învățătura despre] contopire și amestecare, închipuindu-și nebunește că este o singură fire din trup și dumnezeire, născocind grozăvia că, prin contopire, firea dumnezeiască a Celui Unul Născut este pătimitoare...*

Acestora li s-a adăugat, cu îndreptățire, și epistola lui Leon, întâistătorului mării și vechii Rome către cel între sfinți - Arhiepiscopul Flavian, scrisă pentru surparea cugetărilor stricate ale lui Eutihie, întrucât [această epistolă] conglăsuiește cu mărturisirea marelui Petru, fiind un stâlp de susținere [a adevărului] împotriva atacurilor [rău credincioșilor]... Îi îndepărtează din adunarea celor sfinți pe cei care îndrăznesc să spună că dumnezeirea Fiului Cel Unul Născut este pătimitoare; le stă împotriva și celor care își închipuie *o amestecare sau contopire a celor două firi ale lui Hristos*;... și îi dă anatemei pe cei care scornesc rătăcirii, cum că înainte de unire erau două firi, iar după unire a rămas una.

Urmând așadar Sfinților Părinți, noi învățăm într-un glas că mărturisim pe Unul și același Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos, Însuși desăvârșit întru dumnezeire cât și întru omenitate, Însuși Dumnezeu adevărat și om adevărat din suflet rațional și din trup, de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire și de-o-ființă cu noi după omenitate, întru toate asemenea nouă afară de păcat, născut din Tatăl mai înainte de veci după dumnezeire și, la plinirea vremii, Același născut pentru noi și pentru a noastră mântuire din Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, după omenitate, Unul și Același Hristos, Fiul, Domnul, Unul Născut, *cunoscându-se în două firi, fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire, fără despărțire*, deosebirea firilor nefiind nicidecum stricată din pricina unimii, ci mai degrabă păstrându-se însușirile fiecărei firi într-o singură persoană și într-un singur ipostas, nu împărțindu-se sau despărțindu-se în două fețe, ci Unul și același Fiu, Unul Născut, Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos, precum [au vestit] de la început prorociei, precum El însuși ne-a învățat despre Sine și precum ne-a predanisit nouă Crezul Părinților.” (Hotărârea Sinodului IV Ecumenic Calcedon 451)

„Foarte mult ai vestit pre cei *dreptslăvitori* și ai rușinat pe cei *răucredincioși*, Eufimie preafrumoasă fecioară a lui Hristos, întărind cele ce Părinții bine au dogmatizat la al IV-lea Sobor...”

„Acestuia și acum roagă-te, să se surpe trufia vrăjmașilor sub picioarele *dreptcredincioșilor*, ca și atunci *eresurile* prin rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, ceea ce ai primit hotărârea credinței de la cei 630 de Dumnezeu purtători Părinți și o păstrezi, prea lăudată.” (Troparul și Condacul SfântulMucenițe Eufimie - 16 septembrie)

Situația lor este din acest moment limpede, iar această ramură care la vremea ei a însemnat aproape o jumătate din Imperiul Roman de Răsărit, s-a uscat de erezie, a pierdut duhul și harul și s-a desprins de organismul bisericesc ca un mădular mort. Aici ar fi o „mare schismă” de dinaintea celei din 1054.

Ce au fost și sânt monofiziții (armeni, sirieni, copti)? Erezie, schismă sau parasinagogă? Răspunsul este lesne de dat de către cei care cunosc ale Bisericii: aceștia au fost *osândiți ca eretici* și dați anatemei mai întâi la Sinodul IV Ecumenic de la Calcedon și apoi la celelalte trei Sinoade Ecumenice care au urmat. Sfinții și Sfintele au întărit și ei acele hotărâri, și noi nu am îndrăzni să cugetăm altfel, mai blând și iubitor ca aceia:

„Și a luat de la Dumnezeu, pentru smerita lui cugetare, darul cunoștinței celei duhovnicești și al înțelepciunii celei mari și a alcătuit cuvinte mult folositoare de suflet și a scris viețile unor Sfinți Părinți, apoi, și de darul preoției s-a învrednicit. Asemenea, după Sfântul Ioan Scărarul și după Gheorghe, fratele acestuia, Anastasie, a fost egumen al muntelui Sinai. Și *se nevoia împotriva ereticilor, scriind mult împotriva lor; că certându-se cu ei, îi muștra, îi biruia, și-i rușina.* Și se începuse în Alexandria, pe vremea împărăției lui Zenon, *acea erezie împotriva Sinodului al patrulea a toată lumea, al Sfinților Părinți de la Calcedon.* Și, pe când *acea erezie începea, era în Alexandria un patriarh mincinos, Petru ereticul, care se numea Mogoș. La această erezie, s-a unit și Sever, care se numea "fără de cap", din pricina ereziei, și care ă răpit scaunul patriarhal al Antiohiei. Deci, pe acești eretici, Cuviosul Anastasie, în zilele sale, biruindu-i cu dumnezeieștile cărți, se lupta cu ei, nu numai în muntele Sinai, ci și în toată Siria, în Arabia și în Egipt, pe de o parte, prin scrierile sale, iar pe de alta, străbătând el însuși pretutindeni și dezrădăcinând *acea erezie, alungând-o și întărind dreapta credință în Biserica lui Hristos.* Și așa, plăcând lui Dumnezeu mai mult decât alți părinți, la adânci bătrâneți, s-a dus către Domnul. Iar sfârșitul lui a fost pe vremea împărăției lui Heraclius (610-641).” (*Proloagele* 20 aprilie, Pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Anastasie, egumenul Muntelui Sinai)*

Și Sfântul Ioan Damaschin are în *Dogmatica* sa o secțiune intitulată: *„Despre cele două firi contra monofiziților.*

Să ne desfătăm acum și cu graiul vechilor istorii bisericești, al *Cronografului*:

„Iar când a fost în al doilea an de-mpărăția lui Marchian s-au făcut Sfântul Sobor a patra. Și trecuse de la al treilea Sobor până la a patra 30 de ani tocma. Și s-au strâns 630 de Oteți și s-au făcut acest Sobor la cetate la Halchidona și-au fost și Împăratul Marchian la Sobor cu Sfinții Oteți de față...

Și dac-au șezut Sfinții Oteți la Sobor au adus pre Dioscor și pre Eutihie și grăia *bogate îmbălături și-acești eretici.* Și zicea cum Dumnezeu nu este în două firi, și om și Dumnezeu, nici este Duhul Sfânt, și-alte *cuvinte procleștești* a lor. Iar Sfântul Sobor i-au rămas cu Sfintele Scrisori, că Tatăl și Fiul și Duhul Sfânt sânt în trei obaze și un Dumnezeu: și Fiul este deplin Dumnezeu și deplin om.

Și-au afurisit pre spurcatul Dioscor și pre Eutihie ca pre niște eretici mincinoși și ca pre niște vrăjmași legii creștinești. Și i-au trimis Împăratul în urgie la Gagra. I-au pus acolo

<în> închisoare, până au murit acolo ca niște păgâni de foame și de sete. Și și-au dat *spurcatele suflete* în mâna necuraților, cum și-au agonisit.”

Și din mireasma cărții duhovnicești *Limonariu*:

„Ne povestea nouă avă Gheorghe, preotul chinoviei Șolarilor, că în Manadia trăia un bătrân tare sârguitor; era însă simplu la credință și se împărtășea oriunde se găsea *fără nici o deosebire*. Într-o zi s-a arătat un înger al lui Dumnezeu spunându-i:

- Spune-mi mie, bătrânule, dacă vei muri, cum voiești să te îngroape pe tine, oare ca egiptenii, sau ca armenii, sau ca ereticii, ori ca ierusalimlenii? (adică ortodocșii n.n.)

- Nu știu, i-a răspuns bătrânul.

- Gândește-te, i-a spus atunci îngerul, și am să vin peste trei săptămâni să-mi spui.

Bătrânul s-a dus la un altul și i-a spus ceea ce a auzit de la înger. Când a auzit acest bătrân s-a minunat de spusesele lui. S-a uitat mult la el și mișcat de Dumnezeu i-a spus:

- Unde te împărtășești cu Sfintele Taine? El i-a răspuns și i-a zis:

- Unde mă găsesc, acolo mă împărtășesc, ori la armeni, ori la egipteni, ori la eretici.

Atunci bătrânul i-a spus:

- Să nu crezi că poți să te împărtășești în afară de Sfânta Sobornică și Apostolică Biserică, care ține patru Sfinte Sinoade Ecumenice; cel din Niceea, al celor trei sute optsprezece părinți, cel din Constantinopol, al celor o sută cincizeci de părinți, primul din Efes, al celor două sute de părinți, și cel din Calcedon, al celor șase sute treizeci de părinți. Când va veni îngerul spune-i: "Vreau să fiu înmormântat cum se îngroapă monahii ierusalimleni".

După trei săptămâni a venit îngerul și a spus bătrânului:

- Ce mai este bătrâne? Te-ai gândit?

- Vreau să fiu înmormântat cum îngroapă monahii ierusalimleni, i-a răspuns bătrânul.

- Bine, bine, a zis îngerul.

Și îndată și-a dat duhul bătrânul.

Aceasta s-a întâmplat ca să nu piardă bătrânul ostenelele lui și să fie osândit *la un loc cu ereticii*.” (*Limonariu* cap. 36, 178)

Și din *Dogmatica* Sfântul Atanasie din Paros:

„Cel de-al 4-lea [Sinod Ecumenic] s-a adunat de Marcian și Pulheria în anul 451, în Calcedon, cetate a Bitiniei unde s-au strâns până la 630 de episcopi, împotriva lui Eutihie ticălosul arhimandrit, și a lui Dioscor al Alexandriei *celor nălucitori; care o fire rău dogmatiseau în Hristos, turbare și amestecare a celor două firi aducând înăuntru*. Pentru aceea dumnezeieștii Părinți ai Sinodului acestuia cu bună credință au propovăduit pe unul și același alcătuit din două firi și în două firi, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit.” (Sfântul Atanasie de Paros *Dogmatica*)

Cine ar îndrăzni să-i reabiliteze pe acești eretici afurisiți la 4 Sinoade Ecumenice?

Orice alte speculații contemporane nu se cuprind în duhul bisericesc ci se plimbă în alte zone, de care noi suntem străini.

UN MARE „ANTIECUMENIST”: SFÂNTUL PROOROC ILIE TEZVITEANUL¹⁶⁶

„Și fu dacă văzu Ahav pre Ilie, și zise Ahav către Ilie: «Au tu ești singur *cela ce îndărătnicești* pre Israil?» Și zise Ilie: «Nu îndărătnicesc eu pre Israil, ci numai *tu și casa tătâne-tău, când lăsați voi pre Domnul Dumnezeuul vostru și ai mers dinapoia vaalimilor!*»” (3 Împărați, XVIII,17-18)

Putem înțelege din pasajul de mai sus cum „antiecumeniștii” sunt acuzați de către conducerea „ecumenistă” a statului de faptul că, prin atitudinea lor, provoacă sminteală și răzvrătire în popor împotriva autorităților. Astfel se creează un „dușman al poporului”, exact cum au procedat mai târziu revoluționarii masoni francezi și comuniștii răsăriteni. Acțiunea „răzvrătirii” antiecumenist ar duce la consecințe economice dezastruoase pentru stat și națiune.

În realitate, vedem că astăzi ca și ieri lucrurile stau exact invers: urgiile se abat asupra poporului tocmai datorită atitudinii de apostazie ecumenistă în care îi atrag conducătorii, sub pretextul „înfrățirii”, al „reconcilierii”, al „păcii” umaniste, care să asigure bunăstarea și fericirea pe pământ!

„Și acum trimite și adună tot Israilul către mine la muntele Carmilului și pre prorocii lui Vaal și pre prorocii rușinilor și *pre prorocii desigurilor 400 mâncând masa lezavelii*”. Și trimise Ahav la tot Israilul și au strâns pre toți prorocii la muntele Carmilului. Și să apropie Ilie către toți și zise lor Ilie: «Până când voi veți șchiopăta pre amândouă fluierile voastre? De este Domnul Dumnezeu, mergeți dinapoia Lui; iară de e Vaal acesta, mergeți după el!» Și nu răspunse norodul cuvânt.” (3 Împărați, XVIII,19-21)

A „șchiopăta pre amândouă fluierile” arată îndoiala în credință a dreptcredincioșilor (aici israeliților). În acest moment de derută duhovnicească ei nu sunt ancorați în nici una din cele două religii (confesiuni) antagonice: cea ortodoxă a lui Dumnezeu (aici mozaismul, iudaismul) și cea eretică, eterodoxă (aici a lui Baal), ci umblă pe calea pierzătoare a „ecumenismului” sincretist. „Antiecumenistul” (aici prorocul) îi pune să aleagă tranșant una din ele, dar lipsa de credință a credincioșilor le paralizează opțiunea și ei preferă să rămână în expectativă, să vadă „a cui e dreptatea”, și chiar „cine e mai tare”.

„Și zise Ilie către norod: «Eu am rămas proroc Domnului însumi; și prorocii lui Vaal, 450 de oameni, și prorocii desigurului, 400.»” (3 Împărați, XVIII, 22)

Scriptura ne înfățișează ca înfricoșată pildă peste veacuri o situație limită când în poporul ortodox (aici israelitenii) credința ortodoxă are *un singur reprezentant* de seamă la

¹⁶⁶ Apărut pe *Război întru cuvânt* la 20 iulie 2008

vedere (vom vedea mai departe că mai existau în „catacombe”, adică ascunși și alți autentici ortodocși, ce nu erau cunoscuți). Precedentul a existat și s-a mai repetat în istoria Bisericii (vezi pe Sfântul Atanasie cel Mare sau pe Sfântul Maxim Mărturisitorul)

„Și zise Ilie: «Râvnind am râvnit Domnului Atotțiitorului, căci au lăsat făgăduința Ta fiii lui Israil, jertfelnicele Tale le-au risipit și pre prorocii Tăi i-au ucis cu sabie; și-am rămas eu singur, și cearcă sufletul meu ca să-l ia pre el»... «Și vei lăsa în Israil 7 000 de oameni, toate genunchile carele n-au înduplecat genunchiul la Vaal și toată gura carea nu s-au închinat lui».” (3 Împărați, XIX, 14, 18)

Întrucât – așa cum se întâmplă adesea – argumentele duhovnicești, teologice, raționale, de bun simț etc. nu mai sunt de nici un folos în înmuierea unor inimi împietrite și destuparea unor urechi surde la adevăr, Sfântul Prooroc este nevoit să recurgă la constrângătoarea demonstrație a unei puteri suprafirești, adică la o minune a lui Dumnezeu care să arate fără drept de apel unde este dreptatea:

„«Dă-ne nouă dară 2 boi; și aleagă-și lor pre unul și-l fărâme și-l puie pre lemne și foc nu puie deasupra; și eu voi face pre boul celălalt și foc nu voi pune deasupra. Și strigați întru numele dumnezeilor voștri, și eu voi chema întru numele Domnului Dumnezeuului Meu. Și va fi Dumnezeu Carele va asculta cu foc, Acesta e Dumnezeu». Și răspunse tot norodul și ziseră: «Bun e cuvântul carele ai grăit!» Și zise Ilie prorocilor rușinii: «Alegeți-vă pre un vițel și faceți întâi, căci mulți sunteți voi, și chemați întru numele dumnezeului vostru; și foc nu puneți deasupra!»” (3 Împărați, XIX, 22-25)

Minunea aprinderii focului din Vechiul Testament poate avea ca echivalent Sfânta lumină (focul) ce se aprinde și dovedește în fiecare an care este Paștele Ortodox, ea pogorându-se la rugăciunea *ortodoxă* a Patriarhului *ortodox* al Ierusalimului, la data Pascaliei *ortodoxe*. Ceilalți arhieriei *eterodocși*, ca să nu mai vorbim de evrei și musulmani, sunt cu totul *incapabili* de această minune, deoarece Duhul Sfânt *i-a părăsit* de mult și nu îi ascultă, întrucât ei *nu Îl cheamă pe adevăratul* Dumnezeu!

„Și luară vițelul și au făcut și au chemat întru numele lui Vaal de dimineața până în amiază și ziseră: «Ascultă-ne pre noi, o, Vaal, ascultă-ne!» Și nu era glas și nu era ascultare. Și alerga pre jertfelnicul carele au făcut. Și se făcu amiază și-i batjocori pre ei Ilie thezviteanul și zise: «Chemăți cu glas mare, căci dumnezeu este; căci este grijă la el și împreună nu când face trebi el sau nu când doarme el și se va scula». Și chema cu glas mare și se tăia după obiceiul lor cu cuțite și cu sulite, până la vărsarea sângelui preste ei.” (3 Împărați, XIX, 26-28)

Proorocul lui Dumnezeu nu se împiedica în scrupulele „diplomatice” și „umanitariste”, ci îi șfichiuia așa cum se cuvine pe vrăjmașii adevăratului Dumnezeu, făcând-i de ocară și batjocură.

Scene de automutilare se întâlnesc și la papistașii ce se flagelează sau se martelează, sau se rănesc cu cioburi. În Filipine s-a ajuns chiar și la răstigniri reale pe cruce! Toate acestea trădează ritualuri ale unor oameni *trupești* a căror înțelegere *duhovnicească* este cu totul pierdută, practicile lor având, desigur, tot atât efect cât au avut și cele de pe vremea Sfântului Ilie.

„Și proceea până au trecut *înde seară*; și fu ca vremea de amiazăzi; și prorociră până a se sui jertfa, și nu era glas și nu era ascultare; și grăi Ilie Thezviteanul către *prorocii supărărilor*, zicând: «Mutați-vă de acum, și eu voi face *arderea mea cea de tot!*»” (3 Împărați, XIX, 29)

În zilele noastre la vecernia Bisericii creștine, „jertfa de seară” este una nesângeroasă, este una duhovnicească, este laudă și rugăciune. Dar la acel moment înfricoșat Duhul Sfânt a ales calea mâniei dumnezeiești și a zelului (râvnei).

„Prorocii supărărilor, rușinii, ”... Scriptura fiind insuflată de Dumnezeu, exprimarea aceasta aspră aparține Duhului Sfânt! Acesta este cel mai potrivit limbaj în fața ereziei și fărâdelegii, nu cel „irenice, pacifist, „umanist-ecumenist” al fățarnicelor întâlniri de unire și împăcare ale confesiunilor și religiilor!

„Arderea de tot” (gr. *ὁ ἁλοκαυτωμα*, ce a dat latinescul *holocaust*), era suprema jertfă în vechiul Testament adusă *adevăratului Dumnezeu de către cinstitorii Săi*. Inițial ea era *literalmente așa*, în acest caz era jertfit boul.

„Și zise Ilie către norod: «Apropiați-vă către mine!» Și se apropia tot norodul către el și vindecă jertfelnicul Domnului, cel săpat. Și luă Ilie 12 pietre, după numărul felurilor lui Israil, în ce chip au grăit Domnul către el, zicând: «Israil va fi numele tău!» Și clădi pietrele în numele Domnului jertfelnic și făcu mare încăpând două măsuri de sămânță împrejurul jertfelnicului. Și clădi despicăturile pre jertfelnicul care au făcut și au zdrumicat ardere-de-tot și au pus preste despicături și grămădi preste jertfelnic și zise: «Luați-mi 4 ciuturi de apă și turnați preste arderea-de-tot și preste despicături!» Și au făcut așa. Și zise: «Îndoiti!» Și îndoiră. Și zise: «Întreiti!» Și întreiră. Și merse apa pre împrejurul jertfelnicului și marea au umplutu-o de apă.” (3 Împărați, XIX, 30-35)

Rugăciune, ridicare de jertfelnic (altar), aducerea jertfei: toate aceste acte liturgice sunt lucrări ale *preoției*. Cine se cuvenea să le fi făcut în acele momente? Desigur că *preoțimea: arhieriei, preoții, leviții*. Toți aceștia însă erau căzuți în apostazie și ecumenism, incapabili de a

mai da mărturie ortodoxă. Atunci Dumnezeu rânduieste ca slujba lor să o facă prin iconomie *proorocul*, omul plin de râvna (zelul) lui Dumnezeu!

„Precum era vremea a se aduce jertfa, și veni Ilie prorocul și zise: «Doamne, Dumnezeul lui Avraam și al lui Isaac și a lui Israil, ascultă-mă astăzi *cu foc*, astăzi să cunoască tot norodul acesta că Tu ești Domnul, Dumnezeul lui Israil, și eu robul Tău, și pentru Tine am făcut lucrurile acestea! Ascultă-mă, Doamne, ascultă-mă *cu foc* și să cunoască norodul acesta că Tu ești Domnul Dumnezeu și Tu ai întors inima norodului acestuia înapoi!» *Și căzu foc de la Domnul din cer și mâncă arderea cea de tot și despicăturile și apa cea din mare, și pietrele și lutul au lins focul.*” (3 Împărați, XIX, 36-39)

În biserică la vremea vecerniei se cântă despre arătarea „Luminii line”, dar atunci Dumnezeu a pogorât foc din cer înfricoșat, așa cum pogoară și Sfânta Lumină la Ierusalim spre întoarcerea unora și întărirea în credință a ortodocșilor.

„Și a văzut tot poporul și a căzut pre fața sa, și a zis: "Adevărat Domnul este Dumnezeu, Domnul Acesta este Dumnezeu." Și a zis Ilie către popor: "Prindeți pre proorocii lui Vaal, ca nici unul dintr-înșii să nu scape", și *i-au prins pre dânșii*, și i-a dus Ilie la râul Kison și *i-a junghiat acolo.*" (3 Împărați XVIII 25-40)

Astăzi anti-ecumenistul creștin îi „junghie” pe proorocii mincinoși cu sabia duhului, nu trupește, dar atunci trebuia procedat așa cum a hotărât Domnul mai bine, fără a judeca aceasta cu măsura pietist-sentimentală a umanismului contemporan lipsit de Duhul Sfânt.

„Și povesti Ahaav către lezavel, muierea lui, toate câte au făcut Ilie și cum au ucis pre proroci cu sabia. Și trimise lezavel către Ilie și zise: «Tu ești Ilie și eu lezavel! Acestea să-mi facă mie dumnezeii și acestea să-mi adaoge, că, într-acesta ceas, mâine, *voi pune sufletul tău ca sufletul unuia dintru ei.*” (3 Împărați XIX 1-2)

Reacțiile și acțiunile publice și deschis „anti-ecumeniste”, după cum se vede, sunt resimțite din plin de autorități care iau măsuri. Dacă astăzi nu mai are loc „junghierea” fizică a „ecumeniștilor” și ereticilor, „anti-ecumeniștii” sunt totuși amenințați cu o „junghiere” social-politică: ei sunt declarați „talibani, extremiști, fanatici, fundamentaliști, bizantini medievali” etc., „incorect politici” și „dușmanii intereselor naționale” pentru a fi compromiși în ochii opiniei publice.

Și, întrucât se vor auzi glasuri care vor obiecta spunând că, „da, acestea erau atitudini din Vechiul Testament, dar, vezi tu părinte, Domnul nostru Iisus Hristos nu ne-a învățat așa, ci

în duhul blândeții... iubire de vrăjmași... etc....” să aducem în față și cuvintele Domnului însuși: „Că zic vouă că a tot celuia ce are da-i-se-va, iară de la cela ce n-are, și ce are lua-se-va de la el. Însă pizmașii Mei, aceia care nu Mă vrură să împărătesc preste ei, aduceți-i înapoi **și-i jungheți înaintea Mea**” (Luca XIX, 26-27). Cu adevărat înfricoșat pasaj și de foarte puțini cunoscut...

Dacă acest lucru nu este de ajuns, se poate trece la sancțiuni mai concrete: muștrare, suspendare, concediere, caterisire, persecuție, defăimare, acuzație în consistoriu, internare în mânăstire, la ospiciu, și dacă nici asta nu e de ajuns, atunci... mai sunt cunoscute din istorie și alte posibilități.